ROBERT LOUIS STEVENSON

RĂPIT DE PIRAȚI

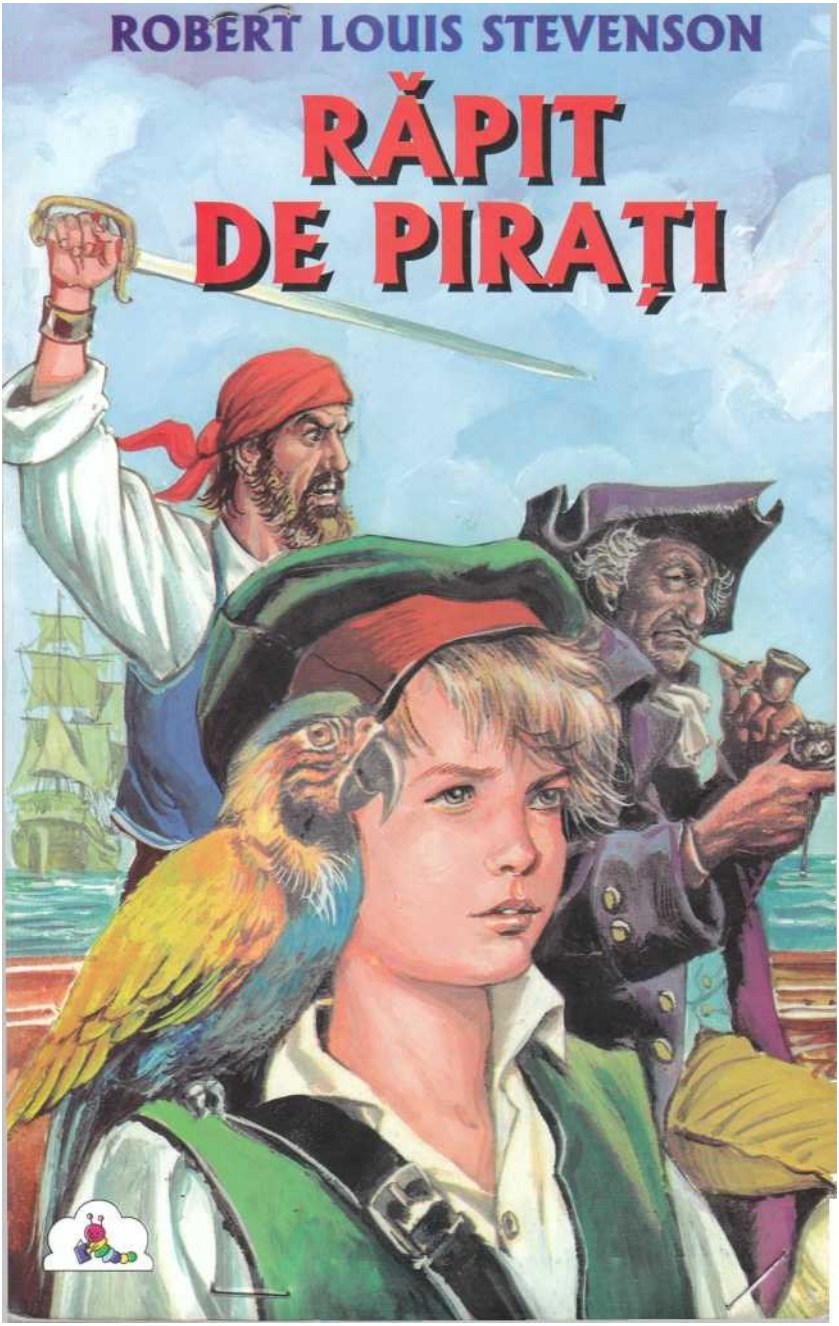

Robert Louis Stevenson
RĂPIT DE PIROŢI
Traducere de Frida Papadache

EDITURA TEDIT FZH Bucureşti
Colecţia PICCOLINO
Răpit de piraţi de Robert Louis Stevenson
Editura TEDIT FZH
Bucureşti 2007
Editurii TEDIT FZH.
Traducător: Frida Papadache
Coperta: Albin Stănescu
ISBN 973 – 98515 – 4 – 1

AM FOST RĂPIT!

Sunt înfăţişate în această carte amintirile peripeţiilor lui *David Balfour în anul 1751*.

Cum a fost răpit de tâlhari şi cum a naufragiat.

Suferinţele sale într-o insulă pustie.

Pribegirea sa prin sălbatica Ţară-de-Sus a Scoţiei, Legăturile sale cu Alan Breck Stewart şi cu alţi vestiţi iacobiţi scoţieni şi tot ce a suferit de pe urma Unchiului său Ebenezer Balfour.

Ce pe nedrept se numea domn pe moşia Shaws.

Scrise de el însuşi şi date acum în vileag de către *Robert Louis Stevenson*.

CAPITOLUL I

Pornesc la drum către conacul Shaws

«oi începe povestea peripeţiilor mele cu o anumită V dimineaţă din primele zile ale lui iunie, anul Domnului, 1751, când pentru cea din urmă oară am scos cheia din uşa casei tatălui meu. Pe când coboram şoseaua, soarele prindea a săgeta culmile dealurilor, iar când ajunsesem la casa parohială, fluierau mierlele în liliacul din grădină şi

pâcla ce sta aninată în jurul văii, cât mijiseră zorile, începea să se ridice şi să piară.

Domnul Campbell, preotul din Essendean, mă aştepta în poarta grădinii. Ce om bun! M-a întrebat dacă îmbucasem ceva de dimineaţă; şi aflând că n-am trebuinţă de nimic, mi-a cuprins mâna cu amândouă mâinilie dumisale şi mi-a petrectut-o cu blândeţe pe după braţul său.

— Aşa, Dave, băiete – mi-a spus – am să merg cu tine până la vad, să-ţi arăt încotro s-o iei.

Şi am pornit împreună la drum, în tăcere.

— Îţi pare rău că pleci din Essendean? m-a întrebat domnul Campbell după câtăva vreme.

— De, părinte – am răspuns eu –, dacă aş şti încotro mă duc sau cam ce-are să se aleagă de mine, v-aş răspunde deschis. E bine la Essendean, adevărat, şi-am petrecut aici zile foarte fericite – dar e la fel de adevărat că nici n-am mai fost până acum prin alte părţi. Cum tata şi mama sunt morţi amândoi, n-aş fi mai aproape de dânşii la Essendean decât în regatul Ungariei – şi vă spun cinstit că de-aş şti că pot ajunge om de ispravă acolo unde mă duc, m-aş duce bucuros.

— Aşa-i? zise domnul Campbell. Foarte bine, Dave. Atunci este de datoria mea să-ţi spun ce ţi-e hărăzit de soartă – pe cât îmi este cunoscut.

După ce s-a prăpădit maică-ta, iar tatăl tău, bun şi vrednic creştin, a început să bolească, simţindu-şi sfârşitul aproape, mi-a încredinţat o anumită scrisoare, care zicea dânsul că este moştenirea ta. „Îndată ce n-am să mai fiu – zise – şi se va fi mântuit cu desfacerea casei, şi toate ale gospodăriei vor fi rânduite cum e mai bine (iar toate acestea, Dave, acuma-s împlinite), dă-i băiatului meu scrisoarea aceasta în mână şi îndeamnă-l s-o pornească către conacul Shaws, nu departe de Cramond. Acela-i locul de unde mă trag şi acolo se cuvine să se întoarcă băiatul

meu. E un flăcău de nădejde – a spus tatăl tău – şi isteţ. Nu mă îndoiesc că va ajunge bine şi că va fi îndrăgit acolo unde se duce”.

— Conacul Shaws! m-am mirat eu. Dar ce legătură avea bietul meu tată cu neamul Shaws?

— De! – a răspuns – domnul Campbell – cine poate să ştie la sigur, băiatule, dar numele acelui neam e numele pe care-l porţi şi tu, acela al Balfour-ilor de la Shaws – un neam vechi şi bine văzut, poate cam scăpătat în vremea din urmă. Tatăl tău a mai fost şi om învăţat, după cum se cuvenea la slujba sa; nicicând n-a condus careva şcoala cu mai multă vrednicie; nici n-avea purtări şi vorbă de dascăl de rând; şi după cum sigur că ţii minte şi tu, aveam mare plăcere să-l poftesc la casa parohială, laolaltă cu cei de neam bun; iar celor din neamul meu, Campbellii din Kilrennet, Campbellii din Dunswire, Campbellii din Minch şi altora, cu toţii bine ştiuţi oameni de vază, le era drag să stea de vorbă cu dânsul, în sfârşit, pentru a te încredinţa pe deplin de ce ţi-am spus, iată şi scrisoarea lăsată cu limbă de moarte de răposatul nostru frate întru Domnul.

Îmi dădu scrisoarea, adresată precum urmează:

„Domniei-sale domnului Ebenezer Balfour de Shaws, la conacul domniei sale de la Shaws, se va înmâna aceasta de către fiul meu, David Balfour”.

Inima-mi bătea să se spargă, cu gândul la această cale măreaţă ce se deschidea pe neaşteptate înaintea unui flăcău de şaisprezece ani, fiul unui sărman dascăl de ţară din Pădurea Ettrick.

— Domnule Campbell – am bâiguit – de-ai fi domnia-ta în locul meu, te-ai duce?

— Fără doar şi poate – zise preotul – şi fără zăbavă. Mergând două zile, un flăcău voinic ca tine ar trebui s-ajungă la Cramond (care este aşezat în apropiere de Edinburgh). De s-ar întâmpla tot ce poate fi mai rău şi înaltele-ţi rude n-ar voi să te primească (căci totul mă face

să cred că rude trebuie să-ţi fie şi încă de sânge), n-ai avea decât să faci cale întoarsă, timp de două zile şi să baţi binişor la uşa casei parohiale. Dar eu unul trag nădejde că vei fi bine primit (după cum gândea şi părintele tău) şi că, după câte-s vrednic să ştiu, vei ajunge la timpul tău om mare. Şi acum, Dave, băiatule – încheie el –, îmi stătea pe suflet să mă străduiesc să-ţi fie de folos acest rămas bun, îndemnându-te să iei aminte şi să te fereşti de primejdiile lumii.

Şi aici iscodi din ochi un locşor unde ar putea şedea în tihnă; dădu de un bolovan sub un mesteacăn de lângă cărare, se aşeză pe el, cu o faţă cât se poate de gravă şi, băgând de seamă că soarele ne săgeta printre două culmi, se apără, învelindu-şi cu batista pălăria pusă pieziş.

Apoi, şezând astfel, cu degetul arătător ridicat, mă îndemnă mai întâi să mă feresc de o seamă de nelegiuiri care nu mă ispiteau defel şi stărui să fiu sârguincios în rugăciune şi în cititul Bibliei. După acestea, îmi zugrăvi lăcaşul cel falnic către care mă îndreptam şi-mi spuse cum se cuvenea să mă port cu cei care locuiau în el.

— Fii mlădios, Dave, în cele fără de însemnătate, îmi zise. Ţine minte că, deşi de neam bun, ai avut parte de o creştere simplă. Nu ne face de ruşine, Dave, nu ne face de râs! În casa aceea arătoasă şi mare, cu toţi slujitorii pe care îi vor fi având, mai mari şi mai mici, arată-te pe cât se poate de plăcut, grijuliu şi chibzuit, ager la minte şi zgârcit la vorbă. Iar în ceea ce-l priveşte pe stăpân, adu-ţi aminte că el e stăpânul. Mai mult nu-ţi spun: cinste celui căruia cinste i se cuvine. Bucuros să te supui stăpânului; baremi aşa s-ar cuveni acelui de vârstă fragedă.

— Da, părinte – am zis eu –, s-ar putea să fie aşa; eu unul vă făgăduiesc că mă voi strădui să fie aşa.

— Bravo, foarte frumos ai vorbit, a răspuns domnul Campbell din toată inima. Şi acum vin la rând şi cele de însemnătate pentru starea trupului său, cum s-ar zice, cele

fără de însemnătate. Iată, am aici un pacheţel care cuprinde patru lucruri. Pe când vorbea, se străduia să-l scoată din buzunarul hainei sale. Din aceste patru lucruri, cel dintâi e partea ce ţi se cuvine de drept din bruma de bani ce s-a ales de pe urma cărţilor şi gospodăriei tatălui tău, pe care le-am cumpărat eu (după cum te-am lămurit de la început), cu gândul să le vând iarăşi, cu câştig, dascălului cel nou. Celelalte trei sunt nişte daruri mărunte, pe care nevastă-mea şi cu mine am fi bucuroşi să le primeşti. Cel dintâi, care e rotund, îţi va plăcea desigur mai mult decât toate, acum când porneşti la drum; dar, vai, Dave băiatule, nu-i decât ca şi un strop de apă într-o mare; îţi va fi de folos doar câţiva paşi în calea ta şi, ca şi zorile, se va mistui. Cel de-al doilea, care este neted şi pătrat şi scris, îţi va prinde bine cât vei trăi, ca un toiag de nădejde la drum şi ca o pernă bună sub căpătâi, când ţi-e trupul bolnav. Iar în ce priveşte pe cel de-al treilea, cu înfăţişare de cub, mă rog Domnului şi trag nădejde să te călăuzească până în viaţa mai bună, de apoi.

După aceea se sculă în picioare, îşi scoase pălăria şi se rugă scurt timp, cu glas tare şi cu vorbe înduioşătoare, pentru un tânăr care porneşte în lume. Pe negândite, mă cuprinse în braţe şi mă strânse foarte tare la pieptul său; mă depărtă iar, la o lungime de braţ, uitându-mi-se în ochi, cu faţa frământată de mâhnire, apoi zvâcni din loc şi, strigându-mi rămas bun, o porni înapoi pe drumul pe care veniserăm amândoi, într-un fel de fugă căznită.

Ar fi fost poate de râs pentru altul; dar mie unuia nu-mi venea să râd; m-am uitat după dânsul până nu s-a mai văzut – nicicând nu se opri din mersu-i zorit, nici nu privi o dată îndărăt. Atunci mi-am dat seama că toate astea dovedeau mâhnirea sa faţă de plecarea mea; şi pe dată m-a mustrat amarnic conştiinţa, fiindcă eu unul eram prea bucuros să mă depărtez de acest sat adormit şi să mă duc către un conac mare şi plin de viaţă, printre oameni aleşi,

bogaţi şi bine văzuţi, de-un neam şi de-un sânge cu mine.

„Dave, Dave – gândeam – s-a mai văzut cândva o asemenea ticăloasă nerecunoştinţă? Eşti tu în stare să uiţi vechile faceri de bine şi vechii prieteni, doar la auzul unui nume fălos? Vai, vai, să-ţi fie ruşine!”

Şi-apoi m-am aşezat pe pietroiul de pe care se ridicase adineauri bunul părinte şi am deschis pachetul, să văd ce fel de daruri erau în el. În privinţa aceluia despre care spusese că are înfăţişare de cub, n-aveam nicio îndoială; firește că era o mică Biblie, de purtat în raniţă. Cel pe care-l numise rotund, am văzut că era un ban de un şiling; iar cel de-al treilea, care urma să-mi fie de folos în toate zilele vieţii mele – fie că eram teafăr, fie că eram bolnav – era un petic de hârtie groasă şi îngălbenită, scris astfel, cu cerneală roşie: „*Pregătirea Apei de Lăcrimioare*. Ia floarea de lăcrimioare şi pune-o la murat în săculeţe, şi-apoi bea câte o lingură-două, la nevoie. Redă graiul celor muţi din dambla. E bună la umflături de mâini şi picioare, întăreşte inima şi ascute ţinerea de minte; ia florile, pune-le într-un Gavanos bine închis şi îngroapă-le într-un muşuroi de furnici, vreme de o lună, apoi scoate-le şi vei obţine o licoare de floare, pe care s-o păstrezi într-o gărăfioară; este bună, chiar dacă eşti sănătos, atât pentru bărbaţi cât şi pentru femei”.

La urmă, scris de mâna sfinţiei sale, se găsea adăugat: „Aşijderi la scrânteli, pentru frecţie, iar pentru dureri de burtă, câte o lingură mare la fiecare oră”.

Firește că am râs de sfaturile acestea, dar era un râs cam printre lacrimi şi m-am grăbit să-mi agăţ legătura în vârful băţului şi să trec vadul, suind apoi dealul, spre ţinutul de dincolo. Abia când am ajuns la cărarea verde, întinzându-se largă, prin câmpul cu buruieni, am aruncat o ultimă privire către parohia Essendean, către copacii din preajma casei preotului şi către frasinii înalţi din cimitirul unde se odihneau tata şi mama.

CAPITOLUL II

Ajung la capătul călătoriei mele

În dimineaţa zilei a doua, ajungând în vârful unui deal, am văzut tot ţinutul din faţa mea coborând către mare; iar în mijlocul acestui povârniş, pe o creastă lungă, cetatea Edinburgului, fumegând ca o căldare cu var. Pe castel era înfipt un steag, iar în golf pluteau, sau erau ancorate, corăbii mari – şi amândouă aceste amănunte, oricât de depărtate, le puteam desluşi limpede, şi amândouă m-au tulburat adânc pe mine, un flăcău de la ţară.

Curând după aceea am ajuns la casa unui cioban, unde am fost îndreptat către împrejurimile Cramondului şi astfel, întrebând din loc în loc, am înaintat spre apusul capitalei, pe la Colinton, până ce am răzbit în şoseaua Glasgowului. Şi aici, spre marea mea plăcere şi uimire, am dat cu ochii de un regiment care mărşăluia în sunetul cimpoaielor şi în cadenţa cea mai straşnică, având în frunte un bătrân general, roşu la faţă, călare pe un cal sur, iar în ariergardă o companie de grenadieri, cu pălăriile lor ca mitra papii. Toată bucuria vieţii parcă mi-a năvălit în suflet la vederea tunicilor roşii şi la auzul acelei muzici voioase.

N-a mai trecut mult şi mi s-a spus că mă aflu în parohia Cramond, şi-am început de-aici înainte să întreb de conacul Shaws, lucru care părea să-i uimească pe toţi cei întrebaţi. La început am crezut că înfăţişarea mea nevoiaşă, în veşmintele mele de ţară, prăfuite de drum, părea nepotrivită cu măreţia locului către care mă îndreptam. Dar după ce vreo doi-trei inşi îmi aruncară aceeaşi privire şi acelaşi răspuns, a început să-mi intre în cap că nu era lucru curat cu neamul Shaws. Pentru a scăpa mai degrabă de această teamă, mi-am schimbat felul de-a întreba; şi întâlnind un om de treabă ce se apropia pe un drumeag, mânându-şi carul, 1 – am întrebat dacă auzise

vreodată de un conac cu numele de Shaws.

El opri carul şi se uită la mine ca şi ceilalţi.

— Îhî, zise. Dar de ce-ntrebi?

— E un conac mare? am întrebat eu.

— Fireşte, zise el. E coşgogea conacul.

— Aşa, dar oamenii care locuiesc în el?

— Oameni? a strigat el. Ori nu eşti zdravăn la minte? Nu-s oameni acolo – să le zici oameni.

— Cum? sării eu de colo. Dar domnul Ebenezer?

— Aha, ăla, zise omul; el e stăpânul, fireşte, dacă pe dânsul îl cauţi. Dar ce treabă ai acolo, flăcăule?

— Am o pricină să cred că-mi voi putea face un rost, am răspuns eu, cât se poate de cuviincios.

— Ce face? strigă căruţaşul, atât de răstit, încât până şi calul său tresări. De, flăcăule, nu-i treaba mea, da-mi pari un băiat de treabă după vorbă şi, dacă vrei să-mi asculţi sfatul, fereşte-te de conacul Shaws.

Următorul peste care am dat a fost un omuleţ curăţel, cu o falnică perucă albă; se vedea cât de colo că e un bărbier pe cale să facă turul muşteriilor; şi cum ştiam că bărbierii sunt tare flecari, l-am întrebat pe şleau ce fel de om era domnul Balfour de la Shaws.

— Bâr, bâr, bâr – făcu bărbierul, cela nu-i om, nu-i om defel; şi începu să mă iscodească foarte şiret ce treabă aveam; dar cu mine îşi găsise naşul – şi-şi urmă calea către muşteriul următor, ştiind pe cât ştiuse şi mai înainte.

E greu de spus ce lovitură primiseră visurile mele. Cu cât erau învinuirile mai nelămurite, cu atât îmi plăceau mai puţin, căci cu atât mai mult lăsau câmp liber închipuirii. Ce fel de conac mare era acesta, ca toţi cei din parohie să tresară şi să se holbeze la mine, când întrebam de drumul într-acolo? Şi ce fel de bărbat de neam era domnul Ebenezer, încât faima sa rea să fie răspândită pe toate drumurile? Dacă un ceas de mers m-ar fi adus înapoi la Essendean, m-aş fi lăsat pe loc păgubaş de isprava către

care pornisem şi m-aş fi înapoiat la casa preotului. Dar după ce mersesem cale atât de lungă, de ruşine, dacă nu de altceva, nu puteam da bir cu fugiţii, până nu mă încredinţam cu ochii mei care era adevărul; şi măcar din respect faţă de mine însumi, dacă nu din altă pricină, eram dator să merg până la capăt; şi oricât de puţin îmi plăcea ceea ce auzeam, şi oricât de încet mergeam acum, de întrebat tot întrebam şi de înaintat tot înaintam.

Soarele era către asfinţit, când m-am întâlnit cu o femeie voinică, oacheşă şi mohorâtă la faţă, care se căznea să coboare o coastă. Şi dânsa, când auzi obişnuita-mi întrebare, odată se întoarse cu ură şi-mi arătă o namilă de clădire ridicându-se golaşă pe o fâşie de verdeaţă, în fundul văii celei mai apropiate.

Ţinutul din juru-i era plăcut la vedere, împrejmuit de dealuri mărunte şi presărat cu îmbietoare ape şi păduri; iar bucatele de pe câmp, mie, unuia, mi se păreau minunat de bogate. Dar casa însăşi se vădea a fi un fel de ruină; niciun drum nu ducea până la ea, niciun fum nu se vedea înălţându-se din vreunul din hogeaguri şi nici pomeneală nu era de ceva care să fi semănat a grădină.

— Ăsta e? am întrebat cu inima cât un purice.

Peste faţa femeii fulgeră o mânie cruntă.

— Ăsta-i conacul Shaws! strigă ea. Cu sânge a fost zidit; sângele i-a curmat zidirea, sângele are să-l doboare. Uite aici! îl scuip şi îl blestem! Neagră să-i fie căderea! Dacă-l vezi pe stăpânu-său, spune-i ce-ai auzit; spune-i că-i a una mie două sute şi nouăsprezecea oară când Janeta Clouston i-a blestemat fiinţa şi casă, staulul şi grajdul, slujitorul şi oaspetele, feciorul şi soaţa, fata de măritat şi pruncul – tot ce va fi având – neagră, neagră fie-le pieirea!

Şi femeia, al cărei glas se prefăcuse într-un descântec hâd de ursitoare, o zbughi din loc şi pieri. Eu rămăsesem ca ţintuit, simţind cum mi se zbârleşte părul în cap. În zilele acelea, oamenii mai credeau în vrăjitoare şi

tremurau când auzeau un blestem, iar acesta, nimerindu-se într-o asemenea clipă, ca o piază rea ce-ar fi voit să mă oprească din drum, până a nu-mi ajunge ţinta, îmi muie picioarele. M-am aşezat jos, neputându-mi lua ochii de la conacul Shaws. Cu cât priveam mai mult, cu atât mai plăcut îmi părea ţinutul, împodobit, cum era cu tufişuri de ghiorghini în floare, cu poienile presărate cu mieluşei; pe ceru-i mândru un stol de stăncuţe; pământul, după toate semnele era darnic – şi clima blândă.

Dar şandramaua aceea de casă, în mijlocul său, nu-mi plăcea de fel – prea se împotrivea închipuirilor mele.

Sătenii treceau pe lângă mine înapoindu-se de la câmp, pe când şedeam aşa, la marginea şanţului, dar n-aveam curaj să le dau bineţe. În cele din urmă, soarele asfinţi şi atunci am zărit înălţându-se pe cerul gălbui un sul de fum, care, după cât îmi părea, nu era mult mai gros decât fumul unei lumânări; totuşi, iată un fum – şi asta însemna foc, şi căldură, şi bucate calde, şi vreun locuitor în viaţă, care trebuie să-l fi aprins. Gândurile acestea mă întăriră de minune, mai mult, fără îndoială, decât un ulcior plin cu apa de lăcrămioare din care doamna Campbell îmi hărăzise pentru viitor o provizie atât de mare.

Aşa c-am pornit-o înainte, pe o potecă ce se desluşea prin iarbă şi care dădea spre locul unde mă aflam. Adevărat că prea era neumblată acea cărăruie ca s-o poţi lua drept singurul drum către o casă locuită, dar altul nu se vedea. Curând mă aduse până în faţa unor stâlpi de piatră, cu o căsuţă de portar alături, fără de acoperiş şi cu semnele familiei în vârf. Fără îndoială, era menită să fie intrarea cea mare, dar rămăsese neterminată. În locul porţilor de fier, meşteşugit lucrate, erau puse două garduri de nuiele împletite, legate de-a curmezişul cu o funie de paie. Cum nu se afla niciun zid de grădină şi nici pomeneală de vreo alee, potecuţa de care mă ţineam trecea nestingherită de partea dreaptă a stâlpilor şi-şi

urma drumul către casă.

Cu cât mă apropiam de aceasta, cu atât mi se părea mai mohorâtă. Avea înfăţişarea aripii stinghere a unei clădiri ce nu fusese niciodată isprăvită. Acolo unde ar fi trebuit să-i fie acoperişul, caturile de sus îşi căscau golurile şi se profilau pe cer, cu trepte şi scări de piatră neterminate. Multe dintre ferestre n-aveau geamuri şi zburau prin ele lilieci, când înăuntru, când afară, ca porumbeii în jurul adăposturilor lor.

Începuse să se înnopteze când am ajuns aproape de casă; şi în trei dintre ferestrele de jos, care erau la foarte mare înălţime, înguste şi bine zăvorâte cu drugi, prinse a licări lumina nestatornică a unurfoc firav.

Iată palatul către care venisem! Iată pereţii îndărătul cărora trebuia să-mi găsesc noi prieteni şi să-mi pun temeliile norocului meu în viaţă! Cum? Dar în casa tatălui meu, de pe malul Essenului, focul din vatră şi luminile sclipitoare se vedeau de la o poştă şi uşa se deschidea la bătaia oricărui cerşetor!

M-am apropiat grijuliu şi, tot trăgând cu urechea, am auzit pe cineva zdrăngănind cu nişte vase şi, la răstimpuri, o tuse măruntă, uscată şi aprigă; dar nicio „Vorbuliţă, niciun lătrat de câine măcar.

Uşa, după cum puteam vedea în lumina tulbure, era o scândură mare, întărită toată în cuie. Am ridicat mâna şi am ciocănit o dată, pe când inima abia-mi mai bătea. Apoi am stat locului şi-am aşteptat. Casa se scufundase într-o tăcere de moarte: trecuse un minut întreg şi nimic nu mişca decât liliecii deasupra capului meu. Am bătut iarăşi, şi iarăşi am ascultat. Între timp, urechile mi se obişnuiseră într-atâta tăcere, încât auzeam ticăitul ceasului dinăuntru numărând încet secundele, dar oricine se va fi aflat în acea casă sta neclintit şi de bună seamă îşi ţinea şi răsuflarea.

Stăm la îndoială dacă să n-o iau la fugă, dar până la urmă învinse mânia şi, în loc să fug, am început să bat de

zor cu picioarele şi cu pumnii în uşă şi să strig în gura mare după domnul Balfour. Când ciocăneam şi strigam mai cu Foc, am auzit tuşea deasupra capului meu; am sărit înapoi şi m-am uitat în sus, şi-am văzut, la una din ferestrele catului întâi, capul unui om cu o scufie lungă de noapte şi gura unei puşti.

— E-ncăreată, spuse un glas.

— Am venit aici cu o scrisoare – am zis eu –, către domnul Ebenezer Balfour de la Shaws. E aici domnia-sa?

— De la cine e scrisoarea? a întrebat omul cu puşca.

— Ce-are a face? am răspuns eu, tot mai mânios.

— Bine – se auzi răspunsul – poţi s-o pui jos, pe pragul uşii şi să te cărăbăneşti.

— Nici nu mă gândesc! am strigat eu. O voi preda în mâinile domnului Balfour, după cum mi-e însărcinarea. E o scrisoare de recomandaţie.

— Ce e-e? răsună un glas plin de mirare şi asprime.

Îmi repetai spusele.

— Dar tu cine eşti? întrebă iar glasul, după un lung răgaz.

— Nu mă ruşinez de numele meu, am răspuns. Mă cheamă David Balfour.

La aceste vorbe am putut să-mi dau bine seama că omul a tresărit, căci se auzi puşca zdrăngănind pe tocul ferestrei, şi se scurse un timp îndelungat până veni întrebarea următoare, cu glas ciudat de schimbat.

— Tatăl tău a murit?

Întrebarea aceasta mă ului într-atâta, încât n-am fost în stare să răspund, ci am rămas locului, cu privirea aţintită în gol.

— Aşa – zise el iarăşi –, fireşte că trebuie să fi murit, şi de aia ai venit tu acuma să baţi la uşa mea.

Urmă iar o tăcere, apoi, cu un glas ciudat, omul zise:

— Bine, băiete, am să-ţi dau drumu-n casă; şi pieri de la fereastră.

Fac cunoştinţă cu unchiul meu

Se auzi vreme îndelungată zăngănit de lanţuri şi dmgi de fier, apoi uşa se deschise cu băgare de seamă şi se închise iarăşi înapoia mea, de îndată ce trecui.

— Du-te în bucătărie şi nu te atinge de nimic, zise glasul; şi în vreme ce omul casei se apucase să baricadeze la loc poarta, am înaintat orbecăind şi am intrat în bucătărie.

Focul, care acum se aprinsese de-a binelea şi ardea cu o flacără voioasă, îmi arăta cea mai golaşă încăpere pe care o văzusem în viaţa mea. Vreo şase farfurii se aflau în rafturi; masa era aşternută pentru cină cu o strachină de terci, o lingură de os şi o cană de bere apoasă. Afară de cele de mai sus nu se afla nimic în această încăpere mare şi goală, cu bolţi de piatră, decât nişte cufere zăvorâte, rânduite de-a lungul peretelui şi, într-un colţ, un bufet încuiat cu lacăt. De cum aşezase la loc ultimul lanţ, omul venise după mine şi mă tot măsura cu privirea. Era o biată făptură gârbovă, cu umerii înguşti şi cu o faţă pământie, şi vârsta i-ar fi putut fi oricare între cincizeci şi şaptezeci de ani. Scufia îi era de flanelă, la fel şi halatul de noapte, pe care-l purta în loc de surtuc şi vestă, peste cămaşa zdrenţăroasă. Părea nebărbierit de o bună bucată de vreme. Dar ceea ce mă supăra cel mai mult şi chiar mă făcea să-mi pierd cumpătul, era că nici nu-şi lua ochii de la mine, nici nu mă privea drept în faţă. Cine să fi fost din născare, ce îndeletnicire să aibă, nu puteam pricepe; dar cel mai mult părea să semene cu un slujitor bătrân şi netrebnic, căruia i s-ar fi lăsat în sarcină paza acestui conac, în schimbul adăpostului şi-a unui biet tain.

— Eşti lihnit? întrebă el aruncând o privire cam în dreptul genunchilor mei. Ai chef să mănânci picul ăla de terci?

Eu răspunsei că mă tem să nu fie cina sa.

— A – zise el – eu pot şi să mă lipsesc. Da’ berea este

straşnică, o s-o beau, fiindcă-mi moaie tuşea. Goli cana aproape pe jumătate, fără să mă slăbească din ochi, în timp ce-o o da pe gât; apoi întinse repezit mâna. Dă-ncca scrisoarea, zise.

Eu i-am răspuns că scrisoarea era pentru domnul Balfour şi nu pentru dânsul.

— Dar cine crezi că sunt eu? îmi zise. Dă-mi scrisoarea lui Alexander!

— Dumneata ştii cum îl chema pe tata?

— Ar fi de mirare să nu ştiu – răspunse el –, căci am fost fraţi de sânge; şi oricât te-ai uita de urât la mine, la casa mea şi la terciul meu destul de gustos, află că-ţi sunt unchi, Dave, băiete, iar tu-mi eşti nepot de sânge. Aşa că dă-ncoace scrisoarea şi şezi colea şi umple-ţi pântecul. Să fi fost cu vreo doi-trei ani mai mic, cred că de ruşine, de oboseală şi dezamăgire, aş fi izbucnit în plâns.

Dar aşa cum mă aflam, n-am putut găsi cuvinte defel, nici

23 Răpii1 de piraţi bune, nici rele, ci i-am întins scrisoarea, apoi m-am aşezat în faţa străchinii cu terci. Rareori va fi avut un tânăr mai puţină poftă de mâncare decât simţeam eu atunci.

Între timp, unchiul meu, aplecat peste flacăra focului, tot sucea mereu scrisoarea în mâini.

— Tu ştii ce-i în ea? întrebă deodată.

— Vedeţi şi dumneavoastră că pecetea nu-i ruptă, i-am răspuns.

— Aşa-i – zise el –, dar tu de ce ai venit aici?

— Ca să dau scrisoarea, am răspuns.

— Bine-bine – zise el cu şiretenie – dar vei fi venit şi cu ceva nădejdi, mai e vorbă?

— Mărturisesc – am răspuns eu – că aflând cum că am rude înstărite, am tras într-adevăr nădejde că ele ar putea să mă ajute în viaţă. Dar cerşetor nu sunt, nu stau să aştept pomeni din mâinile domniei-tale şi ce nu mi se dă de

bunăvoie, nu-mi trebuie. Căci oricât aş părea de nevoiaş, am prieteni care sunt gata să mă ajute cu dragă inimă.

— Hai, lasă fleacurile! zise unchiul meu Ebenezer – şi nu te repezi aşa la mine. O să vezi tu ce bine ne înţelegem până la urmă! Şi i-ascultă-aici, Dave băiete, dac-ai mântuit cu picul ăla de terci, aş mai lua şi eu măcar o înghiţitură. Aşa! urmă, de îndată ce mă înlăturase de pe scaun şi de lângă lingură, ce mai mâncare straşnică şi sănătoasă, ce mâncare grozavă e terciul! Bombăni, mai mult în sinea lui, o scurtă rugăciune de mulţumire pentru bucate şi începu să înfulece. Tatălui tău îi plăcea să mănânce, ţin minte: nu mânca mult, dar mânca cu poftă; cât despre mine, niciodată n-am putut decât să ciugulesc câte-un pic de mâncare. Dădu pe gât o înghiţitură din berea leşioasă, şi asta îi aminti, se vede, de îndatoririle sale de gazdă, căci curând după aceea îmi spuse: Dacă ţi-e sete, găseşti apă după uşă.

Eu nu răspunsei nimic ci, proţăpit în picioare, aruncam asupră-i o privire plină de mânie. Iar el urma să mănânce de parcă i s-ar fi bătut calicii la gură, şi să azvârle câte o privire scurtă şi iute ba către ghetele mele, ba către ciorapii mei împletiţi de mână. Doar o dată, când se încumetase a privi puţintel mai sus, ni se întâlniră ochii. Şi un hoţ prins cu mâna în buzunarul unui om de treabă n-ar fi putut da dovadă de o mai vie spaimă ca dânsul. Aceasta îmi dădu de gândit, dacă nu cumva sfiala unchiului meu Ebenezer se datora dezvăţului său de orice tovărăşie omenească, şi dacă, după puţină obişnuinţă, nu s-ar fi putut să-i treacă, prefăcându-se şi dânsul într-un om ca toţi oamenii. Din aceste gânduri mă trezi un glas aspru.

— De mult a murit tatăl tău?

— De trei săptămâni, unchiule, răspunsei eu.

— Ţin minte că Alexander era un om tăcut, ascuns şi tăcut, da – vorbi el mai departe. Niciodată nu se-ntindea la vorbă, nici când era tânăr. Eu zic că nu-ţi va fi vorbit cine

ştie ce despre mine?

— N-am ştiut niciodată că avea un frate, până n-am aflat de la dumneata.

— Ce vorbeşti! Ce vorbeşti! zise Ebenezer. Şi nici despre moşia Shaws vrei să zici că n-ai ştiut nimic?

— Nici măcar numele, unchiule, i-am răspuns.

— Auzi dumneata! zise el. Ce om ciudat! Şi, cu toate acestea, unchiul meu părea însufleţit de o stranie mulţumire, dar de

25 Răpit1 de piraţi se simţea mulţumit de sine însuşi, de mine sau de această purtare a tatălui meu, era mai mult decât puteam pricepe. Un lucru era sigur, că începea să se lepede de neplăcerea sau de reaua voinţă ce o simţise faţă de mine, când mă văzuse înt-i; căci nu trecu mult şi sări de pe scaun, veni pieziş până în spatele meu şi mă lovi cu palma pe umăr. Las că vezi tu ce bine-o să ne-nţelegem! strigă. Nu-mi pare rău că ţi-am dat drumul în casă. Ei, şi-acum, hai să te culci!

— Spre uimirea mea nu aprinse nici lampă, nici lumânare, ci o porni prin gangul întunecos, sui bâjbâind şi gâfâind un şir de trepte şi se opri în sfârşit în faţa unei uşi, pe care o descuie. Eu mă aflam în spatele lui, după ce orbecăisem cu chiu cu vai după el; îmi spuse să intru, căci aceasta mi-era camera. Am intrat, dar după câţiva paşi m-am oprit şi l-am rugat să-mi dea o lumânare, până mă bag în pat.

— Lasă fleacurile! a zis unchiul Ebenzer, e lună afară.

— Ba nici lună, nici stele, unchiule, ci-i întuneric beznă, i-am răspuns. Nu văd patul.

— Lasă fleacurile, lasă fleacurile. Nu pot să sufăr lumânări în casă. Mi-e o frică grozavă de foc. Noapte bună, Dave, băiete. Şi n-am apucat să mai zic ceva, c-a şi tras uşa după el şi l-am auzit încuindu-mă pe dinafară.

Nu ştiam dacă să râd sau să plâng. Odaia era rece ca un puţ şi patul, când am dat peste el bâjbâind, era jilav ca

o mlaştină. Noroc că-mi luasem cu mine la repezeală bocceaua şi pledul şi, înfăşurându-mă într-acesta, m-am culcat pe duşumea, la adăpostul patului, care era foarte lat, şi astfel am adormit degrabă.

De cum se crăpă de ziuă, am deschis ochii şi-am văzut că mă aflu într-o încăpere mare, cu pereţii îmbrăcaţi în piele meşteşugit lucrată, cu mobilă frumoasă, brodată şi primind lumină prin trei ferestre înalte. Cu zece ani în urmă sau poate ci douăzeci, trebuie să fi fost o cameră de mai mare dragul să dormi sau să te trezeşti în ea, dar de atunci încoace umezeala, murdăria, părăsirea, şoarecii şi păianjenii o păgubiseră pe cât fuseseră în stare. Apoi mai erau şi o groază de ochiuri de geam sparte; de altfel, în casa asta, lipseau pretutindeni atât de multe geamuri, încât cred că unchiul meu trebuie să fi îndurat cândva un asediu din partea vecinilor săi scoşi din ţâţâni, în frunte – mai ştii – cu Janeta Clouston.

Până una-alta, afară lucea soarele pe cer şi, cum îmi era frig în odaia asta nenorocită, am început să bat şi să strig, până ce temnicerul meu veni şi-mi dădu drumul. Mă duse în spatele casei, unde se afla un puţ şi-mi spuse „să scot apă şi să mă spăl pe faţă, dacă vreau”; şi, după ce făcui astfel, găsii cum putui, singur, drumul înapoi la bucătărie, unde el aprinsese focul şi pregătea terciul. Masa era pusă de data asta cu două străchini şi două linguri de os, dar tot numai cu o singură cană de bere apoasă. Pesemne că mi se oprise privirea cu oarecare mirare asupra acestui amănunt, şi pesemne că unchiul meu băgase de seamă, căci vorbi de parcă mi-ar fi citit gândul, întrebându-mă dacă beam şi eu „bere tare”, cum îi zicea el.

I-am răspuns că de obicei beam, dar să nu se ostenească pentru mine.

— Ba, ba – a zis el – nu vreau să te lipsesc de nimic din ce-i cu putinţă.

A mai luat o cană de pe raft; apoi, spre uimire mea, în loc să mai scoată bere, a vărsat jumătate, nici mai mult nici mai puţin, dintr-o cană într-alta. Era într-aceasta un fel de mărinimie, care mă copleşi; dacă unchiul meu putea fi numit calic, fără doar şi poate, apoi era dintre aceia care cu atâta temeinicie îşi îndeplinesc năravul, încât mai că tenchini în faţa lui.

După ce terminarăm cu masa. unchiul meu Ebenezer descuie un sertar, scoase din el o pipă de lut şi o bucată de tutun, din care tăie cât îi trebuia ca să-şi umple o dată pipa; apoi îl încuie la loc. Se aşeză în soare, la una dintre ferestre şi se apucă să fumeze în tăcere. Din când în când mă măsura din ochi cu câte o privire piezişă şi îi scăpa ca din puşcă o întrebare.

— Dar maică-ta? întrebă într-un rând.

Şi când i-am spus că şi dânsa murise:

— A, ce mândreţe de fată a fost!

Apoi, după altă tăcere lungă:

— Şi cine zici că-s prietenii ăia ai tăi?

I-am spus că erau mai mulţi bărbaţi de neam, cu numele de Campbell, deşi de fapt doar unul, şi anume preotul, mă luase în seamă, dar începusem să cred că eu şi starea mea atârna cam prea puţin în cumpănă pentru unchiul meu şi, cum mă aflam singur cu el, nu voiam să mă creadă lipsit de sprijin.

Păru să frământe acestea în minte şi apoi:

— Dave, băiete – zise –, ai nimerit-o bine când ai venit la unchiu-tău Ebenezer. Pentru mine, familia e un lucru sfânt şi vreau să-mi fac datoria faţă de tine, dar până mă mai gândesc şi eu puţin la ce să te dau, să fie mai bine de tine –, dacă să te faci om al legii, ori preot, ori, mai ştii, poate militar – că asta le place mai mult băieţilor –, ei, până atunci n-aş vrea să fie neamul Balfourilor de râsul unor prăpădiţi de Campbelli de la munte şi-am să te rog să-ţi ţii gura. Niciun fel de răvaş, niciun fel de solie, niciun

cuvinţel către nimeni, că de nu... pe-aci ţi-e drumul, spuse arătându-mi uşa.

— Unchiule – i-am zis – n-am nicio pricină să cred că nu-mi vrei binele. Dar cu toate astea, aş vrea să ştii că am şi eu mândria mea. Nu din capul meu am venit către casa dumitale. iar dacă îmi mai arăţi o dată uşa, să ştii c-o iau drept bună şi plec.

Păru grozav de tulburat.

— Hai, lasă fleacurile – zise, ia-o domol, măi băiete, ia-o domol. Aşteaptă şi tu o zi-două, că doar n-oi fi vraci să-ţi aflu norocul în fundul străchinii cu terci; ci dă-mi şi tu răgaz o zi-două, şi nu grăi nimic către nimeni şi fii tu cât se poate de încredinţat că eu unul îmi voi face datoria faţă de tine.

— Foarte bine, am răspuns. Ce mai atâta vorbă? Dacă vrei să mă ajuţi, fără îndoială că voi fi foarte bucuros şi numai recunoştinţă ţi-oi purta.

Mi se părea (prea degrabă, vezi bine) că încep să-i vin de hac unchiului meu. Şi-am început să spun că vreau să-mi fie patul aerisit şi aşternutul pus să se zvânte la soare; căci pentru nimic în lume n-aveam să mai dorm în udătura aceea.

— E casa mea asta, ori a ta? a strigat el mânios şi-apoi, dintr-odată, s-a oprit.

— Lasă, lasă – zise –, n-am voit să spun asta. Ce-i al meu e şi-al tău, şi ce-i al tău e şi-al meu. Sângele apă nu se face; şi numai pe tine şi pe mine ne cheamă Balfour. Apoi urmă să îngaime nişte vorbe dezlânate despre neamul nostru, despre fala sa de odinioară, despre tatăl său care se apucase a lărgi casa* şi cum oprise el zidirea, drept risipă nelegiuită. Şi aceasta îmi aduse aminte să-i dau solia Janetei Clouston.

— Ticăloasa! strigă el. Una mie două sute şi nouăsprezece – astea-s zilele de când i-am scos la mezat averea ticăloasei! Zău, Dave, să ştii că nu mă las până n-o

văd arsă de vie! E o vrăjitoare, o vrăjitoare-n toată legea! Uite-acum mă duc să vorbesc cu judele.

Şi zicând acestea, deschise un cufăr şi scoase un surtuc şi o vestă, foarte vechi, albastre şi bine păstrate, şi o pălărie destul de bună, de castor, toate fără nicio podoabă, cum le poartă „quakerii”. Le puse pe el cum se nimeri şi, luând un băţ de pe dulap, încuie iarăşi totul şi era gata s-o ia din loc, când îi dădu prin gând ceva.

— Nu te pot lăsa singur în casă, Dave – spuse –, o să trebuiască să-ncui şi să te las pe-afară.

Mi se sui sângele în obraz.

— Dacă încui şi mă laşi afară, s-a zis cu prietenia noastră şi când te-ntorci nu mă mai găseşti.

El se îngălbeni la faţă şi-şi supse buzele. Ţinti cu răutate un colţ de podea şi zise:

— Nu aşa, nu aşa vei dobândi tu bunăvoinţa mea, David.

— Domnule – i-am răspuns, cu toată cinstirea cuvenită vârstei dumitale şi numelui ce-l purtăm amândoi –, eu pun prea puţin preţ pe bunăvoinţa dumitale.

Unchiul Ebenezer merse până la fereastră şi privi câtăva vreme afară. Vedeam că îi era teamă şi îi zvâcnea tot trupul, ca unui om lovit de dambla. Dar când întoarse capul, avea un zâmbet pe buze.

Bine, bine – zise –, ce să-i faci, trebuie să-ndurăm şi să răbdăm. N-o să mă mai duc şi pace bună.

— Unchiule Ebenezer – i-am zis, eu unul nu mai pricep nimic. Te porţi cu mine de parc-aş fi hoţ; îmi arăţi asta cu fiece vorbă şi-n fiece clipă; nu e cu putinţă să-ţi fiu drag; iar întrucât mă priveşte, ţi-am vorbit dumitale cum n-am mai vorbit nimănui până acum. Atunci de ce vrei să mă opreşti aici? Lasă-mă să mă-ntorc la cei ce-mi sunt prieteni şi cărora li-s drag!

— Ba nu, ba nu – răspunse el cu reculegere –, mi-eşti drag, băiatule, lasă că ne-om înţelege noi foarte bine; de

hatârul cinstei neamului nostru n-aş putea să te las să pleci cum ai venit. Stai cuminte aici, hai şi fii băiat de treabă, numai puţintel să stai cuminte aici – şi-ai să vezi tu cum ne-om înţelege.

— Bine, domnule – am spus după ce chibzuisem în tăcere, voi mai sta câtăva vreme. Mai drept este să fiu ajutat de către cel de-un sânge cu mine, decât de străini; şi de va fi să nu ne înţelegem, mă voi strădui pe cât pot ca nu din vina mea să se-ntâmple.

CAPITOLUL IV

Trec printr-o mare primejdie la conacul Shaws

F

aţă de-un început atât de rău, ziua se scurse destul de bine. La amiază mâncarăm iar terci rece, iar seara terci cald; terci şi bere subţire era hrana unchiului meu. El vorbea puţin; ca şi mai înainte, repezea spre mine câte o întrebare, după o tăcere îndelungată şi se strecura cu viclenie când încercam să aduc vorba despre viitorul meu. Într-o cameră de lângă bucătărie, unde mi-a îngăduit să mă duc, am găsit o mulţime de cărţi latineşti şi englezeşti, care îmi ţinură de urât toată după-amiaza, în chipul cel mai plăcut. Într-adevăr, atât de uşor trecu vremea în această bună tovărăşie, încât aproape că începusem să mă împac cu şederea mea la Shaws, doar vederea unchiului meu şi a privirii sale jucându-se de-a v-aţi ascunselea cu mine îmi reînviau cu tărie neîncrederea.

Descoperisem un lucru care mă cam uluia. Şi anume, pe foaia albă dinăuntrul unei cărţulii (una de Patrick Walker), un rând, scris fără-ndoială de mâna tatălui meu, după cum urmează: „Fratelui meu, Ebenezer, la cea de a cincea sa zi de naştere”. Stăm şi mă întrebam, cu mare nedumerire, dacă tatăl meu, care vezi bine că era mai mic – făcuse o ciudată greşeală sau dacă, înainte de a fi împlinit vârsta de cinci ani, el avusese un scris atât de frumos, limpede şi bărbătesc.

Încercam să scap de gândul acesta dar, deşi scosesem de pe rafturi o mulţime de cărţi care mă atrăgeau, vechi şi noi, istorie, poezie, povestiri, gândul acesta despre scrisul tatălui meu nu-mi ieşea din cap; şi când, în cele din urmă, m-am întors în bucătărie şi m-am aşezat iarăşi în faţa terciului şi a berii apoase, cea dintâi vorbă a mea către unchiul Ebenezer a fost să-l întreb dacă tatăl meu începuse foarte de mic să scrie şi să citească.

— Alexander? Aş, de unde! fu răspunsul. Eu am început cu mult mai mic. Am fost un copil foarte isteţ. Păi eu am ştiut să citesc odată cu dânsul.

Aceasta-mi spori şi mai mult nedumerirea şi-mi dădu în gând să-l întreb dacă el şi cu taică-meu fuseseră cumva gemeni.

El sări de pe scaun şi lingura de os îi scăpă din mână căzând pe podea.

— geţi veni să-ntrebi? zise şi mă apucă depiepţii surtucului, privindu-mă de astă dată drept în ochi; avea nişte ochi mici, apoşi şi sperioşi, ca ai unei păsări, pâlpâind şi sticlind în chip straniu.

— Ce-nseamnă asta? l-am întrebat eu foarte liniştit, căci eram cu mult mai voinic decât dânsul şi nu mă speriam cu una cu două. Ia mâna de pe surtucul meu. Ce va să zică asemenea purtare?

Unchiul meu păru a se stăpâni din răsputeri.

— Pentru Dumnezeu, David, îmi zise, n-ar trebui să-mi aduci aminte de tatăl tău. Greşeşti de faci una ca asta. Mai şezu un pic tremurând şi clipind cu ochii în farfurie. Alt frate n-am avut – mai zise, dar glasul îi era lipsit de simţire; *f* & >*rb**>o<5>rbe°<? rbe°<r-rbe/be «be” «d5»

33 Răpiide piraţi apoi îşi ridică lingura de pe jos şi se apucă iar să mănânce, tremurând întrurfa.

Ei, această din urmă întâmplare, felul cum se repezise la mine şi cum se prefăcuse apoi copleşit de iubire pentru răposatul meu tată – toate astea mi se

păreau într-atât de neînţeles încât mă făceau şi să mă tem şi să-mi mijească o nădejde. Pe de o parte am început să mă întreb dacă nu cumva unchiul meu era nebun şi dacă nu putea fi primejdios; pe de alta, mi-am amintit o poveste sau o baladă, auzită cândva, despre un flăcău sărman, moştenitor după lege, şi o rudă ticăloasă care se străduia să-i răpească dreptul şi să-l lase pe drumuri. Ce nevoie avea unchiul meu să joace teatru faţă de-o rudă care venise ca un nevoiaş de cerşetor la uşa sa, decât doar dacă, în sinea lui, avea vreo pricină de a se teme de dânsul?

Cu acest gând, nemărturisit, dar totuşi încuibându-mi-se de-a binelea în cap, am început şi eu acum să mă uit pieziş, ca şi dânsul, încât şedeam la masă ca şoarecele şi pisica, fiecare supraveghindu-l hoţeşte pe celălalt.

Nu mai scoase nicio vorbă de aici înainte, nici acră nici dulce, ci se tot frământa în sinea lui, gândindu-se la ceva; şi cu cât şedeam mai mult unul în faţa celuilalt şi cu cât îl priveam, mă încredinţam că acel ceva era plin de vrăjmăşie faţă de mine.

După ce goli strachina, îşi scoase o pipă de tutun, ca şi de dimineaţă, trase un scăunaş lângă colţul sobei şi şezu câtăva vreme acolo, cu spatele la mine, fumând în tăcere.

— David – zise în cele din urmă –, am stat şi m-am gândit, se opri şi apoi mai zise o dată: m-am gândit. Am câţiva arginţi acolo, care ţi-au cam fost făgăduiţi ţie, înainte să te fi născut; i-am făgăduit tatălui tău. Să nu crezi că-i o datorie-n lege, nu, vezi bine; ci doar aşa, flecăreală între bărbaţi, la un pahar cu vin. Ei, şi bruma asta de bani i-am păstrat deoparte; am fost mult păgubit, dar făgăduiala-i făgăduială. Ei, şi-acum s-au făcut în cap – şi-aici se opri şi se poticni, s-au făcut întocmai patruzeci de funzi!… îşi smulse repezit aceste din urmă vorbe, cu o privire piezişă peste umăr; şi în clipa următoare adăugă, aproape gemând: scoţieni!

Fundul scoţian preţuind cât un şiling englezesc, deosebirea care se isca de pe urma gândului ce-i venise-n urmă era însemnată; de altfel vedeam foarte bine că toată povestea era o minciună născocită într-un anume scop, pe care abia aşteptam să-l aflu şi n-am încercat defel să ascund batjocura din răspunsul meu.

— Nu zău! ia gândeşte-te bine, unchiule! Eu zic că vor fi fost funzi englezeşti.

— Păi aşa am şi spus, zise acum unchiul meu; funzi englezeşti. Şi dacă vrei să ieşi puţintel afară, doar cât să vezi cum e vremea în astă-seară, eu ţi-i scot şi te chem apoi înăuntru.

I-am făcut pe plac, zâmbind cu dispreţ în sinea mea că mă putea crede atât de lesne de amăgit. Era o noapte întunecoasă şi doar câteva stele clipeau în poala cerului; cum stăm aşa lângă uşă, auzeam de departe, dintre dealuri, gemetele surde ale vântului. Mi-am zis că vremea e în schimbare şi cam miroase a furtună, fără să ştiu de ce însemnătate grozavă avea să se arate aceasta pentru mine încă în aceeaşi seară.

Când mă chemă iar înăuntru, unchiul meu îmi numără în palmă treizeci şi şapte de guinee de aur (ţinea în mână restul până la patruzeci, în piese mărunte de aur şi argint); nu-şi putu călca

35 Răpii de piraţi pe inimă când ajunse aici şi-şi vârî mărunţişul în buzunar.

— Aşa – zise –, ca să vezi şi tu! Sunt eu om ciudat şi poate mă port cam neobişnuit cu străinii, dar cuvântul mi-e sfânt: uite dovada.

Cum unchiul meu părea atâta de zgârcit, am rămas trăsnit de neaşteptata-i dărnicie, încât nu găseam cuvinte să-i mulţumesc.

— Nicio vorbă! zise el. Nu-mi mulţumi. Nu vreau nicio mulţumire. îmi fac datoria; nu zic că oricine şi-ar fi făcut-o, dar în ceea ce mă priveşte (deşi sunt şi eu om

chibzuit), îmi pare bine să-mi fac datoria faţă de feciorul fratelui meu, şi-mi pare bine să ştiu că de-aici înainte ne vom înţelege, după cum se cuvine între rude apropiate.

I-am răspuns pe – cât am putut de frumos, dar întrebându-mă mereu în sinea mea ce avea să mai vină de-aici înainte şi în ce scop se despărţise de scumpii săi arginţi; cât despre pricina ce mi-o dăduse el, niciun ţânc nu ar fi luat-o drept bună.

Nu trecu mult şi mă privi pieziş.

— Ţine minte – îmi zise – bine ţi-am făcut, bine să-mi faci. I-am spus că sunt gata să-i dovedesc recunoştinţa mea, pe cât cu putinţă; şi-apoi am aşteptat, crezând că-mi va cere cine ştie ce grozăvie. Dar când, în cele din urmă, îşi luă iniman dinţi să vorbească, îmi spuse doar (ceea ce am găsit foarte îndreptăţit) că el unul, îmbătrânind, e tot mai neputincios şi că aşteaptă din parte-mi să-l ajut în gospodărie şi la peticul de grădină.

I-am răspuns încredinţându-l că sunt gata să-i fiu de folos.

— Bine – zise el, poţi să şi începi, şi trase din buzunar o cheie ruginită.

— Iată – zise, asta-i cheia turnului cu scară din capătul casei. Nu poţi intra în el decât pe-afară, căci partea aceea a casei e neterminată. Du-te acolo, suie scările şi adu-mi lada care-i sus în vârf. Sunt nişte hârtii în ea, adăugă.

— Îmi dai o lumânare? l-am întrebat.

— Ba zise el foarte şiret. Nici pomeneală de lumânări în casa mea.

— Bine unchiule, am zis. Scara-i bună?

— Straşnică, mi-a răspuns. Şi, pe când ieşeam, a adăugat: N-are parmalâc. Dar treptele-s zdravene, poţi să pui piciorul fără grijă.

Am ieşit în noapte. Vântul tot mai gemea în depărtare, deşi în preajma conacului Shaws nu se simţea

nicio adiere. Se lăsase un întuneric beznă; eram mulţumit că pot bâjbâi de-a lungul zidului, până ce-am ajuns la uşa turnului cu scară, de la capătul mai îndepărtat al aripii neterminate. Vârâsem cheia în gaura broaştei şi apucasem s-o învârtesc când, deodată, fără zvon de vânt şi fără larmă de tunet, tot cerul s-a luminat ca de-un foc năprasnic şi iarăşi s-a întunecat. A trebuit să-mi acopăr ochii cu mâna, pentru a mă deprinde din nou cu întunecimea; şi eram pe jumătate orbit când am păşit în turn.

Atât era de întuneric înăuntru, de parcă te înăbuşeai, dar mi-am luat inima-n dinţi şi-am bâjbâit înainte, cu mâinile şi picioarele, şi curând am dat cu mâna de perete şi cu piciorul de treapta cea mai de jos a scării. Peretele, după pipăit, era din piatră cioplită cu îngrijire; treptele, deşi cam înguste şi suind cam pieptiş, de asemenea erau din piatră şlefuită, croite aidoma una alteia, fără spărturi şi zdravene sub picior.

37 Răpii1 de piraţi

Cu gândul la ce-mi spusese unchiul meu despre parmalâc, mă ţineam lipit de perete şi-mi dibuiam drumul prin beznă, simţind cum îmi zvâcneşte inima.

Conacul Shaws era înalt de vreo cinci caturi, fără a mai pune la socoteală podurile. Şi cum înaintam aşa, mi s-a părut că scara parcă începe să fie mai aerisită şi un pic mai luminoasă; mă întrebam care poate fi pricina acestei schimbări, când o a doua sclipirea. fulgerului văratic ţâşni şi pieri. Dacă n-am ţipat, e că mi se încleştase gâtlejul de spaimă; şi dacă nu m-am prăbuşit, a fost mai mult din mila cerului, decât din propria-mi tărie. Nu numai că lumina fulgerului străbătuse din toate părţile prin crăpăturile peretelui, încât părea că mă caţăr în aer pe un rug înalt, ci aceeaşi strălucire trecătoare îmi arătase că treptele erau de lăţimi deosebite şi că în acea clipă îmi proptisem piciorul la jumătate de palmă de golul scării.

„Asta e scara cea straşnică!” gândii şi, totodată, un

fel de curaj mânios îmi cuprinse inima. Unchiul meu mă trimisese aici desigur pentru a mă băga într-o mare primejdie, poate pentru a mă ucide. îmi jurai să lămuresc pe deplin această bănuială, chiar dacă era să-mi frâng gâtul. Mă lăsai în patru labe şi, cu încetineală de melc, pipăind bucăţică cu bucăţică, încercând tăria fiecărei pietre, urcai înainte scara. După sclipirea fulgerului, bezna părea şi mai adâncă; şi nu numai asta, dar acum mai mi-era şi auzul stingherit şi sufletul tulburat de fâşâitul liliecilor din vârful turnului, iar scârboasele jivine, zburând în jos, îmi atingeau în răstimpuri faţa şi trupul.

Turnul aş fi zis că era pătrat; şi, în fiecare colţ, o piatră mare, de croială deosebită, alcătuia legătura dintre şirurile de trepte. Ei! şi apropiindu-mă de una din aceste cotituri, când am pipăit locul dinaintea mea, cum făcusem mereu, mâna mi-a alunecat peste o margine, iar dincolo de ea n-am mai întâlnit decât gol. Numai până la înălţimea asta fusese dusă scara. Să trimiţi un străin s-o suie pe întuneric însemna să-l trimiţi la moarte sigură; şi, cu toate că mulţumită fulgerului şi măsurilor mele de prevedere eram îndeajuns de ocrotit, doar gândul la primejdia în care aş fi putut să mă aflu şi la groaznica înălţime de la care aş fi putut cădea, făcu să mă treacă toate năduşelile şi să mi se moaie încheieturile.

Dar acum ştiam ce voisem să aflu şi am pornit, dibuind iar drumul, cu mirare şi mânie în suflet. Coborâsem cam jumătate din scări când, deodată, vântul s-a întărit, zguduind tumul şi-apoi s-a pornit ploaia; până să ajung jos, ploua cu găleata. Am ieşit în furtună şi m-am uitat spre bucătărie. Uşa, pe care o închisesem la plecare, era acum deschisă şi, în răsfirarea unui licăr de lumină, mi se păru că văd o făptură stând în ploaie, neclintită ca cineva care ascultă încordat. Şi-apoi ţâşni un fulger orbitor, care mi-l arătă lămurit pe unchiul meu, chiar în locul unde mi se păruse că-l zăresc; şi îndată după aceea

se porni bubuitul năprasnic al tunetului.

De va fi crezut unchiul meu că-i zgomotul prăvălirii mele ori de va fi auzit în el glasul lui Dumnezeu învinuindu-l de omor, vă las să ghiciţi. Sigur e doar că fu cuprins de un fel de spaimă nebună şi fugi în casă, lăsând uşa deschisă înapoia sa. Eu l-am urmat cât am putut de încetişor şi, intrând pe nesimţite în bucătărie, am stat şi-am privit ce făcea.

Avusese timp să deschidă dulapul din colţ şi să scoată o ploscă mare cu rachiu şi acuma se aşează la masă, cu spatele la mine. La răstimpuri era apucat de nişte tremurături grozave, gemea tare şi, ducând plosca la gură, bea spirtul curat, cu înghiţituri lacome.

Eu am înaintat, m-am apropiat de el pe la spate şi deodată, lăsându-mi greu amândouă mâinile pe umerii lui. am ţipat:

— Ta!

Unchiul meu scoase un fel de strigăt tremurat, ca un behăit de oaie, ridică braţele şi se prăbuşi pe podea ca mort. Văzând aceasta m-am cam speriat, dar trebuia mai întâi să am grijă de mine, astfel încât n-am pregetat să-l las să zacă aşa cum căzuse. Cheile spânzurau în uşa dulapului. Aveam de gând să-mi găsesc o armă, mai înainte ca unchiul meu să-şi vină în fire şi să poată iarăşi urzi rele. În dulap se aflau câteva sticle – din care unele păreau a fi cu doctorii – o mulţime de socoteli şi alte hârţoage, prin care bucuros aş fi cotrobăit dac-aş fi avut timp, şi câteva unelte mărunte cu care n-aveam ce face. Mă îndreptai deci către cufere. Cel dintâi era plin cu făină; cel de-al doilea cu bani, în săculeţe şi în hârtii legate teancuri; într-al treilea, printre o sumedenie de lucruri, cele mai multe de îmbrăcăminte, am găsit un pumnal urât şi ruginit, de felul celor de la munte, lipsit de teacă. Pe-acesta l-am dosit aşadar înăuntrul vestei şi-apoi m-am îndreptat către unchiul meu.

Zăcea în neştire, aşa cum căzuse, cu un genunchi îndoit şi un braţ întins în lături; faţa îi era ciudat de vânătă şi parcă nici nu mai răsufla. Mă cuprinse frica să nu fi murit; căutai apă şi-l stropii peste obraz; atunci păru să-şi vină puţin în fire, gura îi zvâcni şi pleoapele îi tremurară. În cele din urmă deschise ochii şi, când mă văzu, se ivi în privirea sa o spaimă de nedescris.

— Haide, haide – am zis, ridică-te.

— Eşti viu? hohoti el. Eşti viu, băiatule?

— Sunt – răspunsei, dar nu dumitale trebuie să-ţi mulţumesc!

Începu să răsufle greu, cu horcăieli şi suspine adânci.

— Sticluţa albastră – zise, în dulap, sticluţa albastră. Răsuflarea îi era tot mai neputincioasă.

Alergai la dulap, unde găsii într-adevăr o sticluţă albastră cu doctorie; pe-o hârtie lipită de ea era scrisă porţia ce trebuia dată bolnavului. I-am dat s-o înghită, cât am putut de repede.

— Boala mea… zise el, mai însufleţindu-se, mă supără rău inima, Dave.

L-am aşezat pe un scaun şi m-am uitat la el. E adevărat că simţeam oarecare milă pentru un om ce părea atât de bolnav, dar pe de altă parte eram covârşit de-o dreaptă mânie; şi-am început să-i înşir toate câte voiam să mi le lămurească: De ce mă minţea cu fiece vorbă? De ce se temea că nu-l părăsesc? De ce nu-i plăcuse să pomenesc că el şi tatăl meu ar fi gemeni? Nu cumva fiindcă era adevărat? îl întrebai de ce îmi dăduse bani la care eram încredinţat că n-aveam niciun drept; şi, în cele din urmă, pentru ce încercase să mă omoare? El ascultă în tăcere tot ce-aveam de spus. Apoi, cu glas frânt, mă rugă să-l las să se culce.

— Îţi spun mâine dimineaţă, zise. Să n-ai nicio îndoială că-ţi spun.

°<r> °<§> *f* & >°<? * *rb*-rbe °<r» *ce** °<r> *f* &

>°°<r>rbe

°<r»rbe «¿T» <berberbe» <?» /be e de <be «¿T-rbee» de

41 Răpii de piraţi

Era atât de slab şi sfârşit încât n-am putut decât să încuviinţez. L-am încuiat totuşi în odaia lui şi am băgat cheia în buzunar; apoi, întorcându-mă în bucătărie, am făcut un foc zdravăn, cum nu mai arsese aici de ani îndelungaţi şi, înfăşurându-mă în pledul meu, m-am culcat pe cufere şi-am adormit.

Merg la Queen’s Ferry

A

Î

n noaptea aceea a plouat mult; iar în dimineaţa următoare sufla de la miazănoapte-apus un vânt amarnic de iarnă, mânând înainte-i norii împrăştiaţi. Cu toate acestea, încă dinainte de a miji soarele şi a se stinge ultima stea, m-am dus până la malul pârâului şi m-am spălat într-un ochi adânc, unde apa clocotea într-un vârtej. Cu tot trupul înviorat după această baie, m-am aşezat iarăşi lângă foc, aţâţându-l vârtos, şi am început să cercetez cu grijă cum stăteau lucrurile pentru mine.

Nu mai încăpea acum nicio îndoială asupra duşmăniei unchiului meu; nici vorbă că trebuia să-mi păzesc viaţa, că el se va strădui din răsputeri să-mi urzească pieirea. Dar vezi că şi eu eram tânăr şi curajos şi, ca mai toţi flăcăii crescuţi la ţară, aveam mare încredere în isteţimea mea. Venisem la uşa lui ca un cerşetor sărman şi aproape copil; mă întâmpinase cu minciună şi cruntă duşmănie; o încheiere după placul inimii mele era să-l pun cu botul pe labe şi să-l fac să joace aşa cum îi voi cânta eu.

Şedeam în faţa vetrei, cuprinzându-mi genunchii cu mâinile şi zâmbind flăcărilor; şi mă închipuiam mirosindu-i tainele, una după alta şi ajungând să-l stăpânesc pe acest om, să domnesc asupră-i. Pe la noi se spunea că vraciul din

Essendean făcuse o oglindă în care-ţi puteai citi viitorul; pesemne că nu din jeratic va fi fost, căci în toate înfiripările flăcărilor şi în toate închipuirile ce mi le înfăţişau nu se arăta nicio corabie, niciun marinar cu căciulă, niciun cogeamite ciomag gata să-mi pocnească capul nătâng. Nici pomeneală de toate aprigele încercări pe cale de a se abate asupră-mi.

După scurt timp, mândru nevoie-mare, mă dusei sus să-l eliberez pe prizonierul meu. El îmi dădu bună dimineaţa foarte cuviincios, iar eu lui la fel, zâmbindu-i de sus, de la înălţimea înfumurării ce mă stăpânea. În curând şedeam iar amândoi în faţa gustării de dimineaţă, ca şi în ajun.

— Ei, domnule, l-am întrebat eu cu glas batjocoritor, nu mai ai nimic a-mi spune? Şi-apoi, cum nu-l auzeam rostind vreun răspuns, urmai: cred că ar fi timpul să ne înţelegem. Dumneata m-ai luat drept un neisprăvit şi-un găgăuţă de la ţară, ai crezut că n-am mai mult bun simţ şi curaj decât un făcăleţ. Iar eu te-am luat pe dumneata drept un om de treabă sau, cel puţin, nu mai rău decât alţii. Se pare c-am greşit amândoi. Ce pricină vei fi având să te temi de mine, să mă amăgeşti, să încerci să-mi pui viaţa în primejdie…

El bombăni ceva cum c-ar fi glumit, că-i place şi lui câteodată să mai petreacă, şi-apoi, văzându-mă zâmbind, schimbă struna şi mă încredinţă că va limpezi totul, de îndată ce isprăveşte de mâncat. îl vedeam după faţă că n-are încă o minciună la îndemână, deşi se frământa şi se străduia să născocească ceva. Şi mi se pare că eram pe cale să i-o şi spun, când o bătaie în uşă îmi tăie vorba.

L-am poftit pe unchiul meu să nu se urnească din loc şi m-am dus să deschid. În pragul uşii se afla un băieţandru în haine de marinar. Îndată ce dădu cu ochii de mine, se apucă să joace un dans marinăresc (cum nu mai văzusem niciodată până atunci şi de care nici măcar n-

auzisem), pocnind din degete şi zvârlind din picioare cu mare agerime. Cu toate acestea era vânăt de frig. Şi avea ceva pe chipu-i – o privire în care se îmbinau râsul şi plânsul, care te mâhnea din cale-afară şi nu se potrivea defel cu veselia purtării sale.

— Ce mai faci, nene? îmi zise, cu un glas răguşit şi subţire, nici de copil, nici de flăcău.

Eu l-am întrebat liniştit care îi e dorinţa.

— O, dorinţa! făcu el, şi-apoi începu să cânte:

Dorinţa mi-e, farmecul nopţii cu tine
Să-l sorb în frumosul mai.

— Ascultă – zisei eu, dacă n-ai venit cu nicio treabă, voi avea necuviinţa să-ţi închid uşa.

— Stai, frăţioare! strigă el. Ce, nu ştii de glumă? Ori vrei să mănânc, din pricina ta, o mamă de bătaie?… Am adus o scrisoare de la Moş-Oază pentru domnul Balfour. Vorbind, îmi arătă scrisoarea. Şi-auzi, nene, mai adăugă, mi-e foame de mor.

— Bine – zisei eu, intră în casă, ai să găseşti o îmbucătură de-ar fi să rabd eu.

Zicând acestea, l-am adus înăuntru şi l-am aşezat pe scaunul meu, iar el se năpusti cu lăcomie asupra rămăşiţelor gustării, făcându-mi cu ochiul între timp şi sclifosindu-se mereu, într-un chip pe care, bietul băiat, îl socotea pesemne bărbătesc. Între timp, unchiul meu citise scrisoarea şi sta şi se gândea; apoi, fără de veste, sări în picioare, cu o mare însufleţire, şi mă trase deoparte, în cel mai îndepărtat colţ al odăii.

— Citeşte asta, zise, şi-mi puse scrisoarea în mână.

Iată cuprinsul ei… o am înaintea ochilor acum când scriu:

„Hanul «La Ghiorghini», lângă Queen’s Ferry.

Domnul meu.

Stau aici, gata oricând să ridic ancora, şi-l trimit pe cabinierul meu să vă vestească. Dacă mai aveţi vreo

însărcinare pentru ţinuturile de peste mări, astăzi e ultimul prilej, deoarece vântul se arată prielnic pentru a ieşi din estuar. N-am să vă ascund că am avut supărări cu împuternicitul domniei-voastre, domnul Rankeillor, de pe urma cărora, de nu veţi face grabnic rânduială, vă puteţi aştepta la niscaiva pierderi. Am tras o poliţă asupra domniei-voastre, după cum se arată alăturat, şi rămân oricând la porunca domniei-voastre.

Cu plecăciune.

Elias Hoseason”.

— Vezi Dave, reluă unchiul meu, îndată ce văzu că terminasem de citit, am o daravelă cu acest Hoseason, care-i căpitanul unei corăbii de negoţ, bricul „Făgăduinţa” din Dysart. Uite, dacă vrei să mergem amândoi cu băiatul ăla, eu aş putea să-l văd pe căpitan la „Hanul Ghiorghinilor”, sau poate şi pe puntea „Făgăduinţei”, de vor fi cumva de iscălit hârtii şi, cu acest prilej putem, fără a fi o pierdere de timp, să dăm o raită şi pe la avocat, domnul Rankeillor. După toate câte-au fost şi câte s-au petrecut, tu anevoie mă vei mai crede pe cuvânt. Dar pe domnul Rankeillor ai să-l crezi. Jumătate din neamurile alese ale ţinutului îl au de împuternicit – şi-apoi e om în etate şi foarte bine văzut. L-a cunoscut şi pe tatăl tău.

Am stat un timp şi m-am gândit. Mă duceam într-un port plin de lume, fără îndoială. Unchiul meu n-avea să îndrăznească să-mi facă vreun rău acolo – şi până una-alta, mă apăra măcar şi tovărăşia cabinierului. Odată ajunşi acolo, gândeam că-l voi face eu pe unchiul meu să meargă cu mine la avocat chiar dacă acuma făgăduiala sa era făţarnică. S-ar putea ca, în fundul inimii mele, să fi dorit să văd mai de aproape marea şi corăbiile. Nu trebuie uitat că trăisem toată viaţa mea printre dealurile dinăuntrul ţării şi că doar cu două zile înainte văzusem, pentru întâia oară, golful, aşternându-se ca o pânză albastră, şi corăbiile cu velele întinse plutind pe apa lui, ca nişte jucării. Toate

laolaltă mă hotărârâră.

— Foarte bine – am spus – să mergem în port.

Unchiul meu îşi puse haina şi pălăria şi-şi prinse de brâu un cuţit vechi şi ruginit, apoi înăbuşirăm focul, încuiarăm uşa şi pornirăm la drum.

Vântul, care prin părţile acestea reci venea de la miazănoapte-apus, ne sufla aproape drept în faţă pe când mergeam. Era în iunie, poienile erau albe de margarete şi pomii înfloriţi, dar, după cum ni se învineţiseră unghiile şi ne dureau încheieturile mâinilor, ai fi zis că e iarnă şi că albeaţa din jur e o chiciură de decembrie.

Unchiul Ebenezer înainta cu trudă prin şanţul drumului, bălăbănindu-se în dreapta şi-n stânga, ca un plugar bătrân ce se-napoiază de la câmp. Tot drumul n-a scos un cuvânt. Nu-mi rămânea decât să stau de vorbă cu cabinierul. Acesta mi spuse că-l cheamă Ransome şi că plecase pe mare de la vârsta de nouă ani, dar câţi avea acum nu mai ştia – pierduse socoteala. îmi arătă semne de tatuaj, dezvelindu-şi pieptul în

47 Răpii de piraţi bătaia vântului, cu toate că eu îl mustram, gândind c-ar putea răci de moarte; înjura îngrozitor de câte ori îşi aducea aminte, dar mai degrabă ca un şcolar prostuţ decât ca un bărbat; şi se făIea cu o groază de nelegiuiri şi păcate pe care zicea că le săvârşise: furtişaguri şi hoţii, sperjururi, ba chiar şi omoruri; dar le înşira pe toate cu amănunte atât de îndoielnice şi cu o atât de uluitoare şi vădită lăudăroşenie, încât mai degrabă eram ispitit a-l compătimi decât a-i da crezare.

I-am pus întrebări cu privire la corabie (care, după spusele lui, era cea mai frumoasă navă de pe mări) şi la căpitanul Hoseason, pe care-l lăuda cu aceeaşi însufleţire. Moş-Oază (căci tot aşa îl numea pe căpitan) era un bărbat căruia de nimic nu-i păsa, nici în cer nici pe pământ; unul care, vorba aceea, „gonea cu pânzele întinse către ziua judecăţii”, un om aspru, sălbatic „mânios, în stare de orice.

Şi pe toate acestea, bietul băiat care-i slujea de cabinier, se învăţase să le admire ca pe nişte purtări bărbăteşti, de adevărat marinar. O singură lipsă recunoştea idolului său: nu-i marinar de meserie… Domnul Shuan manevrează bricul. El e cel mai grozav marinar care există. Atât că prea bea, şi nu că zic eu aşa, dar aşa e! Păi, uite aici! Şi, suflecându-şi ciorapul, îmi arătă o cogeamite rană crudă şi roşie, de-mi îngheţă sângele în vine. El mi-a făcut-o, domnul Shuan – zise, parcă s-ar fi mândrit.

— Ce, strigai eu, asemenea sălbăticie rabzi de la dânsul!? Cum! Doar nu eşti rob, să se poarte astfel cu tine!

— Nu, zise bietul nerod, schimbând îndată struna, şi-are să vadă el! ia uite-ncoace! Şi îmi arătă un cuţit mare, cu teacă, spunându-mi că-l furase. Oho – zise, să poftească să-ncerce. Atâta aştept: îl curăţ! Oho, nu e cel dintâi! Şi-o adeveri cu o biată înjurătură urâtă şi nătângă.

În viaţa mea n-am simţit pentru nimeni pe lume asemenea milă ca pentru această făptură cu mintea neisprăvită; şi am început să-mi dau seama că bricul „Făgăduinţa”, în ciuda numelui său cu iz pios, era un fel de iad plutitor.

— Şi n-ai nicio rudă, niciun prieten? l-am întrebat.

Mi-a răspuns că avusese un tată într-un port englezesc, am uitat care anume Fra şi el un bărbat straşnic zise, dar a murit.

— Pentru numele lui Dumnezeu, am strigat, n-ai putea să-ţi rostuieşti pe uscat o viaţă cumsecade?

— Aş, nu – zise el, făcându-mi cu ochiul, m-ar pune să învăţ o meserie. Nu-s eu aşa de prost!

Îl întrebai ce meserie putea fi mai îngrozitoare decât cea de-acum, în care viaţa-i era mereu primejduită, nu numai de vânturi şi ape, ci şi de înspăimântătoarea cruzime a stăpânilor săi. El spuse că era foarte adevărat; apoi începu iar să-şi laude viaţa, îndrugând ce plăcere e să cobori pe uscat cu bani în buzunar, să-i cheltuieşti ca un

bărbat, să cumperi mere, să umbli haihui şi să-i faci să se mire pe proştii de băieţi împotmoliţi prin noroaiele târgurilor. Şi-apoi, nu-i chiar aşa rău de mine – zise, sunt alţii de care-i şi mai rău: cei de douăzeci de funzi. Maica mea! Pe ăia să-i vezi ce păţesc! Păi să-l fi văzut pe unul mare cât dumneata, să zic (lui îi păream mare), da, dom'le, avea şi barbă… ei, şi cum am ieşit din râu şi i s-a mistuit praful adormitor din cap, aoleo, ce mai ţipa şi ce pandalii îl apucaseră! I-am arătat eu lui, las pe mine! D-apoi cei mici, mai mici mult ca mine… Am eu grijă de ei să-i cuminţesc. Când ducem din cei mici, am un capăt de

42 Răpit1 de piraţi odgon numai al meu, ca să-i croiesc.

Şi tot flecărind el aşa, mi-am dat seama de la un timp că cei pe care-i numea „de douăzeci de funzi" erau nefericiţii răufăcători trimişi peste mare, la muncă de robi, în America de Nord, sau şi mai nefericiţii nevinovaţi, răpiţi sau ademeniţi pe vas, de hatârul interesului sau răzbunării cuiva.

Chiar atunci am ajuns în vârful dealului şi am dat cu ochii jos, în vale, de Vad şi de Liman. Gura Forth-ului, după cum e bine ştiut, se îngustează în acel punct, până la lăţimea unui râu măricel, alcătuindu-se astfel un loc prielnic de trecere către nord, iar partea de sus prefăcându-se într-un liman încins de uscat, în care se pot adăposti tot felul de vase. Chiar în mijlocul strâmtorii se află o mică insulă, cu nişte ruine; pe malul de miazăzi s-a clădit un chei, pe care-l folosesc bărcile de trecere, iar la capătul cheiului, de cealaltă parte a drumului, în faţa unei grădini frumuşele, cu măceşi şi tufişuri de ghiorghini, se vedea clădirea zisă „Hanul Ghiorghinilor".

Târgul Queen's Ferry e aşezat mai departe, spre apus, şi împrejurimile hanului arătau destul de singuratice în acest ceas al zilei, căci tocmai plecase către nord vasul cu călători. Lângă debarcader se găsea însă o bărcuţă, cu

câţiva marinari care dormeau pe bănci; aceasta era, după cum îmi spuse Ransome, barca bricului, care-l aştepta pe căpitan; la vreo jumătate de milă îmi arătă şi corabia „Făgăduinţa”, singura ancorată. Era zarvă pe punte ca înaintea ieşirii în larg; se ridicau la locurile lor vergile şi, cum vântul bătea dintr-acolo, auzeam cântecul marinarilor pe când trăgeau de parâme. După toate câte le auzisem pe drum, mă uitam la acea corabie cu nespusă groază şi din toată inima îi compătimeam pe bieţii oameni osândiţi să călătorească cu ea.

Ne oprisem toţi trei pe culmea dealului şi acum mă apropiai de unchiul meu, zicându-i:

— Cred că se cade să vă spun, domnule, că pentru nimic în lume nu mă voi urca pe puntea acestei corăbii „Făgăduinţa”.

HI păru a se trezi dintr-un vis.

— A? Ce-ai zis?

I-am repetat spusele mele.

— Bine, bine, încuviinţă, gândesc că va trebui să-ţi facem pe plac. Dar de ce stăm aici? E afurisit de frig; de altfel, dacă nu mă-nşel, „Făgăduinţa” se pregăteşte de plecare.

CAPITOLUL VI

Ce s-a întâmplat la Queen’s Ferry

De îndată ce-am ajuns la han, Ransome ne-a condus sus pe scară, până la o odăiţă cu un pat în ea şi cu un foc mare de cărbuni, care răspândea o căldură ca de cuptor. La o masă lipită de sobă, un bărbat înalt, oacheş şi cu o înfăţişare serioasă, şedea şi scria. Cu toată dogoarea din cameră, purta o tunică groasă de marinar, încheiată până la gât şi o căciulă ţuguiată, de blană, îndesată până peste urechi, dar nicicând n-am văzut un bărbat, niciun judecător în sala de judecată, care să arate mai rece, mai chibzuit şi mai stăpân pe sine, ca acest căpitan de corabie.

Se ridică îndată şi, ieşindu-ne înainte, îi întinse

unchiului Ebenezer mâna sa mare.

— E o cinste pentru mine să vă văd, domnule Balfour – zise, cu un glas plăcut, adânc – şi mă bucur că aţi sosit la timp. Vântul e prielnic şi se apropie fluxul; până la noapte vom vedea lumina ghiordelului cu eratic* de pe insula May.

— Căpitane Hoseason, îl întâmpină unchiul meu, în ce căldură grozavă şezi dumneata.

— Semnalizare primitivă, un foc de cărbuni într-o căldare.

— Aşa sunt învăţat, domnule Balfour – zise căpitanul – sunt friguros din fire; am sângele rece, domnul meu. Nici blană, nici flanelă, nimic, domnule, nici măcar romul fierbinte nu încălzeşte acrul din jur, „temperatura", cum se spune. Aşa păţesc toţi care s-au pârjolit pe mările tropicale.

— Bine, bine, căpitane – răspunse unchiul meu, fiecare cu felul lui. n-ai ce-i face.

Dar s-a întâmplat ca acest năravul căpitanului să poarte în parte vina nenorocului meu. Căci, deşi îmi făgăduisem să nu-mi scap din ochi ruda, pe de o parte mă cuprinse o asemenea nerăbdare să văd mai de aproape marea, pe de alta mi se făcuse atât de rău din pricina aerului greu din cameră, încât atunci când unchiul meu îmi spuse să dau o fugă până jos şi să-mi caut ceva ca să-mi treacă timpul, am fost destul de prost să-l ascult.

Am plecat şi i-am lăsat pe cei doi şezând cu o sticlă şi cu o grămadă de hârtii dinainte; am trecut drumul în dreptul hanului şi am coborât către plajă. Cum bătea puţin vântul, valuri mici, nu mult mai mari decât cele pe care le văzusem pe un lac, se loveau de ţărm. Dar plantele care creşteau pe-acolo erau noi pentru mine, unele verzui, altele cafenii şi lungulețe, iar unele cu băşicuţe care-mi pocneau între degete. Chiar aşa sus în estuar, şi tot se simţea, din cale-afară de sărat şi aţâţător, mirosul apei de

mare. „Făgăduinţa” începea, de altfel, să-şi scuture pânzele, care atârnau ciorchine pe vergi şi să le-ntindă; tot ce vedeam făcea să-mi zboare gândul la călătorii pe mări îndepărtate şi locuri necunoscute.

Priveam, de asemenea, la marinarii care aşteptau cu barca: nişte vlăjgani arşi de soare, unii în cămaşă alţii în tunici, unii cu câte-o basma colorată în jurul gâtului, altul cu o pereche

°<r> *fh**>°>de «d5*

53 Răpii1 de piraţi de pistoale înfipte la brâu, vreo doi-trei cu nişte ciomege noduroase şi toţi cu cuţite în teacă. Mi-am petrecut câtăva vreme pe lângă unul dintre ei, care arăta mai puţin fioros decât tovarăşii săi şi l-am întrebat când pleacă bricul. îmi spuse că vor pleca îndată ce începe fluxul şi-şi arătă bucuria de a părăsi un port unde nu se găseau cârciumi şi lăutari; dar toate astea le rosti însoţite de înjurături atât de înspăimântătoare, meat m-am grăbit să mă îndepărtez de ei.

Nu-mi rămânea altă tovărăşie decât a lui Ransome, care părea cel mai puţin păcătos din toată banda aceasta şi care, în curând, ieşi din han şi alergă în întâmpinarea mea, strigând să-i dau de băut o cană cu punci. I-am spus că aşa ceva nu-i voi da, căci niciunul din noi n-aveam vârsta să ne îngăduim asemenea băutură.

— Dar cu un pahar de bere pot să te cinstesc bucuros, am adăugat.

M-a bârâit şi s-a sclifosit, ocărându-mă, cu toate că-i părea bine de bere; şi peste puţin timp, ne-am aşezat la o masă, în odaia din faţă a hanului, mâncând şi bând amândoi cu mare poftă.

Cum şedeam acolo, mi-a dat prin gând că, de vreme ce hangiul era din partea locului, n-aş face rău să mă împrietenesc cu el. L-am poftit să bea un pahar cu noi, după cum se obişnuia în acele timpuri, dar el se simţea om prea de vază ca să primească să şadă la masă cu nişte bieţi

muşterii de felul lui Ransome şi al meu. Era pe cale să iasă din odaie, când îl chemai înapoi, ca să-l întreb dacă-l cunoştea pe domnul Rankeillor.

— Aha, îl cunosc, cum să nu – zise; e om tare cumsecade. Dar, fiindcă veni vorba, ia spune: dumneata ai venit cu Ebenezer? Şi când i-am spus că da: nu cumva eşti prieten cu dânsul? mă întrebă, vrând să zică, în graiul scoţienilor, dacă nu cumva îi eram rudă.

I-am răspuns că nu, defel.

— Mi-am închipuit eu că nu – zise el, şi cu toate astea, aş fi zis că semeni puţin cu conaşul Alexander.

I-am spus că Ebenezer e rău văzut în ţinut, pare-se.

— Mai e vorbă! zise hangiul. E un bătrân afurisit şi mulţi s-ar bucura să-l vadă cu ştreangul de gât, de pildă Janeta Clouston, şi-atâţia alţii, pe care i-a lăsat pe drumuri. Şi când te gândeşti că în tinereţele lui era mai mare dragul să te uiţi la el! Dar asta până a nu se isca zvonul despre domnul Alexander. De atunci s-a isprăvit cu el.

— Care zvon? am întrebat.

— Păi, că l-a omorât, vezi bine, zise hangiul. N-ai auzit până acum?

— Şi de ce să-l fi omorât?

— Ei, de ce! Păi ca să pună mâna pe moşie.

— Pe moşie?! Pe Shaws?

— Chiar aia, după câte ştiu.

— Da, omule? Aşa stau lucrurile? Oare tat… oare Alexander a fost fiul mai mare? (După legea engleză, dreptul da a moşteni un domeniu şi de a-i purta numele se cuvine exclusiv primului născut.)

— Fireşte, spuse hangiul. Altfel de ce să-l fi omorât?

Şi cu aceasta plecă şi mă lăsă; din capul locului stătuse ca pe ghimpi.

Bineînţeles c-o ghicisem de mult; dar una e să ghiceşti şi alta să ştii. Şi rămăsei înmărmurit de norocul meu; cu greu puteam să încep a crede că acelaşi flăcău

sărman, care nici cu două zile în urmă îşi ţâra pingelele prin pulberea drumului, de la Ettrick Forest încoace, era acum unul dintre bogaţii pământului şi avea casă şi ţarini întinse şi de mâine putea merge

be°<r* /be/berbe «d5» /beO<r* /be°de /be°derbe

55 Răpiide piraţi călare, dacă poftea. Toate aceste lucruri plăcute şi o mie altele mi se îmbulzeau în minte, pe când şedeam şi priveam ţintă înainte-mi, prin fereastra hanului, fără să iau seama la ce vedeam; ţin minte numai că am dat cu ochii în acele clipe de căpitanul Hoseason, jos pe chei, în mijlocul marinarilor, vorbindu-le de parcă le-ar fi dat o poruncă. Iar curând după aceea l-am văzut înapoindu-se spre casă; mersul nu-i era câtuşi de puţin greoi, ca al marinarilor, ci îşi purta bărbăteşte trupul frumos şi înalt; iar chipul lui arăta la fel de chibzuit şi recules ca mai înainte. Mă întrebam dacă e cu putinţă ca poveştile lui Ransome să fie adevărate şi mai că mă îndoiam, atât erau de nepotrivite cu înfăţişarea acestui om. Adevărul este că nu era nici atât de bun pe cât mi se părea mie şi nici chiar atât de rău pe cât îl credea Ransome, căci, de fapt, se aflau doi oameni într-însul, iar pe cel mai bun îl lăsa la o parte, de îndată ce păşea pe puntea corabiei sale.

Îndată după aceea l-am auzit pe unchiul meu strigându-mă şi i-am găsit pe amândoi laolaltă în drum. Căpitanul fu cel care îmi vorbi mai întâi, cu gravitate şi ca unuia de-o seamă cu dânsul, lucru foarte măgulitor pentru un băiat tânăr:

— Domnul meu – îmi zise, domnul Balfour îmi spune lucruri mari despre dumneata; şi chiar dacă ar fi să judec după înfăţişare, mi-ai plăcea. Aş fi bucuros să stau mai mult pe-aici pentru ca să ne putem împrieteni, dar ne vom folosi de puţinul timp care ne e îngăduit. Vă poftesc pe puntea bricului meu, pentru o jumătate de ceas, până începe fluxul, să beţi un pahar cu mine.

Eu, unul, jinduiam nespus de mult să văd o corabie

pe dinăuntru, dar nu era să mă pun în primejdie şi i-am răspuns că unchiul meu şi cu mine aveam întâlnire cu un avocat.

— Da, da – zise dânsul, mi-a spus domnia-sa aşa ceva. Dar, uite, te poate duce corabia până la cheiul târgului; de-acolo şi până la casa lui Rankeillor nu mai e decât o aruncătură de băţ. Şi-aici se plecă fără de veste către mine şi-mi şopti la ureche: fereşte-te de bătrânul vulpoi, ţi-a pus gând rău. Vino pe punte, să-ţi pot spune două vorbe. Apoi, petrecându-şi braţul pe după al meu, urmă a vorbi tare, îndreptându-se către barcă: Dar hai şi spune-mi ce-ţi pot aduce din insulele Caroline? Oricine îi e prieten domnului Balfour îmi poate porunci după plac. Un sul de tutun? Niscaiva podoabe de pene de-ale indienilor? O piele de jivină sălbatică? O pipă de piatră? Păsarea care îngână pe oricine şi ştie să miorlăie ca o pisică? Pasărea-cardinal, roşie ca sângele? Alege după pofta inimii şi spune-ţi dorinţa.

În vremea aceasta ajunsesem lângă barcă şi el dădu mâna, ajutându-mă să mă sui în ea. Nici nu visam să preget; gândeam (sărman nerod!) că găsisem un bun prieten, gata să m-ajute, şi eram bucuros să văd corabia. De cum ne aşezasem cu toţii pe locurile noastre, barca se desprinse de chei cu o smucitură şi începu să plutească pe ape; iar eu, de plăcerea acestei noi experienţe, de mirare că şedeam atât de jos, văzând şi malurile ivindu-se, şi corabia crescând tot mai mare, pe măsură ce ne apropiam, mai că nu pricepeam ce spunea căpitanul şi trebuie să-i fi răspuns anapoda.

Îndată ce-am acostat, lipiţi de corabie, unde eu rămăsesem cu gura căscată, minunându-mă de înălţimea ei, de vuietul talazurilor ce creşteau pe lângă coastele sale şi de plăcutele strigăte cu care marinarii îşi însoţeau munca, căpitanul Hoseason, spunând că el şi cu mine trebuia să fim cei dintâi pe punte, porunci să se arunce o

parâmă de la verga mare. Cu aceasta am fost ridicat în aer şi apoi coborât pe punte, unde căpitanul sta şi m-aştepta, şi-şi petrecu în aceeaşi clipă iarăşi braţul pe după al meu. Am stat câtăva vreme aşa, cam ameţit, fiindcă se mişca totul cu mine şi împrejurul meu, poate puţin cam speriat şi totuşi nespus de bucuros de neobişnuitele lucruri pe care le vedeam, în timp ce căpitanul îmi îndrepta luarea-aminte către ce era mai ciudat, spunându-mi cum se cheamă şi la ce foloseşte.

— Dar unchiul meu unde e? întrebai deodată.

— Ei, vezi, zise căpitanul Hoseason, aici e-aici!

Am simţit că-s pierdut. Cu toată puterea m-am smuls din strânsoarea lui şi am alergat către marginea corabiei. Fireşte, iată barca: vâslea către oraş, cu unchiul meu şezând în partea dinapoi. Am scos un strigăt din rărunchi: „Ajutor, ajutor! Mă omoară!” încât a răsunat tot locul de ancorare, iar unchiul meu, de unde şedea, a întors capul şi mi-a arătat o faţă îngrozitoare, plină de cruzime.

A fost cel din urmă lucru pe care l-am văzut. Mâini puternice mă şi smulseră înapoi de la copastie; şi pe urmă parcă mă izbi un trăsnet: văzui o văpaie mare, timp de o clipă, şi căzui în nesimţire.

CAPITOLUL VII

Plec pe mare cu bricul „Făgăduinţa” din Dysart în i-am venit în fire în întuneric, chinuit de o durere cumplită, cu mâinile şi picioarele legate şi asurzit de o mulţime de zgomote neobişnuite. îmi vuia în urechi un vâjâit de apă ca al unui stăvilar uriaş, răpăiala unor stropi grei, trosnetul velelor şi strigătele ascuţite ale marinarilor. Lumea întreagă, când sălta ameţitor, când se prăvălea ameţitor, şi atât de bolnav şi de lovit mi-era trupul, iar mintea atât de răvăşită, încât mi-a trebuit timp îndelungat, în care gândurile mele o tot luau razna şi eram iarăşi şi iarăşi covârşit de chinul ascuţit al durerii, pentru a-mi da seama că pesemne zăceam legat undeva, în pântecul acelei

corăbii nenorocite, şi că vântul trebuie să se fi prefăcut în furtună. Odată cu cunoştinţa limpede a stării în care mă aflam, se abătu asupră-mi o atât de neagră deznădejde, o atât de groaznică remuşcare pentru propria-mi nerozie şi o asemenea mânie pătimaşă împotriva unchiului meu, încât căzui iarăşi în nesimţire.

Când mi-am revenit din nou, acelaşi vuiet, aceleaşi mişcări puternice şi nefireşti mă zguduiau şi mă asurzeau şi, curând, se adăugară celorlalte dureri şi necazuri greaţa şi răul ce-l chinuieşte pe omul de pe uscat nedeprins cu marea. În acel timp al frământatei mele tinereţi am îndurat multe nevoi, dar n-a fost niciuna atât de zdrobitoare pentru suflet şi trup, atât de neluminată de nădejde, ca aceste prime ceasuri pe corabie.

Într-un rând am auzit trăgându-se cu tunul şi m-am gândit că, furtuna dovedindu-se cu neputinţă de înfruntat, corabia dădea semn că se găsea în primejdie. Gândul eliberării, chiar prin moarte în adâncurile apei, îmi era binevenit. Dar nu era vorba de una ca asta, ci, după cum am aflat mai târziu, de-un obicei de-al căpitanului, pe care-i povestesc aici, pentru a arăta că cel mai rău dintre oameni poate avea şi părţi mai blânde în firea sa. Tocmai atunci, pare-se, ne aflam la câteva mile de Dysart, unde fusese construită corabia şi unde bătrâna doamnă Hoseason, mama căpitanului, venise să locuiască în urmă cu câţiva ani; şi căpitanul, de câte ori pleca peste mări sau de câte ori se întorcea în ţară, nu se întâmplă niciodată să treacă ziua prin preajma acelui loc, fără a trage cu tunul şi a înălţa flamura.

N-aveam cum măsura timpul; ziua şi noaptea erau deopotrivă în acea văgăună puturoasă din măruntaiele corabiei în care zăceam, şi groaznica-mi stare tărăgăna ceasurile, de păreau de două ori pe-atât de lungi. Aşa că n-am cum să ştiu câtă vreme am zăcut aşteptându-mă să aud corabia sfărâmându-se de-o stâncă sau prăvălindu-se cu

capul înainte în adâncurile mării.

Dar somnul mă răpi în cele din urmă cumplitei conştiinţe a nenorocirii mele.

Am fost trezit de raza unui felinar de mână ce îmi lumina faţa. Un om mărunt, de vreo treizeci de ani, cu ochii verzi şi cu o claie de păr bălan, sta în faţa mea şi mă privea.

— Ei – mă întrebă, cum merge?

Am răspuns cu un sughiţ de plâns; atunci, oaspetele meu îmi cercetă pulsul şi tâmplele şi-apoi se apucă să-mi spele şi să-mi oblojească rana din creştet.

— Da – zise, rău te-a pocnit! Ce e, băiete? Hai vino-ţi în fire! Nu s-a sfârşit lumea şi pământul, ai luat-o din loc cu stângul, dar lasă c-o să porneşti şi tu mai bine. De mâncat, ai mâncat ceva?

— Să n-aud de mâncare, i-am răspuns; şi-atunci el mi-a dat nişte rachiu cu apă într-o căniţă de tablă şi m-a lăsat iar singur.

Rândul următor când a venit să mă vadă, zăceam între somn şi trezie, cu ochii căscaţi în întuneric; greaţa îmi trecuse, dar îi urmase o ameţeală îngrozitoare şi un gol în cap, aproape mai grele de îndurat. Mă durea fiecare mădular şi funiile care mă legau parcă erau de foc. Duhoarea văgăunii în care zăceam parcă se lipise de mine; şi în lungul răgaz de când venise să mă vadă ultima oară, mă chinuise groaza – ba din pricina şobolanilor corabiei, care alergau de colo până colo şi nu se sfiau să-mi treacă uneori şi peste obraz, ba de pe urma întunecatelor închipuiri ce bântuie culcuşul celui cuprins de friguri.

Licărul felinarului, când se înălţă capacul deschizăturii, fu ca o rază de soare din cer; şi, deşi nu-mi dezvălui decât grinzile puternice şi negre ale corabiei ce mântemniţa, îmi venea să strig de bucurie. Omul cu ochii verzi fu primul care coborî scara şi am băgat de seamă că păşea cam clătinându-se. În urma lui venea căpitanul.

Niciunul nu scotea o vorbă, iar cel dintâi se apucă şi mă cercetă şi-mi obloji rana ca şi mai înainte, în timp ce căpitanul Hoseason îmi privea chipul cu o figură stranie şi mohorâtă.

— Ei, acum vedeţi şi singur, domnul meu, zise cel dintâi; *ad*! «„be °<r» «d*

61 Răpit de piraţi fierbinţeală, nici pic de poftă de mâncare, lumină nu, hrană nu, vedeţi şi dumneavoastră ce-nseamnă asta.

— Eu nu sunt vraci, domnule Riach, spuse căpitanul.

— Daţi-mi voie, domnul meu, zise Riach; aveţi un cap teafăr pe umeri şi-o ascuţită limbă scoţiană, când e vorba de pus întrebări, dar n-am să-ngădui să vă daţi în lături de la răspundere; vreau ca băiatul să fie scos din gaura aceasta şi mutat sub teugă.

— Ce vei fi vrând dumneata, domnul meu, te priveşte, răspunse căpitanul, dar eu pot să-ţi spun ce-o să fie. Aici e, aici va rămâne.

— Dacă dumneavoastră aţi fost plătit pe măsura faptei – zise celălalt – cer smerit iertare, dar vă spun că mie unuia nu mi se dă simbrie pentru de-alde astea. Plătit sunt – şi nu prea bine – pentru a fi ofiţerul al doilea al acestei rable; şi ştiţi foarte bine că mă trudesc să nu iau banii de pomană. Dar n-am fost tocmit pentru nimic altceva.

— De-ai putea să nu te amesteci unde nu-ţi fierbe oala, domnule Riach, n-aş avea a mă plânge de dumneata – răspunse căpitanul – şi cutez a-ţi spune că, decât să-ţi răceşti gura de pomană, punând întrebări anevoioase, mai bine-ai sufla în ciorba dumitale. Va fi nevoie de noi pe punte, adăugă, cu un glas mai aspru şi puse piciorul pe scară.

Dar domnul Riach îl prinse de mânecă:

— Dacă cumva aţi fost plătit pentru a-l ucide…

Căpitanul Hoseason se întoarse către el năvalnic.

— Ce-nseamnă asta? Ce fel de vorbă-i asta?

— Se pare că-i vorbă ce-o puteţi înţelege, spuse domnul Riach, privindu-l drept în faţă.

— Domnule Riach, am făcut cu dumneata trei călătorii lungi pe mare, răspunse căpitanul. În tot acest timp, domnul meu, ar fi trebuit să-nveţi să mă cunoşti: sunt un om dârz, nu-s slab de înger, dar ce spui dumneata acuma – ruşine, ruşine! – numai o inimă ticăloasă şi-o conştiinţă încărcată te face să vorbeşti aşa. Dacă spui că băiatul are să moară…

— Da, negreşit, zise domnul Riach.

— Bine, domnul meu! Este de ajuns! spuse căpitanul Hoseason. Ia-l şi vâră-l unde pofteşti!

După aceasta, căpitanul sui scara, iar eu, care zăcusem mut în tot timpul acestei ciudate convorbiri, îl văzui pe domnul Riach întorcându-se după el şi făcând o plecăciune adâncă, aproape până la genunchi, cu vădită batjocură. Cât îmi era de rău, am băgat de seamă două lucruri: că ofiţerul era cam băut, după cum dăduse a înţelege căpitanul, şi că, beat ori treaz, părea a se dovedi un prieten de preţ.

Cinci minute mai târziu, legăturile mi-au fost tăiate, am fost cărat în spinare de un marinar până sus sub teugă şi lăsat într-o cuşetă, pe nişte pături de corabie, unde, până una-alta, am căzut iar în nesimţire.

Ce fericire să deschid ochii în lumină şi să mă văd în tovărăşia oamenilor! Dormitorul de sub teugă era o încăpere destul de spaţioasă, plină de jur-împrejur de cuşete, pe care oamenii care nu erau de cart şedeau fumând sau în care dormeau. Ziua fiind liniştită şi vântul blând, tambuchiul era deschis şi nu numai lumina zilei, ci din când în când, în legănarea corabiei, chiar şi câte o rază prăfuită de soare lucea înăuntru, orbindu-mă şi fermecându-mă. Mai mult decât atât, de cum mă mutară, un om din echipaj îmi aduse o băutură vindecătoare,

pregătită de

<berbe ibeebe °<?» <be beo-rbe °derberbe

63 Răpii de piraţi domnul Riach şi-mi spuse să stau liniştit, că voi fi curând teafăr. Mă mai lămuri că n-aveam niciun os frânt.

— Un ciomag în cap nu-i mare scofală. Măi, zise el, eu sunt cel care te-a pocnit!

Închis aici, am zăcut multe zile în şir şi nu numai că m-am înzdrăvenit, dar am ajuns să-mi cunosc şi tovarăşii. Nu erau mieluşei, fireşte, cum nu-s de obicei marinarii, fiind oameni lipsiţi de tot ce are viaţa mai blând şi mai plăcut, oropsiţi a vântura laolaltă mările aspre, la voia unor stăpâni nu mai puţin cumpliţi. Erau printre dânşii unii care navigaseră cu piraţii şi văzuseră lucruri de care şi să vorbeşti te-ai sfii; alţii erau fugiţi din marina regală şi-i păştea spânzurătoarea, ceea ce nu căutau să ascundă; şi cei mai buni prieteni erau gata să se încaiere dintr-o vorbă. Totuşi nu trecură multe zile de când stăteam închis în tovărăşia lor şi începui să mă ruşinez de judecata mea dintâi, când, întâlnindu-i lângă cheiul din port, mă trăsesem deoparte, de parcă ar fi fost nişte jivine spurcate. Nicio tagmă de oameni nu-i pe de-a-ntregul ticăloasă, ci fiecare îşi are păcatele şi virtuţile ei, iar aceşti tovarăşi de corabie ai mei nu se deosebeau în această privinţă de toţi ceilalţi oameni. Mieluşei nu erau, desigur, ci nişte păcătoşi, dar aveau multe virtuţi. Uneori erau foarte buni, simpli, chiar în mai mare măsură decât mine, băiat de la ţară, şi aveau în ei câte o luminiţă de cinste.

Era unul – să fi avut vreo patruzeci de ani – care şedea la căpătâiul meu ceasuri întregi şi-mi povestea despre nevastă şi copil. Era un pescar care-şi pierduse barca, aşa că nu-i rămăsese decât să intre în marina comercială. Sunt ani de-atunci, dar nu l-am uitat. Nevastă-sa, „mică de ani” faţă de el, cum îmi spunea adesea, aştepta în zadar să-şi vadă bărbatul înapoi; nicicând n-avea

să-i mai aprindă focul dimineaţa sau să vadă de copil când era ea bolnavă. Într-adevăr, pentru mulţi din aceşti bieţi oameni, după cum se va adeveri mai târziu, a fost cea din urmă călătorie; adâncurile mării şi peştii hrăpăreţi i-au luat în primire; şi-i urât lucru să-i bârfim pe cei morţi

Printre alte fapte bune pe care le-au împlinit, mi-au înapoiat banii care fuseseră împărţiţi între dânşii; deşi se împuţinaseră cu o treime, am fost foarte bucuros să-i recapăt, punându-mi mare nădejde în ei pentru când aveam să fiu în acea ţară îndepărtată către care eram dus. Destinaţia corabiei era insulele Caroline, dar nu trebuie să credeţi că mă duceam într-acolo ca un surghiunit oarecare. Negoţul cu sclavi era încă de pe vremea aceea în scădere; de atunci încoace, cu răzvrătirea coloniilor şi cu alcătuirea Statelor Unite, fireşte că i s-a pus capăt, dar în acele zile ale tinereţii mele, oamenii albi mai erau încă vânduţi drept sclavi, muncitori pe plantaţii, şi aceasta era soarta pe care mi-o hărăzise ticălosul meu de unchi.

Cabinierul Ransome (băiatul de la care auzisem mai întâi despre aceste fapte cumplite) venea din când în când de la cabina ofiţerilor, unde dormea şi slujea, aci frecându-şi în chinuri tăcute câte un mădular ciomăgit, aci spumegând de furie împotriva domnului Shuan. Mie mi se rupea inima, dar oamenii din echipaj aveau mare respect faţă de primul ofiţer, „singurul marinar de pe toată hodoroaga”, după spusele lor, şi care „când era treaz, nu era om rău”. Într-adevăr, descoperisem şi eu acest fapt ciudat în legătură cu cei doi ofiţeri ai noştri: domnul Riach se arăta mohorât, rău şi aspru când era treaz, iar domnul Shuan o muscă n-ar fi omorât când nu era beat. Am întrebat cum se purta în această privinţă că pitanul; mi s-a răspuns că asupra acestui om de fier băutura n-avea nicio înrâurire.

Mi-am dat osteneală cât am putut, în puţinul timp ce mi-a fost îngăduit, să-l fac pe bietul Ransome cât de cât

om, mai bine-zis băiat de treabă. Dar mintea lui aproape că nu mai era omenească. Nu-şi mai amintea nimic din vremea dinainte de a veni printre marinari – doar atât, că tatăl său făcea ceasornice şi că aveau într-o odaie un graur care ştia să fluiere „Ţara-de-Sus”; tot restul fusese ca şters cu buretele în anii în care îndurase atâtea greutăţi şi cruzimi. Despre uscat avea o ciudată închipuire, pe care şi-o înjghebase din poveştile marinarilor, şi anume că era un loc unde băieţii erau puşi la un soi de robie numită meserie, şi unde ucenicii erau întruna bătuţi şi ţinuţi în închisori puturoase. În orice oraş îi luă pe mai toţi oamenii drept inşi ce voiau să-l momească şi mai toate casele drept locuri unde erau adormiţi şi ucişi marinarii. Eu îi povesteam, fireşte, cât de bine îmi mersese mie pe acel uscat de care lui îi era atâta teamă, cât de bine mă hrăniseră, cu câtă grijă îmi dăduseră învăţătură atât prietenii cât şi părinţii; iar de se întâmpla să fi fost de curând lovit, plângea amarnic şi se jura că va fugi; dar de făcea, ca de obicei, pe nebunul său şi mai rău, dacă i se dăduse în cabina ofiţerilor un pahar de rachiu, îşi râdea de ce-i spuneam eu.

Domnul Riach (ierte-l cerul!) era cel care-i dăde. a băutură băiatului, fără îndoială cu gând bun, dar în afară de faptul că-i ruina sănătatea, era cel mai jalnic lucru din lume să vezi această biată făptură nenorocită împleticindu-se, ţopăind şi vorbind în neştire. Unii dintre oamenii echipajului râdeau, dar nu toţi; altora li se adunau neguri şi fulgere în priviri – aceştia gândindu-se, poate, la propria lor copilărie sau la copilaşii lor, şi îi porunceau să se astâmpere cu prostiile şi să-şi dea seama ce face. Cât despre mine, mi-era ruşine să mă uit la el şi bietul copil şi-acuma îmi mai bântuie visurile.

În tot acest timp, trebuie să ştiţi că „Făgăduinţa” întâmpina mereu vânturi potrivnice şi era zvârlită când în sus, când în jos, izbindu-se de valuri năprasnice, aşa încât

tambuchiul era aproape mereu închis şi dormitorul de sub teugă luminat doar de un felinar ce se legăna de-o grindă. Toţi din echipaj aveau necontenit de lucru; velele trebuiau când întinse, când strânse; oamenii se resimţeau de încordare neîncetată; şi toată ziua auzeai mârâieli şi gâlceavă de la o cuşetă la alta, iar cum mie nu-mi era defel îngăduit să pun piciorul pe punte, vă puteţi închipui cât mi se urâse cu această viaţă şi cât de doritor eram de-o schimbare.

Şi schimbarea avea să vină, după cum veţi vedea; dar mai întâi trebuie să povestesc o convorbire pe care am avut-o cu domnul Riach şi care ina îmbărbătat un pic să-mi îndur necazurile.

Nimerindu-l ameţit de băutură tocmai cât trebuia, căci adevărul e că, treaz, nu mă lua în seamă defel, l-am pus să tăgăduiască a păstra taina şi i-am încredinţat întreaga mea poveste.

El spuse că-i o istorie ca în basme, că va face tot ce-i va sta în puteri ca să mă ajute, că-mi va face rost de hârtie, condei şi cerneală, pentru ca să pot scrie un răvaş domnului Campbell şi unul domnului Rankei Hor; şi că dacă-i spusesem adevărul, era aproape sigur că va izbuti, cu ajutorul celor doi, să mă scoată la liman şi să mă pună în drepturile mele.

— Dar între timp – zise, ţine-ţi firea. Nu eşti singurul, atâta-ţi pot spune. Sunt mulţi care seceră tutun dincolo de mări şi pe care s-ar cuveni săi vezi încălecându-şi calul la uşa casei lor, mulţi şi nenumăraţi! Iar viaţa e în cel mai bun caz o ciudată panoramă; dai în ea peste ce nici cu gândul nu gândeşti. Uită-te la mine: tatăl meu trăieşte pe moşia lui, iar eu am învăţat carte aproape până să mă fac doctor – şi iată-mă-s aici, de-o teapă cu Hoseason!

Am crezut cuviincios să-l întreb de povestea sa.

— N-am niciuna, zise. Mi-a plăcut să petrec, atâta tot. Şi o zbughi afară.

CAPITOLUL VIII

Cabina de pe puntea de comandă

A

Î

Într-o noapte, pe la douăsprezece, un om din cartul domnului Riach (care se afla pe punte) coborî să-şi ia haina; şi într-o clipă începu să umble o şoaptă prin dormitor, că „Shuan l-a dat gata până la urmă”. Nu era nevoie de niciun nume; am ştiut cu toţii de cine era vorba, dar n-am avut timp să ne intre acel gând în cap, dar să mai şi vorbim despre aceasta, când din nou se deschise grabnic tambuchiul şi căpitanul Hoseason coborî scările. Se uită încordat de jur-împrejur, în lumina palidă a felinarului, luând la rând cuşetele; apoi, venind drept spre mine, îmi vorbi, spre uimirea mea, cu glas blajin:

— Flăcăule – zise – vrem să vii să slujeşti la cabina ofiţerilor. Tu şi cu Ransome veţi schimba cuşetele. Hai şi suie iute la pupa!

Pe când încă mai vorbea, se iviră în gura tambuchiului doi marinari purtându-l în braţe pe Ransome; şi cum nava în acea clipă săltase puternic, în legănarea felinarului, lumina căzu drept pe faţa băiatului. Era galbenă ca ceara şi părea să zâmbească într-un chip înfiorător. Mi-a îngheţat sângele în vine şi am rămas ca trăsnit, cu răsuflarea tăiată.

¿*b** °<r> *a*>°°<r» că > °<r>rbe

t & °<r[1] *rb**> «¿S *fyorb**> „<r* «¿r»rberb° „d5»

53 Răpit de piraţi

— Hai, dă fuga sus! Sus cu tine! strigă căpitanul Hoseason.

Am trecut în grabă pe lângă marinarii ce-l duceau pe băiat, care nu vorbea şi nu mişca, şi am suit în fugă scara către punte.

Corabia sălta iute şi ameţitor, peste o coamă lungă de

1 Anafoare - vârtejuri pricinuite de curenţi.

valuri. Era cu murele la tribord, iar în stânga, sub arcul pânzei din faţă, se mai vedea asfinţitul soarelui. Aceasta mă uimi foarte, în acel ceas târziu al nopţii; dar eram prea neştiutor pentru a pricepe adevărul – că ne îndreptam spre nord, ocolind Scoţia şi ne aflam acum în larg, între insulele Orcade şi Shetland, după ce ieşisem din drumul anafoarelor* primejdioase ale fiordului Pentland. Eu, unul, care fusesem atâta vreme închis în întuneric şi nu ştiam nimic despre vânturi potrivnice, mă gândeam că trebuie să fim pe la jumătatea Atlanticului sau chiar mai departe. Şi într-adevăr, afară că m-am minunat întrucâtva de lunga zăbovire a asfinţitului, n-am luat acest lucru în seamă, ci goneam înainte peste punţi, printre băltoacele lăsate de valuri, prinzându-mă de parâme; iar într-un rând era cât p-aci să fiu zvârlit peste bord, de nu m-ar fi ţinut unul din oamenii de pe punte, care totdeauna fusese bun cu mine.

Cabina de pe puntea de comandă, spre care mă îndreptam şi unde aveam să slujesc şi să dorm de-aci înainte, se afla la vreo şase picioare deasupra punţii şi, faţă de mărimea vasului, era destul de încăpătoare. Înăuntru se găsea o masă şi o bancă prinse de punte şi două cuşete – una pentru că pitan şi alta pentru ofiţerul care ieşea din cart. De sus până jos erau rânduite dulăpioare încuiate, pentru păstrarea lucrurilor ofiţerilor şi a unei părţi din proviziile navei; se mai găsea dedesubt o cămară cu provizii, în care intrai printr-un tambuchi din mijlocul punţii; însă ce era mai bun ca mâncare şi băutură şi toată pulberea erau adunate aici, iar armele de foc, în afara celor două tunuleţe de bronz, se aflau tot în cabina ofiţerilor, rânduite într-un rastel, în peretele dinspre pupa. Cea mai mare parte dintre junghere se aflau într-alt loc.

Câte o ferestruie cu oblon de fiecare parte şi un spirai în tavan dădeau lumină ziua, iar după ce se lăsa întunericul, ardea întruna o lampă. Ardea şi acum, nu prea puternic, dar destul pentru a mi-l arăta pe domnul Shuan

şezând la masă, cu sticla de rachiu şi cu o căniţă de tablă dinainte. Era un om înalt şi puternic, cu faţa foarte oacheşă; şedea şi se holba la masa din faţa lui, ca unul cu mintea rătăcită.

Nici nu băgă de seamă când am intrat. Nu se mişcă nici când, în urma mea, veni căpitanul şi se rezemă lângă mine, de o cuşetă, privindu-l întunecat pe secund. Mie mi-era groază de căpitanul Eloseason şi-aveam şi de ce, dar ceva îmi spunea că în acea clipă nu de el trebuie să mă tem – şi i-am şoptit la ureche: „Ce face?” El a clătinat din cap, ca unul care nu ştie şi nu vrea să se gândească, iar faţa îi era crâncenă.

Curând intră şi domnul Riach. îi azvârli căpitanului o privire care însemna că băiatul murise, nu mai încăpea îndoială; apoi.se opri locului, ca şi noi; stăm acum toţi trei în picioare, cu privirile coborâte ţintă asupra domnului Shuan, iar domnul Shuan, la rândul său, şedea fără o vorbă, privind încordat masa.

Deodată a întins mâna să ia sticla; şi atunci, domnul Riach s-a repezit şi i-a luat-o, mai mult prin surprindere decât cu sila, strigând şi jurând că se împlinise măsura şi că se va abate judecata cerului asupra corabiei. Şi pe când vorbea aşa uşile fiind închise, a zvârlit sticla în mare. Într-o clipită, domnul Shuan sări în picioare; părea tot uluit, dar gata să ucidă, şi ar fi făcut-o, pentru a doua oară în acea noapte, dacă nu se punea căpitanul între el şi Riach.

— Stai jos! a mugit căpitanul. Porcule şi beţivule, ştii ce-ai făcut? L-ai omorât pe băiat!

Domnul Shuan păru să priceapă, căci se aşeză iar la loc şi ridică mâna la frunte.

— Păi – zise, mi-a adus o căniţă murdară!

La aceste vorbe, căpitanul, eu şi domnul Riach ne-am uitat toţi unul la altul, cu un fel de spaimă în priviri şi apoi căpitanul Hoseason s-a îndreptat către secundul său, l-a luat de umăr, l-a dus până la cuşeta lui şi i-a poruncit să se

culce şi să doarmă, cum i-ar fi vorbit unui copil rău. Ucigaşul plânse puţin, dar îşi scoase cizmele şi se supuse.

— Ah! a strigat domnul Riach cu un glas înspăimântător, demult ar fi trebuit să faci rânduială. Acum e prea târziu.

— Domnule Riach – a spus căpitanul, ce s-a întâmplat în noaptea asta, nu trebuie niciodată să se ştie la Dysart. Pe băiat l-au luat valurile peste bord, domnul meu, asta-i povestea; şi aş da cinci funzi din buzunar să fie adevărat! apoi se îndreptă către masă: Ce ţi-a venit să arunci bunătate de sticlă? N-avea niciun rost, domnule. Ia, David, scoate-mi alta. Sunt în dulăpiorul de jos – şi-mi azvârli o cheie. Vei avea nevoie şi dumneata de-un pahar, domnule, adăugă către Riach. A fost o privelişte îngrozitoare.

Astfel, cei doi se aşezară la băutură şi taifas; şi în timpul acesta ucigaşul, care până atunci zăcuse scâncind în cuşetă, se propti într-un cot şi se tot uita la ei şi la mine.

Aceasta fu noaptea dintâi a slujbei ce dobândisem de curând; în timpul zilei următoare începusem să deprind îndatoririle mele. Trebuia să slujesc la mese, pe care căpitanul le lua la ore regulate, laolaltă cu ofiţerul din cartul liber; cât era ziua de lungă alergam cu câte o porţie de băutură, când la unul, când la altul din cei trei stăpâni ai mei; iar noaptea dormeam pe-o pătură aruncată pe scândurile punţii, în capătul din fund al cabinei ofiţerilor, în plin curent, între cele două uşi. Era tare şi rece acest culcuş; şi nici nu mi se îngăduia să dorm câteva ceasuri în şir; căci mereu venea careva de sus de pe punte să ceară de băut şi, când se schimba cartul, doi dintre ei, şi uneori toţi trei, se aşezau laolaltă să bea câte o oală de punci. Cum de-şi păstrau sănătatea, nu ştiu şi nici cum mi-o păstram eu.

Şi totuşi, pe de altă parte, era o slujbă uşoară. N-aveam nicio masă de pus; felurile erau fie terci din făină de ovăz, fie carne sărată – afară de două ori pe săptămână,

când se dădea plăcintă; şi cu toate că, neştiind încă să mă ţin zdravăn pe picioare când se balansa corabia, eram destul de stângaci şi mi se întâmpla să cad cu ce le aduceam, atât domnul Riach cât şi căpitanul se arătau ciudat de răbdători. Nu puteam crede decât că-şi potoleau conştiinţa şi că nu s-ar fi purtat atât de blând cu mine, dacă n-ar fi fost în trecut atât de cruzi cu Ransome.

Cât priveşte pe domnul Shuan, băutura sau omorul ce-l săvârşise, sau amândouă, îi tulburaseră desigur judecata. N-aş putea spune că l-am văzut vreodată în toate minţile. Nu se putea obişnui cu mine, mă sfredelea mereu cu privirea îngrozit, după cum mi se părea, şi nu o dată se întâmpla să se tragă înapoi, ferindu-se de apropierea mâinii mele, când îl serveam. Bănuisem de la început că nu-şi dădea seamarbe°<r* *rb*>°rbe°<r»rbe°<r-rbe «¿r»rbe°<r> «be «d5* /be «d*

73 Răpiide piraţi limpede ce făcuse şi, a doua zi după venirea mea în cabina de pe puntea de comandă, am avut dovada că aşa era. Rămăsesem singuri amândoi şi el se holbase vreme îndelungată la mine; deodată se ridică, galben ca moartea, şi veni foarte aproape, spre marea mea spaimă. Nu aveam însă pricină să mă tem de el.

— N-ai fost aici până acum? întrebă.

— Nu, domnule, am răspuns.

— A fost alt băiat? întrebă el iarăşi. Şi după ce i-am răspuns: Ah, zise, aşa mi s-a părut şi mie – apoi merse şi se aşeză, fără a mai scoate o vorbă, decât ca să ceară rachiu. Poate vi s-o fi părând ciudat, dar, cu toată groaza ce-o simţeam, tot îmi părea rău de el. Era om însurat, avea nevastă la Leith – nu mai ţin minte dacă avea şi copii sau alte rude, sper că nu.

Una peste alta, nu era o viaţă prea anevoioasă pentru timpul cât a durat şi care, după cum veţi auzi, n-a fost prea lung. Hrănit eram ca cei dintâi dintre dânşii; până şi din murături, care erau mare trufanda, mi se făcea şi mie

parte; şi de mi-ar fi plăcut, aş fi putut să mă îmbăt de dimineaţă până seara, ca domnul Shuan. Nici singur nu eram, aveam chiar tovărăşie destul de bună, în felul ei. Domnul Riach, care umblase la şcoli înalte, îmi vorbea ca un prieten, când nu era morocănos, şi-mi povestea multe lucruri ciudate, dintre care unele îmi erau de învăţătură; chiar şi căpitanului, care mai totdeauna se ferea să-mi dea nas, i se întâmpla să mai slăbească coarda şi să-mi povestească despre ţinuturile frumoase pe care le văzuse.

Umbra bietului Ransome desigur că se lăsase asupra noastră câteşipatru, iar asupra mea şi îndeosebi a domnului Shuan stăruia cu mai multă greutate. Apoi mai aveam şi supărarea care mă privea doar pe mine. Iată-mă-s aici, împlinind treburi de

<berbe°<r»rbe°<7»rbe°<r* <berberbe” «¿T»rbe” «d5»rbe

fbt>°<T* *fb**>*fbpfb**> „«d5» *fb** «d5* *fb*-d> ce & %< & «ÎL*

rând, în slujba unor oameni pe care-i dispreţuiam şi dintre care unuia cel puţin i se cuvenea spânzurătoarea; iată ce făceam, până una-alta; iar în ceea ce privea viitorul, nu mă puteam vedea decât robind la rând cu negrii pe ogoarele cu tutun.

Domnul Riach, poate din prudenţă, nu-mi mai îngăduia să-i pomenesc de povestea mea; căpitanul, de care încercasem să mă apropii, mă alungase ca pe un câine şi nu voise să audă un cuvânt şi pe când zilele se scurgeau şi se reînnoiau, inima mea era tot mai abătută, până ce ajunsesem să fiu bucuros că îndeletnicirile mele nu-mi lăsau timp să mă gândesc.

CAPITOLUL IX

Omul cu chimirul de aur

T

recu mai bine de o săptămână, timp în care

nenorocul ce urmărise bricul „Făgăduinţa” în această călătorie se arătă şi mai lămurit. În unele zile înainta puţin; într-altele era chiar împinsă înapoi. În cele din urmă fusesem atât de mult abătuţi către sud, încât toată ziua a noua am mers în volte, având în priveliştе capul Wrath[2] şi sălbaticele coaste stâncoase de ambele părţi. Avu loc atunci o consfătuire a ofiţerilor, care luară o hotărâre pe care eu unul n-o puteam înţelege, dar rezultatul schimbării de manevră îl văzui: în locul unui vânt domol, aveam acum unul iute şi goneam de-a binelea către sud.

În cea de-a zecea zi hula se potolise şi era o asemenea ceaţă deasă, umedă şi albă, încât dacă stăteai la un capăt al corabiei, nu-i vedeai capătul celălalt. În timpul întregii după-amiezi, de câte ori ieşeam pe punte, îi vedeam pe oamenii din echipaj şi pe ofiţeri aplecaţi peste copastii, trăgând cu urechea îndârjit, dacă nu se auzeau cumva valuri „ce se sparg”; şi cu toate că nu pricepeam ce însemna asta[3], simţeam primejdia şi eram tulburat.

Seara, să fi fost ceasurile zece, tocmai serveam cina domnului Riach şi căpitanului, când vasul se izbi cu vuiet mare de ceva şi auzirăm glasuri şi strigăte. Cei doi stăpâni ai mei săriră în picioare.

— E lovită! zise domnul Riach.

— Nu, domnule – spuse căpitanul, am dat peste vreo luntre, atâta tot.

Şi ieşiră în grabă afară.

Căpitanul era cel care avea dreptate. Ciocnisem o luntre, în ceaţă; se frânsese în două şi se scufundase, cu toţi cei de pe ea, afară de unul. Acesta, după cum am auzitmai târziu, şezuse la pupa, drept călător, pe când ceilalţi se aflau pe bănci, vâslind, în clipa ciocnirii, pupa fusese zvârlită în aer şi acel bărbat, având mâinile libere,

---

2 Capul Wrath - “Capul Mâniei“.

3 Când valurile se sparg, înseamnă că în preajmă se află stânci. fb*> <»d> °<r» rb» «d5*

deşi îngreunat de o manta groasă care-i ajungea mai jos de genunchi, făcuse un salt şi se agăţase de bompresul bricului. Că fiind la asemenea ananghie, putuse scăpa în acest fel, arăta noroc, multă îndemânare şi o tărie neobişnuită. După această aventură, când îl aduse căpitanul în cabina ofiţerului şi dădui prima oară ochii cu el, părea la fel de liniştit ca şi mine.

Era mărunţel, dar bine făcut şi sprinten ca un ied. Chipul îi era plăcut, cu o înfăţişare deschisă, dar tare pârlit de soare, oacheş de tot şi mâncat de pete şi de ciupituri de vărsat; ochii, neobişnuit de luminoşi, aveau în ei un fel de nebunie jucăuşă, care te şi ispitea, te şi speria; iar când îşi scoase mantaua, puse pe masă o pereche de pistoale frumoase, lucrate în argint şi văzui că era încins cu o sabie mare. De altfel, avea purtări curtenitoare şi când închină paharul în sănătatea căpitanului, era o plăcere să-l vezi. Una peste alta, pot spune că de la prima vedere am gândit despre el că mi-ar plăcea mai mult *cb-cb** «¿r» *rb*>°<r* *eb*>°°ca> *ebvfb*>° «tfr* <*b*>°*fb*>° *eb*.

77 Răpit de piraţi să-l am de prieten decât de duşman.

Iar căpitanul îl privea şi dânsul cu luare-aminte, dar mai degrabă îi cântărea din ochi îmbrăcămintea decât făptura. Şi nu-i nicio îndoială că, de îndată ce-şi scosese mantaua cea groasă, se dovedise grozav de gătit pentru cabina ofiţerilor unui vas de negoţ: purta pălărie cu pene, pieptar roşu, pantaloni scurţi din catifea neagră şi o haină albastră, împodobită cu o dantelă scumpă, argintie, şi cu nasturi de argint – veşminte de preţ, deşi erau cam pleoştite de ceaţă şi se vedea bine că dormise în ele.

— Mă mâhneşte, domnul meu, întâmplarea cu luntrea, spuse căpitanul.

— A înghiţit marea câţiva oameni destoinici – zise străinul, pe care mai degrabă aş dori să-i văd iarăşi pe uscat, decât zece luntre.

— Prieteni de-ai dumneavoastră? întrebă căpitanul Hoseason.

— N-aveţi în ţinuturile dumneavoastră asemenea prieteni, fu răspunsul. Erau credincioşi cum sunt câinii; şi-ar fi dat viaţa pentru mine.

— De, domnul meu – zise căpitanul, tot supraveghindu-l de aproape, oameni sunt mai mulţi pe lume decât luntre în care să-i pui.

— Şi aceasta-i adevărat – strigă celălalt, iar domnia voastră păreţi tare isteţ.

— Am fost şi eu prin ţara francezilor, domnul meu, zise căpitanul, în aşa chip, încât era limpede că vorbele lui aveau mai mult tâlc decât s-ar fi părut.

— Da, domnule? zise celălalt, apoi dacă aşa-i vorba, au mai fost încă mulţi bărbaţi vrednici.

— Nici vorbă – spuse căpitanul, de acolo vin şi unele straie alese.

— Oho! zise străinul, va să zică aşa bate vântul! Şi puse iute mâna pe pistoale.

— Nu vă pripiţi! zise căpitanul. Nu faceţi vreo poznă până nu vă încredinţaţi că-i nevoie. Fără-ndoială că aveţi în spinare o haină de ostaş francez şi în gură o limbă de scoţian; dar în ziua de azi mai sunt mulţi oameni de treabă care au de-alde astea, şi eu unul n-aş zice că-s mai răi ca alţii.

— Aşa? zise gentilomul cu haină scumpă, sunteţi de partea cauzei drepte? Vrând să întrebe dacă era iacobit[4], căci fiecare tagmă în acest soi de răfuieli între partide zice că dreptatea e a sa.

— Ce să vă spun, domnul meu? răspunse căpitanul. Eu, unul, mulţumesc lui Dumnezeu, sunt protestant get-beget (era cea dintâi vorbă despre religie pe care o auzeam din gura lui; am aflat însă mai târziu că pe uscat

4 Iacobiţi - adepţi ai regelui Iacob al 11-lea din casa Stuart.

era nelipsit de la biserică). Dar cu toate astea – adăugă, sunt în stare să-l căinez pe un om încolţit.

— Oare? Aşa să fie? întrebă iacobitul. Bine, domnul meu, ca să vă spun pe şleau, eu sunt unul din acei gentilomi cinstiţi care au avut supărări în anii patruzeci şi cinci şi patruzeci şi şase, şi iarăşi vă spun pe şleau, de-aş cădea în mâinile vreunui boieraş cu straie roşii[5], de bună seamă c-ar fi vai şi-amar de pielea mea. Şi-acum, domnul meu, mă îndreptam spre Franţa, şi-o navă de-a francezilor dădea târcoale p-aici ca să mă culeagă; dar a trecut fără să ne vadă, din pricina ceţii, şi bine era dacă făceaţi şi dumneavoastră la fel! Iar tot ce am de spus mai de seamă, este lucrul acesta: dacă mă puteţi debarca pe meleagurile către care mă îndreptam, am la mine cu ce să vă răsplătesc osteneala.

— În Franţa? zise căpitanul. Nu, domnul meu, una ca asta nu mi-e cu putinţă. Dar să vă debarc acolo de unde veniţi, despre aşa ceva am putea să stăm de vorbă.

Şi-apoi, din păcate, mă văzu stând într-un colţ şi se descotorosi de mine trimiţându-mă la bucătărie, după cina oaspetelui. Mă puteţi crede că n-am zăbovit o clipă mai mult decât era nevoie şi, când m-am întors în cabina ofiţerilor, am văzut că oaspetele scosese un chimir de la brâu şi răsturna din el vreo două guinee pe masă. Căpitanul privi banii de aur, apoi chimirul şi apoi faţa străinului, şi mi se păru că se trezeşte în el o aţâţare.

— Jumătate din ce-aveţi aici – strigă, şi sunt omul dumneavoastră.

Celălalt împinse galbenii înapoi în chimir, apoi şi-l încinse iar peste pieptar.

— V-am spus, domnul meu, că nicio lăscaie nu îmi aparţine. Ci totul este pentru căpetenia mea – şi aici duse mâna la pălărie. Cu toate că m-aş dovedi sol nerod dacă m-

5 Ostaşii regelui purtau tunici roşii.

aş scumpi pentru o parte, pentru ca restul să ajungă cu bine, m-aş dovedi câine de mi-aş cumpăra leşul prea scump. Treizeci de guinee pe malul mării, şaizeci dacă mă debarcaţi la Linnhe Loch. Dacă vă convine, bine, dacă nu, faceţi ce poftiţi.

— Aşa! zise căpitanul Hoseason. Şi dacă vă predau soldaţilor?

— Prost târg aţi face, zise celălalt. Căpetenia mea, dacă vreţi să ştiţi, e osândită, ca orice bărbat cinstit din Scoţia, iar moşia sa e în mâinile aceluia căruia i se spune regele George. Slujbaşii acestuia sunt cei care adună dările sau încearcă să le adune. Dar, spre cinstea Scoţiei, obştile de arendaşi să rmani se gândesc la căpetenia lor care e în surghiun; iar banii aceştia-s parte din chiar acea arendă pe care o aşteaptă regele George. Acum, domnul meu, domnia ta îmi pari un bărbat în stare a înţelege lucrurile: dacă aduci aceşti bani la îndemâna stăpânirii, cu ce te vei alege?

— Cu prea puţin, fireşte – zise căpitanul Hoseason, dacă s-ar şti, adăugă apoi nepăsător. Dar mă gândesc că, la nevoie, m-aş putea strădui să-mi ţin gura în această privinţă.

— A, dar vezi că ţi-aş strica eu socotelile! strigă străinul, încearcă să mă tragi pe sfoară, că viclean ştiu şi eu să fiu! Dacă vor pune mâna pe mine, au să ştie ce bani sunt aceştia!

— Bine – răspunse căpitanul, dacă nu-i chip altfel, fie şi aşa. Şaizeci de guinee şi gata. Bateţi palma!

— Mă rog! încuviinţă celălalt, întinzându-i mâna.

Iar după aceasta, căpitanul ieşi, după câte mi se păru cam zorit, şi mă lăsă singur cu străinul, în cabina de pe puntea de comandă.

În acea vreme, atât de curând după anul patruzeci şi cinci*, erau mulţi bărbaţi de neam surghiuniţi, care se înapoiau, punându-şi viaţa în primejdie, fie pentru a-şi

vedea prietenii, fie pentru a aduna ceva bani; iar cât despre căpeteniile de la munte, care fuseseră osândite, toată lumea povestea cum sărmanii plugari ce ţineau în arendă pământurile lor îşi luau pâinea de la gură pentru a le trimite bani, iar cei din clanurile lor înfruntau soldăţimea ca să strângă acei bani şi treceau prin furcile marii noastre flote, pentru a-i duce peste hotare. Despre toate acestea auzisem, fireşte, şi eu; şi iată, aveam înaintea mea un bărbat osândit la moarte pentru toate aceste pricini şi pentru încă una;

Şi Răpit de piraâi căci nu era numai un rebel şi unul care scotea hoţeşte arenzile din ţară, ci mai intrase şi-n slujba regelui Ludovic al Franţei. Şi – de parcă toate astea n-ar fi fost de ajuns – mai purta la brâu şi un chimir plin cu galbeni. Oricare mi-ar fi fost părerile, nu mă puteam uita fără oarecare admiraţie la un asemenea bărbat.

— Aşadar, sunteţi iacobit? l-am întrebat, când i-am pus mâncarea dinainte.

— Da, zise el, începând să mănânce. Iar tu, după cât ţi-e faţa de lungă, trebuie că eşti şi dumneata whig?[6]

— Aşa şi-aşa, i-am răspuns, ca să nu-l supăr, adevărul fiind că eram un bun whig, pe cât putuse domnul Campbell să mă facă.

— Şi asta n-ar fi nimic – zise el, dar uite ce e, domnule. Aşa şi-aşa – adăugă – butelca asta a matale este goală; şi nu-i drept ca eu să fiu nevoit să plătesc şaizeci de guinee, iar dumneavoastră să vă scumpiţi la un pic de băutură.

— Mă duc să cer cheia, am zis şi am ieşit pe punte.

Ceaţa era mai deasă ca oricând, dar hula se potolise

---

6 Whig sau whigamore - membra al partidului politic care, după revoluţia de la 1698, ţin să subordoneze puterea coroanei aceleia a parlamentului şi a claselor de sus şi care mai târziu a realizat reforma reprezentării în parlament. în epoca acţiunii, porecla “Whig“ sau “Whigamore“ se aplica adepţilor regelui George.

aproape de tot. Ţineau bricul la capă[7] neştiind sigur unde se află şi vântul, atât cât adia, nefiind prielnic ţintei lor. Unii dintre oameni tot mai ciuleau urechea, s-audă dacă valurile nu se spărgeau de stânci, dar căpitanul şi cei doi ofiţeri stăteau mai la o parte, cu capetele apropiate, şi păreau a se sfătui în taină. Mi-a bătut la ochi, nu ştiu de ce, că ce puneau ei la cale nu era a bună; şi cea dintâi vorbă pe care am auzit-o când m-am tras

Roberi Louis Stevenson S2

binişor mai aproape, îmi întări de-a binelea această părere.

Domnul Riach fu cel care spuse repezit, ca şi cum i-ar fi venit chiar atunci un gând:

— N-am putea să-l ademenim să iasă din cabină?

— Lasă că stă mai bine acolo – răspunse căpitanul Hoseason, n-are loc să-şi folosească sabia.

— Da, asta aşa-i, dar e nevoie să-i vii de hac acolo.

— Aş! spuse căpitanul Hoseason dispreţuitor. Putem să-l luăm cu vorba, câte unul de fiecare parte şi-apoi îi ţintuim amândouă braţele; sau dacă asta n-are să meargă, putem, domnule, să dăm năvală pe amândouă uşile şi să punem mâna pe el, până să aibă timp să tragă sabia.

Auzindu-i vorbind astfel, am fost cuprins atât de spaimă cât şi de mânie împotriva acestor oameni netrebnici, lacomi şi haini, cu care navigam. Cel dintâi gând a fost să fug, cel de-al doilea mai cutezător.

— Căpitane – am zis, domnul cel străin doreşte ceva de băut şi s-a golit sticla. îmi daţi cheia?

Toţi trei tresăriră şi întoarseră capetele.

— Uite cum putem face rost de arme! strigă Riach, apoi către mine: auzi, tu, David, tu ştii unde-s pistoalele?

---

7 A ţine la capă - a ţine un drum faţă de vânt şi valuri, care să cruţe vasul cât mai mult.

rb®rb®«¿S rb®°<r» <b®°>d:» «b® «»¿r* «b®°<?» <b®°<r» <b®«b®

— Fireşte, fireşte, zise acum Hoseason. Cum să nu ştie David? David e băiat de ispravă. Vezi tu, Dave, băiete, sălbaticul acela de muntean e o primejdie pentru navă, după ce că-i duşman de moarte al regelui George, Dumnezeu să-l binecuvânteze!

De când venisem pe corabie, niciodată nu auzisem atâta „David" în sus, „David" în jos, dar am încuviinţat, ca şi cum tot ce mi se spunea era firesc.

— Partea proastă este – încheie căpitanul, că toate puştile

«<? că >°<r* °<r» *fb-i & p „*«d5»

23 Răpii1 de piraţi noastre, mari şi mici, sunt în cabina ofiţerilor, sub nasul acelui om, iar pulberea la fel. Ei, şi dacă m-aş duce eu ori vreunul din ofiţeri să le scoatem, i-ar da mult de gândit. Dar un flăcăiaş ca tine poate repede să pună mâna pe un corn cu pulbere şi pe un pistol-două, fără să-i işte luarea-aminte. Iar dacă te dovedeşti isteţ, n-am să uit, la vremea la care ţi-o prinde bine să ai prieteni, şi anume, când vom ajunge în Caroline.

Aici domnul Riach îi şopti ceva.

— Ai dreptate, domnule – zise căpitanul. Apoi către mine: ascultă, David, omul de colo are un chimir plin cu galbeni, şi-ţi dau cuvântul meu că te vei alege şi tu cu ceva.

Cu toate că de tulburare abia mai suflam, i-am răspuns că voi face precum doreşte; şi-atunci mi-a dat cheia dulăpiorului cu rachiu şi eu m-am îndreptat şovăielnic către cabina ofiţerilor. Ce trebuia să fac? Ăştia erau nişte ticăloşi şi nişte bandiţi; pe mine mă răpeau din ţara mea, pe bietul Ransome îl uciseseră – şi eu să le ţin lumânarea la alt omor? Dar iarăşi, când stăm şi mă gândeam, vedeam limpede în faţămi primejdia de moarte şi mă înspăimântam; căci cum puteau un băiat şi un bărbat – fie ei viteji ca leii – să înfrunte pe toţi oamenii de pe corabie?

Tot mă mai frământam, fără să ajung la un răspuns, când am intrat în cabina ofiţerilor şi l-am văzut pe iacobin mâncându-şi cina sub lumina lămpii; şi în clipa aceea m-am hotărât. Nicio laudă nu mi se duvine, n-a fost o alegere, ci parcă m-ar fi împins cineva, aşa că m-am dus de-a dreptul către masă şi i-am pus mâna pe umăr.

— Vrei să fii omorât?

El sări în picioare şi mă privi întrebător, de parcă ar fi grăit.

— O! am strigat eu, sunt cu toţii nişte ucigaşi; toată corabia! Au şi ucis un băiat. Acum vii dumneata la rând.

— Aşa, aşa, zise el. Dar stai că n-qu pus încă mâna pe mine. Apoi, privindu-mă cu mirare: şi tu eşti de partea mea?

— Da, sunt, am răspuns. Eu nu-s nici hoţ, nici ucigaş. Sunt de partea dumitale.

Bine – zise el, atunci spune-mi cum te cheamă.

— David Balfour – am răspuns şi-apoi, gândindu-mă că unui bărbat cu asemenea straie alese trebuie să-i placă oamenii aleşi, am adăugat pentru întâia dată „de la Shaws”.

Nici prin gând nu-i trecuse să se îndoiască de spusele mele, căci scoţianul de la munte e deprins să vadă oameni de neam în mare sărăcie; dar cum el n-avea moşie, vorbele mele îl usturară dintr-o foarte copilărească vanitate.

— Numele meu e Stewart* – zise el, îndreptându-se. Alan Breck, aşa mi se spune. Mie-mi ajunge un nume de rege, cu toate că-l port fără podoabe şi n-am numele vreunui muşuroi de fermă să-i agăţ în coadă.

Şi, după ce mă puse astfel la locul meu, ca şi cum ar fi fost un lucru de mare însemnătate, se apucă să cerceteze care ne erau mijloacele de apărare.

Cabina de pe puntea de comandă era foarte vârtos întocmită, pentru a înfrunta năvala valurilor. Din cele cinci deschideri ale sale, doar spiraiul şi cele două uşi erau

îndeajuns de mari, încât să poată trece un om. Apoi uşile se puteau trage până se închideau de tot; erau din stejar zdravăn şi lunecau pe

85 Răpii1 de piraţi şine; mai aveau şi nişte cârlige, pentru a le ţine fie închise, fie deschise, după cum se ivea nevoia. Pe cea care era de mai înainte închisă, o întării în acest fel, dar când eram pe cale să mă reped către cealaltă, Alan mă opri.

— David – îmi spuse, iată, nu-mi pot aminti numele moşiei tale şi astfel mă voi vedea nevoit să te numesc doar David; uşa aceea, deschisă fiind, e partea cea mai bună a apărării mele

— Ar fi şi mai bună închisă – zisei eu.

— Ba nicidecum, David, zise el. E drept că am o singură faţă, dar atâta vreme cât uşa aceasta va fi deschisă şi eu cu faţa spre dânsa, grosul vrăjmaşilor mei se va afla în faţă-mi, şi astfel doresc să-i întâmpin.

Apoi îmi dădu din rastel un jungher, din care se aflau acolo câteva, în afara armelor de foc, alegându-l cu mare grijă, clătinând din cap şi zicând că nu văzuse în viaţa lui arme mai proaste; iar după aceea mă aşează la masă cu un corn cu pulbere, un săculeţ de plumbi şi cu toate pistoalele, poruncindu-mi să le încarc.

— Şi aceasta va fi treabă mai potrivită, dacă vrei să ştii, pentru un tânăr de neam bun – zise el, decât să râcâie străchini şi să-ntindă ţoiuri cu rachiu unor prăpădiţi de marinari mânjiţi cu catran.

Iar după aceea se aşează în mijlocul cabinei, cu faţa către uşă şi, scoţându-şi sabia cea mare, începu să studieze încăperea unde urma să o folosească.

— Sunt silit să fandez pe loc – zise, clătinând din cap, şi-i tare păcat. Nu-i pe măsura tăriei mele, care-i în garda de sus. Şi acum – zise, încarcă dumneata înainte pistoalele şi ascultă aici la mine.

I-am spus că-l voi asculta cu luare-aminte. Mă

strângea coşul pieptului, gura-mi era uscată, vedeam negru înaintea ochilor; tremura inima-n mine, tot închipuindu-mi gloata care în curând avea să vină asupra noastră. Şi-n tot acest timp, e ciudat că nu-mi ieşea din gând marea, pe care o auzeam zbătându-se în preajma corabiei şi în care-mi vedeam trupul lepădat, înainte de mijirea zorilor.

— Mai întâi de toate – zise el, câţi sunt?

Îi înşirai pe toţi şi-aşa mi se îmbulzeau gândurile, încât a trebuit să-i număr de două ori.

— Cincisprezece, am răspuns.

A Ian fluieră.

— De – zise, n-avem ce face! Şi-acum, ia aminte. Sarcina mea este să păzesc uşa asta, unde m-aştept să dau bătălia de căpetenie. Aici tu nu te-amesteci. Ai grijă, nu cumva să tragi în partea asta, decât dacă aş fi doborât, căci s-ar putea să-mi meargă mai bine cu zece vrăjmaşi în faţă decât cu un prieten ca tine pocnind din pistol în spatele meu.

I-am spus că într-adevăr nu eram trăgător dibaci.

— Bravo! strigă, cu mare preţuire pentru nevinovăţia mea. Câţi cavaleri viteji ştiu, care n-ar cuteza să mărturisească una ca asta!

— Dar, domnule – am zis eu, mai e şi uşa din spatele dumneavoastră, prin care ar putea să dea buzna, spărgând-o.

— Aşa-i – zise el, şi asta-i partea ta de treabă. Cum ăi terminat cu încărcatul pistoalelor, trebuie să te caţări în cuşeta de colo, unde îţi este fereastra la îndemână; şi, dacă încearcă să se atingă de uşă, tragi. Dar asta încă nu-i tot. Ia să facemrbe°<r>rbe°<?» rberberbe°<serberbe°<r»rbe°<r-rbe

od5* «<?» <b*> °<r* rb?” <? * *fb*>ederbe «„ÎL-rbe*fb*>°de

27 Răpit de piraţi noi din tine oleacă de ostaş, Dave,

băiete. Ce mai ai tu de păzit?

— Spiraiul, am zis. Dar, domnule Stuart, ar trebui să am ochi şi la spate, ca să-l păzesc şi pe acela; căci atunci când sunt cu faţa la uşă, sunt cu spatele la spirai.

— Foarte adevărat, spuse Alan. Dar urechi n-ai?

— Fireşte! am strigat. Trebuie s-aud când se sparge geamul!

— Ai olecuţă de minte, zise Alan cu asprime.

CAPITOLUL X

Asediul cabinei de pe puntea de comandă

B

ar acum răgazul nostru se sfârşise. Cei de pe punte aşteptaseră venirea mea până-şi pierduseră răbdarea; şi abia terminase Alan de vorbit, când se ivi în uşă chipul căpitanului.

— Stai! strigă Alan, şi-şi îndreptă vârful sabiei către dânsul. Căpitanul stătu într-adevăr, dar nici nu tresări, nici nu se dădu înapoi câtuşi de puţin.

— Cu sabia goală mântâmpinaţi? zise. Ciudată plată din partea unui oaspete.

— Mă vezi? spuse Alan. Mă trag din regi; port nume regesc. Blazonul meu e stejarul. Vezi spada asta? A retezat capetele mai multor whigamori decât ai tu degete la picioare. Cheamă-ţi în sprijin lepădăturile, domnule, şi atacă! Cu cât îi dai drumul mai curând, cu atât mai degrabă vei simţi fierul acesta în măruntaiele tale.

Căpitanul nu-i răspunse lui Alan nimic, dar îşi aruncă ochii către mine, cu o uitătură urâtă.

— Ei bine, David, zise căpitanul Hoseason, voi ţine minte asta; şi, la auzul glasului său, mă trecură fiori.

°>de °de» <? * °<?» că „«d5»

S9 Răpit de piraţi în clipa următoare dus era.

— Şi-acum – zise Alan, ţine-ţi firea, se apropie încleştarea.

Alan scoase un pumnal şi-l ţinu pregătit în mâna

stângă, pentru cazul că duşmanii ar fi tăbărât asupra sabiei sale. Iar eu mă căţărai în cuşeta de sus, cu braţele pline de pistoale şi cu inima cam grea, şi deschisei fereastra la care trebuia să stau de veghe. Puteam cuprinde cu privirea o mică parte din punte, dar destul pentru ceea ce ne trebuia. Marea se potolise, vântul căzuse şi velele nu se clinteau, aşa că domnea liniştea pe navă, în care eram sigur că aud bombănelile echipajului. Puţin mai târziu am auzit zornăit de oţel pe punte şi am înţeles că se împărţeau jungherele şi că unul căzuse pe jos, iar după aceasta, tăcere.

Nu ştiu dacă eram ceea ce se cheamă înfricoşat, dar îmi bătea inima ca unei păsăruici, şi iute şi slab; şi mi se punea o negură înaintea ochilor, şi mi-i tot frecam, ca s-o alung, şi iar se întorcea. Cât despre nădejde, n-aveam niciun pic; ci doar o neagră disperare şi un fel de mânie împotriva lumii întregi, care mă făcea să doresc să-mi vând pielea cât mai scump cu putinţă. Am încercat să mă rog, ţin minte, dar aceeaşi goană a minţii, ca a unui om care aleargă şi n-are răgaz, nu-mi da vreme pentru a mă gândi la vorbe; şi dorinţa de căpetenie mi-era ca tărăşenia să înceapă şi să se isprăvească.

Veni, dintr-odată, cu tropot de picioare şi cu un răcnet, şi-apoi un ţipăt al lui Alan, şi vuiet de lovituri şi cineva zbierând de parc-ar fi fost rănit. Mă uitai înapoi peste umăr, şi-l văzui pe domnul Shuan în pragul uşii, încrucişându-şi jungherul cu sabia lui Alan.

— El l-a ucis pe băiat! strigai.

— Ai grijă de geamul tău! zise Alan; şi, pe când mă întorceam către locul meu, îl văzui trecându-şi sabia prin trupul secundului.

Tocmai la timp mă întorsesem spre treaba mea, căci, de cum mi-am aruncat privirea pe geam, am văzut că se apropiau cinci oameni cărând o vergă de rezervă, drept berbec pentru sfărâmat uşa şi pregătindu-se să înceapă.

Nu trăsesem cu pistolul în viaţa mea, arareori cu puşca şi cu atât mai puţin într-unul din semenii mei. Dar acum ori niciodată era musai; şi, în clipa când făceau vânt vergii, am strigat:

— Na-vă! şi am tras în mijlocul lor.

Trebuie că nimerisem pe vreunul, căci acela strigă şi se dădu un pas înapoi, iar ceilalţi – statură locului, cam aiuriţi. Până să aibă timp să-şi vină în fire, am mai tras un glonte pe deasupra capetelor lor; şi la al treilea (care nimeri la fel de departe ca şi al doilea), toată ceata lepădă verga şi o luă la fugă.

Apoi mă uitai iar roată peste cuprinsul cabinei. Era împânzită de fumul împuşcăturilor mele; iar mie parcă stăteau să-mi plesnească urechile de-acele pocnete. Dar iată-l pe Alan: se afla tot acolo, atât doar că acum se prelingea sânge de pe sabia lui de la mâner în jos, iar el însuşi atât se umflase de izbândă şi-atât de falnic era felul cum sta, încât părea de neînvins. În faţa lui, pe duşumea, se găsea domnul Shuan, încercând să se proptească în mâini şi în picioare; sângele îi curgea şiroaie pe gură şi se lăsa domol, tot mai jos, cu o faţă cumplită, albă; şi, pe când mă uitam la el, unii din cei de la spate îl prinseră de călcâie şi-i scoaseră trupul, târâş, afară din cabină. Cred că în acele clipe a şi murit.

— Am terminat cu un whig de-al vostru! strigă Alan; şi, întorcându-se spre mine, mă întrebă dacă venisem de hac multora.

91 Răpii de piraţi

I-am spus că îl atinsesem pe unul şi că mi se pare că era chiar căpitanul.

— Iar eu am dat gata doi, zise el. Nu, nu le-am luat sânge îndeajuns ca să se astâmpere; vor veni iar înapoi. La locul tău de strajă, David! Asta n-a fost decât o gustare; acum vine ospăţul.

M-am ghemuit iarăşi la postul meu, încărcând la loc

cele trei pistoale pe care le dencărcasem şi veghind atât cu urechea cât şi cu ochiul.

Duşmanii noştri se certau nu departe pe punte, şi-atât de aprig că se auzea câte un cuvânt-două mai tare ca plescăitul valurilor.

— Shuan ne-a stricat toată socoteala, auzii pe unul zicând.

Şi altul îi răspunse:

— Ssst, taci, omule! C-a plătit!

Apoi, glasurile se domoliră iarăşi, de nu se mai auzea decât o bombăneală nedesluşită, ca şi mai înainte. Numai că acum vorbea mai mult un singur glas, de parcă ar fi înfăţişat un plan de bătaie, apoi unul, şi-apoi altul răspunseră scurt, ca cei care primesc porunci. Astfel am fost încredinţat că se întorceau şi i-am spus lui Alan.

— Pentru astea trebuie să ne şi rugăm, zise el. Dacă nu-i facem să le piară pofta cât mai grabnic, nu va fi chip să dormim niciunul din noi. Numai că acum, ţine minte, nu va mai fi de şagă.

Între timp terminasem şi eu cu încărcatul pistoalelor şi nu-mi rămânea altceva de făcut decât să trag cu urechea şi să aştept. Cât ţinuse încăierarea, n-avusesem timp să mă gândesc dacă mi-e frică, dar acum că era iarăşi linişte, nu mă ducea gândul la altceva.

Mi-erau înfipte în minte jungherele ascuţite şi oţelul cel rece şi când, peste puţin, am auzit paşi furişaţi şi foşnet de haine pe lângă peretele cabinei şi-am înţeles că-şi luau locurile în întuneric, îmi venea să urlu, nu alta.

Toate zgomotele se îndreptau spre partea lui Alan şi începusem să cred că eu nu mai am nicio treabă, când am auzit pe cineva păşind uşurel pe acoperişul de deasupra noastră.

Urmă o singură chemare, dintr-un fluier marinăresc: acesta fusese semnalul. Un ghem de oameni, cu jungherele în mâini, dădu năvală pe uşă; în aceeaşi clipă, sticla

spiralului trosni în mii de cioburi şi un om zvâcni prin ea, oprindu-se drept pe podea. Până să se ridice în picioare, îi şi proptisem un pistol în spate şi poate că l-aş fi împuşcat, numai că atingându-l de viu, mi s-a muiat tot trupul şi n-am putut să apăs pe trăgaci, cum nici să fug n-am fost în stare.

Îi căzuse cuţitul în timpul săriturii şi, când simţi pistolul, se răsuci şi puse mâna pe mine, zbierând un blestem; şi atunci, fie că mi se întorsese curajul, fie că m-am speriat într-atât, am dat un ţipăt şi am tras către mijlocul trupului său. Scoase un geamăt groaznic, care mă cutremură, şi se prăvăli pe podea, în acelaşi timp mă pocni în cap laba unui al doilea ins, ale cărui picioare se hâţânau prin spirai; şi atunci am înşfăcat alt pistol şi l-am împuşcat şi pe acesta în coapsă, aşa încât a alunecat şi el şi s-a rostogolit grămadă peste trupul celuilalt. Nici pomeneală să dau greş, cum nici să ochesc nu avusesem timp; am apăsat gura pistolului unde trebuia şi am tras.

Aş fi stat mult şi bine să mă holbez la ei, dar l-am auzit pe Alan strigând după ajutor, şi asta m-a trezit.

Apărase uşa până acum, dar unul dintre marinari, în timp ce dânsul era angajat în luptă cu alţii, năvălise pe sub garda sa şi i se încolăcise în jurul trupului. Cu stânga, Alan înfigea

93 Răpiide piraţi pumnalul în el, dar ticălosul se prinsese ca o lipitoare. Acum se năpustise altul şi ridicase cuţitul. Uşa era înţesată cu feţele lor. Mă gândeam că suntem pierduţi şi, înşfăcându-mi jungherul, m-am repezit asupra lor din flanc.

Dar n-am avut timp să fiu de folos. Lipitoarea picase în cele din urmă şi Alan, dându-se înapoi ca să-şi ia avânt, se năpusti asupra celorlalţi mugind ca un taur. Gloata se despică dinainte-i ea pânza apei, răsucindu-se şi alergând, şi poticnindu-se unul de altul, în goana lor. Sabia din mâna lui fulgera ca argintul viu prin mijlocul duşmanilor puşi pe fugă; şi, la fiecare fulgerare, se auzea geamătul câte unui

rănit. Eu tot mă mai gândeam că suntem pierduţi, când, iată! fugiseră cu toţii, iar Alan îi gonea din urmă, de-a lungul punţii, cum goneşte oile un dulău ciobănesc.

Dar n-apucase bine să iasă, că iarăşi se întoarse, fiind tot atât de chibzuit pe cât era de viteaz; iar între timp, marinarii tot mai fugeau şi zbierau, de parc-ar fi fost tot pe urmele lor; şi-i auzirăm dând buzna unul peste altul, sub teugă, şi trântind tambuchiul deasupra lor.

Cabina de pe puntea de comandă parcă era o căsăpie: trei zăceau morţi înăuntru, altul trăgea să moară în prag; iar Alan şi cu mine eram învingători şi teferi.

Veni către mine cu braţele deschise.

— Vino să te strâng la piept! strigă, şi mă cuprinse şi mă sărută apăsat pe amândoi obrajii. Dave – îmi zise, te iubesc ca pe un frate. Şi ce zici, băiete, strigă, cu glasul pătruns de-o nespusă încântare, ai mai văzut tu până astăzi viteaz ca mine?

Apoi se întoarse către cei patru duşmani, îşi trecu o dată sabia prin fiecare şi-i azvârli afară din cabină, unul după altul. Şi făcând acestea, tot mârâia şi cânta şi fluierarbe/be «beebe °<r» <beebe°<5>rbe°<? «beebe°<r*

«În *f* & >*f* & >° «de *f* & >°>de °<?» *e* & >/be” <?» rbe «d5» <be «d1»

ceva pentru sine, ca omul care încearcă să-şi amintească un cântec, numai că el încerca să facă un cântec. Şi în tot acest timp, faţa îi era roşie ca focul şi ochii îi luceau ca ai unui copil de cinci ani, care a dobândit o jucărie nouă. Nu trecu mult şi se aşează la masă, cu sabia în mână; melodia ce i se înfiripa în gând începu să se audă mai desluşit, tot mai desluşit; şi apoi, deodată, izbucni cu glas puternic într-un cântec celt.

L-am tălmăcit aici, nu în versuri, la care n-am îndemânare, dar cel puţin într-o limbă pe înţelesul tuturor. L-a cântat adesea mai târziu şi s-a răspândit în popor, aşa

încât de multe ori l-am mai ascultat şi l-am înţeles.

„Auziţi cântecul sabiei lui Alem:
Făcută-i de faur.
Călită-i de foc;
Fulger e-n mâna lui Alan Breck.
Mulţi şi cu ochii scântei.
Iute dădeau năvală.
O groază de mâini pentru ei;
Singură sabia lui Alan.
Cerbii cei suri trec dealul.
Mulţi îs, dealul e unul;
Dusu – s-au cerbii cei suri.
Dealul rămâne.
Veniţi din mărăcinişurile munţilor.
Veniţi din ostroavele mării.
Voi, vulturi, cu ochii ageri, iată-vă hrana”.

95 Răpit de piraţi

De fapt, cântecul acesta pe care l-a făcut Alan în ceasul victoriei noastre, cu vorbe şi cu muzică cu tot, nu prea era drept faţă de mine, care i-am stat alături la greu.

Domnul Shuan şi încă cinci fuseseră omorâţi de tot, alţii betegiţi de-a binelea, dar dintre dânşii, doi căzuseră de mâna mea – cei doi care intraseră pe spirai. Alţi patru erau răniţi şi, dintr-aceştia, pe unul, şi nu cel mai puţin însemnat, eu îl rănisem. Aşa că, la urma urmei, îmi făcusem datoria şi cu omorâtul şi cu rănitul şi mi s-ar fi cuvenit poate şi mie un locşor în poezia lui Alan. Dar vezi că poeţii, după cum mi-a spus mie odată un om foarte înţelept, trebuie să se gândească la rimele lor; iar pe de altă parte, în proza vorbirii obişnuite, Alan mi-a făcut totdeauna dreptate, cu vârf şi îndesat.

Până una-alta, eu eram într-această pricină nevinovat ca pruncul şi neştiutor să mi se fi făcut vreo nedreptate. Nu numai că nu ştiam boabă de celtă, dar după chinul cel lung al aşteptării, după zarva şi încordarea celor două

iureşuri de luptă şi, mai cu seamă, de pe urma groazei care-mi sta pe suflet pentru parte din ce făcusem, am fost bucuros, de cum se termină, să mă duc împleticindu-mă către un scaun. Mă strângea coşul pieptului, de-abia mai puteam răsufla; gândul la cei doi oameni pe care îi împuşcasem mă apăsa ca un vis urât; şi nitam-nisam, înainte să-mi dau seama ce se pregăteşte, am început să plâng cu sughiţuri, ca un ţânc oarecare.

Alan mă bătu pe umăr şi zise că eram un flăcău viteaz şi că nu-mi trebuia decât un pui de somn.

— Eu voi sta de strajă cel dintâi, zise. Mi-ai făcut mult bine, David, de la început şi până la sfârşit; şi nu te-aş da pentru tot Appin-ul; ce zic, nici pentru Breadalbane[8].

După care mi-a aşternut culcuşul pe duşumea; şi a stat de veghe, el cel dintâi, cu pistolul în mână şi cu sabia pe genunchi, trei ceasuri, după ornicul din perete al căpitanului. Apoi m-a trezit şi mi-am luat eu rândul la veghe, iarăşi trei ceasuri când, până să se scurgă, se luminase de-a binelea afară. Şi era o dimineaţă liniştită, cu o mare lină şi unduioasă, ce legăna corabia şi clătina sângele de pe duşumeaua cabinei ofiţerilor de colo până colo, şi cu o ploaie grea duruind pe acoperiş. Cât am fost de veghe, n-a mişcat nimic; şi, după troncănitul barei, am ştiut că nici măcar la cârmă n-aveau pe nimeni. Şi într-adevăr, după cum am aflat mai târziu, erau atâţia răniţi sau morţi, iar ceilalţi într-atâta se scârbiseră, încât domnul Riach şi cu căpitanul au trebuit să se schimbe, ca şi Alan şi cu mine, altfel corabia s-ar fi lovit de ţărm şi nimeni n-ar fi fost cu nimic mai câştigat. Am avut mare noroc că era o noapte atât de liniştită, căci vântul se potolise de îndată ce începuse să plouă. După droaia de pescăruşi care dădeau târcoale corabiei, ţipând jalnic şi cufundându-se după pradă, mi-am dat seama că şi aşa trebuie să ne fi abătut destul de aproape de coastă sau de vreuna din insulele

8 Ţinuturi nord-scoţiene.

Hebridelor, iar în cele din urmă, uitându-mă pe uşa cabinei ofiţerilor, am văzut stâncile de piatră ale Skye-ului la tribord şi, ceva mai spre pupa, ciudata insulă Rum.

CAPITOLUL XI

Căpitanul se dă bătut

P

e la orele şase dimineaţa, Alan şi cu mine ne-am aşezat să îmbucăm ceva. Podeaua era plină de sticlă spartă şi mânjită groaznic cu sânge, încât ne era lehamite să mâncăm. În toate celelalte privinţe stăteam nu numai bine, dar chiar foarte îmbucurător, deoarece îi scosesem pe ofiţeri din cabina lor şi aveam la cheremul nostru toată băutura de pe corabie, atât vinul cât şi spirtoasele, şi toate trufandalele – de exemplu murăturile şi pâinea albă. Doar atât şi ar fi fost de ajuns să ne-nveselească, dar lucrul cel mai grozav din toate era că cei mai setoşi bărbaţi care se născuseră vreodată în Scoţia, domnul Shuan răposând între timp, se aflau acum încuiaţi în partea dinainte a corabiei şi oropsiţi să bea ce urau ei mai mult pe lume: apă rece.

— Să fii încredinţat – zise Alan, că vom auzi de dânşii peste puţin. De la luptă îl mai poţi opri pe un bărbat, dar de la bă-utură nicidecum.

Ne ţineam bună tovărăşie unul altuia. Alan, într-adevăr, se arăta cum nu se poate mai prietenos cu mine; şi, luând un cuţit de pe masă, îşi tăie un nasture de argint de la haina sa:

— Îi am – zise, de la părintele meu, Duncan Stuart; şirbe °<r* *fE*>°°<r» °<r-rbe

*fb**> «d5» «d5*rbe°de *rb*>°°>de <*b**>°de *fb*>° «d* <se °derbe °de <be” d5*

9S

acum îţi dau ţie unul, drept amintire pentru isprava din noaptea aceasta. Şi-oriunde te vei duce şi vei arăta acest bumb, prietenii lui Alan Breck se vor strânge în jurul

tău.

Spuse acestea de parcă ar fi fost Carol cel Mare şi ar fi avut armii întregi la poruncă. Adevărul e că, oricât îi admiram vitejia, eram întotdeauna în primejdie de a zâmbi, când îl vedeam atât de fălos; în primejdie, zic, căci de nu m-aş fi ţinut în frâu, mi-e şi teamă să mă gândesc ce gâlceavă s-ar fi iscat.

Îndată ce am terminat gustarea, Alan cotrobăi în dulăpiorul căpitanului, până ce găsi o perie; şi apoi, scoţându-şi haina, începu să-şi cerceteze îmbrăcămintea şi să scoată cu peria petele, cu o grijă şi o trudă de care credeam eu că numai femeile sunt în stare. Fireşte că alte straie n-avea; şi-apoi, după cum zicea el, erau ale unui rege, aşa că se cuvenea să fie îngrijite regeşte. Dar când am văzut câtă osteneală îşi dădea să ciugulească firele nasturelui tăiat, am început a pune mare preţ pe darul său.

Tot se mai îndeletnicea cu această treabă, când am fost strigaţi de pe punte de către domnul Riach, care ne cerea o întrevedere; iar eu, căţărându-mă prin spirai şi şezând pe marginea lui, cu pistolul în mână şi cu înfăţişarea crâncenă, cu toate că-n sinea mea eram foarte temător să nu mă tai în niscaiva cioburi, i-am răspuns, poftindu-l să spună ce avea de spus. El veni până la marginea cabinei şi se sui pe un colac de parâme, astfel încât ajungea cu bărbia până la acoperiş; şi câtăva vreme ne uitarăm unul la altul tăcând.

Domnul Riach, care nu fusese prea zelos în bătălie, nu se alesese cu nimic mai rău decât c-un zbenghi în obraz, dar arăta scârbit şi foarte ostenit, deoarece toată noaptea stătuse

99 Răpii1 de piraţi în picioare, când de veghe, când doctoricindu-i pe răniţi.

— Proastă treabă! rosti în cele din urmă, clătinând din cap.

— N-am pus-o noi la cale, i-am răspuns eu.

— Căpitanul – zise el – ar vrea să vorbească cu prietenul tău. Ar putea vorbi pe fereastră.

— Şi de unde să ştim ce viclenie mai clocește? strigai eu.

— Niciuna, Dave – răspunse domnul Riach. şi chiar dacă ar fi aşa, îţi spun adevărul curat, n-ar izbuti să-i mai facă pe oameni să-l urmeze.

— Zău? m-am îndoit eu.

— Şi-am să-ţi spun mai mult decât atât, zise. Nu numai oamenii ar da înapoi, dar chiar şi eu; a intrat spaima-n mine, Dave, băiete. Şi-mi zâmbi. Nu, urmă apoi, tot ce dorim e să stăm cât mai departe de dumnealui.

După aceasta m-am sfătuit cu Alan şi el a încuviinţat să stea de vorbă; aşadar ambele părţi. îşi dădură cuvântul. Dar însărcinarea domnului Riach nu se mărginea numai la atât, ci acum începu să se roage de puţintică băutură; cu atâta stăruinţă şi amintindu-mi de trecută să bunătate faţă de mine, că în cele din urmă i-am înmânat o căniţă cu vreo câteva degete de rachiu. El bău o parte şi apoi duse rămăşiţa jos pe punte, ca s-o împartă, cred, cu căpetenia sa.

Ceva mai târziu, căpitanul veni, după înţelegere, la una din ferestre şi stătu acolo în ploaie, cu braţul proptit într-un laţ, cu chipul aspru şi galben, şi arătând atât de bătrân, încât îmi păru rău că trăsesem în el.

Alan îndreptă îndată un pistol către dânsul.

— Lăsaţi jos pistolul! zise căpitanul. Nu mi-am dat cuvântul.

<be°de «be °<r»rbe «derbe °derbe°de <be°derbe «d5»rbe «derbe°de

(*b*>°*fa*>° «d* * & >e de că «de *fb*> «KT» «°ederbe" <?»

domnule? Ori căutaţi să mă provocaţi?

— Căpitane – spuse Alan, mă tem de cuvântul

domnieitale, că poate fi călcat. Astă-noapte ai sporovăit şi te-ai ciondănit ca o precupeaţă, şi-apoi mi-ai dat cuvântul dumitale şi pe deasupra mi-ai dat şi mâna; iar după aceea ştii prea bine ce-a urmat. Fi-ţi-ar cuvântul afurisit!

Bine, bine, domnule – a răspuns căpitanul – nu vi-e de niciun folos să blestemaţi. Şi este adevărat că năravul acesta căpitanul nu-l avea defel. Ci ar fi altele de vorbit, urmă el cu amărăciune. Mi-aţi făcut bricul harcea-parcea şi mi-aţi dat iama în echipaj; nu mai am cu cine-l manevra, iar secundului meu, de care nu mă puteam lipsi, i-aţi spintecat măruntaiele cu sabia dumneavoastră, încât a trecut pe lumea cealaltă fără o vorbă. Nu-mi mai rămâne nimic de făcut decât s-o iau înapoi către portul Glasgow, după oameni; şi acolo, nu vă fie cu supărare, veţi da dumneavoastră de unii care vor şti mai bine să vă vorbească.

— Aşa! zise Alan, pe cinstea mea că voi avea ce le povesti şi eu! Afară doar dacă nu va pricepe nimeni în acel oraş limba pe care o vorbesc, căci am o frumuseţe de poveste să le spun. Cincisprezece marinari în toată legea de o parte, iar în cealaltă un singur bărbat şi-un flăcăiaş nevârstnic. Tii, omule, mai mare ruşinea!

Căpitanul Hoseason roşi.

— Nu, urmă Alan. Nu voi face aşa cum spui. Va trebui să mă debarci după cum ne-am învoit.

— Bine – zise Floseason – dar secundul meu e mort, ştiţi foarte bine din ce pricină. Şi niciunul dintre noi ceilalţi nu

cunoaştem coasta asta, domnule; şi e cum nu se poate mai primejdioasă pentru corăbii.

N-ai decât s-alegi – zise Alan. Pune-mă pe uscat, la Appin ori la Ardgourd, ori în Morven, ori Arisaig, ori Morar; într-un cuvânt, pe-o rază de treizeci de mile de ţinutul meu de baştină; numai într-un ţinut al Campbeliilor

nu. Iată o ţintă îndeajuns de cuprinzătoare. Dacă nici într-aceasta nu nimereşti, apoi trebuie că eşti la fel de nepriceput la marinărie pe cât te-ai dovedit şi la luptă. Păi sărmanii pescari din ţinutul meu trec cu bietele lor luntrişoare de pescuit de la un ostrov la altul pe orice vreme, chiar şi noaptea, dacă vrei să ştii.

— O barcă de pescuit nu-i o corabie, domnule – zise căpitanul – nu calcă apă multă.

— Bine, atunci hai la Glasgow, dacă aşa ţi-e pofta, zise Alan. Cine râde la urmă, râde mai bine.

— Mie numai de râs nu-mi arde – zise căpitanul, dar toate astea vor costa bani, domnul meu.

— De, domnule – zise Alan, eu nu-s morişcă de vânt. Treizeci de guinee ca să mă debarci pe malul mării şi şaizeci ca să mă duci la Linnhe Loch.

— Dar uitaţi-vă, domnule, unde suntem. Până la Ardnamurchen avem doar câteva ceasuri de navigat, zise Hoseason. Daţi-mi şaizeci şi vă debarc acolo.

Şi eu să-mi stric ciubotele şi să mă vâr în ghearele tunicilor roşii, ca să-ţi fiu dumitale pe plac? strigă Alan. Nu, domnule. Dacă vrei şaizeci de guinee, atunci fa bine şi câştigă-le: debarcă-mă-n părţile mele.

— Înseamnă să pun bricul în primejdie, domnul meu, zise căpitanul, şi odată cu el şi vieţile domniilor-voastre.

— Fă cum vrei, zise Alan.

— Aţi putea oare domnia-voastră măcar să ne arătaţi drumul? întrebă căpitanul, tot gândindu-se şi încruntându-se.

— De, mă cam îndoiesc, zise Alan. Eu sunt mai bun oştean şi luptător, după cum singur ai văzut, decât marinar. Însă destul de adesea am fost luat sau lăsat pe această coastă, încât ar trebui s-o cam cunosc.

Căpitanul clătină din cap, tot încruntat.

— Dacă n-aş fi pierdut atâta bănet în călătoria asta nenorocoasă – zise, mai bine v-aş vedea cu ştreangul de

gât decât să-mi pun vasul în primejdie, domnul meu. Dar fie şi cum ziceţi dumneavoastră. De cum adie puţin vântul, şi-ncepe curând, dacă nu mă-nşel, am să-ncerc. Dar mai e ceva. S-ar putea să întâlnim vreo navă regală şi să ne atace, domnule, fără să port eu nicio vină; e plină coasta pe-aici cu nave de luptă, ştiţi dumneavoastră în ce scop. Deci, domnule, dacă s-ar întâmpla una ca asta, ar fi bine să-mi daţi banii înainte.

— Căpitane – zise Alan – dacă vezi vreo flamură, va fi treaba dumitale s-o iei la fugă. Şi-acum, auzind că staţi cam prost la prova cu rachiul, vă propun un schimb: un şip de rachiu pe două găleţi de apă.

Acesta fu ultimul punct al tratatului, împlinit întocmai de amândouă părţile; aşa încât Alan şi cu mine am putut, în sfârşit, spăla cabina ofiţerilor şi scăpa de amintirea acelora pe care-i omorâsem, iar căpitanul şi cu domnul Riach şi-au regăsit fericirea, pe numele ei „băutură”.

CAPITOLUL XII

Aud de „Vulpea Roşie”.

Încă mai înainte de a isprăvi noi de curăţat cabina, se iscase o briză care venea cam de la nord înspre răsărit, care goni ploaia şi aduse soarele.

Şi aici trebuie să dau o lămurire, iar cititorul ar face bine să privească o hartă. În ziua când se lăsase ceaţa şi dădusem peste luntrea lui Alan; treceam prin strâmtoarea „Little Minch”. Când s-a crăpat de ziuă, după luptă, eram în acalmie, la răsărit de insula Canna, cam între aceasta şi insula Eriska, în lanţul Insulei Lungi. Deci, ca să ajungem de aici la Linnhe Loch, drumul drept era prin strâmtoarea canalului Mull. Dar căpitanul n-avea o hartă marină şi se temea să navigheze printre acele insule. Cum vântul era prielnic, se hotărâse să ocolească pe la vest de Tiree şi să iasă sub coasta de miazăzi a celei mai mari dintre insulele Mull.

Toată dimineaţa briza păstră aceeaşi direcţie; mai mult se iuţi decât se alină; şi după amiază începu o hulă, care venea dinspre Hebride, de afară. Direcţia noastră, pentru a ocoli insulele, era sud-vest, aşa încât la început aveam vântul la travers şi corabia se legăna zdravăn. Dar după lăsarea întunericului, când ocolisem capul lui Tiree şi începeam să ne îndreptăm mai către răsărit, *fZ*>°*fb*>°” «d* °d*

valurile ne izbeau drept în pupa.

Până una-alta, prima parte a zilei, până să înceapă hula, a fost foarte plăcută, cum navigam aşa, pe un soare strălucitor şi cuprinzând cu privirea o mulţime de insule stâncoase şi înalte. Alan şi cu mine şedeam în cabina de pe puntea de comandă, cu uşile deschise de fiecare parte, vântul fiind drept în pupa, şi fumam câte o pipă di; r tutunul scump al căpitanului. Atunci ne-am ascultat unul altuia povestea, ceea ce pentru mine se dovedi cu atât mai însemnat cu cât dobândii oarecare cunoaştere a acestui ţinut sălbatic de munte, în care foarte curând aveam să pun piciorul. În acele zile, atât de curând după marea răscoală, cel care mergea la munte era bine să ştie cum stau lucrurile.

Eu am făcut începutul, povestindu-i lui Alan toată aventura mea, iar el mă ascultă cu bunăvoinţă. Numai când am pomenit de bunul meu prieten, preotul Campbell, Alan şi-a ieşit din fire şi a strigat în gura mare că-i urăşte pe toţi care poartă acel nume. V

— Cum? am zis, dar e un om căruia aţi fi mândru să-i puteţi strânge mâna.

— Nu ştiu nimic care să doresc să-i dau unui Campbell, în afară de un plumb în inimă. Ca pe nişte cocoşsălbatici i-aş vâna pe toţi care poartă acest nume. Pe moarte să fiu şi m-aş târî în genunchi până la fereastra odăii, dacă ar fi vorba să trag într-unul din ei.

— Bine, Alan, am strigat eu, dar de ce atâta venin împotriva Campbelilor?

— Păi, zise el, ştii foarte bine că eu sunt un Stuart din Appin, iar Campbellii de mult îi hărţuiesc şi-i prăpădesc pe cei de-un nume cu mine; da, şi ne-au luat pământurile curbe /be «d5» <berbe°<?» rbe*rb*>° °<r*

1Q5 Răpii1 de piraţi înşelătorii, dar nicicând cu sabia, strigă el aprig, lovind cu pumnul în masă. Eu însă nu prea luam seama la aceasta, căci ştiam că astfel vorbesc îndeobşte cei care au fost siliţi să se supună. Şi nu numai atâta, urmă el, cu hârtii mincinoase, cu chiţibuşuri negustoreşti, grozăvindu-se pe deasupra cum c-ar avea dreptate în faţa legii, ca să crape mai dihai fierea-n tine de ciudă.

— Dumneata, care atât de lesne-ţi dăruieşti bumbii, n-aş crede că te pricepi prea bine în afaceri.

— A, zise el, prinzând iar a zâmbi, dărnicia o am de la cine am şi bumbii, şi anume de la bietul meu tată, Duncan Stuart, Dumnezeu să-l ierte! A fost cel mai straşnic voinic din neamul său şi cea mai grozavă spadă din Ţara-de-Sus, Dave, şi aceasta va să zică din toată lumea. Eu, unul, se cuvine să ştiu, vezi bine, fiindcă dânsul a fost cel care m-a învăţat. A făcut parte din Garda Neagră, când s-a alcătuit prima dată; şi, ca şi alţi oşteni de neam, avea un slujitor în urmă-i, care-i purta puşca pe timpul cât mărşăluia. Ei, şi regele pare-se că a fost dornic să vadă măiestria săbiilor din Ţara-de-Sus; şi-au fost aleşi tatăl meu şi alţi trei şi trimişi la cetatea Londrei, ca să vadă regele ce era maide soi. Şi au fost duşi la palat, unde au arătat tot meşteşugul şi iscusinţa lor, timp de două ceasuri în şir, înaintea regelui George şi a reginei Caroline şi-a călăului Cumberland[9] şi a mai ştiu eu câtora. Iar când au terminat, regele, hoţ de tron cum era, le-a grăit foarte cuviincios şi frumos,

9 Prinţul de Cumberland, fiul regelui George al II-lea, măcelărise oştile clanurilor din nord, cu prilejul răscoalelor.

dăruindu-le fiecăruia câte trei guinee. Ei, şi când au ieşit de la palat, au trecut pe lângă o gheretă de portar; şi ce-i dă în gând tatălui meu: că fiind el poate cel dintâi oştean de neam din Ţara-de-Sus care trecuse cândva pe acea poartă, s-ar cuveni să ştie şi bietul paznic cu ce oameni aleşi avea de-a face. Aşa că i-a pus în mână portarului cele trei guinee ale regelui, de parcă ăsta i-ar fi fost obiceiul; iar ceilalţi trei care veneau în urmă, au făcut la fel; şi iată-i în stradă, fără să se fi ales măcar c-o para pentru toată osteneala. Unii spun că ar fi fost cutare dintre dânşii întâiul care i-ar fi dat bacşiş paznicului de la poarta palatului; iar alţii că ar fi fost cutare altul; dar adevărul este că Duncan Stuart a fost, după cum sunt gata să dovedesc oricând cu spada ori cu pistolul. Iată ce tată am avut, odihnească-l cerul!

— Cred că un om ca acesta nu te-a putut lăsa prea bogat, am zis eu.

— Asta aşa-i, zise Alan. Mi-a lăsat nădragii, să nu umblu gol, şi cam atât. Aşa că n-am avut încotro şi a trebuit să mă înrolez – ceea că a fost o pată asupra numelui meu toată vremea şi încă şi-acum m-ar băga în mare bucluc, de-ar fi să cad în mâinile tunicilor roşii.

— Cum? am strigat eu, ai fost în armata engleză?

— Da, am fost, zise Alan. Dar am trecut de partea cea bună, la Preston Pans*, şi aceasta îmi este o oarecare mângâiere.

Eu nu-i prea puteam împărtăşi părerea, socotind dezertarea în timpul luptei drept o încălcare a cinstei de neiertat. Dar, oricât eram de tânăr, am fost destul de deştept să nu spun ce gândesc.

— I-auzi, i-auzi – am zis, pentru una ca asta se plăteşte cu capul!

— Aşa-i – zise şi el, de-ar pune mâna pe mine, scurtă mi-ar fi spovedania şi lungă funia spânzurătorii! Dar vezi

că am în buzunar ordinul regelui Franţei, care mi-ar da oarecare ocrotire.

— Mă cam îndoiesc, i-am răspuns eu.

— Nici eu nu sunt prea sigur, zise Alan scurt.

— Bine, omule, pentru numele lui Dumnezeu, am strigat, dacă eşti rebel, şi dezertor, şi om al regelui Franţei, ce te face să te întorci în ţara asta? înseamnă să te joci cu focul.

— A! zise Alan, m-am întors an de an, din patruzeci şi şase încoace!

— Şi ce te-mpinge, omule, la una ca asta?

— Păi, cum să-ţi spun, mi-e dor de prietenii mei şi de ţinutul meu, zise el. Franţa-i ţară frumoasă, nici vorbă, dar mi-e dor de buruieni şi de cerbi. Şi-apoi am nişte treburi pe aici. Se-ntâmplă să mai adun câţiva feciori care vor să-l slujească pe regele Franţei, recruţi, pricepi? Şi asta înseamnă şi ceva bănuţi. Dar mai întâi şi mai întâi de toate, sunt dator să port de grijă treburilor căpeteniei mele, surghiunitul Ardshiel.

— Credeam că Appin este numele căpeteniei dumitale.

— Da, dar Ardshiel este căpetenia clanului, zise el, ceea ce mă lămuri buştean. Vezi tu, Dave, dânsul, care a fost toată viaţa un bărbat atât de mare şi se trage din sânge de regi şi poartă un nume regesc, a ajuns acum să trăiască într-un oraş din Franţa, ca un biet om nevoiaş şi de rând; dânsul, care n-avea decât să fluiere, că-i săreau la poruncă patru sute de săbii, l-am văzut cu ochii mei cumpărând unt în piaţă şi ducându-l acasă într-o foaie de varză. Aceasta-i nu numai durere, dar şi necinste şi ruşine pentru noi cei de-un neam şi de-un clan cu dânsul. Nici nu mai vorbesc de prunci, odraslele şi nădejdile

«d5»rberbe «¿r»rbe°<r»rbeebe°<r»rbe

Robert Louis Sievenson Q5

Appinului, care în acea ţară străină trebuie să înveţe

şi ei carte şi mânuirea sabiei. Acum, plugarii din Appin au de plătit arendă regelui George, dar inimile lor sunt dârze; ei păstrează credinţă căpeteniei lor şi, mai cu binele, mai cu răul, mai şi îmboldiţi de câte o ameninţare, fac ce fac bieţii oameni şi adună, cu chiu cu vai, o a doua arendă pentru Ardshiel. Iar eu, Dave, sunt mâna care i-o duce. Şi se bătu peste chimirul cu care era încins, de se auziră guineele zdrăngănind.

— Cum, le plătesc pe-amândouă? strigai eu plin de uimire.

— Da, Dave, pe-amândouă, zise el.

— Cum aşa? Două arenzi? am mai întrebat eu o dată.

— Aşa, Dave, zise el. Căpitanului de colo i-am spus eu altă poveste, dar adevărul acesta-i. Şi stau şi mă minunez de cât de puţină silire este nevoie. Dar acesta-i meşteşugul bunei mele rude de sânge şi prieten al tatălui meu, Iacov din şuvoaiele, adică Iacob Stuart, frate vitreg cu Ardshiel. Dânsul este cel care face ce face şi-adună banii.

Aceasta a fost întâia oară când am auzit numele acelui Iacob Stuart, care mai târziu a dobândit atâta faimă cu prilejul spânzurării sale. Dar atunci n-am prea luat seama la el, căci tot cugetul mi-era prins de mărinimia acelor bieţi plugari din Ţara-de-Sus.

— Ce mai oameni! am strigat. Eu sunt whig, sau cam aşa ceva, dar zic că mai rar aşa omenie!

— Aşa e, zise el, eşti tu whig, dar eşti de neam bun, asta-i. Căci de-ai fi din neamul blestemat al Campbeliilor, ai scrâşni din dinţi auzind despre aceasta. De-ai fi Vulpea-Roşie…

Şi la acest nume, dinţii i se încleştară şi se poticni din vorbă.

Am mai văzut feţe crâncene, dar niciuna atât de crâncenă *fy*» «ÎL» *a* & *t fyo* «ÎL*» ¿T* *fb*> «d5* *fb*>°<5> *fb*? >*fb*[10]*rbt*> «<r> <*b**> „«d5» rb*>°<r* <*b-fOr*>o

10 în original „tartan plaid”. Din costumul naţional scoţian face parte

& * *fb** «în *rb***°<r»

109 Răpit de piraţi ca a lui Alan, după ce rostise numele Vulpii Roşii.

— Şi cine e Vulpea Roşie? am întrebat eu înfricoşat, dar nerăbdător să aflu.

— Cine e? strigă Alan. Am să-ţi spun şi asta. Când oamenii clanurilor au fost zdrobiţi la Culloden, iar cauza cea bună înfrântă, şi caii îşi scăldau copitele în sângele celor mai buni fii ai nordului, Ardshiel a trebuit să fugă la munte, ca un biet cerb hăituit, şi el şi doamna sa şi pruncii. A fost o treabă tare anevoioasă până ce l-am văzut îmbarcat pe-o corabie; iar pe când mai sta încă ascuns prin hăţişuri, ticăloşii de englezi, care nu-l puteau prinde să-i ia viaţa, loveau în drepturile sale. I-au răpit puterile pe care le avea de drept, i-au răpit pământurile, au smuls armele din mâinile oamenilor clanului său care, vreme de treizeci de veacuri, purtaseră arme; da, până şi straiele din spinare le-au luat, astfel că acum este o nelegiuire să porţi un tartan* şi omul poate fi zvârlit în temniţă numai fiindcă-şi acoperă picioarele cu un „kilt”[11]. Dar un lucru nu au fost în stare să stârpească: dragostea pe care oamenii clanurilor o purtau căpeteniei lor. Guineele acestea-s mărturie. Ei, şi-acum răsare unul, un Campbell, Colin din Gura Văii, cel cu coama roşie.

— Lui îi ziceţi Vulpea Roşie? am întrebat eu.

— Ce, vrei cumva să-mi aduci coada ei? strigă Alan, mânios. Da, el este. Hop că răsare dânsul, şi face rost de hârtii de la regele George, ca să fie aşa-zis ispravnic regal în ţinuturile Appin-ului. Şi mai întâi face pe mierosul şi-i prieten la cataramă cu Şimus – acesta-i James din şuvoaiele, omul căpeteniei mele. Dar nu trece mult şi-i

un pled în carouri, ale cărui culori indică clanul din care face parte omul, şi care se poartă pe umăr.

11 Din acelaşi costum tradiţional al scoţienilor munteni face parte şi fusta scurtă până la genunchi, în cute verticale, numită „kilt”, pe care o poartă bărbaţii.

ajunge la urechi ce ţi-am spus adineauri: cum că ţăranii sărmani din Appin, fermierii, micii arendaşi întovărăşiţi şi muncitorii pământului în dijmă storceau din piatră seacă o a doua arendă, s-o trimită peste mare, lui Ardshiel şi bieţilor săi copilaşi. Ce-ai zis tu când ai auzit?

— Am zis că atâta omenie mai rar!

— Tu, care eşti whig, sau cam pe-acolo! strigă Alan. Dar când a auzit Colin Roy, a început să-i fiarbă în vine sângele cel negru de Campbell. Şedea la masă cu paharul dinainte şi scrâşnea din dinţi. Cum! Un Stuart să primească o îmbucătură de pâine şi lui să nu-i fie cu putinţă să împiedice una ca asta? Alelei! Vulpe Roşie, să te prind cândva aproape de gura puştii mele, şi aibă Dumnezeu atunci milă de tine! Şi Alan se opri să-şi înghită mânia. Ei bine, Dave – spuse el mai departe – ce crezi tu că face atunci? Face strigare cum că toate pământurile sunt de dat în arendă. Şi, se gândea dânsul în inima sa întunecată, „voi găsi degrabă alţi arendaşi, care vor da mai mult decât aceşti Stuarţi şi Maccolli şi Macrobi (toate astea fiind nume din clanul meu, Dave), şi-atunci, în Franţa, Ardshiel va trebui să-ntindă căciula la răspântii de drum".

— Ei – am întrebat eu, şi ce-a urmat?

Alan şi-a aşezat pe masă pipa, care se stinsese de mult, şi şi-a pus amândouă mâinile pe genunchi.

— Păi – zise el, asta n-o vei ghici niciodată! Căci aceiaşi Stuarţi, şi Maccolli şi Macrobi, care aveau de plătit două arenzi, una regelui George, din obligaţie, şi alta lui Ardshiel, din bunătate şi dragoste, i-au dat un preţ mai bun decât toţi *fb**>°<r* *fb**>*rb**>de *fi**>derbe°»rbeederbeo de

111 Răpii de piraţi

Campbellii din întreaga Scoţie; şi n-avea grijă, că dăduse el de ştire pretutindeni să-i caute cu tot dinadinsul; până pe malurile râului Clyde şi până la crucea Edinburgului a pus să se cotrobăiască după dânşii, şi cu

linguşiri şi rugăminţi se trudea să-i aducă, fiindcă era vorba de a înfometa un Stuart şi a face pe placul unui câine roşu de Campbell!

— Da, Alan – am zis eu, e ciudată istoria aceasta şi-i şi frumoasă. Whig cum oi fi, sunt bucuros că acel om a fost înfrânt.

— Acela înfrânt? mă îngână Alan. Se vede că nu-i cunoşti pe Campbelli şi mai puţin pe acel Vulpoi Roşu. El, înfrânt? Nu, şi nici că va fi, cât va mai face umbră pământului! Dar şi când va veni ziua aceea, Dave, băiete, să găsesc eu răgaz şi chef de oleacă de vânătoare, n-ai grijă, că nu sunt ascunzători destule în toţi munţii Scoţiei care să-l ocrotească de răzbunarea mea!

— Alan, omule – am zis eu, nu-i prea cuminte şi nici prea creştinesc să dai drumul atâtor vorbe mânioase. Nu vor vătăma cu nimic pe cel căruia îi zici Vulpoiul, iar dumitale nu-ţi sunt de niciun folos. Spune-mi desluşit povestea mai departe. Şi ce a mai făcut?

— Adevărat, că bine zici, David, spuse Alan, cu nimic nu-l vor vătăma, şi-i tare păcat! Iar în afară de cele spuse despre ce-i creştinesc, îţi dau foarte multă dreptate.

— Părerile sunt împărţite – am răspuns eu, dar e lucru ştiut că unui creştin nu-i e îngăduită răzbunarea.

— Aşa – zise el, se vede cât de colo că ţi-a fost dascăl un Campbell! Le-ar conveni dumnealor şi celor de o seamă cu dânşii o lume în care să nu se afle câte un flăcău cu o flintă îndărătul unui copac. Dar lasă asta. Iată ce-a făcut dumnealui.

— Aşa, îl îndemnai eu, hai şi spune odată.

— Aşa, Dave – zise el, de vreme ce nu putea scăpa de fermierii cei credincioşi pe căi cinstite, ajurat că va scăpa de ei pe orice cale. Ardshiel trebuia să crape de foame: aceasta-i era ţinta. Şi cum pe cei care-l hrăneau în surghiun nu-i putea alunga de pe pământuri căpătând preţuri mai bune, a hotărât că-i va alunga oricum. Aşadar,

a trimis după avocaţi şi după hârţoage, şi după tunicile roşii, pe care să se poată sprijini. Şi oamenii de treabă din acel ţinut musai să-şi strângă catrafusele şi să pornească în pribegie; fiecare fecior a fost silit să plece din casa tatălui său, din locul unde a crescut şi s-a hrănit şi s-a jucat în pruncie. Şi cine va veni în urma lor? Nişte cerşetori desculţi! Regele George n-are decât să fluiere a pagubă după arenzile sale; să se descurce şi cu mai puţin; n-are decât să-şi strângă cureaua, ce-i pasă lui Colin cel Roşu? El trebuie să-l vatăme pe Ardshiel, asta doreşte. Dacă poate înhăţa fărâma de pe masa căpeteniei mele şi flecuşteţele de jucării din mâinile copiilor săi, atunci vezi bine că se va înapoia cântând pe moşia sa!

— Stai să spun şi eu ceva, am zis. Fii sigur că dacă s-au pus arenzi mai mici, este şi orânduirea de vină. Nu e numai vina acelui Campbell – are şi el porunci. Şi dacă l-ai omorî pe acel Campbell, la ce ţi-ar folosi? Ar sosi în goana calului un alt ispravnic.

— Eşti tu flăcău de treabă când e vorba de-o luptă, zise Alan, dar, măi băiete, ai sânge de whig în tine!

Îmi vorbea cu destulă bunăvoinţă, însă sub dispreţul său era atâta mânie, încât am crezut că e mai cuminte să schimb vorba. Mi-am arătat mirarea că toată Ţara-de-Sus, fiind împânzită cu soldăţime şi străjuită ca o cetate, un bărbat în

<beebe°ca> <be «berbe «be <be «be «be" «d5»

starea sa putea umbla încoace şi încolo fără să fie oprit.

— E mai lesne decât ai crede, zise Alan. O coastă pleşuvă, vezi tu, e tot ca şi drumul mare; dacă vezi o strajă într-un loc, n-ai decât să treci printr-altul. Şi-apoi bălăriile de iarbă-neagră sunt de mare folos. Şi pretutindeni se află case de prieteni şi staule sau şire de paie de-ale lor. Şi-apoi, când grăieşte lumea de un ţinut împânzit cu soldaţi,

vorba vine! Fiecare soldat păzeşte locul pe care-l calcă cu pingelele – şi-atât. Eu am pescuit într-o apă şi-am scos un păstrăv straşnic, pe când în râpa de cealaltă parte a dâmbului se află o strajă; şi-am stat într-un hăţiş de iarbă-neagră, la şase picioare de o altă strajă şi-am învăţat un cântec de toată frumuseţea, pe care-l fluiera el. Iată-l, acesta-i, zise şi-mi fluieră cântecul. Şi-apoi, urmă el, nu mai e atât de rău acum, după cum era în patruzeci şi şase. Ţara-de-Sus e, cum zic dumnealor, pacificată. Mare minune! Cu nicio urmă de puşcă şi de sabie lăsată oamenilor, de la Cantyre până la capul Wrath, afară de ce-au ascuns cei chibzuiţi prin stuful acoperişurilor! Dar ce-aş vrea să ştiu, Dave, e, până când? S-ar zice că destul, cu bărbaţi ca Ardshiel în surghiun şi în ţară cu bărbaţi ca Vulpe Roşie, care stau şi-şi sorb vinul, oropsindu-i pe sărmani. Dar este un lucru gingaş să hotărăşti ce îndură oamenii şi ce nu. Căci altfel cum ar fi cu putinţă să cutreiere călare Colin cel Roşu toată biata mea ţară a Appin-ului, fără să se găsească un flăcău viteaz să vâre un glonte în el? Şi zicând acestea, Alan căzu pe gânduri şi rămase multă vreme mâhnit şi tăcut.

Voi adăuga ce mi-a mai rămas de spus despre prietenul meu: că era iscusit în toate felurile de muzică, dar mai cu seamă la cimpoi; că era un poet preţuit în limba sa; că citise felurite cărţi atât în franceză cât şi în engleză; că ţintea» fără greş; că era luptător de frunte, atât cu floreta cât şi cu sabia sa pe care-o cunoaştem. Cât despre viciile sale, îi erau scrise pe faţă şi mi-erau toate cunoscute. Dar cel mai rău dintre ele, copilăreasca-i pornire de a se simţi jignit şi a se lua la harţă, o înlătura adesea faţă de mine, ţinând seama de lupta din cabina ofiţerilor. Însă n-aş putea spune dacă făcea asta fiindcă mă descurcasem bine sau fiindcă fusesem martor la cu mult mai marea sa vitejie. Căci, deşi îi plăcea foarte mult curajul la alţii, la Alan Breck îl preţuia mai grozav ca la

oricine.

CAPITOLUL XIII
Pieirea bricului

Se făcuse noapte târzie şi pe cât se poate de întuneric pentru acel timp al anului, ceea ce înseamnă că era încă destulă lumină afară, când căpitanul Hoseason îşi vârî capul pe uşa cabinei de pe puntea de comandă.

— Ascultă – zise, vino-ncoace să vezi dacă ne poţi arăta drumul.

— Acesta-i cumva vreun tertip de-al dumitale? a întrebat Alan.

— Aşa ţi se pare, că-mi arde de tertipuri acum? a strigat căpitanul. Am eu alte griji, vasul este în primejdie!

După figura lui îngrijorată şi mai cu seamă după glasul încordat cu care vorbea despre bricul său, am înţeles limpede amândoi că într-adevăr era vorba de ceva foarte grav şi am păşit pe punte fără prea mare teamă de vreo viclenie.

Cerul era senin, vântul sufla cu putere şi era amarnic de frig; lumina zilei mai stârnia încă, în mare măsură, iar luna, aproape plină, strălucea puternic. Bricul naviga foarte aproape de coastă, pentru a ocoli colţul de sud-vest al insulei Mull, ale cărei coline, şi mai înalt decât toate muntele Ben More, cu un smoc de ceaţă în vârf, se vedeau la prova babord. Deşi nu era un loc potrivit de navigaţie pentru „Făgăduinţa”, ea tăia apa cu mare iuţeală, săltând şi silindu-se din răsputeri, cu vântul de vest pe urmele sale.

De fapt nu era o noapte atât de rea încât să nu poţi înfrunta valurile; şi începusem să mă mir de grija care îl apăsa atât de greu pe căpitan. Deodată, la un salt al corabiei pe creasta unui val înalt, el întinse braţul şi ne strigă să privim. Colo, spre prova, sub vânt, un fel de fântână se vedea ţâşnind din marea luminată de lună şi îndată după aceea auzirăm un muget înfundat.

— Ce zici că-i asta? întrebă căpitanul, întunecat.

— Val care se sparge de-o stâncă, făcu Alan. Şi acum ştii şi unde te afli. Ce mai vrei?

— Da, de-ar fi numai asta, zise căpitanul Hoseason.

Şi într-adevăr, pe când vorbea, răsări o a doua fântână, mai departe, către sud.

— Poftim! strigă căpitanul Hoseason. Vezi şi dumneata. Să fi ştiut eu de stâncile astea, să fi avut o hartă sau să fi trăit Shuan, nu şaizeci de guinee, ce zic?… şi şase sute să-mi fi dat şi nu mi-aş fi primejduit bricul prin stâncăria asta! Dar dumneata, domnule, care făgăduieşti să ne călăuzeşti, ce părere ai?

— Păi zic, chibzui Alan, că vor fi stâncile numite Torran Rocks.

— Sunt multe? întrebă căpitanul.

— Ce să spun, domnule căpitan, eu nu-s pilot de meserie – zise Alan, dar parcă-mi amintesc că sunt numai stânci cale de vreo zece mile.

Domnul Riach şi căpitanul se uitară unul la altul.

— Există vreo trecere printre ele? întrebă căpitanul.

— Fără îndoială – zise Alan, însă pe unde? Şi totuşi, parcă

117 Răpii de piraţi mi-aş aminti că e mai deschis drumul pe lângă ţărm.

— Aşa? făcu căpitanul Hoseason. Trebuie dar s-o luăm altfel, domnule Riach; va trebui să ne apropiem pe cât putem de capătul insulei; şi chiar şi atunci, uscatul are să ne cam frâneze, iar dincoace, sub vânt, avem stâncile. Ei, acum am intrat în horă, n-avem încotro, o luăm înainte.

Aşa zicând, dădu un ordin cârmaciului şi-l trimise pe Riach ia gabia[12] arborelui din prova. Nu erau pe punte decât cinci oameni, cu ofiţeri cu tot; atâţia rămăseseră teferi, sau doar atâţia mai aveau şi putere şi bunăvoinţă

12 Gabie - platformă servind la fixarea arboretului şi ca post de observaţie.

destulă pentru a da o mână de ajutor, căci doi dintre dânşii erau şi răniţi.

Deci, după cum am spus, îi căzuse domnului Riach sarcina să se caţere sus, şi-acum sta cocoţat pe gabie, uitându-se de jur-împrejur şi vestind celor de pe punte ce vedea.

— E pâclă către miazăzi –, strigă iar după câtăva vreme, dar către uscat parcă s-ar lumina.

— Bine, domnule – zise căpitanul Hoseason către Alan, să încercăm cum spui dumneata, deşi cred că te pricepi la pilotat cât un lăutar orb. Să dea Dumnezeu să ai dreptate.

— Să dea Dumnezeu! făcu Alan către mine. Dar unde am auzit eu treaba asta? Ei, acum cum ne-a fi scris!

Pe când ne apropiam de cotul uscatului, începură să se ivească stânci semănate ici şi colo chiar în calea noastră; şi domnul Riach ne striga la răstimpuri să schimbăm drumul. Adesea îl auzeam în ultima clipă; câte o stâncă răsărea atât de aproape de partea din vânt a vasului încât, când o izbea valul, stropi mari cădeau pe punte şi ne udau ca ploaia.

Noaptea fiind atât de luminoasă, aceste primejdii se arătau limpede ca ziua, ceea ce era poate şi mai rău. Vedeam şi faţa căpitanului, care stătea lângă cârmaci sprijinindu-se când într-un picior, când în celălalt şi suflând în mâini ca să se încălzească; era numai ochi şi urechi şi tare ca piatra. Nici el, nici domnul Riach nu se dovediseră luptători grozavi, dar mi-am dat seama că în meseria lor erau pricepuţi, ceea ce era demn de preţuit, cu atât mai mult cu cât îl vedeam pe Alan cam galben la faţă.

— Of, Dave – îl auzii, asta nu-i o primejdie de moarte pe placul meu!

— Cum, Alan, strigai eu, nu cumva ţi-e frică?

— Nu, zise el umezindu-şi buzele, dar spune şi tu dacă ăsta nu-i un sfârşit cam rece?

Până una-alta, cârmind totuşi când la dreapta, când la stânga, pentru a ocoli stâncile, dar totuşi strângând vântul şi ţinându-ne aproape de uscat, făcusem cotul împrejurul insulei Iona şi luasem direcţia de-a lungul insulei Mull. La coada uscatului, curentul mareei era foarte puternic şi zvârlea corabia de colo până colo. Au fost puşi doi oameni la cârmă, căpitanul Hoseason dând şi dânsul, la răstimpuri, câte o mână de ajutor. Părea ciudat să vezi trei bărbaţi voinici lăsându-se cu toată greutatea pe echea[13] cârmei, iar aceasta, ca o făptură vie, împotrivindu-se din răsputeri şi azvârlindu-i înapoi. Iată ce ne-ar fi pus în cea mai mare primejdie dacă deocamdată n-am fi fost scutiţi de stânci în calea noastră. Şi-acum ne vesti şi domnul Riach, de sus, că vedea marea liberă în prova.

— Ai avut dreptate, îi spuse căpitanul Hoseason lui Alan.

Mi-ai scăpat bricul, domnul meu; voi ţine minte aceasta, când vom ajunge la încheierea socotelilor. Şi eu unul nu cred că vorbea într-o doară, ci chiar acesta-i era gândul şi-aşa ar fi făcut, atât de mult îşi iubea corabia.

Totuşi, am rămas doar cu bănuiala, de vreme ce lucrurile s-au petrecut cu totul altfel decât se aştepta el.

— Vino un cart mai în afară! strigă lung domnul Riach. Stâncă în vânt!

Şi chiar în clipa aceea curentul prinse bricul, răsucindu-l şi luându-i vântul din vele. Veni în vânt ca o sfârlează şi în clipa următoare se izbi de stâncă, cu o asemenea buşitură, că ne trânti pe toţi laţi pe punte şi cât pe-aci să-l azvârle pe domnul Riach de la locul său de pe catarg.

Într-o clipă am fost în picioare. Stânca de care ne izbisem era chiar lângă colţul de sud-vest al insulei Mull,

13 Eche - bara cu care cârmaciul imprimă direcţia.

✓b®1<rb®rb®rb® °<j> rb® «<?* rb®rb®°<d> fb*

în faţa unei insuliţe numită prin acele meleaguri Earraid, care se aşternea, joasă şi neagră, la babord. Din când în când, valurile se spărgeau chiar pe deasupra noastră; alteori nu făceau decât să macine de stâncă biata corabie, încât auzeam frângându-se bucăţi din ea; iar trosnetele pânzelor, şuieratul vântului, zborul stropilor în lumina lunii şi simţul primejdiei trebuie că mă cam ameţiseră, căci aproape nu mai înţelegeam ce se întâmplă.

Curând am băgat de seamă că domnul Riach şi marinarii se foiau în jurul bărcii şi, la fel de ameţit, m-am repezit să-i ajut; iar când m-am apucat de lucru, m-am limpezit la cap. Nu era treabă uşoară, căci barca se găsea la mijlocul vasului şi era plină de tot felul de drăcii, iar valurile uriaşe care se spărgeau de vas mereu ne sileau să ne întrerupem munca şi să aşteptăm; dar, cât era cu putinţă, lucram toţi ca turbaţii. Între timp, aceia dintre răniţi care se puteau mişca, începură să se arate, căţărându-se prin tambuchiul din prova şi venind să dea şi ei o mână de ajutor; iar ceilalţi, care zăceau neputincioşi în cuşetele lor, ne înnebuneau cu vaietele şi cu rugăminţile lor ca să-i salvăm.

Căpitanul nu făcea nimic; stătea deoparte, ca prostit. Stătea şi se ţinea de şarturi, vorbind de unul singur şi gemând tare ori de câte ori vasul se lovea de stâncă Corabia lui îi era şi soţie şi copil. Privise cu nepăsare cum îl canoneau pe bietul Ransome, dar când era vorba de bric, părea să pătimească laolaltă cu el.

Din toată vremea cât am muncit pe lângă barcă ţin minte un singur lucru: că l-am întrebat pe Alan, care scruta cu privirea ţărmul, ce ţinut era acela, iar el îmi răspunse că era cel mai rău cu putinţă pentru dânsul, fiind un ţinut de-al Campbeliilor.

Unul dintre răniţi fu trimis să stea de veghe, pentru a ne da de ştire când venea câte un val mare. Ei, şi tocmai când eram gata să lăsăm barca la apă, omul acela strigă

înspăimântat:

— Pentru Dumnezeu, ţineţi-vă vârtos!

După glasul lui ne-am dat seama că se pregăteşte ceva neobişnuit, şi într-adevăr, veni un asemenea val uriaş încât ridică bricul drept în sus şi-l culcă pe o rână. Am auzit prea târziu strigătul sau m-am ţinut prea slab de parâmă, nu ştiu, dar când corabia se aplecă fără de veste, am fost azvârlit peste copastie de-a dreptul în mare.

Mă scufundam, înghiţeam la apă cu nemiluita, iar ieşeam cu capul afară. Zăream o clipă luna şi-apoi iar mă scufundam. Se spune că a treia oară când te scufunzi, te îneci de-a binelea. Pasămite eu unul sunt altfel făcut: mi-e şi silă să scriu de câte ori m-am dat la fund şi de câte ori am ieşit iar deasupra. Şi în tot acest timp eram azvârlit încoace şi încolo, buşit, înăbuşit şi-apoi iar înghiţit *fb*O°*are *f* & °” <?”

121 Răpii de piraţi pe de-a-ntregul de valuri, şi jocul acesta într-atât mă uluia, că nu mai aveam timp nici să mă mâhnesc, nici să mă sperii.

Trecu aşa câtva timp şi mă trezii agăţat de o prăjină, care mă mai ajuta întrucâtva. Şi-apoi, dintr-odată, am văzut că mă aflu în apă liniştită şi am început să-mi vin în fire.

Prăjina de care mă ţineam era verga de rezervă; am fost uimit văzând cât de departe mă duseseră valurile. Am strigat, fireşte, către navă, dar vezi bine că, de unde mă aflam, nu mai puteam fi auzit. Era încă întreagă, însă dană vor fi izbutit oamenii să lase barca la apă, nu puteam şti, fiind prea departe şi prea jos ca să văd ceva.

În timp ce strigam, privirile mele iscodiră, între mine şi corabie, o fâşie de apă în care nu pătrundeau valuri mari; fierbea însă toată în spume, plină de inele şi băşici scânteind în raza lunii. La răstimpuri, toată fâşia zvâcnea în lături, ca o coadă de şarpe; alteori, pierea toată, pentru o clipă, şi-apoi iar începea să clocotească. Cum nu ştiam ce

putea să fie, mă înspăimânta cu atât mai mult în acele clipe; dar acum ştiu că trebuia să fi fost curentul mareei care mă târâse cu o asemenea iuţeală departe de corabie şi mă izbise atât de năprasnic, pentru ca în cele din urmă, obosit dejoacă, să mă azvârle, cu vergă cu tot, aproape de uscat.

Zăceam acum potolit şi începeam să simt că se poate muri şi de frig, nu numai înecat. Ţărmul insulei Earraid era aproape de tot; se vedeau în lumina lunii petele tufelor de iarbă-neagră şi scânteierea cristalelor de mică în stânci.

„Să nu pot s-ajung până acolo? M-aş mira!” mă gândeam.

Nu mă pricepeam să înot, căci apa Essen-ului e mică pe la noi, dar când am cuprins verga cu braţele şi am început să dau din picioare, mi-am dat seama curând că înaintez. Aprigă trudă a fost şi teribil de înceată; dar tot dând din picioare şi tot stropind, m-am văzut, după vreun ceas, intrat într-un golf cu malul nisipos, înconjurat de dealuri mărunte.

Marea era aici liniştită de tot; nu se auzea nicio bătaie de val; luna lucea limpede şi m-am gândit în sinea mea că nicicând nu văzusem un loc atât de pustiu şi de trist. Dar, oricum, era pământ uscat; şi când, în sfârşit, apa scăzuse într-atât încât am putut să las verga şi să umblu în picioare, n-aş putea spune ce simţeam în mai mare măsură: oboseală sau mulţumire. Ştiu că pe amândouă: atât oboseală, cum nu mai simţisem până în acea noapte, cât şi mulţumire către Dumnezeu, cum voi mai fi simţit adesea, dar niciodată mai cu temei.

CAPITOLUL XIV
Insula pustie

Când am păşit pe uscat, a început partea cea mai nefericită a peripeţiilor mele. Era cam o jumătate de ceas după miezul nopţii şi vântul, deşi frânat de uscat, făcea noaptea friguroasă. N-am îndrăznit să mă aşez de teamă să

nu îngheţ, ci mi-am scos ghetele şi am umblat de colo până colo pe nisip, desculţ, bătându-mi mereu pieptul, deşi eram nespus de ostenit. Nu se auzea niciun zgomot de om sau de animal; nu cânta niciun cocoş, cu toate că trebuie să fi fost ceasul când se trezesc ei întâia oară; doar fluxul se auzea zbătându-se în depărtare, amintindu-mi de primejdiile care ne păşteau pe mine şi pe prietenul meu. Când mă vedeam umblând aşa pe ţărm, în acel ceas, între noapte şi zi şi într-un loc atât de pustiu şi de singuratic, mă cuprindea un fel de spaimă.

De îndată ce-a început să se lumineze, m-am încălţat şi m-am trudit s-ajung pe o înălţime; mai anevoios urcuş ca ăsta nu-mi aduc aminte să fi păţit în viaţa mea: mereu cădeam printre coşgogea bolovani de granit, când nu izbuteam să s-ar de pe unul pe altul. Până să ajung în vârf, se iviseră şi zorile. Nici pomeneală de corabie; trebuie că se săltase de pe colţul de stâncă şi se scufundase. Nici barca nu se zărea nicăieri. Nu era o pânză pe tot oceanul; şi pe toată întinderea de pământ ce-o puteam cuprinde cu ochii nu se vedeau nici case, nici oameni.

Mi-era frică să mă gândesc ce păţiseră tovarăşii mei de pe navă şi mi-era frică să mă uit la o privelişte atât de pustie. Cu hainele ude pe mine, chinuit de oboseală, cu pântecul atât de gol că începea să mă doară, aveam destule griji. Aşa încât am pornit către răsărit, de-a lungul coastei de miazăzi, nădăjduind să găsesc o casă unde să mă pot încălzi şi să aflu veşti despre cei pe care îi pierdusem. Iar în cazul cel mai rău, mă gândeam că va răsări în curând soarele şi-mi va usca hainele.

După ce am mers puţin, am fost oprit de un braţ de apă, un intrând al mării, care părea să pătrundă destul de adânc în uscat; cum n-aveam niciun mijloc să-l trec, am fost nevoit să schimb direcţia ca să pot ajunge la capătul lui. Mersul îmi era şi acum cât se poate de anevoios; într-adevăr, nu numai tot Earraid-ul, dar şi tot ţinutul vecin al

Mull-ului, numit Ross, nu e decât o învălmăşeală de stânci de granit, cu tufe de iarbă neagră printre ele. La început, braţul de mare se tot îngusta, după cum mă aşteptam, dar curând, spre uimirea mea, începu iar să se lăţească. Văzând aşa, m-am scărpinat după ureche, dar adevărul tot nu-mi trecea prin cap; până când, în cele din urmă, am ajuns pe o culme; şi într-o clipă m-a străfulgerat gândul că mă aflam lepădat pe o insuliţă pustie, înconjurat din toate părţile de apele mării.

În loc să răsară soarele şi să-mi usuce hainele, începu să plouă şi să se lase o ceaţă deasă, încât era vai şi-amar de mine.

Stăteam în ploaie, dârdâiam şi mă tot întrebam ce-aş putea face, până-mi dădu prin cap că poate prin acel braţ mai era undeva vreun vad.

M-am întors la locul cel mai strâmt şi am păşit în apă. Dar <*b*?”» ¿S °<5> °<r* «be°ca> că «be°<?» <be

125 Răpiide piraţi nu mă depărtasem de mai nici cu trei coţi când, bâldâbâc, m-am scufundat până peste urechi; şi dacă s-a mai auzit de mine, s-a întâmplat mai mult din mila lui Dumnezeu decât din chibzuinţă mea. Mai rău ca înainte nu mă udasem, nici că se putea, dar mă pătrunsese de-a binelea frigul după această întâmplare nenorocoasă şi, cum mai pierdusem o nădejde, eram şi mai nefericit.

Dar acum îmi veni deodată în minte verga. Cum mă purtase prin curentul fluxului, îmi putea, vezi bine, sluji şi pentru trecerea fără primejdie a acestui braţ liniştit. Aşadar, am pornit încrezător peste culmile insulei, să caut verga şi s-o car înapoi. Era un drum tare obositorân toate privinţele şi, de nu mi-ar fi dat ghes nădejdea, mi-ar fi venit să mă arunc jos şi să mă dau bătut. Nu ştiu dacă din pricina stării din jurul meu sau fiindcă începeam să am călduri eram chinuit de sete; a trebuit, pe când mergeam, să mă opresc şi să beau apa cu gust de cărbune de prin

băltoace.

Am ajuns în cele din urmă la golf, mai mult mort decât viu. La prima vedere mi s-a părut că verga era ceva mai departe decât o lăsasem. Am intrat în mare, pentru a treia oară. Nisipul era moale şi îndesat; te ţinea bine şi se adâncea treptat, astfel încât am putut merge în picioare până mi-a ajuns apa aproape de gât, iar vălurelele mă stropeau în obraz. Dar la acea adâncime începură să mă lase picioarele şi n-am cutezat să mă duc mai departe. Cât despre vergă, o vedeam săltând frumuşel în faţa mea, la vreo douăzeci de picioare depărtare.

Îndurasem totul cu dârzenie până la această din urmă dezamăgire, dar acum am ieşit la mal, m-am aruncat pe nisip şi am început să plâng.

Timpul petrecut pe insulă e pentru mine, şi-acum încă o amintire atât de groaznică, încât trebuie să trec repede peste el. În toate cărţile pe care le-am citit despre oameni naufragiaţi, fie că aveau buzunarele pline de scule, fie că vreo ladă cu tot felul de lucruri trebuincioase fusese azvârlită pe uscat odată cu ei, parcă dinadins. Cu mine lucrurile se petreceau cu totul altfel. N-aveam în buzunar decât bani şi bumbul de argint al lui Alan; şi, cum crescusem înăuntrul ţării, eram lipsit atât de pricepere cât şi de mijloace pentru a mă descurca pe malul mării.

Ştiam doar atât: că scoicile sunt socotite bune de mâncat, iar pe stâncile insulei am găsit o mulţime de melci de stâncă, atât de lipiţi de piatră, încât la început cu chiu cu vai îi puteam desprinde de la locurile lor, neştiind că era nevoie doar de repeziciune. Mai erau şi scoici din acelea mărunte, cărora noi le zicem cornuleţe; de fapt, cred că se numesc litorine. Din aceste două feluri de scoici mi-am alcătuit hrana, înghiţindu-le crude şi reci, cum le găseam; şi eram atât de flămând, încât la început mi se păreau nespus de gustoase.

Poate că nu trebuiau mâncate în acel anotimp sau

poate că era ceva veninos în mare prin preajma acelei insule; atâta ştiu că, după cel dintâi ospăţ de acest fel, am fost cuprins de greaţă şi vărsături şi am zăcut vreme îndelungată ca mort. O a doua încercare cu aceeaşi hrană, căci alta n-aveam, mi-a priit ceva mai bine şi m-a mai întărit puţin. Dar câtă vreme am stat pe insulă, niciodată nu ştiam la ce mă pot aştepta după ce mâneam; câteodată mă simţeam foarte bine, iar alteori mi se făcea un rău îngrozitor; şi nu-mi puteam da seama care anume din acele moluşte nu-mi priau.

Toată ziua a plouat cu găleata; insula şiroia de apă, nu găseai nicăieri un locşor uscat şi, când m-am culcat în noaptea aceea, între doi bolovani care alcătuiau un fel de acoperiş, rbe ca> ederbe

127 Răpiide piraţi picioarele mi se scăldau într-o băltoacă.

În cea de-a doua zi am colindat insula în lung şi în lat. Nicăieri n-am găsit un locşor mai bun; era toată la fel, toată pustie şi stâncoasă; nicio vietate pe ea decât păsări sălbatice pe care n-aveam cum le vâna şi pescăruşi, care zburau printre stâncile de-afară, în număr nemaipomenit de mare. Dar braţul sau canalul care tăia insula de partea cea mare a Rossului se deschidea la nord într-un golf, iar acesta dădea în strâmtoarea Iona; şi în preajma acelui loc mi-am ales, vorba vine, o locuinţă. În acele clipe, doar la gândul unei locuinţe aş fi izbucnit în plâns.

Alegerea mea avea motive bine întemeiate. Se afla, ce-i drept, în acea parte a insulei un mic bordei, semănând cu o cocină pentru porci, unde obişnuiau să doarmă pescarii când veneau pe aici cu treburile lor, dar acoperişul lui de turbă se năruise de tot, aşa încât coliba nu-mi era de niciun folos, dându-mi mai puţin adăpost decât pietroaiele mele. Lucrul cel mai însemnat era că scoicile din care trăiam se aflau acolo din belşug; după ce trecea fluxul, puteam aduna dintr-odată o grămadă, ceea

ce era fără îndoială o împrejurare prielnică. Cealaltă pricină era însă şi mai cu temei. Nu mă obişnuisem nicidecum cu înspăimântătoarea singurătate a insulei, ci tot îmi roteam privirile, ca un ins urmărit, mereu între spaimă şi nădejdea că voi vedea ivindu-se de undeva o făptură omenească. Ei, şi dacă urcam puţin râpa de deasupra golfului, puteam zări măreaţa, străvechea biserică şi acoperişurile caselor din Iona. Iar de partea cealaltă, deasupra câmpiei Ross-ului, vedeam înălţându-se fum dimineaţa şi seara, ca dintr-o gospodărie ascunsă în vreo adâncitură a ţinutului.

Urmăream cu ochii fumul acela, când eram ud şi înfrigurat şi aproape că aiuram de singurătate; şi mă gândeam la foc şi la tovărăşia oamenilor, până ardea inima în mine. La fel şi cu acoperişurile din Iona. Până la urmă, această privelişte a locuinţelor omeneşti, a unei vieţi obişnuite, deşi îmi sporea parcă mai cumplit suferinţele mele, îmi păstra totuşi vie nădejdea, mă ajuta să înghit moluştele crude, de care prinsesem curând o mare scârbă, mă uşura de simţământul de groază pe care-l aveam când mă vedeam singur cu pietrele moarte, cu păsările sălbatice, cu ploaia şi cu marea cea rece.

Am spus că-mi păstra vie nădejdea; într-adevăr, părea cu neputinţă să fiu lăsat să mor pe ţărmurile acestei insule, într-un loc de unde se vedea o turlă de biserică şi fumul unor case omeneşti. Dar trecu şi a doua zi şi, deşi, cât fusese lumină, pândisem cu înverşunare vreo luntre în strâmtoare sau oameni trecând prin Ross, niciun ajutor nu apăruse. Ploua întruna; m-am dus să mă culc, mai ud ca oricând, şi cu o durere de gât cumplită, dar totuşi puţin mângâiat că spusesem noapte bună vecinilor mei cei mai apropiaţi, oamenii din Iona.

Carol al II-lea susţinea că în climatul Angliei omul poate sta în aer liber mai multe zile pe an decât în oricare altul. Se cunoaşte că era rege, că-l aşteptau un palat şi

schimburi uscate. Şi-apoi trebuie să fi avut mai mult noroc, în timpul fugii sale de la Worchester, decât am avut eu în acea insulă păcătoasă. Era în toiul verii, totuşi a plouat mai bine de douăzeci şi patru de ore în şir şi nu s-a luminat decât în după-amiaza zilei a treia.

Aceasta a fost ziua întâmplărilor. Dimineaţa am văzut un cerb roşcat, cu nişte coame falnice; stătea în ploaie, pe culmea insulei, dar de cum mă văzu ridicându-mă de sub pietroiul meu, o luă îndată frumuşel pe partea cealaltă. Mi-am

«d5*rbe*fb*>°rbe°<7»rberbe°<r» <berbe

129 Răpii1 de piraţi închipuit că trebuie să fi venit înot prin braţul de apă, deşi nu înţelegeam ce putea ispiti încoace o făptură vie.

Puţin după aceea, pe când ţopăiam de colo până colo după scoici, am rămas foarte uimit zărind o guinee, care căzuse pe o piatră în faţa mea şi de acolo alunecă în mare. Când marinarii îmi dăduseră înapoi banii, păstraseră nu numai o treime din sumă, ci şi punga de piele a tatălui meu, astfel că de-atunci îmi ţineam aurul împrăştiat într-un buzunar închis cu un nasture. Mi-am dat seama atunci că trebuie să se fi făcut o gaură în acel buzunar şi am vârât repede mâna în locul cu pricina. Am văzut însă că mă gândeam să zăvorăsc uşa grajdului după ce se furase iapa. Când mă depărtasem de la mal la Queen’s Ferry, avusesem în buzunar aproape cincizeci de livre; acum n-am mai găsit decât două piese de câte o guinee şi un şiling de argint.

Ce-i drept, puţin mai târziu am mai cules de pe jos o a treia guinee care scânteia pe un petic de iarbă putrezită. Laolaltă, deci, trei livre şi patru şilingi în bani englezeşti; iată averea unui flăcău, moştenitor de drept al unui domeniu, şi care acum murea de foame pe o insulă din cel mai de nord capăt al sălbaticei Scoţii.

Faţă de această nouă împrejurare, m-am simţit şi mai nenorocit; şi fără îndoială că starea mea în această a treia

dimineaţă era cu adevărat de plâns. Hainele începeau să-mi putrezească, ciorapii, îndeosebi, se rupseseră de tot, aşa încât umblam cu ţurloaiele goale, mâinile îmi erau moi şi zbârcite de veşnica umezeală, mă durea rău în gât, îmi pierise puterea în mare măsură şi prinsesem o asemenea scârbă de porcăriile pe care eram nevoit să le mănânc, încât doar la vederea lor mai că mi se făcea greaţă.

Şi partea cea mai rea mă aştepta abia de-aici încolo, în nord-vestul insulei Earraid se află o stâncă destul de înaltă, unde mă tot duceam, fiindcă avea un prag în vârf, de pe care se putea vedea strâmtoarea; nu că aş fi zăbovit prea mult într-un loc, afară doar când dormeam, starea mea jalnică neîngăduindu-mi astâmpăr. Într-adevăr, îmi măcinam puterile umblând întruna, de colo până colo, fără nicio ţintă, prin ploaie.

Dar îndată ce-a ieşit soarele, m-am culcat pe culmea acelei stânci ca să mă usuc. Nespusă mângâiere dă strălucirea soarelui! Mă făcea să mă gândesc iar cu nădejde la salvarea mea, în care începusem să nu mai cred; scrutam cu însufleţire marea şi Rossul. În partea dinspre miazăzi, stânca mea se lăsa în afară ca o streaşină, ascunzându-mi vederea oceanului, astfel încât putea foarte bine să se apropie un vas fără să am habar.

Ei, şi cum stăteam aşa, am văzut deodată un barcaz, cu o pânză cafenie şi cu o pereche de pescari în el, venind ca-n zbor de după cotul acelui colţ al insulei şi îndreptându-se către Iona. Am strigat, apoi am căzut în genunchi pe stâncă şi mi-am ridicat mâinile rugându-mă de ei. Erau de ajuns de aproape pentru a mă auzi, le puteam deosebi şi culoarea părului şi nu era nicio îndoială că şi ei mă priveau, căci strigau ceva în limba celtă şi râdeau. Dar vasul nu se abătu nici cu o iotă din drumul său, ci în faţa ochilor mei zbura înainte către Iona.

Nu-mi venea să cred în atâta răutate, şi alergam de-a lungul coastei, din stâncă în stâncă, strigând jalnic către

dânşii. Chiar după ce se depărtaseră într-atât încât nu mă mai puteau auzi, eu tot mai strigam şi le făceam semne; şi când pieriră cu totul, am crezut că mi se rupe inima. Cât au ţinut necazurile mele n-am plâns decât de două ori. O dată, când n-am putut ajungerberberbe°<? rbe°<r» «; berbe <be°<r»rbe «¿Srbe

131 Răpii1 de piraţi până la vergă, şi a doua oară acum, când aceşti pescari se va ce-au că nu-mi aud strigătele. Dar de data aceasta am plâns şi am răcnit ca un copil rău, sfâşiind cu unghiile iarba putrezită şi tăvălindu-mă pe jos. Dacă dorinţa cuiva ar putea ucide, acei doi pescari n-ar mai fi apucat dimineaţa, iar eu pesemne c-aş fi murit pe insula mea.

Când mi-am mai înfrânt mânia, a trebuit iarăşi să mănânc, dar cu o asemenea greaţă pentru acea hrană scârboasă, încât acum abia izbuteam să mi-o stăpânesc. Desigur, mi-ar fi prins la fel de bine să fi postit, căci scoicile mă otrăviră. Dar am avut aceleaşi dureri ca şi prima dată; gâtul mă durea atât de tare, încât abia mai înghiţeam; mă apucară nişte tremurături puternice demi clănţăneau dinţii în gură şi mă copleşi conştiinţa unui rău atât de îngrozitor, încât nici în scoţiană, nici în engleză nu se află nume pentru el. Mă gândeam că voi muri; şi m-am împăcat cu Dumnezeu, iertându-mi toţi semenii, chiar şi pe unchiul meu şi pe cei doi pescari. De îndată ce-mi pregătisem sufletul pentru ce era mai rău, parcă m-am mai liniştit; am băgat de seamă că aerul nopţii începuse a se zvânta; hainele mi se uscaseră în bună parte – adevărul era că mă simţeam mai bine decât în toată vremea de când păşisem pe insulă, aşa că în cele din urmă am adormit, împăcat.

În ziua următoare, a patra a acestei vieţi de chin, puterile mi se istoviseră mult. Dar soarele strălucea, aerul era mângâios şi ce-am putut înghiţi din acele moluşte mi-a priit, astfel că mi s-a mai trezit curajul.

Abia mă înapoiasem pe stânca mea de veghe, unde mă duceam de îndată ce terminam de mâncat, când am băgat de seamă că venea un vas dinspre strâmtoare, cu prova, după cât se părea, îndreptată spre mine.

*fb**>< & «în

Vb» «d5»rbe «d5» °id> ederbe ca>

132

Am început îndată să sper şi să mă tem din cale-afară, căci mă gândeam că acei oameni se vor fi căit de cruzimea lor şi-mi veneau acum în ajutor. Dar o nouă dezamăgire, asemenea celei de ieri, ar fi fost mai mult decât puteam îndura. Am întors aşadar spatele mării şi n-am mai privit într-acolo înainte de a fi numărat în gând nu ştiu câte sute. Vasul tot către insulă se îndrepta. Data următoare am numărat o mie întreagă, cât am putut de rar, în timp ce inima îmi bătea să se spargă. După aceasta nu am mai avut nicio îndoială. Venea drept către Earraid!

Nu m-am mai putut stăpâni, ci am alergat către mal şi am ieşit în mare, păşind din piatră în piatră, cât am putut de departe; e de mirare cum de nu m-am înecat. Când m-am oprit, în cele din urmă, îmi tremurau picioarele şi gura-mi era atât de uscată, încât a trebuit să mi-o umezesc cu apa mării, înainte de-a fi în stare să strig.

În tot acest timp, barca se apropia; şi acum îmi puteam da seama că era aceeaşi, şi cu aceiaşi doi oameni, ca în ajun. îi recunoşteam după culoarea părului: unul îl avea galben lucios, iar celălalt negru. Dar de data asta venise cu ei un al treilea bărbat, care după înfăţişare părea să fie un om mai de soi.

Îndată ce ajunseră la o depărtare de la care se putea lesne vorbi, coborâră pânza şi stătură locului. Cu toate rugăminţile mele fierbinţi, nu se mai apropiară; ce mă speria mai mult era că omul cel nou chicotea de râs pe când vorbea şi se uita la mine.

Apoi se ridică în barcă şi îmi grăi vreme îndelungată,

cu mare însufleţire şi cu multe semne din mâini. Eu îi răspunsei că nu cunosc celtă; atunci se supără foarte tare şi începui să bănuiesc că el credea că vorbeşte englezeşte. Ascultând cu mare atenţie, prinsei un cuvânt englezesc, pe care-l rostea pocit şi pe care îl spuse de mai multe ori în şir; restul era în

<be» <? rberbe «berbe °<r> «be °<r» «be

133 Răpii1 de piraţi celtă şi din partea mea, în greacă sau în ebraică să fi fost, tot atât aş fi înţeles.

Am repetat acel cuvânt englezesc, ca să-i arăt că pricepusem ceva.

— Da, da, da, da! a strigat el şi apoi s-a întors către ceilalţi, ca şi cum le-ar fi zis: „când vă spun eu că vorbesc englezeşte”! Pe urmă iar s-a apucat să sporovăiască pe limba celtă.

De data aceasta am desluşit alt cuvânt: flux. Atunci mi-a fulgerat în suflet o nădejde. Mi-am amintit că fluturase mereu mâna către ţinutul Ross-ului.

— Vreţi să spuneţi că atunci când se retrage fluxul? am strigat, fără să-mi pot rosti gândul mai departe.

— Da, da – zise el. Flux!

Atunci am întors spatele către barca lor, în care sfătuitorul meu iarăşi începuse a se prăpădi de râs, m-am înapoiat la ţărm sărind din piatră în piatră şi am luat-o la goană de-a curmezişul insulei, cum nu mai gonisem în viaţa mea. În vreo jumătate de oră am ajuns la marginea braţului de mare; şi iată că, într-adevăr, se împuţinase de nu mai rămăsese din el decât un firicel de apă! Ca o vijelie am trecut, fără să mă ud mai sus de genunchi, şi cu un strigăt de izbândă am sărit pe pământul insulei mari.

Un băiat crescut la mare n-ar fi rămas nicio zi pe Earraid, care nu e insulă decât la maree înaltă; căci în afară de timpul celui dintâi şi celui de-al treilea pătrar de lună, când fluxul fiind cel mai scăzut, se poate trece în orice clipă, în toate celelalte zile se poate intra şi ieşi de

două ori în douăzeci şi patru de ore, fără să-ţi uzi încălţările sau, în cel mai rău caz, cu apa până la genunchi. Chiar şi eu, care în preajma golfului aveam fluxul sub ochi, şi vedeam apele când retrăgându-se, rbe°<r»rbe°>rbee<r> <berbe°<r-rbe «¿r»rberberbe°<p

când umflându-se, ba mai şi aşteptam retragerea lor, pentru ca să-mi pot culege mai lesne scoicile, chiar şi eu, de-aş fi stat să mă gândesc, în loc să spumeg de mânie împotriva sorţii, ar fi trebuit curând să ghicesc taina şi să scap de-acolo. Nu era de mirare că pescarii nu mă înţeleseseră. Mai de mirare era că sfârşiseră prin a ghici jalnica mea amăgire şi se osteniseră să mai vină o dată. Mă prăpădisem de foame şi de frig pe acea insulă timp de aproape o sută de ceasuri. Dacă nu erau pescarii, aş fi putut să-mi las oasele acolo, din curată prostie. Şi aşa plătisem această prostie destul de scump, nu numai cu suferinţele trecute, ci şi cu starea în care ajunsesem: îmbrăcat ca un cerşetor, abia uimindu-mi picioarele şi cu o durere cumplită în gât.

Am văzut şi oameni răi, şi oameni proşti, prea destui din amândouă soiurile; cred că-şi iau şi unii şi alţii răsplata până la urmă, dar mai întâi proştii.

CAPITOLUL XV

Flăcăul cu bumbul de argint cutreierând nutul „Ross of Mull”, în care ajunsesem acum, era itâncos şi fără de poteci, ca şi insula pe care o părăsisem; tot bălţoace şi mărăciniş şi pietroaie. Vor fi poate drumuri pentru cei care cunosc bine părţile locului, eu însă călăuză mai bună decât nasul meu n-aveam, şi nici altă piatră de hotar decât muntele Ben More.

Mă duceam, cât izbuteam mai de-a dreptul, către fumul pe care atât de des îl văzusem înălţându-se din insulă; şi cu toată marea mea oboseală şi oricât era drumul de greu, ajunsei la casa aşezată în fundul unei văi pe la

ceasurile cinci sau şase seara.

Casa era joasă şi lunguiaţă, acoperită cu turbă şi zidită din pietre netencuite, iar pe un dâmb, în faţa ei, şedea la soare un domn bătrân, trăgând din lulea.

Cu bruma de englezească pe care-o ştia, domnul cel bătrân m-a făcut să înţeleg că tovarăşii mei de pe navă ajunseseră teferi la mal, iar a doua zi se ospătaseră cu un codru de pâine chiar în această casă.

— Era printre dânşii vreunul – l-am întrebat pe bătrânul domn, îmbrăcat mai deosebit, ca un gentilom?

El răspunse că aveau cu toţii mantale groase; dar că sigur de tot, unul care venise singur era îmbrăcat cu pantaloni scurţi, bufanţi, şi cu ciorapi lungi, pe când ceilalţi purtau pantaloni marinăreşti.

— Aha – am zis eu, şi avea şi-o pălărie cu pene?

Îmi spuse că nu, ci era cu capul gol, ca mine.

La început m-am gândit că Alan îşi va fi pierdut pălăria, apoi mi-am adus aminte de ploaie, şi mi-am zis că mai degrabă o ţinuse la adăpost sub manta, să nu se vatăme. Aceasta m-a făcut să zâmbesc, în parte fiindcă mi-era teafăr prietenul, în parte fiindcă-mi amintisem de fudulia sa.

Şi-apoi, bătrânul domn s-a bătut cu palma peste frunte, şi a strigat că eu trebuie să fiu flăcăul cu bumbul de argint.

— Păi da, aşa e! am răspuns eu, cu oarecare mirare.

— Ei – zise dânsul, atunci am să vă spun ceva: să vă duceţi pe urmele prietenului dumneavoastră, către ţinutul domniei-sale, până la Torosay.

Apoi mă întrebă cum îmi mersese, şi eu îi spusei povestea mea. Un ţăran din sud desigur că ar fi râs, dar acest domn bătrân, pe care-l numesc astfel gândindu-mă la purtările sale, căci veşmintele pe care le avea în spinare erau zdrenţuite, mă ascultă până la capăt, cu gravitate şi compătimire. După ce am sfârşit, mă luă de mână, mă duse

în coliba sa, căci altceva nu era şi mă înfăţişă nevestei sale, de parcă dânsa ar fi fost regina, iar eu un duce.

Această femeie bună îmi puse dinainte pâine de ovăz şi friptură rece de ieruncă, bătându-mă uşurel pe umăr şi zâmbindu-mi întruna, căci nu ştia englezeşte; iar bătrânul domn, spre a nu se lăsa mai prejos, îmi pregăti şi el o fiertură tare din rachiul lor de ţară. Toată vremea, pe când mâneam

<befberberbe°<r* <be «d5»rbe «d5* /be «d*»rbe «d'» „«d5*

137 Răpit de piraţi şi mai apoi pe când beam punciul, parcă tot nu-mi venea a crede într-atâta fericire; iar casă, deşi îmbâcsită de fumul de turbă şi toată numai găuri, ca un ciur, îmi părea un palat.

Băutura fierbinte mă făcu să năduşesc zdravăn şi apoi să mă cufund într-un somn adânc. Acei oameni buni m-au lăsat să mă odihnesc; abia către amiaza zilei a doua am pornit iarăşi la drum, cu gâtlejul mult alinat şi întremat de hrana cea bună şi de bunele ştiri. Bătrânul domn, cu toate că-l îndemnasem cu stăruinţă, nu a vrut, doamne fereşte, să-mi ia bani şi mi-a mai dat şi o tichie veche să-mi acopăr capul; pot însă să mărturisesc că, de îndată ce m-am depărtat din priveliştea casei, am spălat cu mare însufleţire acel dar al său la o fântână din marginea drumului.

Şi mă gândeam în sinea mea:

„Dacă aceştia-s sălbaticii din Ţara-de-Sus, apoi mi-ar plăcea să fie şi cei de pe la noi puţin mai sălbatici".

Nu numai că pornisem târziu, dar trebuie să fi mers şi cam anapoda jumătate din timp. Adevărat că întâlneam tot felul de oameni, trudind pe jalnice petice de ogor, care n-ar hrăni nicio pisică, ori văzând nişte văcuţe cam de mărimea unor măgari. Costumul naţional al Ţării-de-Sus fiind oprit de lege de când cu răscoala, şi oamenii fiind osândiţi a purta straiele obişnuite în Ţara-de-Jos, pe care

nu le puteau suferi, era o comedie să-i vezi în câte şi mai câte feluri izbuteau să se înţolească. Unii umblau fără nimic altceva decât o pelerină sau o manta, purtându-şi nădragii pe spinare, ca pe-un lucru de prisos[14]; unii îşi alcătuiseră ceva care semăna a tartan, din fâşii mărunte, în culori deosebite, însăilate între ele ca

plapuma unei babe; iar alţii urmau să poarte fusta obişnuită în Ţara-de-Sus dar, din câteva împunsături între picioare, o prefăcuseră într-un fel de şalvari olandezi. Toate aceste tertipuri erau oprite şi se pedepseau, legea împlinindu-se cu asprime, în nădejdea de-a frânge spiritul de clan; dar în acea insulă lăturalnică, îndreptată către mare, nu erau mulţi care să-şi dea cu părerea şi mai puţini încă să poftească a vorbi.

Păreau să fie foarte sărmani, ceea ce fără îndoială era firesc, acum că se pusese frâu jafurilor, iar căpeteniile nu mai ţineau casă deschisă; şi drumurile, chiar şi un drumeag de ţară ocolit şi lăturalnic ca acela pe care-l urmam eu, erau împânzite de cerşetori. Şi aici iarăşi am băgat de seamă o deosebire faţă de ţara mea. Căci cerşetorii de la noi, din Ţara-de-Jos, chiar şi cei în haine preoţeşti, care cerşeau cu patalama la mână, aveau un fel slugarnic, linguşitor, şi dacă le dădeai o monedă mai măricică şi le cereai restul, foarte cuviincioşi ţi-l înapoiau. Aceşti cerşetori din Ţara-de-Sus îşi păstrau demnitatea: cereau de pomană, după spusele lor, numai ca să-şi cumpere tutun de tras pe nas, iar rest nu-ţi dădeau defel.

Desigur că aceasta nu era treaba mea, decât în măsura în care mă făcea să zâmbesc şi să uit de necazuri în timp ce-mi urmam drumul; mult mai de seamă pentru mine era că prea puţini dintre ei ştiau o brumă de engleză, şi aceştia câţiva, în afară de cei din breasla cerşetorilor, n-

14 în felul acesta aminteau de tartanul naţional.
<&>°<?» e&>C&Pfbe°<5> »<?*

aveau niciun zor să şi-o pună în slujba mea. Eu ştiam că Torosay îmi este ţinta, şi le tot spuneam acest nume, întrebând prin semne: „Încotro”? Dar ei, în loc să-mi răspundă tot cu un semn la această întrebare, se apucau şi-mi ţineau o cuvântare în limba celtă, care mă zăpăcea într-atât, încât nu-i de mirare că una*rbfb*>° *fb*>° °<r* «¿r» *ce*° (*b**” «¿r» °<? *fb*°

133 Răpii1 de piraţi două mă abăteam de la drum.

În cele din urmă, pe la ceasurile opt seara, foarte ostenit, am ajuns la o casă singuratică, unde am bătut la uşă, rugându-mă să fiu primit; nu voiră să-mi dea ascultare; până ce mi-am adus aminte de puterea banului într-o ţară atât de săracă, şi-am ridicat între degetul arătător şi cel mare una din guinccle mele. Atunci stăpânul gospodăriei, care până acum se făcea că nu ştie englezeşte şi mă alunga prin semne de lângă casa sa, începu deodată să vorbească pe cât de limpede era nevoie, şi încuviinţă, în schimbul a cinci şilingi, să mă găzduiască o noapte şi să mă călăuzească a doua zi la Torosay.

Am dormit neliniştit în noaptea aceea, temându-mă să nu fiu jefuit; dar mă frământasem în zadar, căci gazda mea nu era tâlhar, ci doar foarte nevoiaş, bietul, şi un mare şarlatan. Nu era singur în sărăcia sa, căci a doua zi dimineaţă a trebuit să mergem cale de cinci mile până la casa unuia despre care spunea dânsul că-i om bogat, pentru a ni se schimba o guinee. Poate să fi fost om bogat pentru acel loc; mă îndoiesc că pe la noi i s-ar fi zis astfel; căci a trebuit să dea tot ce avea, scotocind prin toată gospodăria şi fiind silit să cheme ultrajutor şi pe un vecin, până să poată aduna, cu chiu cu vai, douăzeci de şilingi în argint. Din care unul şi-l ţinu pentru el, văitându-se că nu-şi poate îngădui să rămână cu o sumă de bani atât de mare „încuiată”. Dar în afară de aceasta, se arătă plin de curtenie şi cuviincios la vorbă, şi ne pofti pe amândoi să şedem laolaltă cu familia sa şi pregăti punci într-un

castron frumos de porţelan, ceea ce-o înveseli într-atât pe ticăloasa mea de călăuză, încât numai voi să plece.

Eram gata să mă supăr şi îl luai drept martor pe bogătan, Hector MacLean îl chema, căci el fusese de fată când ne tocmisem şi când plătisem înainte preţul de cinci şilingi. Dar MacLean se împărtăşise şi el din fiertura sa şi fu de părere că niciun „domn” nu se cuvine să plece de la masa lui, după ce se pregătise punci; aşa încât nu mi-a mai rămas decât să mă aşez şi să ascult urări iacobine şi cântece celte, la băutură, până ce s-au cherchelit cu toţii şi au luat-o, împleticindu-se, care către pat, care către grajd, pentru a se odihni peste noapte.

În ziua următoare, a patra a călătoriei mele, eram cu toţii în picioare înainte de ceasurile cinci, dar păcătoasa mea de călăuză se şi apucase să tragă la măsea, şi trecură trei ceasuri până să izbutesc să-l scot din casă, pentru ca după aceea, după cum veţi auzi, s-o păţesc şi mai rău cu el.

Atâta vreme cât ne lăsarăm la vale, pe o vâlcea plină de tufăriş din faţa casei domnului MacLean, totul merse bine; doar că omul care trebuia să mă călăuzească se tot uita îndărăt, şi când îl întrebai de ce, se mulţumi să rânjească la mine. Dar de cum trecusem de partea cealaltă a unui deal şi nu mai puteam fi văzuţi din casă, dânsul îmi spuse că Torosay se afla drept înainte şi că un colţ de munte, spre care arăta, avea să-mi fie cel mai bun îndreptar.

— Ce-mi pasă de colţul de munte – i-am zis, de vreme ce te am pe dumneata călăuză?

Neruşinatul de şarlatan îmi răspunse pe limba celtă că nu ştie englezeşte.

— Drăguţule – i-am zis, ştiu foarte bine cum e cu englezească la, că ba ţi-o aminteşti, ba o uiţi. Spune-mi rogu-te, ce o poate aduce înapoi? Vrei mai mult?

— Mai cinci şilingi – zise în limba lui stricată, şi duce pe tine eu.

Am stat puţin să mă gândesc şi apoi i-am dat doi; el înberberbe <bee<5> «d5»rbe°de „d5»rbe «beetle

141 Răpiide piraâi primi cu lăcomie, stăruind să i-i şi pun în palmă „pentru norocul lui", cum zicea, dar după câte cred, mai degrabă spre nenorocul meu.

Cei doi şilingi nu l-au dus decât două mile, la capătul cărora s-a aşezat la marginea drumului şi şi-a scos opincile din picioare, ca unul care se pregăteşte să se odihnească.

De data aceasta m-am încins de mânie.

— Ha! i-am zis, iar nu mai ştii englezeşte?

El răspunse cu neruşinare: nu.

Atunci mi-am ieşit din fire şi-am ridicat mâna să-l pocnesc; iar el, trăgând un cuţit din trenţele sale. O zbughi în lături, ghemuindu-se şi-mi arătă colţii, ca o pisică sălbatică. Nemaiţinând seama de nimic în mânia mea, am tăbărât pe el, cu stânga înlăturându-i cuţitul cu dreapta pocnindu-l peste bot. Eu eram flăcău voinic şi înciudat la culme, iar el un sfrijit; a căzut burduf la pământ. Din fericire, când căzu, scăpă şi cuţitul din mână.

Am cules de pe jos cuţitul şi opincile lui, i-am urat dimineaţă bună şi mi-am văzut de drum, lăsându-l desculţ şi fără armă. Chicoteam de unul singur pe când mergeam înainte încredinţat fiind, din mai multe pricini, că mă descotorosisem de-acel ticălos. Mai întâi, ştia acum că alţi bani nu-mi mai putea lua; apoi, opincile nu preţuiau pe acolo mai mult de câţiva bănuţi şi, în cele din urmă, cuţitul, care era un pumnal în toată regula, n-avea voie să-l poarte, fiind oprit de lege.

După vreo jumătate de oră de mers, am ajuns din urmă pe un om lung şi zdrenţăros, care înainta destul de repede, dar dibuia drumul dinainte-i cu un toiag. Era cu desăvârşire orb şi-mi spuse că e învăţător de catehism, ceea ce ar fi trebuit să-mi dea încredere într-însul. Însă faţa lui vorbea împotrivă-i: părea întunecată, primejdioasă şi ascunsă; şi cum începurăm acum să umblăm alături, am

văzut patul unui pistol ieşind de sub clapa unui buzunar al hainei sale. Purtarea unui asemenea lucru însemna o amendă de cincisprezece funzi la cea dintâi necuviinţă, şi deportarea în colonii după ce-a de-a doua. Pe de altă parte, nu pricepeam de ce un învăţător de catehism trebuia să umble astfel înarmat, şi nici ce putea face un orb cu un pistol.

I-am povestit istoria cu călăuza mea, căci eram mândru de cât fusesem de isteţ, şi o dată mi-a luat-o şi mie fudulia înaintea chibzuinţei. Când am pomenit de cei cinci şilingi, a ţipat atât de tare, încât m-am hotărât să nu mai spun nimic de ceilalţi doi şi mă bucuram că nu mă vede roşind.

— L-am dat prea mult? am întrebat, cu oarecare şovăială.

— Prea mult! strigă el. Păi, eu te duc la Torosay pentru un ţoi de rachiu. Fără să mai vorbesc de cinstea tovărăşiei mele pe deasupra, eu, care-s om cu învăţătură.

I-am spus că nu văd cum poate fi un orb călăuză; atunci el a început să râdă şi mi-a răspuns că toiagul său preţuia cât nişte ochi de vultur.

— Cel puţin în insula Mull – zise, unde cunosc fiecare piatră şi fiecare tufiş pe de rost. Uite – zise, izbind cu toiagul în dreapta şi în stânga, ca pentru a se încredinţa, colo jos curge un pârâu, şi la capătul lui e un deluşor, cu un pietroi înfipt în vârf; şi chiar pe la poalele dealului trece drumul către Torosay; şi drumul acesta fiind pentru turme, este bine călcat şi foarte desluşit, şi se vede urma ierbii strivite printre mărăcinişuri.

A trebuit să recunosc că avea dreptate până în cele mai mici amănunte, şi mi-am arătat uimirea.

°<r» *fb*>° *a*>° = <r» °<r*

— Ha! zise el, asta nu-i nimic; m-ai crede acum că mai înainte de-a ieşi Legea, şi când se aflau arme în ţară,

ştiam să mânuiesc pistolul? Zău că ştiam! strigă şi apoi, cu o faţă vicleană: Dacă ai cumva vreun pistol la dumneata, ţi-aş arăta îndată cum se trage.

I-am răspuns că eu n-am asemenea lucru ¿i i-am lăsat calea mai largă, abătându-mă din drumul meu. De-ar fi ştiut că pistolul îi ieşea atunci de-a binelea din buzunar şi că vedeam soarele sticlind în oţelul armei! Dar spre norocul meu, el nu ştia nimic, gândind că e bine ascunsă şi-i dădea înainte cu minciunile, orbeşte.

Apoi începu să mă iscodească cu şiretenie, de unde veneam, dacă eram bogat, dacă-i puteam schimba o monedă de cinci şilingi, pe care zicea că o are în sporran[15], şi tot timpul ei se tot apropia de mine şi eu mă tot abăteam din drumul său. Ne găseam acum pe o cărare pentru vite, o fâşie de verdeaţă care tăia dealul către Torosay – şi tot treceam cu rândul, când de o parte când de alta, de parc-am fi jucat cadrilul. Eu eram atât de dibaci, încât am început să mă înveselesc şi zău că-mi plăcea acest joc de-a baba-oarba, dar catehistul era din ce în ce mai furios şi în cele din urmă începu să înjure în limba celtă şi să caute să mă pocnească cu toiagul peste picioare.

Atunci i-am spus că nici vorbă că am şi eu un pistol în buzunar, ca şi dânsul, şi că de nu o ia la picior, drept către miazăzi, sunt în stare chiar să-i zbor creierii.

Se făcu deodată foarte cuviincios. După ce încercă câtva timp să mă îmblânzească, dar cu totul în zadar, mă blestemă iar în limba celtă şi se cărăbăni. M-am uitat după el cum se *fy** °*

Robert Louis Sievenson depărta, bâjbâind cu toiagul printre bălţoace şi mărăciniş, până ce coti după un vârf de deal şi pieri în valea următoare. Atunci am pornit înainte către Torosay, cu mult mai bucuros să fiu singur, decât să

---

15 Sporran - pungă împodobită cu blană sau în alt fel, pe care scoţienii din nord o poartă la brâu, agăţată de kilt.

°<3> °<r» °<r» °>d> C&>rb»

călătoresc cu acel om învăţat. Fusese o zi cu ghinion, iar aceştia doi de care mă descotorosisem pe rând, au fost oamenii cei mai ticăloşi pe care i-am întâlnit în Ţara-de-Sus.

La Torosay, în strâmtoarea Mull, şi cu faţa către ţinutul Morven-ului, se afla un han, cu un hangiu care era un MacLean, după câte se părea, de neam foarte mare – căci a ţine un han este socotit încă şi mai aleasă îndeletnicire în Ţara-de-Sus decât pe la noi, poate fiindcă e socotit un lucru ales să primeşti oaspeţi, ori poate fiindcă-i o îndeletnicire trândavă şi cu prilej de băutură. Omul acesta vorbea bine englezeşte şi, văzând el că sunt un tânăr cu oleacă de învăţătură, mă încercă mai întâi în limba franceză, unde i-a fost lesne să mă bată, apoi în latină, unde nu ştiu care dintre noi s-a arătat mai tare. Această plăcută întrecere ne-a dus îndată la prieteşug; am stat şi-am băut punci cu dânsul, sau, ca să spun drept, am stat şi m-am uitat la el cum bea, până se afumă într-atâta încât începu să plângă pe umărul meu. L-am încercat, punându-i sub ochi, aşa, ca din întâmplare, bumbul lui Alan; dar era limpede că nu-l mai văzuse, nici nu auzise de el. Adevărul e că poate avea vreo ciudă pe neamul şi pe prietenii lui Ardshiel, şi, până a nu se îmbăta, îmi citi o satiră groasă, într-o foarte frumoasă latinească, dar cu un tâlc foarte urât, pe care-o întocmise în versuri elegiace, împotriva unei persoane din acea casă.

Când i-am povestit despre catehistul meu, a clătinat din cap şi mi-a spus că avusesem noroc dacă izbutisem să scap cu bine.

rbe/beX?» rberbe/be<*b*>°*th*>°rbe
*rb**>*fb*>°*fb**>°ca> °<r> *fb**”» în /b° «¿?» *fbi*>°de

Acela-i un om foarte primejdios – zise; Duncan Mackiegh îi este numele; ştie să tragă după auz, de la distanţă, şi a fost adesea învinuit de jafuri la drumul mare,

o dată şi de omor.

— Culmea e – am zis eu – că se numea catehist.

— Şi de ce nu? zise el, când asta şi este. MacLean de la Duart i-a dat această slujbă, fiindcă-i orb. Dar poate că n-a făcut bine – zise gazda mea. căci iată, mereu e pe drum, ducându-se dintr-un loc într-altul, să asculte tineretul la catehism; şi fără îndoială că aceasta-i o mare ispită pentru bietul om.

În cele din urmă, gazda mea n-a mai putut să bea; m-a dus către un aşternut, iar eu m-am culcat foarte voios; străbătusem cea mai mare parte din această cogeamite şi întortocheată insulă Mull, de la Earraid la Torosay – cincizeci de mile în zborul păsării, iar cu abaterile mele aproape o sută, în patru zile şi cu prea puţină osteneală. Zău că eram cu mult mai vesel şi mai sănătos la trup la sfârşitul acestei lungi călătorii decât la pornire.

CAPITOLUL XVI

Flăcăul cu bumbul de argint cutreierând ţinutul Morven

să le la Torosay la Kinlochaline, înăuntru ţinutului Mor-Jven, se trece cu bacul. Amândouă malurile strâmtorii sunt în ţinutul puternicului clan al MacLeanilor, şi oamenii care treceau apa odată cu mine erau aproape toţi din acel clan. Pe conducătorul bacului îl chema Neil Roy Macrob; şi cum Macrob era unul din numele celor din clanul lui Alan, şi Alan însuşi mă trimisese în acel loc de trecere, eram nerăbdător să pot vorbi cu Neil Roy.

În îngrămădeala de oameni de pe bac, aceasta se dovedi fireşte cu neputinţă şi trecerea era tare înceată. Vânt nici pic, iar de vâslit, nu se putea vâsli decât cu două lopeţi de o parte şi cu una de cealaltă, vasul având un echipament ca vai de el. Oamenii trăgeau totuşi la lopeţi din toată inima, călătorii mai ajutându-le şi toată lumea ţinea isonul cu cântece celte pentru vâslit. Toate împreună – atât cântecele, aerul de mare, voioşia şi vorbele de duh

ale călătorilor, cât şi vremea frumoasă – făceau trecerea nespus de plăcută.

Dar avu şi o parte tristă. La gura lacului Aline văzurăm ancorată o navă puternică, care se pregătea să iasă în mare;

147 Răpit de piraţi pe această navă am socotit-o mai întâi unul din crucişătoarele regale, ţinute pe lângă coastă şi vara şi iama, pentru a împiedica legătura cu francezii. Apropiindu-ne, am văzut limpede că era o corabie de negoţ; şi ce mă nedumeri şi mai tare, a fost că nu numai punţile ei, ci şi ţărmul mării erau negre de lume, şi bărcile treceau de zor încolo şi încoace. Iar când ne-am apropiat bine, începu să ne ajungă la urechi o larmă mare şi jalnică, oamenii de pe punte şi cei de pe mal plângând şi văitându-se unii către alţii de ţi se rupea inima.

Atunci am înţeles că aceasta era o corabie care ducea oameni în coloniile Americii.

Ne-am alipit bacul de navă, iar cei porniţi în surghiun plângeau, aplecaţi peste copastie, şi întindeau mâinile către tovarăşii mei de călătorie, printre care aveau prieteni apropiaţi. Cât ar mai fi durat aceasta, nu ştiu, căci cu toţii păreau a nu-şi da defel seama de scurgerea timpului, dar în cele din urmă, căpitanul corabiei, care nu-i de mirare că-şi cam ieşise din ţâţâni de atâtea plânsete şi de-atâta zăpăceală, se ivi la copastie şi ne rugă să ne îndepărtăm.

Atunci Neil dădu semnalul de plecare; şi cântăreţul de frunte din barca noastră începu un cântec, căruia i se alăturară în curând atât emigranţii cât şi prietenii lor de pe ţărm, astfel încât răsuna din toate părţile ca un bocet de prohod. Vedeam lacrimile curgând pe obrajii bărbaţilor şi femeilor din barcă, chiar şi pe ai acelora care trăgeau la lopeţi, iar împrejurările şi melodia acelui cântec (numit „Te las, Lochaber!”) erau pe cât se poate de înduioşătoare şi pentru mine.

La Kinlochaline l-am luat deoparte pe ţărm pe Neil

Roy şi i-am spus că mă încredinţasem că el era dintre oamenii ţinutului Appin.

— Şi de ce n-aş fi?

— Caut pe cineva – i-am zis, şi mă gândesc că vei fi având veşti de la dânsul. Alan Breck Stuart e numele său. Şi, ca un nerod, în loc să-i arăt bumbul, am vrut să-i strecor în mână un şiling.

Atunci el s-a tras înapoi.

— Sunt foarte scârbit – a zis, şi asta nu-i defel purtarea pe care se cade s-o aibă un „domn faţă de celălalt. Omul de care întrebaţi e în Franţa; dar în „sporran"-ul meu să fie, mai zise, iar pântecul dumitale plin de şilingi, află că un fir de păr nu i s-ar clinti de pe cap.

Am văzut c-o pornisem cu stângul şi, fără a mai pierde timp să-mi cer iertare, i-am arătat bumbul, ţinându-l în mână.

— Aşa, aşa – zise Neil, numai că vedeţi dumneavoastră, cu asta s-ar fi cuvenit să începeţi povestea! Însă dacă sunteţi flăcăul cu bumbul de argint, atunci e bine, şi am poruncă să îngrijesc să ajungeţi teafăr unde trebuie. Dar de-mi veţi îngădui să vă vorbesc pe şleau, mai zise el, un nume nu s-ar cădea să-l rostiţi niciodată, şi acela e numele lui Alan Breck; şi un lucru nu s-ar cădea să faceţi niciodată, şi acela e să voiţi să daţi păcătoşii voştri de bani unui domn de la munte.

Nu era prea lesne să găsesc vorbe cu care să mă rog de iertare, căci anevoie îi puteam spune, ceea ce era adevărat, că n-aş fi visat că dânsul se socotea „domn", dacă nu mi-ar fi spus. Cât despre Neil, n-avea acum niciun chef să aibă de-a face cu mine mai mult decât era nevoie, ci ţinea doar să-şi împlinească poruncile şi să scape de grijă. Se grăbi aşadar să-mi spună ce-aveam de făcut. Şi anume: să rămân în acea noapte la hanul din Kinlochaline, să trec a doua zi Morven-ul către Ardgour, şi să rămân

peste noapte în casa unui oarecare rb» °<r» *fbi* «înrbe «d5* «în «b» e «be

149 Kăpii de piraţi

John Sabic-mare care ştia că s-ar putea să vin; în cea de-a treia zi să trec un iezer la Corran şi altul la Balachulish, şi apoi să întreb de drumul către casa lui James din şuvoaiele, la Aucham în Duror-ul Appin-ului. Erau o mulţime de ape de trecut, după cum vedeţi, marea intrând în tot acest ţinut până adânc între munţi şi şerpuind la poalele loc. Din această pricină e anevoie atât să sălăşlueşte cât şi să călătoreşti prin acel ţinut, care în schimb îţi înfăţişează o seamă de privelişti uimitor de sălbatice şi înfiorătoare.

Neil mi-a mai dat şi alte sfaturi: să nu vorbesc cu nimeni pe drum, să-i ocolesc pe Whigi, pe Campbelli şi tunicile roşii; să mă abat din cale şi să mă ascund în vreun tufiş dacă se întâmplă să văd venind oameni dintr-aceia (căci – zicea el – „nu-i nicicând sănătos să te-ntâlneşti cu ei”), pe scurt, să mă port ca un tâlhar sau ca un spion iacobit, precum poate mă socotea Neil.

Hanul din Kinlochaline semăna cu cea mai nevoiaşă şi respingătoare cocină pentru porci ce şi-o poate închipui cineva plin de fum, de murdărie şi de munteni tăcuţi. Eram nemulţumit nu numai de adăpostul meu, ci şi de mine însumi, fiindcă mă purtasem atât de neghiob cu Neil, şi mă gândeam că mai prost nici că m-aş putea simţi. Dar foarte pe nedrept gândeam aceasta, după cum aveam să văd în curând, căci nu petrecusem la han nici jumătate de ceas, stând mai mult în uşă, pentru a-mi cruţa ochii de fumul de turbă, când se abătu pe-aproape o furtună mare, şi umflă şipotele de pe deluşorul unde se afla hanul, iar un capăt al casei se prefăcu în apă curgătoare. Adăposturile pentru călători erau în acele zile destul de păcătoase în toată Scoţia; totuşi, m-am minunat când a trebuit să trec de la vatră la culcuş, printr-o baltă care-mi trecea peste ciubote.

«d5»rbe *ad*! * thei be «¿T» rhe /he

În călătoria mea de-a doua zi am ajuns din urmă, curând după pornire, pe un bărbat mărunt şi îndesat, care umbla îngândurat şi pe îndelete, cu vârfurile ghetelor în afară, când uitându-se într-o carte, când punându-i semn cu degetul. Era îmbrăcat cuviincios şi simplu, într-un fel ce părea preoţesc. Am aflat că şi acesta era tot catehist, dar de alt soi decât orbul din Mull, fiind într-adevăr unul din trimişii Societăţii din Edinburgh pentru răspândirea cunoaşterii creştinismului, spre a evangheliza locurile cele mai sălbatice din ţara muntoasă. Numele său era Henderland; vorbea în limba tărăgănată a Ţării-de-Jos, căreia începusem să-i duc dorul; şi în afară de faptul că eram compatrioţi, găsirăm curând între noi o legătură deosebită. Căci bunul meu prieten, preotul din Essendean, tălmăcise în celtă, în răgazurile sale, o seamă de imnuri şi de cărţi religioase, de care Henderland se folosea în munca sa şi pe care le preţuia foarte mult. Şi chiar întruna din acele cărţi citea dânsul când s-a întâmplat să ne întâlnim.

Ne-am însoţit îndată, având acelaşi drum până la Kingairloch. Umblând, el se oprea şi vorbea cu toţi drumeţii şi cu toţi muncitorii pe care îi întâlneam în cale; şi deşi, fireşte, n-aş fi putut spune despre ce vorbeau, totuşi socoteam că domnul Henderland trebuie să fie iubit în ţinut, căci pe mulţi îi vedeam scoţând tabachera şi împărţind cu el o priză de tabac.

I-am povestit despre treburile mele cât am crezut că este bine, adică pe cât nu erau şi treburile lui Alan, şi am numit Balachulish drept locul către care mă îndreptam, pentru a întâlni un prieten; căci mă gândeam că Aucham, sau chiar şi Duror, ar fi cam deocheate şi poate l-ar face să miroasă ceva.

La rândul său îmi povesti multe despre munca sa şi despre *fb**>°>de °<r*

151 Răpii1 de piraţi oamenii printre care lucra, despre preoţii şi iacobinii ascunşi, despre Legea Dezarmării, despre costumul naţional oprit şi despre multe alte ciudăţenii ale timpului şi locului. Părea cumpănit în păreri, dând vina pe Parlament în multe privinţe, şi mai cu seamă fiindcă alcătuise Legea mai aspră faţă de cei care purtau costumul naţional, decât împotriva celor care purtau arme.

Această cumpătare îmi dădu ideea să-l întreb despre Vulpea Roşie şi fermierii din Appin, întrebare care socoteam că va părea îndeajuns de firească în gura unuia care călătorea către acel ţinut.

— Urâtă şi încâlcită treabă! zise el. E de minune unde găsesc acei bieţi plugari banii, căci mor de foame, nu alta. Nu cumva ai la domnia-ta nişte tutun de tras, domnule Balfour? Nu, n-ai? Ei, nu-mi strică să mă lipsesc. Dar aceşti plugari, după cum spuneam, în parte sunt siliţi. James Stewart din Duror (lui i se zice James din şuvoaiele) este frate vitreg cu Ardshiel, căpetenia clanului; şi-i un bărbat foarte respectat, şi dârz din cale-afară. Apoi, mai e unul, cu numele de Alan Breck.

— A! strigai eu, ce-i cu el?

— Ce-i cu vântul care suflă unde-i place? zise Henderland. E aici şi-i pretutindeni; azi e-aici, mâine nu mai e; curat pisică sălbatică. S-ar putea ca şi-n clipa aceasta să se uite urât la noi de după mărăcinii aceia – zău că nu m-aş mira! Te pomeneşti că ai la dumneata nişte tutun de tras?

I-am spus că nu şi că mă mai întrebase de câteva ori.

— Tot ce se poate – zise, suspinând, dar mi se pare ciudat să n-ai la drum aşa ceva. Ei, şi cum spuneam, Alan Breck ăsta e îndrăzneţ la culme şi gata la orice şi toată lumea ştie că-i mâna dreaptă a lui James. Osândit la moarte este mai rb»rbe «d5»rbe «d5»

dinainte, aşa că nu s-ar da înapoi de la nimic; şi poate că de-ar fi să pregete vreun biet fermier dintr-aceia, mai ştii, poate că acest Alan ar înfige şi-un pumnal în el.

— Domnule Henderland, nu-mi place povestea pe care mi-o spuneţi. Dacă nu-i decât teamă şi spaimă de o parte şi de alta, îmi ajunge cât am auzit.

— Ba nu – zise domnul Henderland, ci mai este şi dragoste şi jertfire de sine, care ar trebui să ne facă pe noi, ceilalţi, să ne ruşinăm. E ceva frumos în asta; poate n-o fi creştinesc, dar omeneşte e frumos. Chiar şi Alan Breck, după toate câte le aflu, este o făptură a lui Dumnezeu pe care se cuvine s-o respectăm. Sunt prin ţinuturile noastre mulţi care se prefac a fi uşă de biserică şi sunt oameni cu proprietăţi, şi stau alături de tine la predică, şi lumea zice că sunt tare de treabă, şi poate că-s mult mai ticăloşi, domnule Balfour, decât acel om fără căpătâi, în stare să verse sânge. Da, da, am putea lua pildă de la dânsul în unele privinţe. Poate dumneata crezi că am stat prea mult în Ţara-de-Sus? adăugă, zâmbindu-mi.

I-am spus că nu credeam aşa defel, ci văzusem multe lucruri minunate printre cei de la munte, şi că, la urma urmei, chiar şi domnul Campbell însuşi era muntean.

— Da – zise el, adevărat. Ales soi de oameni.

— Şi intendentul regal ce-are de gând? am întrebat.

— Colin Campbell? zise Henderland. îşi vâră capul într-un viespar, asta face!

— Vrea să-i scoată cu sila pe oameni de pe pământuri, după câte am auzit? am întrebat eu iarăşi.

— Da – zise el, dar vezi că afacerea se tărăgănează încoace şi-ncolo, după câte spun oamenii. Mai întâi, James din şuvoaiele a încălecat şi s-a dus la Edinburgh, şi-a găsit *rb*>°<be «¿r»rbe °<r-rbe °<r»rbe°<r* * & >°<r»

153 Răpiide piraţi un avocat (din neamul Stewart, fără doar şi poate, căci sunt lipiţi unul de altul ca liliecii în clopotniţă), şi-a oprit, până una-alta, evacuarea. Apoi s-a

pornit iar Colin Campbell şi-a câştigat pricina înaintea mai-marilor vistieriei. Şi-acum, aud că cei dintâi dintre plugarii-arendaşi e vorba să zboare mâine. Vor să înceapă evacuarea la Duror, chiar sub ferestrele lui James, ceea ce după câte îmi dau eu smerit cu părerea, nu este înţelept.

— Credeţi că se vor lupta? am întrebat.

— De! zise Henderland, sunt dezarmaţi sau presupuşi a fi, căci se mai află încă destule săbii la îndemână prin ascunzişuri. Şi-apoi, Colin Campbell a pus să vină soldaţii. Dar cu toate astea, de-aş fi în locul doamnei, soţia domniei-sale, n-aş avea linişte şi voie bună până nu l-aş vedea întors acasă. Sunt nişte oameni de la care nu ştii ce te poate aştepta, aceşti Stewarţi.

Am întrebat dacă sunt mai răi decât vecinii.

— Nu-s mai răi, zise el. Şi asta-i partea cea mai proastă. Căci dacă acest Colin Roy izbuteşte să-şi ducă la bun sfârşit isprava în Appin, trebuie s-o ia de la cap în ţinutul următor, căruia i se zice Mamore, şi care-i unul din ţinuturile Cameronilor. El e intendent regal într-amândouă şi din amândouă trebuie să-i scoată pe ţărani, şi-ţi spun drept, domnule Balfour, vorbindu-ţi deschis, credinţa mea e că dacă scapă dintr-o parte, îşi găseşte moartea în cealaltă.

Astfel am tot vorbit şi-am tot umblat cea mai mare parte a zilei, până când, în cele din urmă, domnul Henderland, după ce mărturisi plăcerea ce-o avusese în tovărăşia mea şi mulţumirea de-a întâlni un prieten de-al domnului Campbell („pe care – zise el – voi cuteza să-l numesc dulcele cântă

„<r* rb” rbe «b «O «<?» «be reţ al Sionului nostru evanghelizat”), îmi propuse o scurtă abatere, spre a rămâne peste noapte la casa domniei-sale, ceva mai încolo de Kingairloch. Drept să spun, eram tare bucuros, căci nu jinduiam prea mult să dau ochii cu John Sabie-mare; de când cu îndoitul meu ghinion – mai întâi cu călăuza, iar

apoi cu căpitanul bacului despre care nu ştiusem că-i „domn”, mă cam temeam de orice muntean necunoscut. Aşadar, ne-am dat mâna în semn de înţelegere şi am ajuns după-amiaza la o căsuţă singuratică de pe malul lacului Linnhe. În preajma ei soarele pierise de pe munţii pustii din Ardgour, dar mai strălucea încă pe cei din Appin, în depărtările din acea parte; apa iezerului era limpede ca oglinda, doar pescăruşii ţipau în jurul malurilor sale şi tot locul avea o înfăţişare solemnă şi stranie.

Nici n-apucasem bine să ajungem la uşa locuinţei domnului Henderland când, spre uimirea mea, căci acum eram învăţat cu buna-cuviinţă a muntenilor, dânsul se năpusti pe lângă mine, dădu buzna în odaie, înşfacă o besactea şi o linguriţă de os şi cu aceasta din urmă prinse a-şi turna cu toptanul tutun pe nări. Apoi se puse pe strănutat din răsputeri şi privi împrejur şi către mine cu un zâmbet cam nătâng.

— E o sfântă făgăduinţă pe care-am făcut-o, zise el. Mi-am făgăduit să nu-l iau niciodată cu mine la drum. Fără îndoială că-i o lipsă tare greu de îndurat, dar când mă gândesc la martirii nu numai întru legea noastră – a Covenantului[16] scoţian – ci şi de prin alte părţi ale creştinătăţii, zic că nici nu se cade să iau aminte la o lipsă ca aceasta.

155 Răpit de piraţi

De îndată ce ne-am ospătat – terci de ovăz cu zer era tot ce avea mai bun drept hrană acel om de treabă, el luă o înfăţişare gravă şi spuse că are de îndeplinit o datorie că tre’ domnul Campbell, şi anume să cerceteze cum stăteam în sufletul meu faţă de Dumnezeu. îmi cam venea să zâmbesc de spusele sale de când cu trasul pe nas atât de

16 Covenantul — legământul semnat la 1640 de către scoţienii din sud care, în ciuda persecuţiei religioase a regelui Carol I Stuart. au jurat să-şi păstreze credinţa protestantă, presbiteriană.
f&Pfb>°0>°

vijelios de adineauri, dar nu vorbi mult că îmi dădură lacrimile. Două lucruri sunt pe lume de care oamenii n-ar trebui să se sature niciodată: bunătatea şi smerenia; nu le întâlnim prea des în această lume aspră, printre oameni reci şi trufaşi, dar domnul Henderland grăia cu însăşi limba bunătăţii şi a sijiereniei. Şi cu toate că devenisem cam îngâmfat de când cu peripeţiile mele, din care izbutisem să ies cu capul sus, nu trecu mult şi mă aflam în genunchi alături de un om sărman şi bătrân, fiind chiar mândru şi bucuros că mă aflam astfel.

Înainte de a merge amândoi la culcare, el voi să-mi dăruiască şase peni pentru a-mi fi de ajutor pe drum; şi-i scoase dintr-o biată sumă pe care o păstra în peretele de stuf al casei. Faţă de această prea mare bunătate, nu am ştiut ce să fac. Însă, în cele din urmă, văzând că îmi vrea binele din toată inima, m-am gândit că era cuviincios să-i îndeplinesc dorinţa şi l-am lăsat mai sărac decât eram eu însumi.

Peni – cea mai măruntă monedă englezească.

CAPITOLUL XIII

Moartea Vulpii Roşii

A

Î

n zii-a următoare, domnul Henderland mia găsit un om care avea să treacă Linnhe Loch-ul către Appin cu luntrea sa, chiar în acea după-amiază, pentru a pescui. Pe acesta, fiind unul dintre enoriaşii săi, izbutise să-l hotărască să mă ia cu sine şi astfel am cruţat o lungă zi de călătorie şi preţul a două treceri cu bacul.

Se apropia de amiază când am pornit; era o zi întunecată, cu nori şi doar fărâme de soare. Marea era aici foarte adâncă şi liniştită; abia vedeai câte un val ici şi colo, încât a trebuit să duc o picătură la buze, pentru a mă încredinţa că era într-adevăr apă sărată. Munţii se ridicau de amândouă părţile, înalţi, aspri şi goi, foarte negri şi

mohorâţi sub umbra norilor, dar unde îi bătea soarele, sclipea plasa de argint a şipotelor mărunte. Părea un ţinut aspru acest Appin, şi greu înţelegeai cum puteau să-l iubească într-atât unii ca Alan, de pildă.

Un singur lucru îmi bătu la ochi. Scurt timp după ce pornisem, soarele lumină un vălmăşag mărunt şi mişcător, de culoare roşie, foarte aproape de malul apei şi trăgându-se către nord. Semăna tare cu roşul tunicilor soldăţeşti; şi-apoi scăpărau la răstimpuri scântei şi fulgere, ca şi cum razele

157 Răpit de piraţi soarelui ar fi căzut pe oţel lucios.

L-am întrebat pe luntraşul meu ce-ar putea fi, iar el îmi răspunse că trebuie să fie parte din soldăţimea roşie care venea de la Fort William către Appin, împotriva ţărănimii sărmane de acolo, care ţinea pământurile în arendă. Ce să spun, era pentru mine o tristă privelişte şi nu ştiu dacă din pricina grijii ce-i purtam lui Alan ori a vreunei prevestiri lăuntrice, deşi nu mai văzusem decât o dată trupele regelui George, nu le priveam cu simpatie.

În cele din urmă ne-am apropiat într-atâta de uscat, la gura lacului Leven, încât l-am rugat pe luntraşul meu să mă coboare pe mal. Acesta, care era un om cinstit şi respecta făgăduiala făcută catehistului, m-ar fi dus bucuros până la Balachulish; dar cum aceasta m-ar fi îndepărtat de tainica mea ţintă, am stăruit şi, în cele din urmă, am fost coborât pe mal sub pădurea Lettermore (sau Lettervore, căci am auzit rostindu-se acest nume în amândouă felurile), în ţinutul Appin, patria lui Alan.

Era o pădure de mesteceni, crescând pe povârnişul repede şi stâncos al unui munte ce se lăsa peste iezer. Avea multe luminişuri şi vâlcele pline cu ferigi, şi un drum, mai bine zis o potecă pentru călăreţi, o tăia prin mijloc, ducând şi către miazănoapte şi către miazăzi. La marginea acestui drumeag, unde se afla un izvor, m-am aşezat să mănânc din pâinea de ovăz a domnului Henderland şi să

mă gândesc la situaţia mea.

Aici am fost hărţuit nu numai de un roi de ţânţari afurisiţi, ci cu mult mai rău încă de îndoielile minţii mele. Ce se cuvenea să fac, ce rost avea să mă alătur unui proscris ca Alan – unui om în stare să ucidă? N-ar fi mai înţelept s-o iau de-a dreptul înapoi către sud, de capul meu şi pe socoteala mea? Şi ce-ar spune domnul Campbell sau chiar şi domnul Henderland, *fbv*

dacă vreodată ar afla de nebunia şi deşertăciunea mea? Iată îndoielile care începură să se abată asupră-mi, mai puternice ca oricând.

Pe când şedeam aşa şi mă gândeam, o larmă de oameni şi de cai pătrunse către mine din pădure şi, curând după aceea, am văzut ivindu-se într-un cot al cărării patru călă tori. Drumul era atât de abrupt şi de îngust în acel loc, încât veneau unul câte unul, ducându-şi caii de căpăstru. Cel dintâi era un domn de statură înaltă, cu o coamă de păr roşu şi cu o faţă poruncitoare şi înfierbântată; ţinea pălăria în mână şi-şi făcea vânt, fiind încins de căldură. Pe cel de-al doilea, după cuviincioasele lui veşminte negre şi după peruca albă, l-am ghicit a fi un om al legii. Al treilea era un slujitor şi parte din îmbrăcămintea sa era un tartan, ceea ce-l arăta pe stăpânul său ca fiind de neam din Ţara-de-Sus – vreun proscris deci, sau dacă nu, ciudat de bine văzut de stăpânire, de vreme ce purtarea tartanului era împotriva legii. De-aş fi fost mai priceput, aş fi ştiut că acel tartan era în culorile neamului Argylle (sau Campbell). Acest slujitor avea legat la oblânc un cufăr de haine mărişor, iar de şa îi atârna o plasă cu la mâi, pentru pregătirea punciului, după obiceiul destul de des întâlnit la cei deprinşi să trăiască în huzur, care călătoreau prin aceste ţinuturi.

Cât despre cel de-al patrulea – care încheia şirul – mai văzusem de-alde ăştia şi am ştiut îndată că era un

portărel.

De cum i-am văzut pe-aceşti drumeţi, m-am hotărât, n-aş putea spune din ce pricină, să merg până la capăt cu aventura mea şi, când se apropie de mine cel dintâi, m-am ridicat din ferigi şi l-am întrebat care era drumul către Aucham.

El se opri locului şi mă privi, după cum mi s-a părut, într-un chip cam ciudat. Apoi, întorcându-se către omul legii, îi zise:

— Mungo, mulţi ar spune că această prevestire nu-i de lepădat. Sunt în drum către Duror, pentru treaba pe care o ştii, şi iată un flăcăiaş care, nitam-nisam, se scoală din ferigi şi mă iscodeşte dacă merg către Aucham.

— Colin Roy, aceasta nu prea-i pricină de şagă, zise celălalt.

Amândoi se apropiaseră acum de mine şi mă priveau ţintă, iar cei ce veneau în urma lor se opriseră, respectuoşi, la o depărtare de o aruncătură de băţ mai înapoi.

— Şi dumneata ce cauţi la Aucham? zise Colin Roy Campbell, poreclit Vulpea Roşie, căci pe dânsul îl oprisem din dram.

— Pe omul care stă acolo, am răspuns.

— James din şuvoaiele, mă îngână el dus pe gânduri; apoi către magistrat: Oare-şi va aduce oamenii? Ce crezi?

— Oricum – zise magistratul, vom face mai bine să poposim aici unde suntem şi să-i lăsăm pe soldaţi să ne ajungă.

— Dacă vă gândiţi cumva la mine – am zis, aflaţi că nu sunt nici dintre oamenii săi, nici dintre ai dumneavoastră, ci un cinstit supus al regelui George, care nu-i e dator nimănui cu nimic şi nu se teme de nimeni.

— Mda, de grăit tare bine ai grăit, îmi răspunse ispravnicul. Dar aş putea cuteza să întreb: ce caută aici acest cinstit supus atât de departe de ţijautul său? Şi cu ce

treburi merge să-l caute pe fratele lui Ardshiel? Eu am putere prin aceste locuri, trebuie să ştii! Sunt intendent regal ăl mai multor domenii de pe-aici, şi-n urma mea vine o companie de soldaţi.

— Am auzit eu vorbindu-se prin ţinut că sunteţi mare şi tare, am răspuns eu cam înţepat.

f & >*rb** «¿T* *fb*>rb*>rhioede rb**°derbe°»

160

El se tot uita la mine, cu inima îndoită parcă.

— De-a zis, în cele din urmă, ai o limbă ascuţită; dar eu nu mă dau în lături să-mi vorbească omul pe şleau. De m-ai fi întrebat care-i drumul către uşa lui Iacov Stuart în orişicare zi în afară de aceasta, te-aş fi îndreptat şi ţi-aş fi urat călătorie sprâncenată. Dar astăzi… ei, Mungo, ce zici? Şi se întoarse iarăşi către magistrat.

Dar în clipa când se întorcea, un foc de arma trosni de undeva de sus şi, odată cu pocnetul puştii, Colin se prăbuşi în drum.

— Of, m-au ucis! strigă de câteva ori la rând.

Magistratul îl prinsese în braţe şi-l aşezase rezemat, iar slujitorul sta aplecat peste dânsul şi-şi frângea mâinile. Şi acum, rănitul îşi plimbă privirea de la unul la altul, cu nişte ochi înspăimântaţi, iar glasul său suna atât de schimbat, încât te răscolea.

— Feriţi-vă voi acum – zise el, pe mine m-au ucis!

Se străduia să-şi descheie haina, ca şi cum ar fi căutat să-şi vadă rana, dar degetele îi alunecau pe nasturi. Şi apoi suspină lung, capul i se rostogoli pe umăr şi-şi dădu sfârşitul.

Magistratul nu scoase un cuvânt, dar faţa îi era ascuţită ca o pană şi galbenă ca şi-a mortului; slujitorul izbucni într-o larmă mare, ţipând şi plângând ca un copil; iar eu, unul, stăteam şi mă holbam la ei, stăpânit de un fel de groază. Portărelul alergase înapoi, de cum auzise detunătura, ca să grăbească venirea soldaţilor.

În cele din urmă, magistratul îl lăsă pe mort să cadă în sângele său, şi se ridică în picioare, ca ameţit.

Cred că această mişcare a sa m-a făcut să-mi vin în fire; căci îndată după aceea am început să mă caţăr pe deal.

161 Răpii1 de piraţi strigând: „Ucigaşul! Ucigaşul!”

Toate astea se petrecură atât de repede, încât, când am ajuns pe culmea celui dintâi povârniş şi am putut să cuprind cu ochii parte din faţa muntelui, ucigaşul încă se mai vedea înaintând, la un prea mare depărtare. Era un om voinic, îmbrăcat într-o haină neagră, cu nasturi de alamă, şi purta cu sine o puşcă de vânătoare.

— Uite-l! am strigat eu. îl văd!

Auzind aceasta, ucigaşul întoarse iute capul, apoi o luă la fugă. În clipa următoare se pierduse într-o fâşie de mestecăniş; mai ieşi o dată la iveală înspre culme, unde-l vedeam căţărându-se ca o veveriţă, căci acea parte era iarăşi foarte abruptă, şi-apoi dispăru îndărătul unei creste şi nu-l mai văzui.

În tot acest timp alergasem şi eu şi ajunsesem cu o bună bucată mai sus, când un glas mă strigă să stau.

Eram la marginea pădurii de sus, astfel că acum, când m-am oprit şi am privit înapoi, am văzut toată faţa coastei pe care-o suisem.

Magistratul şi cu portărelul stăteau puţin mai sus de drum, strigând către mine şi făcându-mi semne să vin înapoi, iar în stânga lor, tunicile roşii – fiecare om cu puşca în mână – începeau să iasă, câte unul, din pădurea de jos.

— Dar de ce să vin eu înapoi? am strigat. Veniţi dumneavoastră sus.

— Zece funzi dacă-l prindeţi pe flăcăul acela! strigă magistratul. Era ajutorul ucigaşului. Ne-a aşteptat aici ca să ne ţină de vorbă.

La aceste cuvinte, pe care le-am auzit foarte limpede, cu toate că le striga soldaţilor, nu mie, mi-a sărit inima din

loc şi m-a copleşit un nou soi de groază. Într-adevăr, una e să înfrunţi o primejdie de moarte şi cu totul altceva să fii în pericol să-ţi pierzi şi viaţa şi bunul nume. Apoi venise totul atât de neaşteptat, ca un fulger din senin, încât eram cu desăvârşire uluit şi pierdut.

Soldaţii începuseră să se răsfire, unii alergând, alţii ridicând puştile şi îndreptându-le către mine, iar eu tot mai stăteam ca ţintuit.

— Ascunde-te colea, între pomi, zise un glas foarte apropiat.

Nu prea ştiam ce să fac, dar am ascultat de acel glas şi totodată am auzit pocnind puştile şi şuierând gloanţele prin mestecăniş.

Chiar în miezul adăpostului de arbori l-am găsit stând pe Alan Breck, cu o undiţă de pescuit. Nu-mi dădu niciun fel de bineţe; într-adevăr, nu era timpul pentru schimburi de curtenie. Doar „haide!” îmi spuse şi o zbughi la fugă de-a lungul coastei muntelui, către Balachulish, iar eu, ca o oaie, pe urma lui.

Când fugeam printre mesteceni, când ne ghemuiam îndărătul mogâldeţelor de pe coasta muntelui, când ne târâm de-a buşelea prin tufăriş. Şi totul într-o goană nebună; inima îmi bătea de parcă voia să-mi spargă coastele; n-aveam nici timp să mă gândesc, nici suflare să vorbesc. Ţin minte numai că vedeam cu mirare pe Alan ridicându-se la răstimpuri în picioare şi privind înapoi; şi de fiecare dată se-ntărâtau şi răsunau în depărtare glasurile soldaţilor.

Un sfert de ceas mai târziu, Alan se opri, se trânti lat în tufişuri, şi privi către mine.

— Acum – zise, vezi că nu-i de şagă. Fă ca mine, că ţi-e capul în joc.

Şi cu aceeaşi grabă, dar de data aceasta cu nespus mai multă luare-aminte, pornirăm iar înapoi, de-a curmezişul coastei, pe acelaşi drum pe care venisem, doar

puţintel mai spre deal; până ce, în sfârşit, Alan se aruncă la pământ, în pădurea de sus, cea din Lettermore, unde îl găsisem întâi, şi rămase zăcând cu faţa în ferigi şi gâfâind ca un ogar. Mie îmi treceau asemenea junghiuri prin coaste, atât mi-era capul grozav de ameţit şi îmi atârna limba din gură de fierbinţeală şi înecăciune, încât zăceam lângă el ca un mort.

CAPITOLUL XVIII

Stau de vorbă cu Alan în pădurea Lettermore

VJ* Ian fu cel dintâi care-şi veni în fire. Se ridică, se duse

Xpână în marginea pădurii, aruncă o privire iscoditoare, apoi se întoarse şi se aşează jos.

— Anaibii fugă, ce zici, Dave?

N-am răspuns nimic, nici măcar nu mi-am ridicat faţa. Văzusem înfăptuit un omor, fusese răpus din viaţă, într-o clipă, un om voinic, rumen şi voios; mila şi groaza acelei privelişti îmi frigeau inima; şi asta nu era decât o parte din ce mă durea. Iată că fusese ucis omul pe care-l ura Alan, şi iată că Alan se pitea printre copaci şi fugea de soldaţi; iar dacă a lui era mâna care trăsese, sau al său era doar capul care poruncise, nu mi se părea mare deosebire. După câte vedeam eu, singurul prieten pe care-l aveam prin acele părţi sălbatice purta vina făţişă a vărsării de sânge; mi-era groază de dânsul; nu-i puteam privi chipul; aş fi vrut mai bine să zac singur în ploaie pe insula mea cea rece, decât în această pădure blândă, alături de-un ucigaş.

— Mai eşti ostenit? întrebă el iar.

— Nu – i-am răspuns, tot cu faţa în ferigi, nu, acum nu *rb**>°>de *fb*>° «d5* *fb*>° «ÎL» °ca>

*thefb**>°ca> °<?» *fb**>°<r» *f* & „<?» rbe <? rbece &rbe” <?»

155 Răpit de piraţi mai sunt ostenit şi pot vorbi. Noi doi trebuie să ne despărţim, îmi erai foarte drag, Alan, dar

căile tale nu-s ale mele, şi nici ale lui Dumnezeu nu sunt; ce mai calea-valea, trebuie să ne despărţim.

— Eu nu mă voi despărţi de tine cu una cu două, Dave; doar dacă voi avea vreo pricină pentru asta, zise Alan, cu mare gravitate. Dacă ţi-e cunoscută vreo ştirbire a bunului meu nume, eşti dator să-mi spui, în amintirea celor trăite laolaltă, despre ce anume-i vorba; iar dacă doar ai prins cumva silă de tovărăşia mea, atunci se cuvine ca eu să-mi dau seama dacă nu-mi aduci vreo jignire.

— Alan, i-am spus, ce vor să zică toate acestea? Ştii foarte bine că acel bărbat din neamul Campbeliilor zace în drum, scăldat în sângele său.

El tăcu câtăva vreme, apoi zise:

— Ai auzit povestea Omului şi a Duhurilor Bune?

— Nu, am zis, şi nici nu vreau s-o aud.

— Cu voia dumitale, domnule Balfour, eu tot am să ţi-o spun, zise Alan. Trebuie să ştii că omul acela fusese lepădat de furtună pe-o stâncă în mijlocul mării, unde se pare că Duhurile cele Bune aveau obiceiul să vină şi să se odihnească, când treceau către Irlanda. Numele acelei stânci este Skerryvore şi nu-i departe de locul unde s-a scufundat corabia noastră. Ei, şi pare-se că acel om atât de amarnic plângea, văitându-se că nu-şi mai poate vedea copilaşul înainte de a muri, încât, în cele din urmă, craiul Duhurilor Bune se milostivi şi trimise pe un duh să aducă pruncul într-un sac şi să i-l aşeze alături, pe când dormea. Astfel că omul, când se trezi, văzu alăturea de dânsul un sac, iar înăuntru mişca ceva. Dar vezi că omul nostru era, pasămite, din neamul acelora care totdeauna şi cu tot dinadinsul se gândesc la

rele; şi pentru a se încredinţa, străpunse sacul cu cuţitul, înainte de a-l deschide, iar când îl deschise, îşi găsi pruncul mort. Stau şi mă gândesc în sinea mea, domnule Balfour, că domnia-ta şi cu acel om tare bine semănaţi.

— Vrei să spui că nu eşti amestecat în acel omor? am strigat eu ridicându-mă în capul oaselor.

— Vreau mai întâi de toate să-ţi spun prieteneşte, domnule Balfour de la Shaws, că de-ar fi să ucid un om, n-aş face-o în ţinutul meu, pentru a aduce năpasta pe capul alor mei; şi n-aş umbla fără puşcă şi sabie, cu o undiţă în spinare.

— De – am zis eu, adevărat!

— Şi acum iată, urmă Alan scoţându-şi pumnalul şi aşezându-şi mâna pe el într-un anume fel, jur pe Sfântul Fier că n-am uneltit această faptă, nici părtaş şi nici făptaş nu i-am fost, ba nici cu gândul la ea nu m-am gândit.

— Mulţumesc lui Dumnezeu pentru aceasta! am strigat eu şi i-am întins mâna.

El se făcu că nu bagă de seamă.

— Ce mai zarvă pentru un Campbell! zise. Nu-s pe-atât de rari, pare-mi-se!

— Oricum – i-am spus, nu-mi poţi afla vină, căci ştii foarte bine ce mi-ai spus pe corabie. Dar una e ispita şi alta e fapta; mulţumesc lui Dumnezeu că e aşa. Cu toţii putem fi ispitiţi, dar să curmi cu sânge recQ viaţa unui om, Alan!... Şi deocamdată mai mult nu am putut spune. Ţi-e cunoscut fă ptaşul? am adăugat apoi. îl ştii pe-acel om cu haina neagră?

— Nu prea ştiu bine ce haină avea, zise Alan, şiret, dar parcă mi-a rămas în cap că era albastră.

— Albastră, neagră, dar vorba e, îl cunoşti? am stăruit eu.

— N-aş putea pune mâna în foc, zise Alan. Adevărat c-a trecut

°<r>rbe°<r* *fi*>Nr»rbe*fb*O °<r>

fb> «d5» *C* & >°°de °<r» *ce*? °°derbe°de *fb*> „<? * *fh*> «d»

foarte aproape de mine, nici vorbă, dar nu ştiu cum

naiba se face că tocmai în clipa aceea se întâmpla să-mi leg opincile.

— Poţi jura că nu-l cunoşti, Alan? strigâi eu, pe jumătate mânios, pe jumătate înveselit de codelile sale.

— Încă nu – zise el, dar cu ţinerea mea de minte, uit straşnic de repede, David.

— Şi totuşi, un lucru l-am văzut limpede – am zis, şi anume că te-ai pus în primejdie, şi m-ai pus şi pe mine, pentru a atrage soldaţii pe urmele noastre.

— E foarte cu putinţă – zise Alan, şi la fel ar fi făcut orice om de onoare. Tu şi cu mine eram nevinovaţi de acea faptă.

— Cu atât mai straşnic motiv să fim lăsaţi în pace, de vreme ce eram bănuiţi pe nedrept! strigai eu. Firesc este ca cei nevinovaţi să scape înaintea celor vinovaţi.

— Cum, Dave – zise el, cei nevinovaţi au nădejde să scape în faţa judecăţii, dar pentru flăcăul care-a tras glontele mi se pare că loc mai bun decât hăţişurile munţilor nu se află. Iar cei netulburaţi de asemenea mărunte necazuri s-ar cădea să nu uite să se gândească mai de aproape la cei care au de furcă cu ele. Şi-acesta-i creştinismul adevărat. Căci de-ar fi altminteri, şi dacă flăcăul pe care nu prea l-am putut vedea ar fi fost în locul nostru, iar noi în locul lui, după cum foarte bine se putea întâmpla, cred că şi noi i-am fi fost tare îndatoraţi dacă i-ar fi atras pe soldaţi pe urmele sale.

Ajuns aici, m-am dat bătut; era zadarnic să încerc s-o scot la capăt cu Alan. El însă avea toată vremea o înfăţişare atât de nevinovată, şi era atâta bună-credinţă în cele ce grăia şi atât de bucuros să se jertfească pentru ceea ce socotea că-i de datoria sa, încât îmi închisese gura. Mi-am adus aminte de vorbele părintelui Henderland: că noi înşine am avea ce învârt» „ d „d5» «e°de *fb** «d5» °de *fz/01*°de «d5*

°<r» *fb*>°°<5> *fb*>*fb*>°ca>rberbe «de

<be°derbe°ca> <be°de

ta de la aceşti sălbatici din Ţara-de-Sus. Iată că învăţasem şi eu ceva. Credinţele lui Alan despre virtute erau cam anapoda, dar dânsul era gata să-şi dea viaţa pentru ele, aşa cum erau.

— Alan – i-am spus, n-aş zice că acesta-i creştinismul cel adevărat, după cum îl înţeleg eu, dar e destul de bun. Şi iată, îţi întind pentru a doua oară mâna.

Atunci îmi dădu amândouă mâinile sale, zicând că de bună seamă îi făcusem farmece, căci era în stare să-mi ierte totul. Apoi, întunecându-se la chip, îmi spuse că nu prea aveam timp de irosit, şi trebuia să fugim amândoi din acel ţinut: dânsul din pricină că era dezertor şi tot Appin-ul avea să fie acum cotrobăit şi om cu om silit să dea socoteală de faptele sale, iar eu din pricină că eram, de bună seamă, amestecat în omor.

— A! am zis eu, doritor să-i dau puţină învăţătură, eu, unul, nu mă tem de dreptatea ţării mele.

— Dar ce, te afli în ţara ta? zise el. Sau crezi că te vor judeca aici, într-un ţinut al Stuarţilor?

— E tot Scoţia pretutindeni, i-am răspuns.

— Omule, stau uneori şi mă minunez de tine, zise Alan. Un Campbell este cel ce-a fost omorât. Aşa că omorul va fi judecat la Inverara, fortăreaţa Campbeliilor; cu cincisprezece Campbelli pe băncile juraţilor şi cu cel mai barosan dintre Campbelli, ducele, înfipt în locul de frunte la scaunul judecăţii. Dreptate, Dave? Aidoma aceeaşi dreptate pe care a aflat-o Colin adineauri, în marginea drumului.

Aceasta mărturisesc că m-a cam speriat, şi încă tare mai m-ar fi speriat dacă aş fi ştiut cât de aproape de adevăr erau prevestirile lui Alan. Doar într-o singură privinţă umfla el faptele, în juriu neaflându-se decât unsprezece Campbelli, cu toate că ceilalţi patru, depinzând

şi ei de duce, acest lucru

169 Răpii1 de piraţi avea mai puţină însemnătate decât s-ar părea. Totuşi, eu, unul, am strigat că este nedrept faţă de ducele de Argylle, care, deşi whig, era totuşi un nobil înţelept şi cinstit.

— Nu te repezi – zise Alan, e whig, fără-ndoială, dar nicicând n-aş nega că a fost o bună căpetenie clanului său. Şi ce-ar gândi clanul dacă, un Campbell fiind ucis, n-ar fi nimeni spânzurat, când căpetenia lor este cel mai înalt judecător? Am băgat eu de seamă că voi aceştia din Ţara-de-Jos nu prea ştiţi să desluşiţi ce-i alb de ce-i negru.

Am râs cu glas tare când am auzit asta; şi, spre uimirea mea, Alan a început să râdă şi el, la fel de voios ca mine.

— Aşa, aşa, Dave – zise, suntem în Ţara-de-Sus şi când îţi spun eu să fugi, ia-o drept înainte şi fugi. Fără-ndoială că-i tare greu să te tot tupilezi şi să crăpi de foame prin hăţişuri, dar şi mai rău este să zaci încătuşat într-o temniţă de-a tunicilor roşii.

L-am întrebat încotro să fugim şi cum îmi răspunse: „către Ţara-de-Jos”, am simţit mai multă tragere de inimă să merg cu dânsul, căci zău că începusem să fiu nerăbdător să mă înapoiez şi să-l pun cu botul pe labe pe unchiul meu. Apoi Alan era atât de încredinţat că nici vorbă nu putea fi de dreptate în această năpastă, încât începusem să mă tem să nu fie cum zicea el. Dintre toate morţile, cel mai puţin mă ispitea spânzurătoarea şi înfăţişarea acelei alcătuiri hâde mi se întoarse în minte dinreale-afară de limpede, cum o văzusem o dată într-o poză dintr-o carte cu balade, şi mă făcu să-mi piară tot cheful de curţile de judecată.

— Am să-ncerc, Alan, i-am zis. Voi merge cu tine.

— Dar ia aminte – zise Alan, nu-i lucru de şagă. S-ar putea să-ţi fie patul cam tare şi rece şi-adesea să-ţi ghiorăie pântecul de foame. Culcuşul îţi va fi ca şi-al

cocoşului de baltă şi viaţa-ţi va fi ca şi-a cerbului fugărit de vânători, şi vei dormi cu mâna pe arme. Da, băiatule, îndelung îţi vei târî picioarele ostenite, până să ieşim la liman! îţi spun acestea de la bun început, fiind o viaţă care-mi este prea bine cunoscută. Dar dacă mă întrebi ce altă scăpare ai, îţi răspund: niciuna. Ori fugi cu mine în coclauri, ori ţi se va pune ştreangul de gât.

— Păi, este o alegere lesne de făcut, am zis eu; şi am bătut palma în semn de înţelegere.

— Şi-acum hai să tragem cu ochiul la tunicile roşii, să vedem ce fac, zise Alan; şi mă duse către marginea de nord-vest a pădurii.

Privind printre arbori, puteam vedea o coastă mare de munte prăvălindu-se grozav de pieptiş în apele lacului. Era una din părţile sălbatice, numai stânci agăţate în gol şi mărăcini şi câte un petic de mestecăniş, iar colo, departe, către Balachulish, nişte soldaţi mărunţei, ca nişte jucării roşii, se vârau printre dealuri şi râpe, făcându-se din ce în ce mai mici. Acum nu mai strigau, căci pesemne că nu mai aveau suflu de prăpădit, dar tot nu slăbeau urma, crezând fără îndoială că eram undeva pe la nasul lor.

Alan stătea şi-i urmărea cu privirea, zâmbind.

— Aşa – zise el, până să-şi termine treaba, vor fi osteniţi de-a binelea. Acuma, Dave, ne putem aşeza să îmbucăm ceva şi să răsuflăm puţintel mai în voie, şi să mai înghiţim şi-o picătură din clondirul acela. Apoi o vom lua la picior către Aucham, sălaşul rudei mele James din şuvoaiele, de unde va trebui să-mi iau straiele şi armele, şi bani ca să avem cu ce călători; şi-apoi, Dave, vom striga: înainte! Noroc bun! Şi vom porni să-ncercăm viaţa prin pustie.

— derberbe°derbe°<? rbe «d5»rbe°<r-rbe°<r* <be*fb*.

Aşadar, ne-am aşezat iarăşi jos şi-am mâncat şi-am

băut într-un loc de unde puteam vedea soarele asfinţind asupra unui şir de munţi mari, sălbatici şi fără case, printre care de-azi înainte eram osândit să pribegesc cu tovarăşul meu. În parte pe când şedeam acolo, şi în parte mai apoi în drum spre Aucham, fiecare dintre noi îşi povesti peripeţiile. Voi aşterne aici dintr-ale lui Alan, atât cât poate să pară ciudat sau folositor.

Se pare că el alergase către copastie de îndată ce trecuse valul; mă văzuse, mă pierduse, mă văzuse iarăşi pe când scăpăm în vârtejul fluviului; şi în cele din urmă mă zărise, o clipă, agăţat de vergă. Aceasta îi dăduse oarecare nădejde că poate până la sfârşit voi fi în stare să ajung pe uscat, şi-l făcuse să-mi lase în urmă acele semne şi acele solii care mă aduseseră, spre ispăşirea păcatelor mele, până în acest nefericit ţinut al Appin-ului.

Între timp, cei ce se mai găseau încă pe corabie izbutiseră să lase barca la apă şi vreo doi se şi urcaseră în ea, când se năpusti un alt val, şi mai cumplit ca cel dintâi, şi săltă corabia de pe locul unde se afla; ar fi trântit-o desigur până-n fundul mării, dacă nu s-ar fi izbit de-un ciot mai ascuţit al stâncii, de care a rămas agăţată. Când se izbise întâia dată, se pusese pe uscat cu prova, aşa încât până acum pupa fusese ceva mai jos. Dar de data aceasta pupa fu aruncată în aer, iar prova se scufundă sub val; şi, odată cu aceasta, apa începu să curgă prin tambuchiul din prova ca dintr-un stăvilar de moară.

Faţa lui Alan păli doar la amintirea celor ce-aveau să urmeze, căci se mai aflau încă doi oameni zăcând neputincioşi în cuşetele lor, şi aceia, văzând apa revărsându-se înăuntru şi crezând că vasul se scufundase, începuseră să strige cumplit

— Şi atât de sfâşietoare le erau ţipetele, încât toţi cei ce se găseau pe punte dădură buzna în barcă, unul după altul, şi puseseră mâna pe lopeţi. Nu se depărtaseră nici cu două sute de coţi, când se năpusti şi al treilea val; şi acesta

ridică de-a binelea corabia peste stâncă; pânzele i se umflară o clipă, de parcă ar fi fost gata să gonească pe urmele celor plecaţi, dar între timp începuse să se scufunde şi curând se lăsă tot mai jos, ca trasă de-o mână din adânc, şi marea acoperi pe veci corabia „Făgăduinţa" din Dysart.

Nu scoteau o vorbă în timp ce vâsleau către ţărm, copleşiţi de groază acelor vaiete, dar cum puseră piciorul pe uscat, căpitanul Hoseason, de parcă s-ar fi trezit dintr-un vis, le poruncise să pună mâna pe Alan. Oamenii pregetau, nu prea aveau chef de una ca asta, dar Hoseason parcă era un diavol; striga mereu că Alan e singur, că are la dânsul o sumă mare de bani, că din pricina lui se prăpădise bricul şi li se înecaseră tovarăşii, şi că acum puteau dintr-odată să se răzbune şi să se îmbogăţească. Erau şapte împotriva unuia singur, în acea parte de ţărm nu se afla nicio stâncă de care să se poată rezema Alan, iar marinarii începuseră să-l împresoare şi să treacă în spatele său.

— Şi-atunci – zise Alan, mărunţelul acela cu păr roşu, nu-mi amintesc cum îi zice…

— Riach, am zis eu.

— Aşa – îşi aminti Alan, Riach! El a fost cel care mi-a sărit într-ajutor: i-a întrebat pe oameni dacă nu se temeau de o judecată şi apoi le-a zis: „Bine! Eu însumi voi sta pavăză în spatele munteanului". Nu era chiar aşa de păcătos acel omuleţ *rb* rb*>°*a* &» *rb Bfb**>rberbe

173 Răpii de piraţi cu părul roşu, continuă Alan. Avea o urmă de cuviinţă-n el.

— Da – am zis eu, şi mie mi-a dovedit bunătate, în felul său.

— Şi lui Alan deopotrivă, zise el; şi pe legea mea că mi s-a părut foarte nimerit ce făcea! Pasămite, Dave, pieirea corabiei şi ţipetele de groază ale acelor bieţi păcătoşi dinăuntrul ei îl apăsau tare pe acel om, dacă se

purta acuma aşa.

— Da, asta trebuie să fi fost, am zis eu, căci la început era la fel de pornit ca şi toţi ceilalţi. Dar Hoseason cum a primit asta?

— Păi mi s-a părut că foarte prost a primit-o, zise Alan. Dar omuleţul a strigat către mine să fug şi eu am găsit că era o vorbă cuminte, şi-am fugit. Tot ce-am mai văzut la urmă a fost că tăbărâseră grămadă şi făcuseră un fel de ghem pe-acel ţărm, ca între cei care nu prea se înţeleg bine cu vorba.

— Ce vrei să zici? am întrebat eu.

— Păi, dădeau cu pumnii, zise Alan; şi l-am văzut pe unul picând moale ca o pereche de nădragi. Dar am crezut că-i mai bine să nu aştept. Vezi că-n acel capăt al insulei Mull sunt o sumedenie de Campbelli, care nu-s o tovărăşie bună pentru unul ca mine. Altminteri aş fi stat să mă încredinţez cu ochii mei ce-i cu tine, şi-apoi nici vorbă că mi-ar fi plăcut să-i dau o mână de ajutor mărunţelului. (Era hazliu cât de mult zăbovea Alan asupra staturii domnului Riach când, la drept vorbind, niciunul din dânşii nu era cu mult mai mărunt decât celălalt.) Astfel că am luat-o la picior şi, ori de câte ori întâlneam pe careva, strigam că-i o epavă pe ţărm[17]. Şi nu m-a

CAPITOLUL XIX
Casa spaimei

Se înserase de-a binelea pe când umblam şi norii,

17 Aluzie la zgârcenia proverbială a scoţienilor.

mai supărat nimeni, băiatule, căci de-acum nu mai aveau timp să se oprească! Să-i fi văzut cum se năpusteau buluc către ţărm! Şi când ajungeau acolo, descopereau că se aleseseră doar cu fuga, care-1 prinde totdeauna bine pe un Campbell. Cred c-a fost o pedeapsă a cerului anume asupra acelui clan, că s-a scufundat corabia dintr-o bucată şi nu s-a sfărâmat. Dar pentru tine s-a dovedit un nenoroc, căci de-ar fi fost azvârlit un ciob pe ţărm, ăia nu s-ar fi lăsat până ce n-ar fi cotrobăit la şapte leghe-mprejur, şi-atunci te-ar fi găsit degrabă.

care se destrămaseră în timpul după-amiezii, se înfiinţară iar, îngroşându-se, încât, faţă de acel anotimp al anului, se făcuse din cale-afară de întuneric. Drumul nostru tăia coaste aspre de munte, şi deşi Alan mergea înainte foarte sigur de el, eu nu prea înţelegeam după ce se călăuzea.

În cele din urmă, să fi fost după ceas vreo zece şi jumătate, am ajuns în vârful unei coaste repezi şi-am văzut lumini dedesubtul nostru. Se părea că o uşă de casă sta deschisă şi că ieşea din ea un mănunchi de lumini, de foc şi de lumânări, iar jur-împrejuail casei şi acareturilor vreo cinci-şase inşi se foiau zoriţi, fiecare cu câte o făclie aprinsă în mână.

— Iacov trebuie să-şi fi pierdut minţile, zise Alan. Să fie soldaţii în locul nostru, ar da de dracul. Dar îmi închipui că trebuie să aibă vreo strajă pe drum, şi-apoi ştie el bine că soldaţii n-ar fi fost în stare să dea de drumul pe care-am venit noi.

Apoi şuieră de trei ori într-un anumit fel. Era nostim să vezi, de-acolo de sus, cum la cel dintâi şuierat toate făcliile se opresc scurt, ca şi cum purtătorii lor s-ar fi speriat, şi cum, la al treilea, zarva începu iar ca mai înainte.

°<f* <*h*>*fb*> «d* că «derberbe

Robert Louis Sievenson 1Y5

După ce îi liniştise astfel pe acei oameni, am coborât coasta şi în poarta curţii, care semăna cu o fermă înstărită, am fost întâmpinaţi de către un bărbat înalt şi chipeş, de peste cincizeci de ani, care strigă către Alan în limba celtă.

— James Stewart-zise Alan, te rog să vorbeşti în scoţiană, căci iată, sunt însoţit de un tânăr domn care nu cunoaşte cealaltă limbă. Dânsul – adăugă, trecându-şi braţul pe sub ai meu, este un tânăr de neam, din ara-de-Jos, şi-acasă la el este stăpân pe propria-i moşie, dar cred că acum va fi mai sănătos pentru el să-i uităm numele.

James din şuvoaiele se întoarse o clipă către mine, cu

un cuvânt de întâmpinare cuviincios, apoi se îndreptă iar către Alan.

— Ce întâmplare îngrozitoare! Va aduce nenorocire asupra ţinutului. Şi prinse să-şi frângă mâinile.

— Haide! spuse Alan, zi că dacă a ars moara, au ars şi şoarecii, omule, şi nu te mai văita. Colin Roy e. mort – mulţumeşte lui Dumnezeu pentru asta!

— Aş, de unde! zise Iacov, pe cinstea mea că mai bine mi-ar părea să fie în viaţă! E grozav să te umili în pene şi să te făleşti mai dinainte, dar acum, după ce fapta s-a săvârşit în Appin, pe cine are să cadă năpasta, Alan? Fapta s-a săvârşit în Appin, ţine minte, Alan, ce-ţi spun: Appin-ul va plăti, iar eu nu-s de unul singur, sunt om cu familie.

În timpul acesta eu priveam în juru-mi la ce făceau slugile. Unii, cocoţaţi pe scări, scormoneau în paiele acoperişului casei şi ale clădirilor fermei şi scoteau la iveală puşti, săbii şi felurite arme de luptă, alţii le cărau şi, după zgomotul de târnăcop ce venea de undeva, din vale, socotesc că le îngropau. Cu toate că erau atât de zoriţi, nu precumpănea vreo rânduială

177 Răpii de piraţi în străduinţele lor: se luptau mai mulţi pentru aceeaşi puşcă, smulgându-şi-o din mâini, se ciocneau unul de altul cu făcliile aprinse, iar Iacov mereu se oprea din vorbele pe care le schimba cu Alan, pentru a le striga porunci, care se păreau că nu-s înţelese. Chipurile ce răsăreau în lumina făcliilor erau ale unor oameni copleşiţi de grabă şi de-o spaimă nebună; şi cu toate că vorbeau doar în şoaptă, vorbele lor sunau înspăimântătoare şi mânioase totodată.

Cam în timpul acela ieşise din casă o fetişcană, cu o legătură în braţe; şi adesea îmi vine să zâmbesc aducându-mi aminte cum adulmecase Alan primejdia doar când o văzu cu legătura.

— Ce cară fata aceea? întrebă.

— Păi, vezi că facem rânduială prin casă, Alan, zise

Iacov, în felul său totodată speriat şi dornic să-i intre celuilalt în voie. Vor scotoci tot Appin-ul, de-a fir-a-păr şi trebuie să ieşim cu faţa curată. Îngropăm cele câteva puşti şi săbii pe sub iarbă; şi cred că acestea sunt straiele tale franţuzeşti.

— Îngropaţi straiele mele franţuzeşti! strigă Alan. Ba, pe cinstea mea, asta n-o veţi face! Şi înşfăcând legătura, se băgă în grajd, ca să se schimbe, rugându-şi ruda să-mi ţină de urât între timp.

Iacov mă duse aşadar în bucătărie şi luă loc cu mine la o masă, la început zâmbind şi vorbindu-mi în chipul unei cuviincioase gazde. Dar curând se aşternu iarăşi o umbră pe chipul său; şedea şi se-ncrunta şi-şi muşca degetele; din când în când îşi mai amintea de mine şi-atunci îmi spunea o vorbă două şi-mi zâmbea leşinat, şi iar cădea pradă spaimelor sale. Nevasta sa şedea lângă foc şi plângea, cu faţa în mâini; cel mai mare dintre feciori sta ghemuit pe podea, frunzărind în goană o sumedenie de hârtii, din când în când azvârlind câte una în foc şi veghind s-o vadă prefăcută în scrum, până la ultima fărâmă, iar în tot acest timp, o slujnicuţă roşie la faţă cotrobăia de zor prin odaie, înnebunită de spaimă, scâncind şi foindu-se de colo până colo; şi una-două, câte-un om din curte îşi băga nasul înăuntru şi, strigând, întreba de porunci.

În cele din urmă, James nu mai putu răbda să şadă locului şi-mi ceru îngăduinţa de a fi atât de necuviincios încât să umble prin odaie.

— Şi-aşa vă ţin o tovărăşie tare proastă, dar nu mă pot gândi la nimic altceva decât la acea fioroasă întâmplare, şi la necazurile pe care, de bună seamă, le va aduce asupra unor fiinţe nevinovate.

Puţin după aceea, băgă de seamă că fiul său dăduse foc unei hârtii care, socotea el, s-ar fi cuvenit păstrată, şi atunci furia sa izbucni atât de năprasnic, încât era mai bine să nu fii de faţă. îl lovi pe flăcău de mai multe ori.

— Ai căpiat? strigă la el. Ai chef să-l vezi pe taică-tău spânzurat? Şi uitând că eram de faţă, îl beşteli multă vreme în limba celtă, fără ca flăcăul să zică nici care; doar nevastă-sa, când auzi vorba spânzurătoare, îşi aruncă şorţul peste obraz şi începu să plângă mai cu foc.

Era cât se poate de neplăcut pentru mine, un străin, să fiu de faţă la toate acestea şi am fost foarte bucuros când se ivi Alan, cu vechea-i înfăţişare, îmbrăcat în straiele sale franţuzeşti de gală, cu toate că, vezi bine, ajunseseră cam prea ponosite pentru a fi vrednice de acest nume. Apoi am fost şi eu luat deoparte de către un altul dintre feciori. îmi dădu schimbul de haine de care de-atâta vreme aveam amarnică nevoie, şi-o pereche de opinci munteneşti, croite din piele de cerb, cam ciudat de purtat la început dar, după puţină obişnuinţă, foarte uşurele în picioare.

fe? °°de*rbe*" id5* «d5»rbe «d5» <be°de *f* & °°ca>rbe <xd>

Până să mă întorc, se vede că Alan îşi spusese povestea, căci părea de la sine înţeles că eu voi fugi cu el, şi zoreau cu toţii să ne înzestreze cu cele trebuincioase. Ne dădură amândurora câte o sabie şi pistoale, deşi eu mărturisii că pe cea dintâi nu ştiam s-o mânuiesc. După asta, încărcaţi şi cu ceva muniţie, cu un săculeţ cu făină de ovăz, cu o tingire de fier şi cu o sticlă de rachiu franţuzesc, eram gata să ne mistuim prin coclauri. De bani însă duceam mare lipsă. Eu mai aveam vreo două guinee; cingătoarea lui Alan fiind între timp trimisă pe altă cale, acel sol credincios, nu mai avea acum decât şaptesprezece peni drept întreagă avere; cât despre James, se pare că sărăcise într-atâta cu călătoriile la Edinburgh şi cu cheltuielile de judecată pentru apărarea dreptăţii fermierilor, încât abia putu zgândări din fundul pungii sale trei şilingi şi cinci peni jumătate, din care cea mai mare parte erau bănuţi de aramă.

— Cu asta nu facem nimic, zise Alan.

— Trebuie să găseşti prin apropiere vreun locşor, ocrotit, spuse James, şi-apoi să-mi dai de veste. Ai grijă, Alan, să faci degrabă treaba asta. Nu-i vreme acum să zăboveşti pentru o guinee-două. E sigur că-ţi vor lua urma, sigur că te vor căuta şi, după câte mă taie pe mine capul, sigur că pe tine vor da vina pentru fapta săvârşită astăzi. Dacă va cădea peste tine năpasta, sigur va cădea şi peste mine, care-ţi sunt neam apropiat şi te-am adăpostit cât ai fost în ţinut. Şi dacă va cădea peste mine năpasta – se opri şi-şi muşcă degetele, cu o faţă ca ceara, va fi un lucru jalnic pentru ai noştri să fiu spânzurat, adăugă el.

— Ar fi o zi rea pentru Appin, spuse Alan.

— O zi care-mi stă în gât, urmă James. Ah, băiete, băiete, Alan, băiete! vorbim şi unul şi altul ca nişte nerozi! strigă izbind cu mâna în perete încât răsună casa.

— De, e drept, zise A Ian, făcând semn către mine, iar acest prieten al meu din Ţara-de-Jos mi-a spus nişte vorbe adevărate în această privinţă, şi bine făceam dacă le dădeam ascultare.

— Dar acum uite ce e – zise Iacov, înapoindu-se la felul său de mai înainte, dacă mă bagă pe mine la gherlă, Alan, abia atunci ai să ai nevoie de bani. Căci după toate câte le-am spus eu şi câte le-ai spus tu, pricina noastră a amândurora va fi tare întunecată; auzi tu ce-ţi spun? Ei, ascultă-mă până la capăt, şi-ai să vezi că voi fi silit să scot eu însumi hârtie de urmărire împotriva ta; va trebui să făgăduiesc o răsplată cui te va prinde; da, vezi bine că va trebui! Urâtă treabă între prieteni atât de apropiaţi, dar dacă va cădea pe mine năpasta acestei fioroase întâmplări, voi fi nevoit să lupt şi să mă apăr de unul singur, omule! îţi dai tu seama?

Vorbea cu o gravitate rugătoare, apucându-l pe Alan de piepţii hainei.

— Da – zise Alan, îmi dau seama.

— Şi tu va trebui să nu te mai afli în ţinut, Alan, da, şi

nici în Scoţia să nu te mai afli, nici tu şi nici prietenul tău din Ţarade-Jos. Căci e musai să scot hârtie şi împotriva prietenului tău din Ţara-de-Jos. Nu-i aşa că-ţi dai seama, Alan? Spune că-ţi dai seama!

Mi s-a părut că lui Alan i s-a urcat sângele în obraz.

— Asta-i din cale-afară de anevoios pentru mine, care l-am adus aici, Iacove – zise, aruncând capul pe spate. Şi-i ca şi cum ai face din mine un trădător!

Haide, Alan, omule! strigă James. Priveşte lucrurile în faţă! Şi-aşa, şi-aşa, se va scoate hârtie împotrivă-i. O va face Mungo Campbell, fără doar şi poate; totuna-i dacă mai

< & > ° «de *fb**>ce & >

121 Răpiide piraţi slobozesc hârtie de urmărire şi eu! Şi-apoi, Alan, eu sunt om cu familie. Şi, după o scurtă tăcere de amândouă părţile, urmă: Şi-apoi, Alan, juraţii vor fi Campbelli, mai zise.

— Dar vezi că mai e şi-un lucru bun, spuse Alan, pe gânduri, că nu-i ştie nimeni numele.

— Şi nici n-au să-l ştie, Alan! Iată mâna mea spre încredinţare, strigă James cu însufleţire, întocmai ca şi cum i-ar fi fost bine cunoscut numele meu şi s-ar fi lipsit să tragă folos din aceasta. Ci doar îmbrăcămintea în care era, şi înfăţişarea, vârsta şi dealde acestea? Mai puţin nici că aş putea arăta.

— Stau şi mă mir de feciorul părintelui tău, strigă Alan cu asprime. Ai fi-n stare să-l vinzi pe băiat cu darul tău cu tot? îi schimbi hainele şi-apoi îl trădezi?

— Nu, nu, Alan, zise James. Nici nu mă gândesc; era vorba de haina pe care a lepădat-o, haina care a văzut-o Mungo pe dânsul. Dar mi se părea cam abătut; într-adevăr, se agăţa de orice pai şi toată vremea socot că vedea în faţă-i chipul duşmanilor săi din moşi-strămoşi, în scaunul de judecată şi pe băncile juraţilor, iar îndărătul lor spânzurătoarea.

— Ei, domnul meu, zise Alan, întorcându-se către mine, domnia-ta ce-ai de spus? Eşti aici sub pavăza cinstei mele şi-i de datoria mea să nu las să se săvârşească nimic ce nu ţi-ar fi pe plac.

— Eu n-am decât un singur lucru de spus – am răspuns, căci sunt cu desăvârşire străin de toată această gâlceavă. Dar cel mai de rând bun simţ este să lepezi vina la locul ei, şi anume asupra omului care a tras. împotriva sa scoateţi hârtie* cum ziceţi domniile voastre, împotriva sa dezlănţuiţi urmărirea, şi lăsaţi oamenii cinstiţi şi nevinovaţi să-şi poată arăta chipul în lume, fără teamă.

fb? >*cât*>° «de *fb**>*fb-fb*>°°ca> ¿*b**> „d5» *fb**>*fb-eb**>

Dar la aceste vorbe, atât Alan cât şi James scoaseră strigăte îngrozite, poruncindu-mi să-mi ţin gura, căci de una ca asta nici gând nu putea fi şi întrebându-mă: Ce-ar gândi Cameronii? Ceea că mă întări în părerea că un Cameron din Mamore trebuie să fi fost cel care săvârşise fapta, şi de nu-mi dam seama că s-ar putea ca băiatul să fie prins?

— La aceasta desigur că nu te-ai gândit? spuseră cu atâta nevinovată gravitate, încât am lăsat să-mi cadă mâinile în lături şi am pierdut nădejdea s-o scot la capăt cu ei, cu ajutorul bunului simţ.

— Foarte bine, atunci – am zis, scoateţi hârtie împotriva mea, dacă aşa vă e voia, scoateţi hârtie împotriva lui Alan, şi de ce nu şi împotriva regelui George! Toţi trei suntem nevinovaţi şi se pare că de asta-i nevoie. Dar până la urmă, domnul meu, i-am spus lui James, înfrânându-mi pornirea să-mi arăt supărarea, îi sunt prieten lui Alan şi, dacă pot fi de folos prietenilor săi, voi lua asupră-mi acea primejdie, fără să mă dau în lături.

Am crezut de cuviinţă să primesc cu voie bună, deoarece-l vedeam pe Alan tulburat, şi apoi, mă gândeam în sinea mea, de îndată ce voi întoarce spatele, vor scoate

hârtie împotriva mea, cum zic ei, fie că încuviinţez, fie că nu. Dar într-acestea am văzut că greşeam: căci nici n-apucasem bine să-mi rostesc până la capăt vorbele, când doamna Stewart sări de pe scaun, veni alergând către noi şi plânse mai întâi pe umărul meu, apoi pe-al lui Alan, mulţumind lui Dumnezeu pentru bunătatea noastră faţă de familia ei.

— Cât despre tine, Alan, nu-ţi faci decât datoria, zise. Dar acest flăcău, care a venit la noi şi ne-a văzut în cea mai mare ticăloşie şi l-a văzut pe stăpânul acestei case gudurându-se şi rugându-se ca un peţitor, pe dânsul care, de drept, ar trebui să-şi dea poruncile ca orişicare rege, cât despre tine fătul meu, continuă ea, mi-e inima mâhnită că nu-ţi ştiu numele, dar îţi văd chipul şi cât îmi va bate inima-n piept, nu-l voi uita şi mă voi gândi la el binecuvântându-l. Şi-apoi mă sărută şi izbucni iarăşi în asemenea hohote de plâns, încât rămăsei uluit.

— Haideţi, haideţi, zise Alan, cu o mutră foarte neroadă. Se luminează tare degrabă în această lună a lui iulie, iar mame va fi o zarvă în Appin, şi vor fi la dragoni călări, şi se vor isca strigătele de adunare ale Campbeliilor şi goana tunicilor roşii, aşa că se cuvine ca noi să fim cât mai degrabă plecaţi.

Atunci ne-am luat rămas bun şi am pornit iar la drum, cotind oarecum către răsărit, în noaptea mândră, lină şi întunecată, printr-un ţinut cam la fel de prăpăstios cum era şi cel de mai înainte.

CAPITOLUL XX

Fugari printre stânci neon umblam, alteori alergam; şi cu cât se lumina de Xziuă, mai mult alergam decât umblam. Deşi la prima înfăţişare acest ţinut părea să fie pustiu, se aflau totuşi în el case şi colibe de oameni; noi trebuie să fi trecut pe lângă mai bine de douăzeci, ascunse prin locurile adăpostite ale dealurilor. Când ne apropiam de câte una, Alan mă lăsa în drum şi se ducea el singur de

bătea binişor într-un perete al casei şi vorbea câtăva vreme la fereastră cu câte un ins dinăuntru, care se trezise. Aceasta, pentru a da de veste ce se întâmplase, ceea ce în acel ţinut era într-asemenea măsură o îndatorire, încât Alan trebuia să se oprească spre a o împlini, chiar pe când fugea ca să scape cu viaţă; şi-atât de temeinic şi-o împlineau şi ceilalţi, încât în mai bine din jumătate din casele unde ne-am înfăţişat aflaseră mai dinainte despre omor. În celelalte, după câte puteam înţelege, stând mai în lături, la oarecare depărtare, şi auzind o limbă străină, oamenii, când auzeau vestea, erau mai curând copleşiţi de mâhnire decât miraţi.

Cu toată graba noastră, se apropiau zorile pe când eram încă departe de orice adăpost. Când se lumină de ziuă, ne găseam într-o vale stranie, presărată cu bolovani şi tăiată *rb*>° «<? rberbe <be be*fb*.

de un râu înspumat. Munţi sălbatici stăteau de strajă de jur-împrejur; nici iarbă, nici copaci nu creşteau pe acolo şi m-am gândit uneori, de atunci încoace, că poate va fi fost valea numită Glencoe, unde s-a petrecut măcelul pe vremea regelui Wilhelm[18]. Cât despre amănuntele drumului ce-l urmam, îmi sunt necunoscute; ba tăiam scurt, ba ocoleam îndelung; pasul ne era totdeauna grăbit şi umblam mai mult noaptea, iar când întrebam de numele vreunor locuri, chiar dacă primeam răspuns, erau nume celte, pe care le uitam degrabă.

Zorile ne arătară aşadar acel loc înfiorător şi-l văzui atunci pe Alan încreţindu-şi fruntea.

— Acesta nu-i un loc potrivit pentru noi; zise. Aici, de bună seamă că vor pune străji.

Atât spuse şi o luă la vale, fugind mai aprig ca oricând, spre malul apei, către un loc unde trei stânci

18 în 1692 a fost măcelărit la Glencoe, din ordinul guvernatorului, clanul Macdonalzilor, care întârzia să depună jurământul de credinţă regelui William de Orania.

despicau în două râul. Printre ele trecea şuvoiul, cu un vuiet de tunet care mă cutremura până în adâncul măruntaielor, iar peste urlătoare stătea aninată o pânză subţire de stropi. Alan nu se uită nici în dreapta, nici în stânga, ci sări drept pe pietroiul din mijloc, unde se lăsă în mâini şi în genunchi pentru a se opri, căci locul nu era mare şi ar fi putut să se prăvălească de partea cealaltă. N-avusesem timp să măsor distanţa sau să înţeleg primejdia, că îl şi urmasem, iar el mă prinsese şi mă oprise locului.

Acum stăm acolo, lipiţi unul de altul, pe o stâncă mică, lunecoasă, având înainte o săritură cu mult mai întinsă, şi jur-împrejur şuvoiul asurzitor. Când văzui unde mă aflu, mă

1S6

cuprinse o frică de simţeam că-mi vine rău şi pusei mâna la ochi. Alan mă prinse şi mă zgudui; vedeam că îmi vorbeşte, dar mugetul şuvoaielor şi tulburarea minţii mă împiedicau să aud; vedeam doar că faţa i se înroşise de mânie şi că izbea cu piciorul în piatră. Cu aceeaşi privire cuprinsei şi apa ce se năpustea cu furie şi pâcla de stropi ce mănvăluia, şi atunci îmi acoperii iarăşi ochii şi mă cutremurai.

În clipa următoare, Alan îmi puse la gură sticla cu racniu, silindu-mă să beau măcar câteva înghiţituri, care îmi trimiseră iar sângele spre cap. Apoi îşi puse mâinile pâlnie la gură, iar gura lângă urechea mea şi strigă: „Spânzurătoare sau înec!” Şi întorcându-mi spatele, sări peste partea mai lată a şuvoiului şi ajunse teafăr. Eram acum singur pe stâncă, şi aveam loc mai mult; rachiul îmi cânta în urechi; pilda bună de adineauri îmi era proaspătă în cuget şi-mi rămăsese întocmai atâta minte încât să-mi pot da seama că dacă nu sar îndată, n-aveam să mai sar defel. Mă lăsai mult în genunchi şi mă aruncai înainte, cu acel soi de mânie şi deznădejde care uneori mi-a ţinut loc de curaj. Dar iată – fireşte – numai mâinile îmi ajunseră

până unde trebuia! Şi-acum îmi alunecau. Se prinseră iar, iar alunecară, şi mă lăsam spre urlătoare, când Alan mă înşfacă întâi de păr, apoi de guler şi, opintindu-se zdravăn, mă trase la loc sigur. Nu scoase nicio vorbă, ci o luă iar la goană pe viaţă şi pe moarte, iar eu n-am avut încotro, trebuind să mă ridic, împleticindu-mă, şi s-o iau la goană după dânsul. Obosit fusesem şi mai înainte; acum mai eram şi ameţit, şi cu pielea zdrelită şi cu capul tulbure din pricina rachiului; mă tot poticneam din fugă şi aveam un junghi, mai să mă doboare. Când, în cele din urmă, Alan se opri sub o stâncă mare ce se găsea acolo, printre alte câteva, nu era, zău, prea devreme pentru David Balfour.

Am spus o stâncă mare, dar de fapt erau două stânci, care se rezemau una de alta în vârf, amândouă înalte de vreo douăzeci de picioare; şi, la întâia vedere, cu neputinţă de suit. Chiar şi Alan, despre care s-ar fi putut spune că la căţărat avea patru mâini, alunecă înapoi de două ori, când încercă să se suie pe ele; şi numai la cea de-a treia încercare – şi încă şi atunci, stând în picioare pe umerii mei şi săltându-se de acolo cu atâta putere, meat am crezut că trebuie să-mi fi rupt furca pieptului – izbuti să pună piciorul pe stâncă. Odată acolo, îmi aruncă cingătoarea sa de piele şi cu ajutorul acesteia şi a câtorva slabe proptele în stâncă, m-am căţărat şi eu alături de el. Atunci am văzut de ce venise încoace: cele două stânci, fiind amândouă cam scobite în vârf şi aplecate una către alta, alcătuiau ca un fel de cupă sau de strachină, în care ar fi putut sta ascunşi până la trei-patru inşi.

În tot acest timp Alan nu scosese o vorbă, ci alergase şi se căţărase într-o asemenea goană nebună, încât ştiam că se teme de moarte să nu greşească. Chiar şi acum, că ne găseam pe stâncă, nu zicea nimic, nici măcar nu i se muiase căutătura încruntată, ci sta lipit de piatră, ţinând doar un ochi deasupra marginii adăpostului nostru şi iscodind împrejurimile. Se luminase bine de ziuă; vedeam

comanele de piatră ale văii şi fundul ei presărat cu bolovani, şi râul care o tăia de la un capăt la altul, şi albele sale prăvăliri de ape, dar nicăieri fumul vreunei case, nici vreo vieţuitoare, afară de câţiva vulturi care se roteau ţipând în jurul unei stânci.

Atunci, în sfârşit, Alan zâmbi.

— Aşa – zise, acum poate avem noroc; apoi, privindumă de parcă s-ar fi veselit oarecum: nu prea eşti sprinten la sărit.

Cred că m-am înroşit de umilit ce mă simţeam, căci el adăugă îndată:

— Lasă! Nu-i nicio ruşine! Să te temi de-un lucru şi tot să-l faci, asta înseamnă să fii viteaz cu adevărat. Şi-apoi era apă acolo, şi apa e ceva care mă înfricoşează chiar şi pe mine. Nu, nu – zise Alan, tu n-ai nicio vină; dacă ar trebui certat careva, apoi eu sunt acela.

L-am întrebat de ce.

— Păi – zise, m-am dovedit un prostănac astă-noapte. Mai întâi am apucat pe un drum greşit, şi asta în ţinutul în care m-am născut, în Appin; astfel că ne-a prins ziua undeva unde n-aveam ce căuta; şi din această pricină, iatăne acum aici, într-un loc oarecum primejdios şi cam strâmt. Şi-apoi, ceea ce este o şi mai mare greşeală din partea unuia care-a hălăduit atâta prin coclauri ca mine, am venit fără un clondir de apă, şi acum vom sta aici o lungă zi de vară, cu nimic de băut decât spirt curat. Ţi se va fi părând, poate, că-i lucru de nimic, dar să vedem ce-ai să spui până diseară.

Eram dornic să-mi răscumpăr slăbiciunile şi m-am arătat gata să dau o fugă până la râu şi să umplu sticla, dacă voia să verse rachiul.

— Păi n-aş prăpădi nici bunătate de rachiu, zise el. Ţi-a prins bine astă-noapte, că de nu, tare mă tem că mai stăteai şi-acum înfipt pe acel bolovan. Şi nu numai atât, adăugă el, dar poate vei fi băgat de seamă – tu, care toate

le pătrunzi cu mintea ta cea ageră – că Alan Breck umbla parcă mai repejor ca de obicei.

— Tu! am strigat, păi alergai ca un smintit.

— Da? zise el. Păi mă poţi crede că nu era timp de pierdut. Ei, şi-acum am flecărit îndeajuns; hai şi dormi, băiete, iar eu voi veghea.

Aşadar m-am tolănit ca să dorm; puţin pământ amestecat cu turbă ajunsese până între crestele celor două stânci şi creşteau acolo nişte ferigi, care-mi alcătuiră un culcuş; cele de pe urmă sunete pe care le-am auzit au fost ţipetele vulturilor.

Cred că erau ceasurile nouă dimineaţa când am fost trezit cu asprime şi am simţit mâna lui Alan astupându-mi gura.

— Ssst! şopti el. Sforăiai.

— Ei, şi ce? am zis eu, mirat de faţa sa temătoare şi întunecată, şi ce dacă sforăiam?

El aruncă o privire peste marginea stâncii şi-mi făcu semn să mă uit şi eu.

Era acum plină zi; nu vedeai un nor pe cer şi începuse arşiţa. Valea se aşternea limpede, ca într-un tablou. Cam la un sfert de milă în susul apei era o tabără de tunici roşii; în mijlocul lor se înălţa vâlvoarea unui foc mare, la care unii din ei pregăteau de mâncare, iar în apropiere, în vârful unei stânci cam de aceeaşi înălţime cu a noastră, sta o strajă cu armele scânteind în soare. Prin toată valea erau puse străji de-a lungul malului apei; ici apropiate, colo mai răsfirate; unele aşezate, ca cea dintâi, în locuri înalte, de unde puteau cuprinde cu vederea tot ţinutul, altele în vale, umblând de colo până colo, în sus şi în jos, astfel încât să se întâlnească la jumătatea drumului. Mai în susul văii, unde locul era mai deschis, lanţul de străji era întregit cu soldaţi călări, pe care îi vedeam în depărtare gonind încoace şi încolo. Iar spre poalele văii se vedea tot infanterie; însă cum şuvoiul se umfla deodată

prin vărsarea unui pârâu măricel, străjile erau în acel loc mai îndepărtate una de alta şi nu păzeau decât vadurile şi pragurile de piatră peste care s-ar fi putut trece.

Am aruncat doar o privire şi m-am ghemuit iar la locul meu.

Era foarte ciudat să vezi această vale, atât de singuratică în zori, înţesată cu arme şi presărată cu tunici şi nădragi roşii.

— Vezi – zise Alan, iată de ce m-am temut, Dave, că vor păzi malul apei. Au început să se arate acum vreo două ceasuri şi… măi! dar grozav mai ştii tu să dormi!… Acum suntem cam la strâmtoare. Dacă se urcă pe coastele dealului, ne-ar putea vedea lesne cu un ochean, dar dacă avem noroc, şi rămân în poala văii, poate scăpăm. Străjile-s mai rare în josul apei; să vină noaptea şi încercăm să vedem dacă suntem în stare să trecem pe sub nasul lor.

— Şi până vine noaptea, ce facem? am întrebat eu.

— Stăm culcaţi aici şi ne prăjim, mi-a răspuns el.

Şi asta am cam făcut în toată acea zi. Nu trebuie uitat că stăteam lipiţi de piatra unei culmi, ca nişte plăcinte pe o tavă; soarele ne săgeta cumplit, stânca se încinsese într-atât încât abia te puteai atinge de ea şi peticul de pământ şi ferigi care ţinea puţină răcoare nu putea adăposti decât un singur om. Stăteam deci cu schimbul pe piatra stearpă, în chipul acelui sfânt care şi-a îndurat mucenicia legat de-un grătar, şi îmi umbla prin cap gândul că era ciudat lucru ca, sub acelaşi cer şi la numai câteva zile, să sufăr aşa de cumplit, mai întâi de frig pe insula mea şi acum de fierbinţeală pe-această piatră.

În tot timpul n-am avut apă, ci doar rachiul gol ca băutură, ceea ce era mai rău ca nimic; ţineam însă sticla pe cât se putea de rece, îngropând-o în pământ, şi ne mai alinam clătindu-ne pieptul şi tâmplele.

Soldaţii au cotrobăit toată ziua în fundul văii – când păzind cu rândul în câte un loc, când umblând în pâlcuri,

să cerceteze printre pietroaie. Erau atât de multe, încât a căuta oameni printre ele era ca şi cum ai fi căutat un ac într-un car *thefbp* «d5»rbe°>derbe

cu ian; şi, fiind o sarcină atât de lipsită de nădejde, soldaţii o împlineau de mântuială. Totuşi îi vedeam uneori înfigându-şi baionetele printre tufişurile de iarbă-neagră şi-mi îngheţa sângele în vine, iar alteori zăboveau pe lângă stânca noastră, astfel încât abia îndrăzneam să răsuflăm.

Atunci am auzit întâi adevăratul grai englezesc: un flăcău, trecând pe sub noi, puse mâna chiar pe faţa încinsă de soare a stâncii şi şi-o trase înapoi îndată, blestemând. „Dar ştiu că-i fierbinte!" zise el. Eu m-am mirat de sunetele ciuntite şi de ritmul neobişnuit în care vorbea şi nu mai puţin de caraghioasa ciudăţenie de a înghiţi câte o literă[19]. E adevărat că-l auzisem pe Ransome, dar acela prinsese năravuri de la tot felul de lume şi chiar când credea că vorbeşte bine, vorbea atât de pocit, încât eu dădeam vina pe obiceiurile sale copilăroase. Cu atât mai uimit am fost să aud vorbind în acest fel pe un om în toată firea; şi adevărul e că niciodată nu m-am putut obişnui cu acest grai; nici cu gramatica engleză, de fapt, nu m-am deprins pe de-a-ntregul, după cum ar descoperi un ochi ager chiar şi în însemnările de faţă.

Plictiseala şi chinul acestor ceasuri pe stâncănu făceau decât să crească pe măsură ce înainta ziua, piatra înfierbântându-se tot mai mult şi soarele fiind tot mai aprig. Înduram ameţeli şi greaţă, şi junghiuri ascuţite, ca de reumatism. Mi-am amintit atunci, şi adesea mi-am mai amintit şi de atunci încoace, acele rânduri din psalmul nostru scoţian:

„Şi n-o putea ca să te piarză a lunii rază.
Şi nici să te doboare cumplitul soare".

---

19 Flăcăul folosind argoul obişnuit claselor inculte engleze, nu pronunţa litera "h": în original soldatul rosteşte "ot" în loc de "hot" (fierbinte).

Şi într-adevăr, numai din mila Domnului nu ne-a trăsnit soarele de-a binelea.

Până la urmă, pe la ceasurile două, chinul era omeneşte cu neputinţă de îndurat şi acum trebuia nu numai să răbdăm, ci să ţinem piept ispitei. Căci soarele, mutându-se între timp puţin mai către apus, cădea acum un petic de umbră pe partea dreaptă a stâncii noastre, care ne adăpostea de soldaţi.

— Ce mi-e o moarte, ce mi-e alta, zise Alan şi, lunecând peste margine, se lăsă să cadă pe partea umbroasă.

Eu îl urmai îndată şi în aceeaşi clipă căzui ca o prăjină, atât eram de ameţit de acea dogoare îndelungată. Aşadar rămaserăm acolo vreun ceas-două, zăcând, cu dureri din creştet până-n tălpi, moi ca nişte cârpe şi descoperiţi vederii oricărui soldat care s-ar fi întâmplat să treacă. Dar nu trecu niciunul; cu toţii o luau pe partea cealaltă, încât stânca noastră ne apăra de primejdie chiar şi cum stăm acum.

Curând ne-am venit puţin în fire şi, cum soldaţii se vedeau acum mai adunaţi de-a lungul apei, Alan mă întrebă ce-aş zice dacă am încerca să pornim. Nu mi-era frică în acel ceas decât de un singur lucru: ca nu cumva să trebuiască să mă aşez iar pe stâncă; orice altceva mi-era binevenit, aşa încât ne-am ridicat îndată în picioare şi am început să ne strecurăm din stâncă în stâncă, aci târându-ne pe burtă prin umbră, aci dând câte o goană cu sufletul la gură.

Soldaţii, după ce cercetaseră această parte a văii cu o anumită rânduială – poate cam somnoroşi de zăpuşeala după-amiezii, acum îşi pierduseră mult din agerimea lor şi stăteau moţăind prin posturi sau mai păzeau doar malurile râului, astfel încât, ţinând poala văii şi totodată drumul către munţi, ne îndepărtarăm cu stăruinţă din vecinătatea lor. Dar

193 Răpii1 de piraţi era cea mai istovitoare treabă la care fusesem vreodată supus. Trebuia să ai câte o sută de ochi în fiecare parte a trupului, ca să rămâi ascuns în acel ţinut plin de mogâldeţe şi în raza străjilor într-atât de răspândite, care se puteau chema una pe alta. Când aveam de trecut prin loc deschis, nu era totul să ne grăbim, ci trebuia să cumpănim în aceeaşi clipă nu numai aşezarea întregului ţinut, ci şi tăria fiecărei pietre pe care aveam să ne sprijinim piciorul, căci aerul amiezii era acum atât de încremenit, încât rostogolirea unei pietricele răsuna până departe, ca un pocnet de pistol, şi trezea glasul ecoului printre dealuri şi stânci.

Chiar aşa încet cum înaintam, până la asfinţit făcusem o bucată de drum, cu toate că, fireşte, straja de pe stâncă o mai vedeam încă lămurit. Dar curând am dat peste ceva care ne-a îmboldit să lepădăm orice temeri, şi anume, un pârâu adânc şi năvalnic care gonea spre a se alătura râului din vale. Când am dat cu ochii de el, ne-am aruncat la pământ şi ne-am muiat capul şi umerii în apă; şi n-aş putea spune ce ne încânta mai mult: înfiorarea adâncă iscată de şuvoiul care-şi prăvălea răcoarea peste noi sau lăcomia cu care ne astâmpăram setea.

Stăteam culcaţi lângă el, căci malurile ne ascundeau, beam şi iar beam, ne scăldam pieptul, ne lăsam mâinile în voia undei curgătoare, trăgând dâre prin ea, până ce răceala ne înjunghie încheieturile. În cele din urmă, împrospătaţi de minune, scoaserăm săculeţul cu făină şi pregătirăm terci în tingirea de fier. Deşi nu era decât apă rece amestecată cu făină de ovăz, alcătuia o hrană îndeajuns de gustoasă pentru un om flămând; şi unde lipsesc mijloacele pentru a face un foc, ca în cazul nostru, sunt motive serioase pentru a nu se face, terciul rece este reazemul de căpetenie al celor ce hălăduiesc prin pustiuri.

° «de *o* & *t fb*>°e de

De îndată ce s-a lăsat umbra nopţii, am pornit iarăşi,

mai întâi cu aceeaşi luare-aminte, dar în curând cu mai multă îndrăzneală, ridicându-ne de-a binelea în picioare şi înaintând voiniceşte. Drumul era foarte încâlcit, luând-o peste coaste prăpăstioase de munte şi de-a lungul spinărilor de stâncă. Odată cu asfinţitul se iviseră norii şi noaptea era întunecată, încât eu umblam fără osteneală, dar temându-mă mereu să nu mă poticnesc şi s-o iau de-a dura la vale, şi fără să pot ghici încotro ne-ndreptam.

În cele din urmă răsări luna şi ne găsi tot pe drum; era în ultimul pătrar şi rămase îndelung învăluită în nori, dar după un timp începu să strălucească, arătându-mi o mulţime de piscuri negre şi oglindindu-se, departe, sub noi, în braţul strâmt al unui iezer.

La această privelişte, ne-am oprit amândoi; eu, uluit de a mă afla atât de sus, păşind, după cum mi se părea, deasupra norilor, iar Alan pentru a se încredinţa că suntem pe drumul cel bun.

Părea voios şi de bună seamă socotea că niciun duşman nu ne mai poate auzi căci, de aici înainte, cât mai ţinu drumul nostru noptatic, ne amăgi truda drumului fluierând o mulţime de cântece: de luptă, de voie bună, de jale; cântece de joc, care te făceau s-o iei mai iute la picior; cântece din ţara mea de miazăzi, care mă făceau să mă simt bucuros că mă înapoiez din pribegiile şi peripeţiile mele; toate ţinându-ne bună tovărăşie prin munţii înalţi, întunecaţi şi pustii.

CAPITOLUL XXI

Fugari în prăpastia Corrynakiegh

B

evreme cum răsare soarele la începutul lui iulie, şi tot mai era încă întuneric când ne-am ajuns ţinta – o spărtură în creasta unui cogeamite munte, cu o apă curgând prin mijlocul ei, iar deoparte o mică peşteră ascunsă în stâncă. Creşteau prin acel loc mesteceni, o pădurice subţirică şi frumoasă, care dădea puţin mai

departe într-o pădure de molift. Pârâul era plin de păstrăvi, iar pădurea de turturele sălbatice; în luminişurile de pe partea cealaltă a muntelui fluierau într-una mierlele – şi cuci erau cu duiumul. Din gura văii vedeam la picioarele noastre parte din ţinutul Mamore şi ochiul de mare care desparte acel ţinut de Appin; şi aceasta de la o asemenea înălţime, încât nu încetam să mă minunez şi să mă bucur şezând şi uitându-mă într-acolo.

Prăpastia Corrynakiegh se numea acea vale sălbatică; şi cu toate că era adesea cotropită de nori, spânzurând atât de sus deasupra mării, totuşi, dacă fac bine socoteala, a fost un loc plăcut, iar cele cinci zile pe care le-am petrecut acolo s-au scurs fericite.

Dormeam în peşteră, făcându-ne culcuş din tufişuri de iarbă-neagră, pe care le tăiam anume, şi acoperindu-ne cu

mantaua lui Alan. Se afla o scorbură ascunsă într-un cot al văgăunii unde cutezam să facem foc, aşa încât ne puteam încălzi când se abăteau norii şi puteam să pregătim terci fierbinte şi să frigem păstrăvii mărunţi pe care-i prindeam cu mâinile sub pietrele pârâului şi sub streşinile malului. Era treaba noastră de căpetenie, dar şi o adevărată plăcere, şi nu numai că ne economiseam proviziile pentru vremuri mai grele, dar, cu o voioasă poftă de întrecere, ne petreceam mare parte din zi lângă mal, goi până la brâu, bâjbâind şi scormonind cu degetele după acei peşti, prinzându-i, cum se zice, „pe furiş”. Cei mai mari pe care i-am prins să tot fi avut vreun sfert de livră[20], dar erau cărnoşi şi plăcut mirositori; fripţi pe jeratic, nu le mai lipsea decât un pic de sare, ca să fie cât se poate de gustoşi.

În fiecare clipă de răgaz, Alan ţinea morţiş să mă înveţe să folosesc spada, căci neştiinţa mea îl mâhnea şi, în

20 Un sfert de livră - aproximativ 110 gr.

afară de aceasta, cred că eu, dovedindu-mă uneori mai îndemânatic ca el la pescuit, nu-i părea rău să treacă la alt meşteşug, unde dânsul era cu mult mai iscusit decât mine. îmi făcea învăţătura întrucâtva mai anevoioasă decât ar fi fost necesar, copleşindu-mă întruna cu aprige mustrări şi năvălind atât de vijelios asupră-mi, încât eram încredinţat că mă străpunge. Eram adesea ispitit să dau bir cu fugiţii, dar totuşi îi ţineam piept, şi am dobândit oarecare folos de pe urma acelor încercări, de n-ar fi fost decât obişnuinţa de a sta în gardă liniştit şi cu îndrăzneală, ceea ce adesea este tot ce se cere. Aşa că, fără să izbutesc vreodată să-i fac pe plac cât de cât maestrului meu, eu, unul, eram totuşi mulţumit.

Să nu credeţi că între timp dădeam uitării treaba noastră de căpetenie, care era să ne luăm tălpăşiţa.

IST Răpii1 de piraţi

— Vor trece zile multe şi lungi, îmi spuse Alan în cea dintâi dimineaţă, până se vor gândi tunicile roşii să cerceteze Corrynakiegh-ul, astfel încât acum ar trebui să-i trimitem vorbă lui Iacov, şi dânsul o să ne facă rost de bani.

— Şi cum îi vom trimite vorbă? l-am întrebat. Ne găsim într-un loc pustiu, pe care încă nu cutezăm să-l părăsim şi, afară doar dacă nu vei şti să trimiţi în solie păsările cerului, nu văd ce vom put ea face.

— Aşa? zise Alan. Nu prea eşti tare în născoceli, Dave.

Apoi căzu pe gânduri, privind în jeraticul focului; şi peste puţin luă de pe jos un lemn, făcu din el o cruce şi apoi îi înnegri cele patru capete cu cărbune. După aceea se uită la mine, cam cu sfială.

— Ai putea să-mi împrumuţi bumbul meu? zise. Pare puţintel cam ciudat să ceri darul înapoi, dar… îţi spun drept, parcă n-aş mai tăia altul.

I-am dat bumbul; el l-a luat şi l-a petrecut pe o faşiuţă

din mantaua sa, de care se folosise ca să lege crucea; a mai legat de acea fâşie o rămurică de mesteacăn şi una de molift şi apoi şi-a privit lucrarea cu mulţumire.

— Uite ce e – zise el, se află un cătun nu prea departe de Corrynakiegh, cu numele de Koalisnacoan. Acolo sunt multe neamuri de-ale mele, cărora mi-aş încredinţa viaţa, şi alţii de care nu-s chiar atât de sigur. Vezi, David, precis că s-a şi pus un preţ pe capetele noastre. Iacov însuşi o să făgăduiască răsplată pentru prinderea noastră, iar cât despre Campbelli, aceia nu se vor da înapoi de la cheltuială când este vorba să facă rău unui Stewart. Să nu fie aşa, m-aş duce, fie ce-o fi, la Koalisnacoan şi mi-aş da viaţa în mâinile acelor oameni, cu aceeaşi inimă uşoară cum aş da altuia o mănuşă.

— Dar fiind aşa? am zis eu.

— Fiind aşa – zise el, mi-ar fi mai pe plac să nu fiu văzut. Oameni răi se află în tot locul şi, ceea ce-i cu mult mai rău, se află şi oameni slabi de înger. Aşa încât, de cum se întunecă, mă voi furişa până-n acel cătun şi voi aşeza lucrul acesta, pe care l-am întocmit adineauri, în fereastra unui neam de-al meu, John Breck Maccoll, un dijmaş din Appin.

— Eu unui – am zis, n-am nimic împotrivă, dar dânsul, când o va găsi, ce va înţelege?

— Păi – zise Alan, bine ar fi să fie puţintel mai isteţ, căci, pe cinstea mea, mă tem că mare lucru nu va pricepe. Dar iată acum ce cred eu. Această cruce e cam în felul acelei aşa-zise „cruci de foc”[21], care e semnalul de adunare al clanurilor noastre; totuşi, John va şti îndeajuns de bine că nu e vorba să se scoale clanul, de vreme ce-o va găsi la fereastra sa, şi fără niciun cuvânt însoţitor. Aşadar îşi va spune: „Nu-i vorba să se scoale clanul, dar ceva este la mijloc”. Apoi va vedea bumbul meu, care a fost al lui

21 In engleză “Crosstarrie“ - la origine două beţe înmuiate în sânge, se trimiteau din ţinut în ţinut, ca semn de adunare în timp de primejdie.

Duncan Stewart. Şi-atunci îşi va spune: „Feciorul lui Duncan, care e fugar, stă ascuns prin coclauri şi are nevoie de mine”.

— Da – am zis eu, s-ar putea. Dar chiar şi aşa de-ar spune, sunt o groază de coclauri de aici şi până la apa Forth-ului.

— Foarte drept este şi asta, zise Alan. Dar vezi că John Breck va vedea rămurica de mesteacăn şi rămurica de molift şi-şi va spune, dacă e câtuşi de puţin isteţ, ceea ce mă îndoiesc: „Alan trebuie că se ascunde într-o pădure care-i şi de molift şi de mesteacăn”. Şi-apoi va veni şi ne va căuta la Corrynakiegh. Şi dacă n-o va face, să-l ia dracu’, din partea mea, Dave, căci atunci înseamnă că-i păcat şi de sarea pe care şi-o pune în terci.

— Adevărat domnule, am zis eu, făcând puţin haz de el, domnia-ta eşti foarte tare în născoceli! Dar nu ţi-ar fi oare mai lesne să-i scrii câteva cuvinte negru pe alb?

— Straşnică idee, domnule Balfour de Shaws, zise Alan, făcând şi el haz de mine – zău că mie mi-ar fi mult mai lesne să-i scriu, numai că lui John Breck i-ar fi foarte anevoie să citească ce am scris. Ar trebui mai întâi să meargă la şcoală vreo doi-trei ani, şi s-ar putea să ne plictisim aşteptând până atunci.

Aşadar, în acea noapte, Alan a dus jos crucea sa de foc şi a aşezat-o la fereastra dijmaşului. Când se înapoie, era tulburat, căci lătraseră câinii şi ieşiseră oameni de prin case, şi i se păruse că aude un zăngănit de armă şi că vede o tunică roşie apropiindu-se de-o uşă. Pentru a întâmpina orice bucluc, a doua zi am stat tot prin marginile pădurii şi tot cu ochii-n patru încât, dacă venea John Breck, să fim gata să-l călăuzim, iar dacă erau tunicile roşii, să avem timp s-o ştergem.

Pe la amiază am desluşit un om care suia prin soare, cu pas şovăielnic, pe faţa deschisă a muntelui, privind în juru-i cu mâna streaşină la ochi. De cum îl văzu, Alan

şuieră; omul se întoarse şi se îndreptă puţin către noi; Alan îi mai dădu iar semn şuierând şi omul se mai apropie puţin; şi tot astfel, călăuzit, ajunse până la locşorul unde stăteam noi şi-l aşteptam.

Era un bărbat necioplit, zdrenţăros şi bărbos de vreo patruzeci de ani, cu faţa ciupită de vărsat; arăta cam neghiob şi sălbatic. Cu toate că vorbea foarte rău şi anevoie englezeşte, totuşi Alan, după foarte frumosul său obicei când eram eu de faţă, nu-i îngădui să grăiască în celtă. Poate că vorbirea-i ciudată îl făcea să arate încă mai înapoiat la minte decât era; oricum, mi se păru că avea prea puţină bunăvoinţă de a ne

sluji şi aceasta pornea din spaimă. Alan voia să-l înduplece să-i ducă o solie lui James, dar dijmaşul nici să n-audă de una ca asta. „O voi uit” zicea cu glasul său văicăreţ; şi că ori îi dă scrisoare, ori se spală pe mâini.

Am crezut că Alan va fi în mare încurcătură, căci eram lipsiţi de mijloace de scris în această pustietate. Era însă mai descurcăreţ decât bănuiam eu; căută prin pădure, până găsi o pană de porumbei sălbatic, o ascuţi în chip de condei, îşi pregăti singur un fel de cerneală, cu praf de puşcă din cornul său şi cu apă de la izvor şi, rupând un colţ din ordinul militar pe care-l avea de la francezi şi pe care-l purta în buzunar ca pe un talisman, ca să-l ocrotească de spânzurătoare, se aşeză jos şi scrise următoarele:

„Iubite vere, trimite rogu-te banii prin aducător, la locul ştiut de dânsul.

Al tău iubitor văr, A.S”.

Această scrisoare i-o încredinţă dijmaşului, care făgădui că va zori cât va putea, şi o luă cu dânsul la vale.

Nu l-am mai văzut trei zile, dar pe la ceasurile cinci, în cea de-a treia seară, auzirăm în pădure un şuierat, căruia Alan îi răspunse, şi curând se ivi dijmaşul, suind pe lângă pârâu şi uitându-se în dreapta şi în stânga după noi.

Părea mai puţin posomorât ca rândul trecut; era firește bucuros că ajunsese la capătul unei asemenea primejdioase însărcinări. Ne povesti ce se întâmpla prin ţinut: că roiau tunicile roşii, că scotoceau după arme, că zilnic dădeau de bucluc bieţii oameni şi că Iacov şi o parte din slugile sale fuseseră azvârliţi în închisoare, la Fort Williams, sub puternică bănuială de cârdăşie cu făptaşul. Se zvonea, pare-se, pretutindeni, că Alan Breck trăsese în ispravnic şi ieşise hârtie de urmărire şi împotriva lui, şirbe «derberberberbe ce &rbece & <be

201 Răpii1 de piraţi împotriva mea, făgăduind o răsplată de o sută de funzi.

Toate acestea erau veşti cât se poate de proaste, iar bileţelul pe care ni-l adusese dijmasul din partea doamnei Stuart era sfâşietor de trist. îl ruga fierbinte pe Alan să nu se lase prins, încredinţându-l că de va cădea în mâinile soldaţilor, atât el cât şi Iacov erau pierduţi. Banii pe care-i trimisese erau tot ce izbutise să capete sau să găsească cu împrumut şi ruga cerul să ne putem descurca cu atât. În cele din urmă zicea că ne mai trimite şi una dinhârtiile răspândite în ţinut, în care se vorbea despre noi, arătându-ni-se înfăţişarea. La aceasta ne uitarăm tare curioşi şi nu fără oarecare teamă, în parte cum s-ar privi un om în oglindă, în parte cum ar privi către ţeava puştii duşmanului, ca să se încredinţeze dacă ţinteşte într-adevăr spre el. Alan era zugrăvit ca un bărbat mărunt, ciupit de vărsat, vioi, de vreo treizeci şi cinci de ani sau pe aproape, îmbrăcat „cu o pălărie cu pene, un veston franţuzesc, albastru, cu bumbi de argint şi cu dantelă foarte feştelită, un pieptar roşu şi pantaloni de catifea neagră”; iar eu ca „un flăcău înalt şi voinic, de vreo optsprezece ani, purtând o haină veche, albastră, foarte zdrenţăroasă, o tichie veche, scoţiană, o vestă lungă din ţesătură de casă, pantaloni albaştri, pulpele goale, ghete ca de prin Ţara-de-Jos, cu căputele sfâşiate; grăieşte ca în Ţara-de-Jos, barbă

n-are”.

Alan fu destul de măgulit să-şi vadă amintită găteala pe de-a-ntregul, doar când ajunse la vorba „feştelită” îşi privi podoaba de dantelă cam mirat şi amărât. Cât despre mine, mi se părea că ieşisem tare jalnic în acea descriere, şi totuşi eram destul de mulţumit: de vreme ce schimbasem acele boarfe, descrierea încetase a mai fi o primejdie şi-mi era, dimpotrivă, o pavăză.

— Alan – am zis, ar trebui să-ţi schimbi straiele.

— Nu, pe cinstea mea! spuse Alan. Astea-mi sunt straiele, altele n-am. Bine mi-ar sta să mă întorc în Franţa c-o tichie!

Ceea ce făcu să-mi treacă prin cap alt gând: că de-ar fi să mă despart de Alan şi de vestitele sale straie, aş scăpa de teama prinderii şi aş putea să-mi văd pe faţă de treburile mele. Şi nu numai atât ci, presupuând că eram prins singur, se putea dovedi prea puţin împotriva mea, dar prins în tovărăşia aşa-zisului ucigaş, lucrurile ar fi stat cât se poate de prost pentru mine. Din mărinimie nu cutezam să-mi dezvălui gândul în această privinţă, dar de gândit nu puteam să nu mă gândesc. M-am gândit şi mai şi atunci când dijmaşul a scos la iveală o pungă verde cu patru guinee de aur şi cu o parte din încă o guinee în mărunţiş. Adevărat că era mai mult decât aveam eu. Dar vezi că Alan, cu mai puţin de cinci guinee, urma să ajungă până în Franţa, iar eu, cu ceva mai puţin de două, nu mai departe de Queen’s Ferry; aşa încât, judecând lucrurile la dreapta lor măsură, tovărăşia lui Alan era nu numai o primejdie de moarte pentru mine, ci şi o povară asupra pungii mele.

Dar în capul cinstit al tovarăşului meu, nici pomeneală de un asemenea gând nu era. HI credea că-mi slujeşte, că mă ajută şi că mă ocroteşte. Ce puteam dar face decât să tac din gură, să mă amărăsc şi să primesc lucrurile cum se întâmplau să vină?

— E destul de puţin – zise Alan, vârând punga în buzunar, dar mă voi descurca şi cu atâta. Şi acum, John Breck, fii bun şi dă-mi înapoi bumbul, căci domnul acesta şi cu mine suntem de părere s-o luăm din loc.

Dar dijmaşul, după ce bâjbâi printr-o pungă ce-i atârna de brâu, după moda Ţării-de-Sus, deşi altminteri purta costumul din Ţara-de-Jos, cu pantaloni de marinar, începu să dea ochii *t* & se’de *fb**°de?» *fb*>°” «dv *fb*>° °>de

peste cap într-un chip ciudat, şi în cele din urmă spuse:

— Mi pare pierz – vrând să spună că i se pare că-l pierduse.

— Cum? strigă Alan, să pierzi bumbul meu de argint, care a fost al tatălui meu? Iată ce cred eu, John Breck: cred că-i treaba cea mai neroadă ce-ai făcut-o de când eşti pe lume.

Şi, pe când vorbea, Alan îşi aşezase mâinile pe genunchi şi se uita la dijmaş cu zâmbetul pe buze şi cu acea lumină jucăuşă în ochi, care nu era semn bun pentru duşmanii săi.

Poate că dijmaşul era nevinovat sau poate că era pus pe înşelăciune şi mai apoi, aflându-se cu noi într-un loc pustiu, se hotărâse că era mai cuminte să fie om de treabă, atâta ştiu că, dintr-odată, păru să fi găsit acel bumb şi i-l înmână lui Alan.

— Bine, aceasta-i lucru de seamă pentru cinstea neamului Maccoliilor – zise Alan, iar către mine: Iată, ia înapoi bumbul meu şi îţi mulţumesc că te-ai despărţit de el, ceea ce este potrivit cu toate semnele de prietenie pe care mi le-ai dat până acum. Apoi îşi luă rămas bun de la dijmaş, în chipul cel mai călduros. Căci – zise, mi-ai făcut un mare bine şi ţi-ai pus capul în primejdie, iar eu totdeauna te voi numi un om de treabă.

În cele din urmă, dijmaşul se porni pe un drum, iar Alan şi cu mine, după ce ne adunarăm catrafusele, luarăm

la picior pe celălalt, spre a ne urma fuga.

CAPITOLUL XXII

Fugari prin ţinutul mlaştinilor mai bine de unsprezece ceasuri de mers necontenit şi anevoios ne aduseră dis-de-dimineaţă la capătul unui şir de munţi. În faţa noastră se aşternea în vale o întindere pustie şi sfâşiată, pe care trebuia acum s-o străbatem. Soarele se ivise de curând şi ne orbea cu săgeţile sale; o pâclă măruntă şi uşoară se înălţa din ţinutul smârcurilor ca un fum, astfel încât, după cum spunea Alan, s-ar fi putut găsi pe-acolo douăzeci de escadroane de dragoni şi noi habar să n-avem.

Aşadar, ne-am aşezaptetru dâmb al povârnişului, aşteptând să se ridice ceaţa, ne-am pregătit o porţie de terci şi am ţinut sfat de război.

— Dave – zise Alan, iată o întrebare gingaşă: stăm aici până se lasă noaptea sau îndrăznim să mergem înainte?

— Păi – am zis eu, de ostenit sunt tare ostenit, dar încă o dată pe-atâta aş mai putea să merg, dacă asta ar fi tot.

— Ei, dar vezi tu că nu-i tot – zise Alan, nici măcar jumătate. Iată cum stăm: Appin-ul e moarte şi prăpăd pentru noi; la miazăzi sunt numai şi numai Campbelli, deci într-acolo n-o putem lua. Către miazănoapte, de… n-avem nimic de câştigat mergând către miazănoapte, nici tu, care vrei să ajungi la *r* & *pO* & *trbe*°<r» °ca> «¿T» <*b**>*fb0*” «d1»

Queen’s Ferry, nici eu, care vreau să ajung în Franţa. Ei, aşadar, o putem lua spre răsărit.

— Răsărit să fie! am zis eu foarte voios, dar în mintea mea gândind: „Ah, omule, de-ai lua-o tu într-o parte şi m-ai lăsa pe mine s-o iau către cealaltă, ar fi lucrul cel mai sănătos pentru amândoi”.

— Ei da, dar vezi că la răsărit avem smârcurile – zise

Alan. Odată acolo, Dave, înseamnă că mergem la noroc. În acel ţinut sterp, gol şi întins, încotro poate omul să fugă? Dacă vin tunicile roşii de peste deal, te văd de hăt-departe; şi-apoi, peaceia îi duc caii, te poţi măsura cu ei? Nu-i loc bun, Dave, şi pot spune că-i mai rău la lumina zilei decât pe întuneric.

— Alan, ascultă aici ce zic eu, i-am spus. Appin-ul e moarte pentru noi, bani prea mulţi n-avem, nici fainã pentru terci nu prea mai e; cu cât vor căuta mai mult, cu atât mai degrabă s-ar putea să ajungă să ghicească unde ne aflăm; tot ce facem e la noroc şi-ţi dau cuvântul meu că voi merge înainte până voi pica jos.

Alan era în culmea fericirii.

— Uneori – zise, eşti cam prea socotit şi cam prea soi de whig, pentru a fi tovărăşie potrivită unui om de neam ca mine, dar alteori te-arăţi plin de foc şi de curaj; ei, şi-atunci, Dave, te iubesc ca pe-un frate.

Pâcla se ridică şi se mistui şi ne arătă acel ţinut aşternându-se întins şi pustiu ca marea; doar păsările de baltă şi pescăruşii ţiuiau pe deasuprã-i, iar departe, către răsărit, se zărea mişcându-se un cârd de cerbi, ca nişte gămălii. În mare parte, ţinutul se vedea acoperit de o buruiană ruginie; mai toate părţile sterpe erau fărâmate în băltoace şi smârcuri şi ochiuri de turbă; parte se înnegrise de-a binelea, din cauza vreunui pârjol prin bălării; într-alt loc se arăta o pădure întreagă de molifţi uscaţi, ca nişte schelete. Niciodată nu văzuse ochiul omenesc o pustietate mai mohorâtă, dar cel puţin nu se afla picior de soldat în ea şi asta ne trebuia.

Am coborât aşadar în acel pustiu şi ne-am început trudnica şi ocolita călătorie către latura de răsărit. Nu trebuie uitat că jur-împrejurul nostru erau vârfuri de munte, de unde în orice clipă puteam fi văzuţi, astfel încât se cădea să ne ţinem prin adâncurile smârcurilor, iar când acestea se abăteau de la drumul nostru, trebuia să

înaintăm cu nesfârşită grijă pe faţa întinsă şi stearpă a mlaştinii. Uneori eram siliţi să ne târâm câte o jumătate de ceas în şir de la un tufiş de iarbă-neagră la altul, ca vânătorii pe când se înverşunează asupra cerbilor. Senseninase iar şi soarele dogorea; apa din sticla de rachiu se sfârşise degrabă şi, făcând toate socotelile, de-aş fi ştiut ce înseamnă să te târâi jumătate din timp pe burtă, şi-n rest să umbli încovoiat până la genunchi, desigur că m-aş fi lipsit de-o atât de cumplită încercare.

Trudindu-ne din greu şi iar odihnindu-ne şi iar căznindu-ne amarnic, ni s-a scurs dimineaţa şi pe la amiază ne-am trântit într-un desiş de iarbă-neagră, să dormim. Alan stătu de veghe cel dintâi; şi parcă abia închisesem ochii, când m-am simţit zgâlţâit din somn, pentru a începe cu veghea a doua. Cum n-aveam ceasornic, Alan înfipse în pământ o rămurică de iarbă-neagră, ca să iau aminte să-l scol, când umbra ei avea să ajungă într-un anumit punct spre răsărit. Dar între timp mă cuprinse o asemenea oboseală încât aş fi putut dormi douăsprezece ceasuri în şir; aveam gustul somnului în gâtlej, mădularele-mi dormeau, chiar când mintea se trezea; mireasma fierbinte a bălăriilor şi bâzâitul viespilor erau ca o băutură adormitoare şi una-două zvâcneam în sus aiurit şi-mi dădeam seama că aţipisem.

Când m-am trezit ultima dată, parcă mă întorceam mai de departe ca oricând şi m-am gândit că soarele se ridicase mult pe cer. Am privit către crenguţa de iarbă-neagră şi mi-a venit să ţip în gura mare, căci am văzut că trădasem încrederea tovarăşului meu. Mai să-mi pierd capul, de frică şi de ruşine, şi când mi-am aruncat privirea peste mlaştină, parcă mi s-a topit inima-n mine. Căci iată, o ceată de soldaţi călări se lăsase la vale în timp ce eu dormeam şi se apropia de noi dinspre miazăzi-răsărit, răsfirată în chip de gheară şi plimbându-şi caii încoace şi încolo prin văgăunile câmpiei.

Când l-am trezit pe Alan, el îşi aruncă repede ochii, mai întâi către soldaţi, apoi către semn şi aşezarea soarelui şi-şi încreţi sprâncenele, repezindu-mi o uitătură aspră şi îngrijorată totodată, care-mi fu singura mustrare.

— Ce ne facem acum? am întrebat.

— Va trebui să ne jucăm de-a iepurii, zise el. Vezi muntele acela? şi arătă către unul ce se înălţa pe cerul de miazănoapterăsărit. îi zice Ben Alder[22]; este un munte sălbatic şi pustiu, plin de piscuri şi de văgăuni şi dacă putem ajunge înainte de a se face ziuă, poate ne descurcăm.

— Dar, Alan – am strigat eu, asta ne va duce chiar în calea soldaţilor.

— Ştiu prea bine, zise el; dar dacă suntem mânaţi înapoi către Appin, s-a zis cu viaţa noastră. Aşa că dă-i drumul, Dave, băiete, cu sârg!

Şi zicând acestea o luă la fugă în patru labe, cu o iuţeală de necrezut, ca şi cum i-ar fi fost mersul firesc. De asemenea, nu contenea să se strecoare prin gropile smârcurilor care ne ascundeau mai cu nădejde: ba intra în ele, ba ieşea iar la iveală. Unele fuseseră arse sau doar pârjolite de flăcări; şi cum umblam aşa, cu feţele aproape de pământ, ne orbea şi ne înăbuşea o pulbere măruntă ca fumul. Apă nu mai aveam de mult, iar acest chip de alergătură în patru labe îţi dă o slăbiciune şi-o oboseală copleşitoare, încât te înjunghie gleznele şi ţi se topesc încheieturile mâinilor sub propria-ţi greutate. La răstimpuri, pe unde dădeam de câte un tufiş mai mare de iarbă-neagră, ne mai trânteam la pământ câte un pic, să ne tragem sufletul şi, dând la o parte frunzişul, ne uitam înapoi către dragoni. Nu ne mirosiseră, căci îşi vedeau înainte de drum; să fi fost vreo jumătate de companie, împrăştiaţi peste vreo două mile de ţinut şi cotrobăindu-l

22 Ben în scoţiană înseamnă munte.

<&>°id> °<d> fb*>fb*><*&*

temeinic pe când înaintau. Mă trezisem tocmai la timp; puţin să mai fi întârziat şi am fi fost siliţi să alergăm cu ei pe urmele noastre, în loc să ne ascundem fugind către o latură. Chiar aşa cum stăteau lucrurile, cea mai mică întâmplare nenorocoasă ne putea trăda; şi la răstimpuri, când se înălţa din bălării câte o găinuşă, bătând din aripi, zăceam ca morţi, fiindu-ne frică şi să mai suflăm.

Durerea şi sfârşeala din tot trupul, bătaia de inimă, sfâşierea mâinilor şi usturimea gâtului şi a ochilor, în necontenita pâclă de pulbere şi scrum, ajunseseră curând să-mi fie atât de cumplite de îndurat, încât bucuros m-aş fi lăsat de fugă. Numai de frica lui Alan găseam destul curaj pentru a merge înainte. Cât despre el, stingherit fiind – a nu se uita – şi de o manta cât toate zilele, mai întâi se înroşise ca racul, dar pe măsură ce trecea timpul, stacojitul obrajilor se îmbina cu pete de albeaţă; îşi trăgea sufletul icnind şi şuierând, iar când avea*ent*>*fb*-rbe*fb*-*fb**>

209 Răpit de piraţi să-mi spună ceva şi-mi şoptea la ureche, la răgazuri, glasul lui pierduse orice sunet omenesc. Totuşi nu părea deloc abătut, nici nu-şi domolea iuţeala, încât ajunsesem să mă minunez de vârtoşenia acestui om.

În cele din urmă, când prinse a se lăsa înserarea, auzirăm sunetul unei goarne şi, uitându-ne înapoi printre bălării, am văzut ceata soldaţilor începând să se adune. Puţin mai târziu întocmiseră un foc şi făcuseră tabără de noapte, cam pe la mijlocul câmpiei. Atunci m-am rugat de Alan şi m-am străduit să-l înduplec să ne întindem jos şi să dormim.

— Nici vorbă de somn! îmi răspunse. De-aci înainte, dragonii aceştia, obosiţi cum spui tu că sunt, vor păzi tot ţinutul smârcurilor şi n-are să mai iasă din Appin nimeni, poate doar păsările înaripate. Am scăpat, până una-alta, şi acum vrei să pierdem tot ce am câştigat? Nicidecum! Lumina zilei trebuie să ne găsească la loc sigur, pe Ben

Alder.

— Alan – am zis, nu că n-aş avea voinţă, dar nu mai am putere. Aş vrea să pot, dar crede-mă, e tot atât de adevărat că nu mai pot precum e că mă vezi în faţa ta.

— Bine – zise Alan, dacă-i aşa, te voi duce în cârcă.

M-am uitat la el să văd dacă glumeşte: aş, mărunţelul de el vorbea cât se poate de serios; şi când am văzut atâta hotărâre, m-am ruşinat.

— Ia-o înainte! am zis. Vin şi eu în urmă.

Îmi aruncă o privire, ca şi cum ar fi spus: „Aşa-mi placi, Dave, băiete!” Şi o luă iar la goană, cu toată străşnicia.

Odată cu venirea nopţii se făcu mai răcoare şi chiar şi mai întuneric, dar nu prea mult. Nu era un nor pe cer; ne aflam pe la începutul lui iulie şi destul de departe către nord, aşa că în partea cea mai întunecată a acelei nopţi, ca să poţi citi, ţi-ar fi *cbi*°<5> therbe««d-rbe «derberbe «¿T» <be «be trebuit doar ochi buni de tot. Căzuse rouă multă, care muiase mlaştina ca şi-o ploaie şi, pentru câtăva vreme, asta m-a împrospătat. Când ne-am oprit să ne tragem sufletul şi-am avut timp să văd tot ce era în jurumi, limpezimea şi dulceaţa nopţii, liniile munţilor ce păreau adormiţi, şi focul, ca o pată strălucitoare în mijlocul mlaştinilor, pierind îndărătul nostru, mă cuprinse năvalnic mânia că eram silit să mă târăsc mai departe în chinuri şi să mănânc praf ca un vierme.

Dacă m-aş lua după cărţi, aş zice că puţini dintre cei ce au mânuit condeiul au fost cândva cu adevărat istoviţi, altminteri ar fi ştiut să scrie mai cu tărie despre aceasta. Puţin îmi păsa de viaţa mea, nici de trecut, nici de viitor, şi-abia de mai ţineam minte că se află pe lume un flăcău zis David Balfour; nu mă gândeam la mine ci, cu disperare, numai şi numai la fiecare pas nou, care eram sigur că avea să-mi fie şi cel de pe urmă, şi cu ură la Alan, din pricina căruia eram silit să-l fac. Lui Alan îi sta bine, ca unui

oştean ce era; asta-i sarcina căpitanului, să-i facă pe oameni să meargă înainte, fără să ştie pentru ce-şi la o adică să stea locului şi să se lase ucişi. Şi zic că eu aş fi fost bun de soldat prost, căci în aceste din urmă ceasuri, nici prin gând nu-mi dădea c-aş fi avut altă cale decât doar să mă supun, câtă vreme mai eram în stare, şi să mor supunându-mă.

Parcă trecuseră ani când, în cele din urmă, prinse a miji de ziuă; în acest timp scăpasem de primejdia mai mare şi puteam să umblăm în picioare, ca oamenii, în loc să ne mai târâm ca dobitoacele. Dar, vai de păcatele noastre! Ce pereche grozavă trebuie să fi fost, cum mergeam pe două cărări ca nişte moşnegi, ne împleticeam ca nişte ţânci şi eram galbeni la faţă ca morţii! Nu schimbasem o vorbă; fiecare îşi ţinea gura încleştată, privea drept în faţă şi ridica câte un picior şi că ° (*b* fb*>°

211 Răpii1 de piraţi iar îl punea jos, ca cei care ridică greutăţi pe la bâlciuri; şi în tot acest timp, păsăretul mlaştinilor ţipa prin bălării şi lumina se limpezea cu încetul spre răsărit.

Am spus că Alan făcea ca şi mine. Nu că l-aş fi privit măcar o dată, căci altă grijă decât să mă silesc să mă ţin pe picioare n-aveam, ci fiindcă, de bună seamă, trebuie să fi fost la fel de prostit de oboseală ca şi mine, şi să se fi uitat la fel de puţin pe unde mergeam, altfel nu dădeam orbeşte într-o capcană.

S-a întâmplat aşa: coboram o râpă cu iarbă-neagră, Alan înainte şi eu un pas-doi mai în urmă, ca lăutarul cu nevastă-sa; când, deodată, foşni ceva în tufişuri, săriră din ele vreo trei-patru bărbaţi zdrenţăroşi şi, în clipa următoare zăceam pe spate, cu câte un pumnal îndreptat spre beregată.

Nu cred că-mi păsa; durerea pricinuită de această bruftuială se topea în toate celelalte dureri; şi eram prea bucuros că mă oprisem din mers, încât să mă mai

sinchisesc de-un pumnal. Zăceam şi mă uitam în obrazul omului care mă ţinea; şi-mi aduc aminte că obrajii îi erau arşi de soare şi ochii foarte limpezi, dar nu mă temeam de el. L-am auzit pe Alan şi pe un altul strigând în limba celtă, însă mie îmi era tot una ce spuneau.

Apoi pumnalele fură ridicate, ni se luară armele şi rămaserăm alături, şezând în bălării.

— Sunt oamenii lui Cluny, zise Alan. Mai bine nici că puteam pica. Trebuie să stăm aici cu dânşii, care-s iscoadele sale, până ce-i vor putea da de veste căpeteniei de sosirea mea.

Acest Cluny Macpherson, căpetenia clanului Vourich, fusese unul din conducătorii marii răscoale, cu şase ani în urmă[23]; pe capul său fusese pusă recompensă şi eu îl credeam de mult în Franţa, laolaltă cu celelalte căpetenii care cutezaseră acea nebunie. Cât eram de obosit, ceea ce auzisem m-a uluit într-atât, încât m-am trezit pe jumătate.

— Cum – am strigat, Cluny mai e aici?

— Vezi bine! zise Alan. Este încă ţara sa şi-i apărat de clanul său. Asta n-a fost în stare s-o împiedice regele George.

Cred că aş mai fi întrebat şi altele, dar Alan îmi închise gura:

— Sunt cam ostenit – zise, tare mi-ar plăcea să pot dormi! Şi fără alte cuvinte, se întoarse cu faţa într-un desiş de iarbă neagră şi păru să adoarmă de îndată.

Mie nu-mi fu cu putinţă să fac la fel. Aţi auzit cum ţiuie lăcustele în iarbă, vara? Ei, aşa a început să-mi ţiuie mie în tot trupul, de cum am închis ochii, mai cu seamă în cap, în pântec şi în încheieturile mâinilor, de parcă ţopăiau lăcustele în mine; şi îndată a trebuit să deschid iar ochii, să mă întorc pe partea cealaltă, iar să mă sucesc, să mă aşez în capul oaselor şi iar să mă culc; şi-apoi să mă uit la cerul

23 Răscoala de la 1745
rb®«b®rb®rb®rb®rb®«b®°<r» rb"<b®®d>

care mă orbea sau la oamenii de strajă ai lui Cluny, care se zăreau în vârful coastei, sălbatici şi soioşi, trăncănind în limba cehă.

Asta mi-a fost toată odihna, până la întoarcerea trimisului; şi atunci, Cluny fiind, pare-se, bucuros să ne primească, iar a trebuit să ne punem pe picioare şi să pornim înainte. Alan era plin de voie bună; mult împrospătat după somn şi foarte flămând, se gândea cu plăcere la o băuturică şi un taler de scrob cu slănină prăjită, despre care se pare că trimisul îi adusese veste. Cât despre mine, mi se făcea greaţă când auzeam de mâncare. Până acum fusesem greoi ca un buştean; acum mă simţeam cumplit de uşor, de nu puteam merge. Pluteam ca un funigel; pământul parcă era un nor, dealul un fulg; aerul îmi părea un că pe «de *fb** «d5* *rb*>°derberbe” d** <be «d5» /be°de

213 Răpii1 de piraţi şuvoi străbătut de un vârtej, care mă purta încoace şi încolo. Şi peste toate astea, un fel de groaznică deznădejde îmi apăsa sufletul, încât îmi venea să plâng de cât eram de neputincios.

L-am văzut pe Alan încruntând din sprâncene când se uită la mine; mi-am închipuit că de mânie, şi mă împunse o spaimă neroadă, de parc-aş fi fost un copil. Mai ţin minte că zâmbeam şi nu puteam înceta să zâmbesc, oricât îmi dădeam silinţa, căci mă gândeam că n-avea niciun rost în asemenea împrejurări. Dar bunul meu tovarăş de drum îşi bătea capul doar cum să m-ajute şi, în clipa următoare, doi dintre slujitori mă înşfăcară de braţe, iar de aici înainte am fost purtat cu mare iuţeală sau cel puţin aşa mi se păru, fiindcă în realitate trebuie să fi mers destul de domol printr-un ciudat vălmăşag de văi şi văgăuni pustii, până în inima acelui munte singuratic şi trist – Ben Alder.

CAPITOLUL XXIII

Cuşca lui Cluny

Yjunserăm în cele din urmă la poalele unei păduri,

care

JLsuia grozav de pieptiş pe o coastă întunecoasă şi era încununată de o prăpastie stearpă.

— Aici este, zise una dintre călăuze, şi pornirăm să suim coasta.

Copacii se căţărau pe povârniş, ca marinarii pe vergile unei corăbii şi trunchiurile lor erau ca nişte trepte de scară, pe care urcam.

Tocmai către culme, chiar sub locul unde se desprindea de sub frunziş, faţa bolnăvicioasă a stâncii, am dat de acea casă ciudată, cunoscută în ţinut drept „Cuşca lui Cluny”. Trunchiurile mai multor copaci fuseseră legate între ele de-a curmezişul, cu leasă de nuiele, printre ele înfipţi pari de întăritură, iar locul dindărătul acestei zidiri de apărare fusese bătătorit şi umplut cu pământ, pentru a alcătui duşumeaua. Cel mai înalt copac al pădurii slujea de stâlp viu, de sprijin acoperişului. Pereţii erau din împletitură de nuiele acoperită cu muşchi. Toată casa aducea la înfăţişare cu un ou şi stătea pe jumătate aninată, pe jumătate înfiptă în acest desiş prăvălit din vârful muntelui, ca un cuib de viespe într-un mărăciniş verde.

fbl thp* o «de °ca> *fb*>*

r & > *fb*>f* & *>°ca> /be ca> *fb*>*° & *t fbt*> «d1» /be°de <be°de

215 1 Răpii de piraţi

Pe dinăuntru era destul de încăpătoare pentru a da un adăpost oarecum plăcut la vreo cinci-şase inşi. O parte din stâncă, ieşită în afară, fusese folosită cu dibăcie drept vatră; şi fumul, înălţându-se pe peretele stâncii, fără a se deosebi de ea la culoare, trecea lesne nebăgat în seamă din vale.

Acesta era doar unul din ascunzişurile lui Cluny; mai avea peşteri şi lăcaşuri sub pământ. În felurite părţi ale ţinutului său de baştină. Şi, după înştiinţările cercetaşilor săi, se muta când într-un loc, când în altul, după cum se

apropiau sau se depărtau soldaţii. Cu asemenea viaţă şi mulţumită dragostei clanului său, nu numai că rămăsese în ţară, la adăpost sigur, în vreme ce atâţia alţii fugiseră sau fuseseră prinşi şi omorâţi; în felul acesta a mai stat încă vreo patru-cinci ani în ţară, ducându-se în cele din urmă în Franţa, când domnul său îl chemă cu tot dinadinsul. Acolo a murit curând după aceea – şi e ciudat să te gândeşti că poate îi păruse rău după Cuşca sa de pe Ben Alder.

Când am ajuns în uşă, el şedea lângă vatra sa de pe stâncă, supraveghind un slujitor care bucătărea. Avea straie tare sărăcăcioase, purta o scufie împletită, înfundată până peste urechi, şi trăgea dintr-o lulea puturoasă şi ciobită. Dar cu toate acestea, portul îi era regesc şi era falnic la vedere când se ridică de la locul său, spre a ne întâmpina.

— Poftiţi, domnule Stewart, intraţi, domnul meu! zise, şi să poftească şi prietenul domniei-voastre, pe care nu-l cunosc încă pe nume.

— Şi cum se mai află domnia-voastră? zise Alan. Nădăjduiesc, domnul meu, că sunteţi voios şi sănătos tun. Şi este mare cinste pentru mine să vă pot vedea şi să vă înfăţişez pe prietenul meu, domnul David Balfour, stăpân pe moşia Shaws.

Alan nu pomenea nicicând de moşia mea fără un iz de batjocură, când eram singuri, dar faţă de străini trâmbiţa acele cuvinte de parcă ar fi fost un crainic.

— Apropiaţi-vă, rogu-vă, amândoi, domnilor, zise Cluny. Fiţi bineveniţi în casa mea care, fără-ndoială, este un lăcaş cam ciudat şi grosolan, dar care a adăpostit cândva un vlăstar regesc; domnul Stuart ştie, desigur, despre cine-i vorba. Acum vom sorbi o înghiţitură pentru izbândă şi, de îndată ce această nevolnică slugă a mea va mântui cu scrobul, vom cina şi-apoi ne vom încerca dibăcia la cărţi, după cum le şade bine unor bărbaţi de neam. Eu, unul, duc o viaţă cam searbădă – mai zise el, turnând

rachiul, lume nu prea văd aici şi mă scarpin după ureche de urât şi lene, şi mi se tot năzare o măreaţă zi trecută şi duc dorul după altă zi măreaţă, întru care nădăjduim cu toţii şi care nu poate fi departe. Şi iată, închin cu domniile voastre: pentru Restauraţie!

După care am ciocnit cu toţii paharele şi am băut. Sunt sigur că eu nu-i doream niciun rău regelui George, dar el însuşi să fi fost de faţă, cred c-aş fi făcut la fel. De cum sorbirăm băutura, m-am simţit neasemuit mai bine, şi-am putut să privesc şi să ascult, încă puţin cam tulbure la cap, dar fără să mai simt acea spaimă fără pricină şi acea deznădejde.

Era, fără îndoială, un loc ciudat şi o ciudată gazdă. În timpul îndelungului său ascunziş, Cluny se învăţase cu fel şi chip de tabieturi, ca o fată bătrână. Avea un loc anume unde nu se cădea să şadă nimeni altul. Cuşca era rânduită într-un anumit fel şi nimeni nu se cădea să schimbe nimic; bucătăritul era una din plăcerile sale de căpetenie, şi chiar în timp ce ne poftea să intrăm, se uita cu un ochi la slănina din tigaie.

Se pare că uneori se ducea să-şi vadă soţia sau câte un

217 Răpii1 de piraţi prieten mai apropiat, sub pavăza nopţii, însă cea mai mare parte din timp trăia singur de tot şi n-avea legături decât cu santinelele sale şi cu slujitorii care-i purtau de grijă în Cuşcă. Cel dintâi lucru, dimineaţa, era venirea unuia dintre ei, care era bărbier, şi care, în timp ce-l rădea, îi dădea veşti din ţinut, pe care el le sorbea cu nemăsurată lăcomie. Nu mai contenea cu întrebările; întreba cu seriozitatea unui copil şi la unele răspunsuri râdea de parca şi-ar fi pierdut minţile, şi izbucnea iarăşi în râs când îşi aducea aminte, ceasuri întregi după ce plecase bărbierul.

Desigur că întrebările sale s-ar fi putut să fie cu tâlc căci, deşi era sechestrat şi, asemenea celorlalţi bărbaţi de

neam care stăpâniseră pământuri în Scoţia, de curând, prin legea care fusese întocmită de Parlament, fusese lipsit de funcţiile judecătoreşti[24], el tot mai judeca în clanul său, ca cel mai mare în vârstă şi în rang. În vizuina lui erau aduse pricinile de gâlceavă, spre a fi judecate, iar oamenii din ţinutul său, care ar fi dat cu tifla înaltei Curţi de Judecată, lepădau răzbunarea şi plăteau bani peşin doar la vorba unui ins aflat în afara legii, osândit şi hăituit. Când era mânios, azvârlea cu ameninţări de pedepse, ca oricare rege, şi slujitorii săi tremurau şi se îndepărtau ghemuindu-şi capul între umeri, ca nişte copii dinaintea unui părinte năvalnic. Cu fiecare din, ei, când intra, dădea mâna ceremonios, amândouă părţile odată ducând mâinile la tichie, în chip milităresc. Făcând toate socotelile, aveam un bun prilej să văd rânduiala dinăuntrul unui clan din Ţara-de-Sus; şi asta fiind vorba de un şef proscris şi fugar – ţara fiindu-i cucerită, ostaşi călări cutreierând ţinutul

În lung şi-n lat pentru a pune mâna pe el – şi când cel de pe urmă dintre bieţii zdrenţăroşi pe care-i suduia cu mânie ar fi putut dobândi o avere trădându-l.

În această cea dintâi zi, de îndată ce scrobul de slănină a fost gata, Cluny, cu mâna lui, l-a stropit cu lămâie, căci nu ducea lipsă de trufandale, şi ne-a poftit să ne înfruptăm din bucate.

— Este la fel – zise. vorbind despre scrob, ca cel pe care l-am pus dinaintea Măriei Sale Prinţul chiar în acest lăcaş; fără zeamă de lămâie, căci în acea vreme eram bucuroşi să găsim hrana de trebuinţă şi nu ne încurcam cu dresurile. Aşa era: aflai mai curând dragoni decât lămâi în ţinutul meu, în anul patruzeci şi şase.

Nu ştiu dacă scrobul era într-adevăr gustos; privindu-l, mi se făcu greaţă şi n-am putut mânca decât foarte puţin. Iar în timpul mesei, Cluny ţinu să ne facă plăcere

---

24 în Scoţia, marii proprietari funciari mai exercitau în acea vreme, fără altă calificare, funcţiuni judecătoreşti şi administrative.

povestindu-ne despre şederea prinţului Charly la Cuşcă şi ne-a redat cuvânt cu cuvânt cele ce fuseseră spuse şi se scula de la locul său spre a ne arăta unde stătuseră vorbitorii. Din toate acestea am priceput că prinţul era un băietan fermecător şi voios, cum îi şade bine odraslei unui neam de regi cu aleasă creştere, dar că nu era înţelept precum Solomon. Am mai priceput că în timpul şederii sale în Cuşcă era adesea beat; vezi dar că năravul care mai încolo, după cum spun toţi, l-a dus de râpă, începuse să se arate încă de pe atunci.

De îndată ce am terminat de mâncat, Cluny scoase la iveală un pachet de cărţi de joc, vechi şi soioase, cu urme de degete pe ele, cum se văd prin hanurile de rând, şi ochii îi străluceau când ne pofti să ne apucăm de joc. Dar iată că acesta era unul rb xxd5»

din lucrurile pe care fusesem învăţat de mic să le ocolesc ca pe-o necuviinţă, tatăl meu fiind încredinţat că a-ţi pune în joc mijloacele de trai şi a căuta să le dobândeşti pe-ale altora, la cheremul unor petice de carton, nu era vrednic nici de un creştin, nici de un om ales. Desigur că aş fi putut spune că sunt obosit, ceea ce era destulă pricină de iertare, dar am crezut că se cădea să-mi mărturisesc credinţa. Trebuie să mă fi înroşit rău la faţă, însă, vorbind cu tărie, le-am spus că nu sunt chemat să-i judec pe alţii, dar în ce mă privea, nu mă pricepeam la asemenea ştiinţă.

Cluny se opri din amestecatul cărţilor.

— Ei, drace! zise. Ce mai e şi-asta? Ce soi de vorbe caraghioase de whig în casa lui Cluny Macpherson?

— Pun mâna în foc pentru domnul Balfour, sări Alan. E un om de neam, cinstit şi inimos, şi vă rog să nu uitaţi cine v-o spune. Port nume de rege – adăugă el, dându-şi pălăria pe-o ureche; eu şi cine mi-e prieten suntem tovărăşie potrivită pentru cei mai aleşi. Dar domnul e ostenit şi s-ar cădea să doarmă; dacă dânsul n-are chef de cărţi, pe noi doi nimic nu ne poate stingheri. Iar eu,

domnul meu, sunt în stare şi bucuros să joc cu domnia voastră orice joc veţi dori.

— Domnul meu-zise Cluny, binevoiţi să aflaţi că, în această biată casă a mea, orice om de neam poate face ce-i este pe plac. Dacă prietenului dumitale îi place să stea cu capul în jos şi cu picioarele în sus, n-are decât. Iar dacă dânsul, ori dumneata, ori indiferent cine, este cumva nemulţumit, eu, unul, bucuros sunt gata să ies cu acela în pădure, pentru a ne lămuri.

N-aveam niciun chef ca aceşti doi prieteni să-şi taie beregata din pricina mea.

— Domnul meu – am zis, sunt tare ostenit, după cum spune Alan, şi, ce-i mai de seamă, de vreme ce şi domnia voastră aveţi desigur feciori, vă pot spune că-i vorba de-o făgăduială făcută tatălui meu.

— Ajunge, ajunge, nu mai grăi nimic, zise Cluny şi mă îndrumă către un culcuş de iarbă-neagră, într-un ungher al Cuştii. Dar i se stricase cheful, mă privea pieziş şi bombănea când dădea cu ochii de mine. Şi într-adevăr, trebuie să recunoaştem că atât şovăielile mele, cât şi vorbele cu care le dădusem pe faţă, cam miroseau a puritan şi nu prea erau la locul lor printre nişte iacobiţi sălbatici de la munte.

Poate de pe urma rachiului şi a slăninei de mistreţ, o greutate nemaipomenită începuse să mă copleşească, şi nici n-apucasem bine să mă înţind în culcuş, că am şi căzut într-o stare foarte ciudată, de parcă eram pe altă lume, şi în acea stare am rămas mai tot timpul şederii noastre în Cuşca lui Cluny. La răstimpuri eram treaz de-a binelea şi pricepeam ce se petrece; alteori auzeam doar glasuri sau oameni care sforăiau, şi mi se părea că-i un şuvoi care curge în neştire, şi pătratele păturilor de pe pereţi ba se topeau, ba creşteau, cum se răsfrânge para focului în tavan. Pesemne că la răstimpuri vorbeam ori strigam, fiindcă ţin minte că din când în când mă miram că nu mi se

răspunde; totuşi nu stăruia în mintea mea vreo anume vedenie apăsătoare, ci doar o cuprinzătoare şi neagră groază – o groază de locul unde mă aflam, de culcuşul în care zăceam, de pledurile de pe pereţi, de glasuri, de foc, de mine însumi.

Slujitorul-bărbier, care era şi doctor, a fost chemat să mă lecuiască, dar cum vorbea în limba celtă, nu am înţeles o boabă din părerea sa, şi mi-era prea rău ca să mai cer să mi se tălmăcească ce spune. Ştiam prea bine că sunt bolnav, şi de altceva puţin îmi păsa. Nu-mi păsa de nimic, în timp ce zăceam aşa ca vai de mine. Dar Alan şi Cluny şedeau mai tot timpul cu cărţile în mână şi mi-era limpede că Alan trebuie să fi început prin a câştiga, căci îmi amintesc că o dată m-am ridicat în capul oaselor şi i-am văzut jucând înverşunat, iar pe masă se afla o grămadă mare şi scânteietoare – să fi fost vreo şaizeci până la o sută de guinee. Părea destul de ciudat să vezi atâta bogăţie într-un cuib agăţat de-un ciot de stâncă şi clădit din leasă de nuiele împletită-n jurul copacilor codrului. Şi chiar în clipa aceea m-am gândit că Alan îşi dăduse drumul într-o apă cam mare, el care n-avea alt cal de bătaie decât o pungă verde căptuşită cu cinci funzi.

Norocul se pare că trecu de partea cealaltă în a doua zi. Pe la prânz am fost trezit pentru masă şi, ca de obicei, n-am putut să mănânc şi mi s-a dat o băutură, un fel de ceai amar pe care mi-l recomandase bărbierul. Intra soarele pe uşa deschisă a Cuştii şi mă supăra, orbindu-mă. Cluny şedea la masă, muşcând pachetul cu cărţi. Alan se aplecase deasupra culcuşului meu şi-i vedeam chipul aproape de tot, şi fiindu-mi ochii tulburaţi de friguri, faţa lui mi se părea înspăimântător de mare.

Mă ruga să-i împrumut banii mei.

— Pentru ce? am întrebat.

— A, doar aşa, împrumut, zise el.

— Dar de ce? am mai întrebat o dată. Nu-nţeleg.

fy< & >*fb*> „<?» *fb*> «de *fb*>b» e = <?» ° «de rb» ce<r>

— Ei, Dave! a răspuns Alan, îţi pare rău să-mi împrumuţi nişte bani?

Chiar că mi-ar fi părut rău, dacă aş fi fost în toată firea. Dar atunci nu mă gândeam decât să înlătur capul aplecat deasupra mea şi i-am înmânat banii pe care-i aveam.

În dimineaţa zilei a treia, când se împlineau patruzeci şi opt de ore de când sosisem la cuşcă, m-am trezit cu sufletul uşurat, foarte moale şi istovit, ce-i drept, dar văzând lucrurile din jurul meu în mărime firească şi cu înfăţişarea lor cumsecade, din fiecare zi. Ba chiar îmi era foame; m-am sculat din pat cu de la mine putere şi, cum am terminat gustarea de dimineaţă, am ieşit afară, la intrarea Cuştii şi m-am aşezat acolo, în creştetul pădurii. Era o zi cenuşie, cu un aer răcoros şi molcom, şi am stat toată dimineaţa cufundat în visare, stingherit doar de trecerea iscoadelor şi slugilor lui Cluny, care veneau cu cele de trebuinţă şi cu veşti, căci soldaţii părăsind ţinutul, se poate spune că acum Cluny domnea făţiş.

Când m-am înapoiat, el şi Alan puseseră deoparte cărţile şi descoseau un slujitor, iar Cluny se întoarse şi-mi vorbi în limba celtă.

— Nu cunosc celtă, domnul meu, i-am zis.

Dar vezi că de la încurcătura cu cărţile, tot ce spuneam şi făceam avea darul să-l sâcâie pe Cluny.

— Atunci numele dumitale este mai înţelept decât dumneata – zise supărat, căci este un bun nume celt. Dar alta-i treaba: iscoada mea spune că la miazăzi nu mai este nicio primejdie, întrebarea este: te simţi în stare să mergi?

M-am uitat pe masă şi am văzut cărţile, însă aurul ioc.

scrise – şi toate pe partea lui Cluny. În afară de asta, Alan avea o figură stranie, ca unul care nu-i în apele lui şi atunci am avut o presimţire rea.

— Nu ştiu dacă sunt sănătos pe cât ar trebui, am răspuns, uitându-mă la Alan, dar ştiu că bruma de bani ce-o avem trebuie să ne ducă până departe.

Alan îşi muşcă buza de jos şi privi în pământ.

— David – zise în cele din urmă, am pierdut banii, iată adevărul adevărat.

— Şi pe-ai mei? l-am întrebat.

— Şi pe-ai tăi, gemu Alan. Nu trebuia să mi-i dai. Sunt nebun când e vorba de cărţi.

— Haide, haide! Lăsaţi prostiile! zise Cluny. A fost doar o glumă. Ce mai pierdeţi vremea! Fireşte că veţi căpăta banii înapoi – şi de două ori pe-atâta, dacă-mi îngăduiţi. Frumos mi-ar şedea să-i păstrez! Cum i-ar trece prin cap cuiva să eu aş putea fi o piedică în calea unor domni aflaţi într-o stare ca aceea în care vă aflaţi domniile voastre? Frumos mi-ar sta! mai zise el şi începu să-şi smulgă aurul din buzunare, cu faţa înfierbântată.

Alan nu zicea nici care, doar se uita în pământ.

— Binevoiţi să ieşiţi puţin cu mine până afară, domnul meu? l-am întrebat pe Cluny.

El răspunse că bucuros, şi mă urmă îndată, însă arăta stânjenit şi scos din fire.

— Şi-acum, domnul meu – i-am zis, mai întâi trebuie să recunosc mărinimia domniei-voastre.

— Ce nerozii mai sunt şi astea? strigă Cluny. Care naiba mărinimie? Este o întâmplare cum nu se poate mai nefericită, dar ce-aţi vrea să fac, încuiat cum sunt în bârlogul ăsta al meu, fără doar să mă aşez cu prietenii la un joc de cărţi, când îi am la îndemână? Iar dacă pierd, fireşte, doar nu-i de crezut că… Şi aici se opri.

— Da – zisei eu, dacă pierd ei, domnia-voastră le daţi

banii înapoi, iar atunci când câştigă, dânşii pleacă cu banii dumneavoastră în pungă. Am mai spus adineauri că recunosc mărinimia domniei-voastre, dar pentru mine, domnul meu, e o treabă tare neplăcută să fiu silit fără vină la o asemenea purtare.

A urmat o scurtă tăcere, în timpul căreia Cluny parcă tot voia să spună ceva, dar nu spuse nimic. Şi se roşea mereu la faţă.

— Sunt tânăr, am mai zis, şi vă cer sfatul domniei-voastre. Sfătuiţi-mă ca pe feciorul dumneavoastră. Prietenul meu a pierdut în toată legea aceşti bani, după ce câştigase de la dumneavoastră – tot în toată legea – o sumă cu mult mai mare. Pot eu să-i primesc înapoi? Este aceasta cinstit din partea mea? Oricum aş face, vedeţi şi dumneavoastră că e greu pentru un om care are cât de cât mândrie.

— E destul de greu şi pentru mine, domnule Balfour, răspunse Cluny, şi parcă m-ai înfăţişa în chipul unuia care a prins la strâmtoare nişte oameni sărmani, pentru a-i jecmăni. N-aş vrea în ruptul capului să-mi păşească prietenii pragul şi să li se căşuneze dintr-aceasta vreo supărare şi, cu o izbucnire de mânie, strigă – dar nici pe mine să nu mă supere!

— Vedeţi dar, domnul meu – i-am spus, că am avut şi eu puţină dreptate şi că jocul acesta cu cărţile nu-i o îndeletnicirerbe*cb*>ce &rbe°>e> /be «<e>rbe «berbe°<r*

225 Răpit de piraţi prea cuviincioasă pentru bărbaţii de neam bun. Dar tot mai sunt în aşteptarea răspunsului domniei-voastre.

Sunt încredinţat că dacă va fi simţit vreodată Cluny că nu poate suferi pe careva, apoi acela eram eu.

Mă privi de sus până jos, cu o uitătură de parcă ar fi fost gata să mă facă praf şi i-am citit pe buze provocarea. Dar l-a dezarmat fie tinereţea mea, fie însuşi simţul său de

dreptate.

Desigur că era o păţanie cât se poate de usturătoare pentru toţi cei pe care îi privea, iar pentru Cluny nu cel mai puţin, şi cu atât mai multă laudă se cuvine felului cum îi făcu faţă.

— Domnule Balfour – îmi zise, mie mi se pare că dumneavoastră prea tăiaţi firul în patru şi prea staţi cu evanghelia-n mână, dar cu toate acestea, judecaţi ca un om de neam şi-un cavaler. Vă dau cuvântul meu că puteţi lua aceşti bani; la fel i-aş fi spus şi feciorului meu – şi iată mâna mea spre încredinţare!

CAPITOLUL XXIV

Fugarii. Cearta

VP Ian şi cu mine am fost trecuţi peste lacul Errocht în

Xnegura nopţii şi acum coboram malul lui către răsărit, în drum spre altă ascunzătoare, aproape de capiul lacului Rannoch, către care ne călăuzea unul din slujitorii lui Cluny. Flăcăul acela ducea tot bagajul nostru şi cogeamite mantaua lui Alan pe deasupra, iar cu asemenea povară, din care mult mai puţin de jumătate pe mine m-ar fi doborât, el înainta cu pas sprinten, ca un căluţ voinic de munte, care ar fi dus în spinare un fulg; şi totuşi, pe-acelaşi flăcău, în luptă dreaptă, l-aş fi putut frânge pe genunchi.

Fără îndoială, era o mare uşurare să umbli despovărat şi, poate că dacă nu m-aş fi simţit acum atât de liber şi de uşor, nici n-aş fi putut să merg. Abia mă sculasem după boală, iar împrejurările nu mă puteau îmboldi să mă silesc prea tare, aşa cum călătoream, prin cele mai mohorâte pustietăţi ale Scoţiei, sub un cer înnorat şi cu inimile tulburate unul împotriva celuilalt.

Multă vreme n-am vorb it nimic, umblând alăturea sau unul în urma celuilalt, cu feţele încleştate: eu, mânios şi mândru, şi trăgându-mi puţina putere ce-o aveam din

aceste două nă

e de *fb**°<r»rbe °<r» *t* & >

227 Răpii de piraţi valnice şi păcătoase sentimente, iar Alan, mânios şi ruşinat, ruşinat că-mi pierduse banii, mânios că primeam acest lucru cu atâta năduf.

Gândul unei despărţiri îmi încolţea tot mai puternic în minte, şi cu cât simţeam mai mult că-l încuviinţez, cu atât mă ruşinam mai mult de această încuviinţare. Da, ar fi fost straşnic, şi frumos, şi mărinimos din partea lui Alan să se fi întors către mine şi să-mi fi spus: „Du-te, sunt în cea mai mare primejdie, tovărăşia mea nu face decât să sporească pericolul şi pentru tine”. Dar ca eu să mă îndrept către prietenul care sigur că mă iubea şi să-i spun: „Tu eşti în primejdie, eu cu mult mai puţin, prietenia ta e o povară; du-te, înfruntă-ţi norocul şi poartă-ţi greutăţile singur” – nu, asta era cu neputinţă; numai cât mă gândeam în taină la aşa ceva şi-mi ardeau obrajii de ruşine.

Şi totuşi, Alan se purtase ca un copil, ba chiar mai rău decât atât, – ca un copil viclean. Să mă momească să-i dau banii, pe când zăceam aproape în neştire, era aproape o hoţie; şi acum, uită-te la el, cum umblă gâfâind alături de mine, fără o leţcaie a sa şi, după câte se vede, foarte mulţumit să folosească netulburat banii pe care mă silise să-i cerşesc! Eadevărat, eram gata să-i împart cu dânsul, dar îmi venea să turbez când îl vedeam că se bizuie pe asta.

Iată cele două sentimente care mă stăpâneau, şi despre niciunul din ele n-aş fi putut deschide gura fără să mă arăt ruşinos de mic la suflet. Aşa că alegeam răul mai neînsemnat şi nu vorbeam deloc, şi nici măcar nu mă uitam la tovarăşul meu decât cu coada ochiului.

Până la urmă, de cealaltă parte a lacului Errocht, trecând printr-un loc întins, cu stufăriş, unde mersul era lesnicios, el nu a mai putut răbda şi se apropie de mine.

— David – zise, nu în acest fel ar trebui să se poarte

doi prieteni faţă de-o întâmplare măruntă. Se cuvine să-ţi spun că-mi pare rău, şi iată, ţi-am spus-o. Iar dacă ai şi tu să spui ceva, fa bine şi spune.

— Aeu de colo, eu n-am nimic de spus.

De parcă nu s-ar fi aşteptat la asemenea răspuns, păru tulburat, iar mie mi-a făcut o josnică plăcere să-l văd astfel.

— Nu? zise cu un glas cam tremurând. Nici când mărturisesc că m-am purtat prosteşte?

— Vezi bine că te-ai purtat prosteşte – am zis eu, cu răceală, dar trebuie să recunoşti că nu te-am mustrat defel.

— Nu, defel, dar ştii bine că ai făcut şi mai rău. Este oare nevoie să ne despărţim? Aşa ai spus cândva. Ai s-o mai spui odată? Sunt munţi şi câmpii îndeajuns de aici şi până la cele două mări, David, şi trebuie să recunosc că nu-mi prea place să zăbovesc unde nu sunt dorit.

Aceste vorbe mă străpunseră ca un tăiş de sabie, căci parcă îmi dădeau în vileag trădarea lăuntrică.

— Alan Breck! am strigat, şi apoi: Drept cine mă iei? Crezi că aş fi în stare să-ţi întorc spatele când ţi-e cel mai greu? N-ar trebui să-mi arunci în obraz una ca asta! Tot ce-am făcut arată că nu-s în stare de-o asemenea faptă. E adevărat c-am adormit în mlaştină, dar asta din oboseală şi n-ar trebui să mi-o scoţi pe nas. s

— Ceea ce nici n-am făcut, zise Alan.

— Dar în afară de asta – urmai, ce vină am, ca să mă asemuieşti unei javre, cu o astfel de bănuială? Niciodată nu mi-am trădat un prieten şi crezi că voi începe cu tine? Sunt între noi doi lucruri pe care eu nu le pot uita niciodată, chiar dacă tu le uiţi.

rberbe°<§> *fb*-rbe «d5»rbe°derbe» & *fb**>

22S Răpiide piraţi

— Nu-ţi voi spune decât atât, Dave – vorbi Alan, foarte domol, că de mult îţi datorez viaţa şi acum îţi mai

datorez şi bani. Ar trebui să încerci să-mi faci povara asta mai lesne de purtat.

Firesc ar fi fost să mă mişte vorbele acestea şi, într-un fel o şi făcură, dar într-un fel anapoda. Simţeam că mă port prosteşte şi acum eram mânios nu numai pe Alan, ci şi pe mine, ceea ce mă făcea să fiu şi mai crud.

— Mi-ai cerut să vorbesc, am zis. Bine, am să vorbesc. Recunoşti chiar şi tu că mi-ai pricinuit o mare neplăcere: a trebuit să înfrunt o jignire; – nu te-am mustrat defel, n-am spus o dată lucrului pe nume până ce n-ai făcut-o tu însuţi. Şi-acum mă ţii de rău – am strigat – că nu pot să joc şi să cânt, ca şi cum aş fi bucuros de întâmplare. Te pomeneşti că vrei să şi îngenunchez şi să-ţi mulţumesc pentru cum te-ai purtat! Ar trebui să te mai gândeşti şi la alţii, Alan Breck! Dacă te-ai gândi puţin mai mult la alţii, poate c-ai vorbi mai puţin despre tine; şi când un prieten care ţine la tine trece peste o jignire fără să scoată o vorbă, ţi s-ar cădea să fii bucuros şi să laşi lucrurile baltă, în loc să-i găseşti tot lui vină. După cum tu însuţi spui, tu eşti de vină, aşa că n-ar trebui tot tu să cauţi gâlceavă.

— Bine, bine – zise Alan, ai vorbit destul.

Şi iar am căzut amândoi în tăcerea de mai înainte; şi-am ajuns la capătul drumului nostru, şi-am cinat şi ne-am culcat, fără să mai scoatem o vorbă.

A doua zi, înainte de-a se lumina, călăuza ne-a trecut lacul Rannoch şi apoi ne-a spus ce cale credea el că e mai bine să urmăm. Şi anume: să ne suim de îndată pe piscuri, să mergem roată în jurul lor, înconjurând culmile văii Lyon, văii Lochny şi văii Dochart şi să coborâm către Ţara-de-Jos, lângă Kippen, la apa de sus a Forth-ului. Lui Alan nu prea-i era pe plac o cale ce ne purta prin ţinutul vrăjmaşilor săi de moarte, Campbelli din Glenorchy. El spuse că de-am lua-o către răsărit, am ajunge aproape îndată printre Stuarţii din Athole, o seminţie de-un nume şi de-o obârşie cu dânsul, deşi supunându-se unei alte căpetenii şi că, în

afară de aceasta, am ajunge pe o cale cu mult mai lesnicioasă şi iute la locul către care ne îndreptam. Însă călăuza, care de fapt era căpetenia iscoadelor lui Cluny, a ştiut să-i dea argumentele necesare, arătându-i puterea trupelor de soldaţi din fiecare ţinut şi susţinând până la urmă, după câte am putut înţelege, că nicăieri nu vom fi mai puţin supăraţi ca într-un ţinut al Campbeliilor.

Alan se supuse în cele din urmă, dar cu inima îndoită.

— Este unul dintre cele mai serbede ţinuturi din Scoţia – zise. Nu ştiu să fie pe acolo nimic altceva decât bălării şi ciori şi Campbelli. Dar văd că eşti om cu socoteală, aşa că să fie cum zici dumneata!

Ne-am urmat deci drumul pe această cale şi timp de trei nopţi am umblat aproape întruna, pe coame pustii şi stranii şi printre obârşiile şuvoaielor sălbatice, adesea înfăşuraţi într-un giulgiu de pâclă, aproape necontenit plouaţi şi bătuţi de vânturi şi niciodată înviorați de o rază de soare. Ziua zăceam şi dormeam în bălăriile care musteau de umezeală, noaptea ne căţăram fără încetare pe înălţimi primejdioase şi printre cioturi de stâncă aspră. Adesea ne rătăceam; adesea ne învăluia într-atât ceaţa, încât trebuia să stăm locului şi să aşteptăm până se lumina. De foc nici vorbă nu putea fi, nicăieri. Singura hrană ne era terciul nefiert şi o bucată de carne rece, pe care o luasem de la Cuşcă; cât despre băutură.

<*b*°°ca> *fb*O*°ca> *fE*>°°<r* *fb**>

Dumnezeu ştie că de apă nu duceam lipsă.

Era un timp îngrozitor – cu atât mai îngrozitor cu cât şi vremea şi ţinutul erau posomorâte. Niciodată nu ne-ncălzeam; îmi clănţăneau dinţii în gură, eram chinuit de o cumplită durere în gât, cum fusesem şi pe insulă, aveam într-o parte un junghi ascuţit, care nu mă părăsea o clipă şi cât dormeam în culcuşul cel umed. cu ploaia biciuindu-mă pe deasupra şi noroiul pătrunzându-mă pe dedesubt,

retrăiam în închipuire părţile cele mai înfricoşătoare ale peripeţiilor mele – vedeam tumul de la Shaws luminat de fulger, pe Ransome purtat pe braţe de marinari, pe Shuan dându-şi sufletul pe podeaua cabinei ofiţerilor, ori pe Colin Campbell trăgând de piepţii hainei sale. Din asemenea crâmpeie de somn zbuciumat eram trezit în amurg, pentru ca, şezând în aceeaşi mocirlă în care dormisem, să cinez terci rece, în timp ce ploaia, care îmi bătea aprig obrajii sau mi se prelingea de-a lungul spinării în firicele de gheaţă, uneori, când sufla vântul, se despica fără de veste, arătându-ne prăpastia vreunei văi întunecoase, unde vuiau cu glas jalnic şuvoaiele.

Din toate părţile ne-nconjura larma nenumăratelor ape. În ploaia statornică se sloboziseră izvoarele muntelui; pe fiecare vale ţâşnea apa ca dintr-o fântână; fiecare pârâu, venind cu apele mari, se umflase de se revărsa din matcă. Pe când umblam noaptea, era înfiorător să le auzi glasurile jos prin văi, aci duruind ca tunetul, aci vuind mânios. Înţelegeam bine acum basmul acelui demon al şuvoaielor despre care se zicea că stă şi jeleşte şi hăuie pe la vaduri până ce se apropie drumeţul osândit. Alan, după cum vedeam, credea în acel basm sau cel puţin în parte; când vuietul apei creştea mai sălbatic, nu mă mai miram, deşi, fireşte, tot mă mai stânjenea

să-l văd făcându-şi cruce, după obiceiul catolicilor.

În timpul acestei pribegii îngrozitoare nu mai era între noi niciun fel de apropiere, nici măcar nu ne vorbeam. Adevărul este că eram pe cale să mă îmbolnăvesc de moarte, şi asta lămureşte cel mai bine purtarea mea, dar şi faptul că din naştere eram pornit să fiu neiertător, că mă supăram anevoie, dar uitam şi mai anevoie, şi că acum era mânios şi pe tovarăşul meu şi pe mine însumi. Timp de două zile el fu aproape întruna neobosit de binevoitor, tăcut într-adevăr, dar mereu gata

să-mi sară într-ajutor şi sperând mereu, după cum foarte bine vedeam, că supărarea mea se va risipi. Eu însă, în acest timp, rămâneam închis în mine, hrănindu-mi mânia, împotrivindu-mă cu asprime oricărui ajutor şi trecându-l cu vederea, de parcă ar fi fost un tufiş sau o piatră.

A doua noapte, sau mai bine-zis când se crăpa de ziuă pentru a treia oară, ne aflam pe o culme foarte deschisă, încât n-am putut, ca de obicei, să şedem îndată să mâncăm şi apoi să dormim. Înainte să ajungem la un loc adăpostit, se luminase binişor, căci, deşi mai ploua, norii se înălţaseră; atunci Alan, uitându-se la faţa mea, vădi oarecare semne de îngrijorare.

— Ar trebui să mă laşi să-ţi duc lucrurile – spuse, poate pentru a noua oară de când ne despărţisem de iscoada lui Cluny, lângă lacul Rannoch.

— Mulţumesc, mă simt foarte bine, am răspuns, rece ca gheaţa.

Lui Alan i se urcă sângele în obraz.

— Nu te voi mai ruga – zise. Nu sunt un om prea răbdător, David.

— Am zis eu vreodată că eşti? i-am răspuns, prosteşte şi necuviincios, de parc-aş fi fost un băieţaş de zece ani.

«5> «: be Od> «: beed:» e be Od;»rbeo d! e be Od! >e bead!» «; bead>/beo de

233 Răpii1 de piraţi

Alan, pe loc, n-a dat niciun răspuns, dar purtarea lui răspunse îndeajuns. De aici încolo, pesemne că se iertă cu desăvârşire pentru pocinogul din casa lui Cluny; îşi dădu iar pălăria pe-o ureche, înainta iar sprinten şi nepăsător, fluiera cântece şi mă privea pieziş, cu un zâmbet sfidător.

În noaptea a treia aveam de trecut prin capătul de apus al ţinutului Balquhidder. Se luminase şi se răcise; era chiar un picuţ de ger şi un vânt de la miazănoapte împrăştiase norii şi aprinsese stele lucii pe cer. Şuvoaiele tot mai veneau, fireşte, şi tot mai hăuiau printre culmi, dar

am băgat de seamă că Alan nu se mai gândea la demon şi era vesel nevoie mare. Cât despre mine, schimbarea vremii venea prea târziu; zăcusem atâta prin băltoace, încât, după cum spune Biblia, şi straielor le era silă de mine; eram istovit de moarte, mi-era rău de credeam că-mi dau sufletul, tot trupul mi-era numai durere şi tremur; răceala vântului mă pătrundea şi vâjâitul său îmi ameţea auzul. În această jalnică stare eram silit să îndur din partea tovarăşului meu de drum un fel de prigoană. Vorbea tot timpul şi numai ca să-şi râdă de mine. „Whig" era cea mai blândă dintre ocările sale. „Iată – zicea, iată o băltoacă pentru tine de sărit, wighişorule! Ştiu că eşti straşnic la sărit!" Şi tot aşa o ţinea, cu chip şi glas batjocoritor.

Ştiam că numai eu sunt de vină şi nimeni altul, dar prea eram chinuit ca să mă căiesc; simţeam că prea departe nu mă mai pot târî şi în curând aveam să fiu nevoit să mă culc pe jos şi să mor în aceşti munţi umezi, ca o oaie sau ca o vulpe, iar oasele mele aveau să albească pe-aici, ca oasele sălbăticiunilor. Poate că aiuram, dar iată că începea să-mi placă această părere, începeam să mă ridic în slăvi la gândul unei asemenea morţi, singur în pustie, cu vulturii sălbatici cotropindu-mi ultimele clipe. Alan se va căi atunci, gândeam; avea să-şi amintească, după ce voi muri, cât de mult îmi datora, şi amintirea îi va fi un chin. Umblam aşa, asemenea unui băieţaş de şcoală nătâng, bolnav şi cu inima încuiată, nutrind mânie împotriva semenului meu. Şi la fiecare ocară a lui Alan, mă mângâiam în sinea mea: „Lasă, gândeam, îţi pregătesc eu o ocară mai bună; când voi pica jos şi voi muri, arc să fie o palmă pentru tine. Ah, ce răzbunare! Ah, cum te vei căi de nerecunoştinţa şi cruzimea ta!"

Şi-n tot acest timp mi-era şi mai rău. O dată căzusem, muindu-mi-se picioarele, şi pentru o clipă, Alan rămăsese uluit, dar m-am ridicat atât de repede şi am pornit înainte în chip atât de firesc, încât el uită curând această măruntă

întâmplare. Mă treceau valuri de căldură şi apoi mă încrâncenam de frig. Junghiul din coastă era aproape de neîndurat. Până la urmă am început să simt că nu mă mai puteam târî înainte şi, odată cu asta, mă năpădi dorinţa să termin cu Alan, vorbindu-i pe şleau, să-mi dau drumul mâniei şi să-mi sfârşesc viaţa într-un chip mai năprasnic. Tocmai mă numise „whig”. M-am oprit locului.

— Domnule Stewart – am spus, cu un glas care fremăta ca o strună de vioară, eşti mai în vârstă decât mine şi ar trebui să ştii să te porţi. Crezi că eşti foarte înţelept sau crezi că dovedeşti mult umor bătându-ţi joc de credinţele mele? Eu unul credeam că unde oamenii nu-s de aceeaşi părere, ce-i ce sunt de neam bun ştiu să rămână la părerile lor într-un chip cuviincios; şi, de nu aş crede astfel, ţi-aş spune că aş putea să găsesc o ocară mai bună ca unele pe care le ştii dumneata.

Alan se oprise în faţa mea, cu pălăria pe-o ureche, cu mâinile în buzunarele pantalonilor, cu capul puţin aplecat într-o parte. Asculta zâmbind răutăcios, după cum vedeam la lumina stelelor; şi, după ce am terminat ce aveam de spus.

235 Răpii1 de piraţi începu să fluiere un cântec iacobit. Era cântecul făcut întru batjocura înfrângerii generalului Cope la Preston Pans:

„Hei, Johnny Cope, tot te mai ţii pe picioare?

Şi tobele tot mai bat?”

Atunci mi-am adus aminte că Alan, în ziua acelei lupte era înrolat de partea regelui.

— De ce-ai ales cântecul acesta, domnule Stewart? am zis. Oare ca să-mi aminteşti că ai fost bătut de amândouă părţile?

Cântecul îngheţă pe buzele lui Alan.

— David! zise el.

— Dar e timpul ca aceste purtări să înceteze – am urmat – şi vreau ca de aici înainte să vorbeşti cuviincios

despre regele meu şi despre bunii mei prieteni, Campbelli.

— Eu sunt un Stuart, începu Alan.

— A! i-am tăiat vorba, ştiu că porţi nume de rege. Dar n-ar fi rău să-ţi aminteşti că de când mă aflu în Ţara-de-Sus, i-am văzut pe mulţi din cei care poartă numele acesta; şi tot ce-aş putea spune mai bun despre dânşii e că nu le-ar strica să se spele.

— Îţi dai seama că mă insulţi? zise Alan, foarte încet.

— Îmi pare rău – am zis, fiindcă n-am terminat încă; şi dacă nu ţi-a fost pe plac începutul predicii, mă tem că şi sfârşitul îţi va place la fel de puţin. Ai fost alungat pe câmpul de bătaie de către bărbaţii vârstnici ai partidului meu şi-mi pare că acum vrei să te răzbuni pe un băiat. Te-au bătut atât Campbelli cât şi whigii şi ai fugit înaintea lor ca un iepure. Se cuvine să vorbeşti de dânşii ca despre unii care te întrec.

Alan stătea ca o stană de piatră, în timp ce pulpanele mantalei i se zbăteau în vânt.

°de «» ¿r» *rb*>°

236

— Este păcat! zise în cele din urmă. Sunt vorbe peste care nu se poate trece.

— Nici nu ţi-am cerut să treci peste ele, am spus. Sunt gata ca şi dumneata.

— Gata? zise el.

— Gata, repetai eu. Eu nu-s un fălos şi un lăudăros ca unii pe care aş şti să-i numesc. Haide! Şi, trăgând sabia, m-am pus în gardă, aşa cum mă învăţase Alan.

— Dave! strigă el. Ai căpiat? Nu pot să lupt cu tine, Dave! Ar fi curat omor.

— Ştiai foarte bine asta şi când mă batjocoreai, am zis.

— Aşa-i! strigă Alan şi stătu locului o clipă, frământându-şi buzele cu mâna, ca unul care se află în grea încurcătură. Chiar aşa! zise şi trase sabia. Dar mai

înainte ca să-i pot atinge tăişul cu al meu, el o azvârlise cât colo şi se trântise la pământ. Nu, nu – spunea întruna, nu, nu, nu pot face una ca asta, nu pot!

Atunci tot ce mai fusese mânie în mine se topi şi se mistui şi nu mai simţii decât că-s bolnav şi amărât, şi cu capul pustiu, şi uluit de propria-mi purtare. Aş fi dat o lume ca să pot lua înapoi ce spusesem, dar o vorbă care-a zburat, cine-o mai poate prinde? Mi-am adus aminte de întreaga bunătate şi de tot curajul lui Alan în trecut, cum mă ajutase şi mă îmbărbătase şi câte îndurasem împreună în zilele cele rele; şi-apoi mi-am amintit ocările pe care i le azvârlisem în obraz, şi-am văzut că pierdusem pentru totdeauna pe-acest prieten de nădejde. Totodată răul ce mă copleşea păru să sporească încă o dată pe atât şi junghiul din coastă se înteţi ca un tăiş de sabie. Simţeam c-o să leşin pe loc.

Chiar acest lucru mi-a dat gândul cel bun. Niciun cuvânt de părere de rău nu era în stare să şteargă cele ce spusesem; răeeberberbe = <T»rbe°<r»rbe°ca> /be °ca> /be «be

237 Răpii: de piraţi zadarnic mă frământam pentru a găsi vreunul, căci nu aflam nimic pe măsura ocării, dar unde părerea de rău era-n van, se putea ca un strigăt de ajutor să mi-l aducă iarăşi alături pe Alan. Mi-am lepădat mândria.

— Alan, am spus, dacă tu nu mă poţi ajuta, voi muri aici.

El sări în picioare şi se uită la mine.

— Aşa e. S-a sfârşit cu mine. Te rog, fă ceva s-ajung la o casă, acolo voi putea muri mai lesne… Nu era nevoie să mă prefac; de voiam ori ba, vorbeam cu un glas plângător, care ar fi topit şi o inimă de piatră.

— Poţi merge? întrebă Alan.

— Nu, fără ajutor nu pot. În acest din urmă ceas m-au lăsat picioarele de tot; şi am un junghi în coastă, de parcă

m-ar sfredeli un fier roşu; nici să răsuflu nu pot. Dacă mor, ai să poţi să mă ierţi, Alan? în inima mea te iubeam mult, chiar când eram mânios la culme.

— Ssst, ssst! strigă Alan. Nu spune asta! Dave, băiatule, tu ştii că… Un sughiţ de plâns îi tăie vorba. Stai să-mi trec braţul împrejurul tău – urmă apoi; aşa, vezi! Acum reazemă-te zdravăn de mine. Naiba ştie unde o fi vreo casă! Dar ne aflăm în Balquhidder; sunt case destule pe-aici, şi încă de prieteni. Umbli mai lesne aşa, David dragă?

— Da – am zis, aşa mi-e mai cu putinţă şi i-am strâns braţul.

Iarăşi fu cât pe-aci să izbucnească în plâns.

— Dave, băiatule – zise, nu sunt om defel; n-am nici cap, nici suflet; nu-mi aduceam aminte că eşti doar un copilandru, nu vedeam că mureai pe picioare, Dave, trebuie să-ncerci să mă ierţi!

— Lasă, măi omule, nu mai vorbi despre asta! i-am zis. Nu putem niciunul să-l schimbăm pe celălalt, ăsta-i adevărul! Trebuie să răbdăm şi să iertăm unul altuia, Alan. Of, ce rău mă înjunghie. Nu e nicio casă?

— Îţi voi găsi o casă, Dave, spuse el cu hotărâre. Avem s-o luăm pe pârâu în jos; acolo vor fi sigur case. Bietul meu băiat, nu te-ai simţi mai bine dacă te-aş purta în spinare?

— Fugi de-aici, Alan – am zis, pe mine, care-s cu cel puţin doisprezece ţoli mai lung ca tine?

— Nici pomeneală, a strigat Alan, tresărind. Vei fi fiind mai înalt c-un fleac de-un ţol-doi… Nu zic că eu aş fi un bărbat cine ştie ce înalt… adăugă, tărăgănându-şi glasul, încât mai că-mi venea să râd. Fireşte… şi dacă stau să mă gândesc, zic că s-ar putea să cam ai dreptate. Aşa-i, vei fi fiind tu c-un picior mai înalt… ori poate cam c-o palmă… ori poate şi peste.

Ce bine-mi făcea, mi se înveselea inima auzindu-l pe

Alan cum îşi înghiţea vorbele, de frică să nu ne certăm iar. Aş fi râs, de nu mă ţinea încleştat acel junghi; dar, de-aş fi putut râde, cred c-aş fi şi plâns.

— Alan! am strigat, ce te face să fii atât de bun cu mine? Să porţi atât de grijă unui băiat nerecunoscător ca mine?

— Zău că nu ştiu, mi-a răspuns Alan. Căci tocmai ce credeam că-mi place la tine, e că nu te certai niciodată; şi acum, poftim, că-mi placi şi mai mult!

CAPITOLUL XXV

În Balquhidder

L

a uşa celei dintâi case la care am ajuns, Alan bătu – faptă nu prea cuminte într-o asemenea parte a Ţăriide-Sus cum erau înălţimile Balquhidder. Niciun clan mare nu ţinea rânduială aici; mărunte seminţii şi rămăşiţe zdrobite, cum s-ar zice „norod fără de căpetenie”, mânate în sălbăticie, până la izvoarele apelor Forth şi Teith de înaintarea Campbeliilor, locuiau aceste comane şi se luptau pentru stăpânirea lor. Găseai pe aici Stewarţi şi Maclareni – ceea ce era totuna, căci Maclarenii urmau în lupte pe căpetenia lui Alan şi alcătuiau un singur clan cu Appin. Mai erau şi mulţi din acel vechi clan al Macgregorilor, proscrişi fără nume şi cu mâinile pătate de sânge. Fuseseră întotdeauna rău văzuţi şi acum, mai mult ca oricând, nu se bucurau de încredere în niciun ţinut sau partid din întreaga Scoţie. Căpetenia lor, Macgregor de Macgregor, era în surghiun; următorul la conducerea celor care sălăşluiau prin părţile Balquhidderului, James More, fiul cel mai vârstnic al lui Rob Roy, zăcea în fortăreaţa Edinburgh, aşteptându-şi judecata. Se aveau rău şi cu muntenii şi cu cei din Ţara-de-Jos, cu Grahamii şi cu Maclarenii şi cu Stewarţii; iar Alan, care îşi însuşea gâlceava oricărui neam de-al său, oricât de îndepărtat.

era cât se poate de doritor să-i ocolească.

Întâmplarea ne-a slujit foarte bine, căci dădusem peste o gospodărie de Maclareni, unde Alan fu nu numai binevenit, mulţumită numelui său, ci fiindcă-i mersese şi vestea. Aici am fost aşadar culcat fără zăbavă şi mi s-a adus un doctor, care m-a găsit într-o stare foarte rea. O fi fost el un doctor foarte bun ori eu un flăcău foarte tânăr şi viguros, dar n-am stat la pat mai mult de-o săptămână şi, înainte să se fi scurs o lună, am fost iar în stare să pornesc la drum cu voie bună.

În tot acest timp, Alan n-a vrut, în ruptul capului, să mă părăsească, deşi eu stăruiam adesea; într-adevăr, îndrăzneala nebunească de care dădea dovadă rămânând acolo era întruna prilej de nemulţumire pentru cei doi-trei prieteni cărora el le împărtăşise taina. Ziua, el se ascundea într-o văgăună din coasta muntelui, adăpostită de-o pădurice, iar noaptea, când ţinutul nu era cutreierat de soldaţi, obişnuia să vină la mine, în acea casă unde zăceam. Mai e vorbă că mă bucuram să-l văd? Doamnei MacLaren, gazda noastră, nu i se părea nimic prea bun pentru un asemenea oaspete; şi cum Duncan Dhu, acesta era numele stăpânului casei, avea un cimpoi şi era mare iubitor de muzică, toată vremea întremării mele am dus-o numai în petreceri, făcând din noapte zi.

Soldaţii ne lăsau în pace, deşi o dată au trecut două companii şi încă câţiva dragoni prin fundul văii, unde i-am văzut prin fereastră, din patul meu. Ceea ce era cu mult mai de mirare, niciun jude nu s-a abătut pe la mine şi nimeni nu m-a întrebat de unde vin şi unde mă duc; în acea vreme tulbure n-am fost supărat cu nicio cercetare, de parcă m-aş fi găsit într-un deşert. Totuşi, şederea mea în acel loc fu cunoscută, până să plec, tuturor oamenilor din Balquhidder şi de prin *fb***Ofb**>

241 Răpii1 de piraţi împrejurimi, căci mulţi veneau pe la gazdele mele şi, după obiceiul ţinutului, răspândeau

apoi ştirea prin vecini. Iar între timp fuseseră tipărite şi hârtiile de urmărire. Era una ţintuită în perete, în apropierea patului meu, şi-mi puteam citi portretul, nu prea măgulitor şi cu litere mai mari, preţul ce se afla pus pe capul meu. Duncan Dhu şi ceilalţi, care ştiau că venisem acolo însoţit de Alan, nici vorbă c-ar fi putut povesti cine eram, şi mulţi aiţii trebuie ea ghiciseră. Căci, deşi îmi schimbasem hainele, nu-mi puteam schimba vârsta ori înfăţişarea; iar flăcăi de optsprezece ani din Ţara-de-Jos nu prea erau aşa de mulţi prin părţile acelea, şi mai ales pe vremea aceea, încât să nu izbutească să înnădească una cu alta şi să facă o legătură între mine şi hârtia de urmărire. Oricum, aşa a fost. Pe la alţii, o taină e ştiută de doi-trei prieteni apropiaţi şi, într-un chip sau altul, tot răsuflă; dar printre aceşti oameni ai clanurilor, o spui unui ţinut întreg şi se păstrează un veac.

Nu s-a întâmplat decât un singur lucru vrednic să fie povestit, şi anume că a venit sărnă vadă Robin Oig, fiul vestitului Rob Roy. El era căutat prin toate părţile, sub învinuirea că ar fi răpit o fată din Balfron şi ar fi luat-o, cică, de nevastă cu sila. Totuşi se plimba prin Balquhidder ca un nobil prin grădinile sale apărate de ziduri. El era cel care-l împuşcase pe James MacLaren la coamele plugului – de pe urma cărei fapte vrajba era încă nestinsă; cu toate acestea intrase în casa duşmanilor săi de moarte ca un negustor drumeţ într-un han.

Duncan avusese timp să-mi spună cine era, şi ne-am uitat unul la altul îngrijoraţi. Ca să pricepeţi, Alan trebuia să pice din clipă-n clipă; era de aşteptat ca cei doi să nu se înţeleagă defel; dar dacă trimiteam veste sau ne gândeam să dăm vreun semn, nici vorbă că ar fi stârnit bănuiala unui bărbat ce se afla sub o asemenea ameninţare ca Macgregor.

A intrat cu multă curtenie, dar ca unul care se coboară printre cei mai mărunţi ca dânsul, şi-a scos tichia

înaintea doamnei MacLaren, dar şi-a-ndesat-o iar pe cap când i-a vorbit lui Duncan; şi după ce în acest fel ne-a arătat, cum credea el, cu cine avem de-a face, veni lângă căpătâiul meu şi-mi tăcu o plecăciune.

— Am avut prilejul să aflu, domnul meu, că numele domniei-tale este Balfour.

— David Balfour mă cheamă, cu voia dumneavoastră, i-am răspuns.

— Mi-aş spune şi eu numele domniei-voastre, domnul meu, dar numele meu cam este supus clevetirilor de la o vreme şi poate că va fi de ajuns dacă vă spun că sunt frate de sânge cu James More Drumond sau Macgregor, de care m-aş mira să nu fi auzit domnia-voastră.

— Cum să nu, am răspuns eu, puţintel speriat; am auzit, de asemenea, şi de părintele dumneavoastră, Macgregor Campbell. Şi m-am ridicat în capul oaselor în pat şi i-am făcut o plecăciune, căci m-am gândit că de va fi mândru că avusese un proscris drept tată, cel mai cuminte era să-i dovedesc respect pentru aceasta.

Îmi răspunse şi dânsul cu o plecăciune.

— Dar iată ce-am venit să vă spun, domnul meu – urmă. În anul ’45, fratele meu a strâns o parte din Oastea cea Mare şi a condus şase companii în luptă pentru cauza cea dreaptă; iar chirurgul care mărşăluia cu clanul nostru şi care-a tămăduit piciorul fratelui meu, când i-a fost frânt, în năvala de la Preston Pans, era un domn care purta întocmai acelaşi *fe**>rbe °<?» <bebe/berberberberbe

243 Răpii1 de piraţi nume ca şi dumneavoastră. El era fratele lui Balfour de la Baith şi dacă dumneavoastră sunteţi dintr-un neam cât de cât apropiat de-al acelui domn, vin să mă pun pe mine însumi şi pe oamenii mei la porunca domniei-voastre.

Trebuie să vă amintiţi că eu, unul, nu ştiam mai mult despre obârşia mea, decât ştie căluţul unui boccegiu despre stăpânul său. Unchiul meu, desigur, îngăimase el

ceva despre înaltele noastre legături de rudenie, dar nimic care mi-ar fi slujit în împrejurarea de faţă; astfel că nu-mi rămase decât amara ocară de-a recunoaşte că nu-i puteam spune nimic.

Robin îmi răspunse scurt că-i părea rău că se ostenise, îmi întoarse spatele, fără să-şi ia rămas bun şi, în timp ce se îndrepta către uşă, îl auzii spunându-i lui Duncan că nu eram decât „o haimana fără neam, care nu ştie cine i-a fost tată". Oricât mă mâniară aceste vorbe şi mă ruşină neştiinţa mea, m-am stăpânit totuşi anevoie să nu zâmbesc, că un om sub şfichiul legii, şi care, de altfel, cu vreo trei ani mai târziu, a şi fost spânzurat, să fie atât de cusurgiu în privinţa obârşiei cunoscuţilor săi.

Chiar în uşă se întâlni nas în nas cu Alan, care intra; amândoi se traseră înapoi şi se priviră ca nişte dulăi care se văd pentru întâia dată. Erau amândoi cam mărunţi de stat, dar parcă-i vedeai cu ochii crescând şi umflându-se de trufie. Fiecare din ei purta câte o sabie şi îşi împinseră şoldul înainte, să le fie mânerul mai la-ndemână şi să le poată mai degrabă înşfăca şi trage din teacă.

— Domnul Stewart, cred, zise Robin.

— Cu adevărat, domnule Macgregor, nu mă ruşinez de asemenea nume, răspunse Alan.

— Nu ştiam că vă aflaţi în ţinutul meu, zise Robin.

°>de °<dvth>° ««d5* (*tr*> «d*tbp* o d> *fb** ca>

244

Iar Alan:

— Credeam că mă aflu în ţinutul prietenilor mei, Maclarenii.

— Acesta este un lucru dificil de hotărât, răspunse celălalt. Ar cam fi câte ceva de zis în această privinţă. Dar pare-mi-se că am auzit precum că domnia-ta eşti mare meşter la spadă?

— Dacă nu v-aţi născut cumva tare de urechi, domnule Macgregor, aţi auzit încă mai mult decât atât, zise

Alan. Nu sunt eu singurul bărbat din Appin priceput în a mânui spada, ci ruda şi căpetenia mea, Ardshiel, a stat cândva de vorbă cu un domn din neamul domniei-tale – nu-s prea mulţi ani de-atunci şi n-am auzit să fi învins Macgregor.

— Vorbeşti cumva de părintele meu, domnule? zise Robin.

— De, n-ar fi de mirare, răspunse Alan. Domnul despre care-i vorba avea asemenea prost gust să-şi agaţe un Campbell în coada numelui.

— Tatăl meu era om bătrân, zise Robin. N-au fost egale forţele, dar dumneata şi cu mine cred că am fi o pereche mai potrivită, domnul meu.

— Chiar aşa mă gândeam şi eu, răspunse Alan.

Mă sculasem pe jumătate din pat, iar Duncan stătuse mereu prin preajma acelor cocoşi încăieraţi, gata să sară între ei la cel dintâi prilej. Dar acum nu mai era timp de pierdut şi Duncan, cam galben la faţă, se băgă în vorbă:

— Domnii mei – zise, eu unul m-am gândit la cu totul altceva. Iată colea cimpoiul meu şi iată-vă şi pe domniilevoastre, care amândoi sunteţi cimpoieri vestiţi. Este sfadă veche, care dintre dumneavoastră este mai iscusit. Iată că s-a nimerit acum prilejul să ne lămurim.

— Nu zău, domnule, zise Alan, urmând să-i vorbească tot

245 Răpii1 de piraţi lui Robin, de la care nu-şi luase ochii nicio clipită, precum nici Robin de la dânsul – nu zău, domnule, pare-mi-se c-aş fi auzit şi eu asemenea zvon. Te pricepi dumneata la cântat, după cum spune lumea? Eşti dumneata oleacă de cimpoier?

— Ştiu să suflu ca Macrimmon! strigă Robin.

— Cutezătoare vorbă! zise Alan.

— Am dovedit eu până astăzi vorbe şi mai cutezătoare – îl înfruntă Robin – şi faţă de potrivnici mai grozavi.

— Păi asta-i lesne de lămurit, zise Alan.

Duncan Dhu se grăbi să aducă cimpoiul, care era tot ce avea dânsul mai de preţ, şi le puse înainte oaspeţilor săi o şuncă de berbec şi un şip cu băutură, numită pe-acolo mied de Athol, şi care se pregătea din rachiu vechi, miere strecurată şi smântână, bătute laolaltă binişor, cu rânduiala şi măsura care se cer. Cei doi vrăjmaşi, tot gata-gata să se încaiere, se aşezară însă fiecare de câte o parte a focului de turbă, cu o mare bună-cuviinţă. MacLaren îi îmbia să guste din şunca sa de berbec şi din miedul nevestei, amintindu-le că nevasta sa era din Athol şi că era vestită-n tot ţinutul ca mare meşteră în pregătirea acelui mied. Dar Robin dădu deoparte bunătăţile aduse de gazdă, zicând că sunt păgubitoare pentru suflu.

— V-aş ruga să ţineţi seama, domnul meu – zise Alan, că n-am luat o bucăţică în gură de aproape zece ceasuri, ceea ce socotesc că va fi mult mai păgubitor pentru suflu decât oricare mied din Scoţia.

— Nu vreau să mă bucur de sorţi mai buni, domnule Stewart, răspunse Robin. Luaţi de mâncaţi şi beţi, iar eu voi face la fel.

Mâncară fiecare câte o felioară de şuncă şi închinară în cinstea doamnei MacLaren câte un pahar din miedul ei, şiräeră» räerăecăecăeräe ««d5» că e «d5*rbe

apoi, după o mulţime de politeţuri, Robin luă cimpoiul şi cântă un danţ vioi şi jucăuş, într-un fel foarte săltăreţ.

— Da, te pricepi să sufli, zise Alan, şi, luându-i rivalului său cimpoiul, cântă mai întâi acelaşi danţ, la fel cum îl cântase şi Robin; apoi se abătu în nişte înfloriturі pe care, pe măsură ce sufla, prinse a le împodobi cu un şirag de sunete duioase şi tremurate, care le plac cimpoierilor şi cărora dânşii le zic „gângureli”.

Cântecul lui Robin îmi plăcuse, al lui Alan mă fermecase.

— Nu-i prea rău, domnule Stewart, zise rivalul său, dar la gângurit te arăţi cam nevoiaş.

— Eu! strigă Alan, suindu-i-se sângele în obraz. E o minciună de-a dumitale.

— Te dai aşadar bătut la cimpoi, de cauţi să treci la spadă?

— Că bine zici, domnule Macgregor, îi întoarse vorba Alan, de bună seamă; şi iată că, până una-alta, urmă, apăsând pe ultimele vorbe, îmi iau înapoi cuvântul. Şi mă rog de Duncan să-şi dea dânsul părerea.

— Adevărul e că n-ai nevoie de nimeni să-şi dea părerea. Eşti mai priceput domnia-ta cu mult decât oricare MacLaren din Balquhidder; şi Dumnezeu mi-e martor că pentru un Stewart eşti un cimpoier foarte destoinic. Dă-ncoace cimpoiul!

Alan i-l dădu şi Robin se apucă să îngâne, îndreptând o anume parte din înfloriturile lui Alan, pe care se părea că o ţine minte cât se poate de bine.

— Da te pricepi la cântat, zise Alan mohorât.

— Şi-acum, dă-ţi singur părerea, domnule Stewart, zise Robin şi, luând înfloriturile de la cap, le înşiră la rându-i.

«<5> °<y* °<r» ° «de

247 Răpii1 de pirali într-un chip atât de nou, cu atâta frăgezime şi simţire, şi-atâta iscusinţă şi repeziciune în gângureli, încât am rămas uluit.

Cât despre Alan, faţa i se întuneca şi i se înroşea; şedea şi-şi rodea unghiile, pe cale de a păţi o mare ruşine.

— Ajunge! strigă. Ştii să sufli-n cimpoi; faleşte-te cu asta! Şi vru să se ridice.

Însă Robin întinse doar mâna. ca pentru a cere linişte şi dădu în măsura rară a unui cântec războinic. Era o muzică de toată frumuseţea şi cântată cu aleasă măiestrie; dar se pare că, pe deasupra, mai era şi unul din cântecele Stewarţilor din Appin şi dintre toate mai drag lui Alan. De

cum auzi primele sunete, se petrecu o schimbare pe chipul său; când măsura se iuţi, părea că nu mai are astâmpăr pe scaun; şi cu mult înainte de-a se sfârşi bucata, se mistuiseră din înfăţişarea sa cele din urmă semne de supărare şi gândul îi era numai şi numai la muzică.

— Robin Oig, zise când celălalt isprăvi, eşti un mare cimpoier. Nu-s vrednic să suflu în acelaşi regat cu tine. Săracul de mine! Ai mai multă muzică în punga de la brâu decât am eu în căpăţână! Şi cu toate că tot mai mă bate gândul că, de-am trece la meşteşugul flerului, s-ar putea întoarce foaia, ţi-o spun dinainte: socotesc că n-ar fi cinstit! M-ar mustra inima să sfârtec pe unul care suflă-n cimpoi ca tine!

Iar cu aceasta, gâlceava se mântui; şi toată noaptea băutura făcu înconjurul mesei şi cimpoiul trecu de la unul la altul, iar până să se gândească bine Robin să pornească la drum, se luminase de-a binelea de ziuă, şi după cât se cinstiseră, nu era niciunul prea treaz.

°derbe «d5»rbeederbe °ca>rberbe°<r»rbe «de «be

Pe Robin nu l-am mai văzut de atunci, căci eram în Olanda, la universitatea din Leyden, când i s-a judecat procesul şi când a fost spânzurat la Grassmarket.

Şi am povestit acestea atât de amănunţit, în parte fiindcă a fost cea din urmă întâmplare vrednică de luare-aminte pe care am trăit-o dincolo de buclucaşa graniţă a Ţării-de-Sus, şi în parte fiindcă, de vreme ce omul a fost spânzurat, face oarecum parte din istorie.

Grassmarket o piaţă din Edinburgh, unde în vremea aceea erau executaţi condamnaţii.

CAPITOLUL XXVI

Fuga ia sfârşit. Trecem apa Forth-ului

S’Vupă cum am spus, nu se încheiase încă luna, dar *XIII* înaintasem de-a binelea în august, iar vremea era frumoasă şi caldă, vestindu-se după toate semnele o recoltă timpurie şi bogată, când am fost socotit în stare să

călătoresc mai departe. Averea noastră secase într-atâta, încât, mai înainte de toate, gândul trebuia să ne fie la grabă; căci dacă nu ajungeam curând la domnul Rankeillor, sau dacă atunci când ajungeam la el, nu mă ajuta, desigur că aveam să murim de foame. Pe de altă parte, după părerea lui Alan, urmărirea trebuia să se fi cam potolit acum şi de-a lungul Forth-ului şi chiar la Stirling-Bridge, care-i trecerea de căpetenie peste acel râu, nu putea fi cine ştie ce pază.

— Este regulă de căpetenie în militărie să ataci unde eşti cel mai puţin aşteptat. Pentru noi, Forth-ul e buclucul. Ştii zicala: „Forth-ul îl ţine în frâu pe năvalnicul muntean”. Ei, şi dacă-ncercăm să ne furişăm dând ocol pe la capul acelui râu, spre a coborî în Kippen sau Balfour, tocmai acolo ne vor aştepta să ne-nhaţe. Dar dacă-i dăm înainte drept către vestitul Pod Stirling, îmi pun sabia la bătaie că ne lasă să trecem netulburaţi.

În cea dintâi noapte, aşadar, am întins-o până la casa unui MacLaren din Strathire, un neam de-al lui Duncan, unde am dormit într-a douăzeci şi una zi a lunii, şi de unde am pornit iarăşi, pe înserate, spre a mai lăsa în urmă o bucată uşoară de drum. În douăzeci şi două ale lunii, culcuşul ne-a fost un tufiş de iarbă-neagră, pe o coastă de deal din Uman-Var. Aveam în vedere o ciurdă de căprioare, soarele strălucea şi pământul era uscat-lemn; au fost cele mai fericite zece ore de somn pe care le-am gustat cândva. În noaptea aceea am atins apa Allan-ului şi ne-am coborât în josul ei; şi, ajungând la poalele dealurilor, am văzut la picioarele noastre întreaga câmpie a Stirlingului, turtită ca o plăcintă, cu oraşul şi cetăţuia cocoţate pe-un deal, în mijlocul ei, şi luna strălucind deasupra dunelor Forth-ului.

— Acum, zise Alan, nu ştiu dacă te-ncălzeşte la inimioară, dar iată-te ajuns iarăşi în ţara ta. Am trecut hotarul Ţării-de-Sus în cel dintâi ceas al dimineţii şi, dacă am putea trece doar blestemata aceea de apă, atunci ne

putem azvârli tichiile-n vânt de bucurie.

La apa Allan-ului, în preajma locului unde se varsă în Forth, am dat de-un mic ostrov nisipos, pe care creşteau brusturi şi captalan şi alte asemenea buruieni, care tocmai bine ne puteau ascunde dacă stăteam culcaţi. Aici ne-am făcut sălaş, cu vederea drept către cetăţuia Stirling, de unde se puteau auzi duruind tobele, când defila câte o parte din garnizoană. Nişte cosaşi au lucrat toată ziua într-un câmp, de o parte a apei; auzeam scrâşnind pietrele de ascuţit pe tăişurile coaselor şi glasurile şi până şi vorbele oamenilor. Se cădea să stăm ascunşi şi să ne ţinem gura. Dar nisipul din acel ostrov era încălzit de soare, buruienile verzi ne adăposteau capul.

<berbe «d*»rbe°derbe°de <be «d5* «berbe «d5*rbe°derbe

251 Răpii1 de piraţi mâncare şi băutură aveam din belşug şi, ceea ce era mai de preţ ca toate, vedeam cu ochii clipa scăpării din primejdie.

De îndată ce cosaşii au lăsat lucrul şi-a început să se întunece, am trecut apa cu piciorul până pe malul celălalt şi am luat-o către podul Stirlingului, ţinând-o mereu prin ogoare şi pe după îngrădituri.

Podul e chiar sub dealul cetăţuii, e un pod vechi, înalt şi îngust, cu turnuleţe de-a lungul parapetului; şi oricine îşi poate închipui cu câtă luare-aminte mă uitam la el, nu numai ca la un loc vestit în istorie, ci ca şi la poarta mântuirii mele şi-a lui Alan. Luna încă nu se înălţase când am ajuns; câteva lumini rare luceau de-a lungul zidului din faţă al fortăreţei, iar mai jos, în oraş, încă şi mai puţine geamuri luminate, dar pretutindeni era o tăcere adâncă, şi părea că nu se află nicio strajă la locul de trecere.

Eu ziceam s-o luăm de-a dreptul într-acolo, dar Alan era mai chibzuit.

— Pare că n-ar fi ţipenie de om – spuse, dar până una-alta, noi avem să ne culcăm frumuşel îndărătul unui dâmb,

pentru a ne încredinţa.

Aşa că am stat culcaţi la pământ cam un sfert de ceas, mai şoptind la răstimpuri, mai aşteptând în tăcere, fără să auzim niciun alt zgomot pământesc în afară de clipocitul apei izbindu-se de diguri. În cele din urmă trecu şontâc o babă, ţăcănind din cârjă; poposi întâi puţin aproape de locul unde stăteam noi, căinându-se de lungimea drumului, şi-apoi o porni iar din loc, să urce povârnişul iute care ducea către pod. Baba era atât de măruntă şi noaptea încă atât de întunecoasă, încât o pierdurăm curând din ochi; mai auzeam doar, pierind cu încetul, zgomotul paşilor ei şi ţăcănitul cârjei, şi o tuse amarnică ce-o apuca la răstimpuri.

— Trebuie că a ajuns dincolo, şoptii eu.

— Încă nu – zise Alan, tot i se mai aude pasul sunând a gol pe pod.

Şi chiar atunci:

— Cine-i acolo? tună un glas şi auzirăm un pat de flintă zdrăngănind pe pietre. Nu pot crede decât că santinela dormise, astfel că, dacă am fi încercat, poate treceam nevă zuţi, dar acum omul era treaz şi pierdusem prilejul.

— Aşa nu facem nimic, zise Alan. Nu, nu merge aici, degeaba, David.

Şi, fără să mai piardă o clipă, începu să se îndepărteze târâş printre ţarini; şi puţin după aceea, fiind în afară de raza vederii, se sculă iar în picioare şi apucă pe-un drum care-o lua spre răsărit. Eu nu puteam înţelege ce face şi adevărul este că dezamăgirea din urmă într-atât mă secase la inimă, încât nimic nu mi-ar fi putut fi pe plac. Adineauri mă văzusem bătând la uşa domnului Rankeillor, pentru a-mi cere drepturile, ca un erou de baladă, şi iată-mă iarăşi înapoi, de cealaltă parte a Forth-ului – un vagabond nenorocit, hăituit.

— Ei, ce facem? am întrebat.

— Ei, ce vrei să facem? a răspuns Alan. Nu-s ei chiar atât de nerozi pe cât i-am crezut. Tot n-am trecut încă Forth-ul, Dave, seca-i-s-ar izvoarele şi surpa-i-s-ar malurile!

— Şi acum de ce o iei spre răsărit? am întrebat.

— Aşa, într-o doară! zise el. Dacă nu putem trece râul, vreau să vedem ce se poate face la golf.

— Peste râu sunt vaduri, peste golf nu.

— Fireşte că peste râu sunt, şi mai e şi un pod, mă îngână Alan, dar la ce bun, dacă-s păzite?

f & >*fh**>°<5> °ca> *fb*.

— Bine, dar un râu îl mai treci şi înot.

— Fireşte, cine ştie să-noate – răspunse el; dar n-am aflat până acum nici tu, nici eu, că am fi îndemânatici la acest meşteşug; eu, unul, înot ca un pietroi.

— Nu sunt în stare să-ţi ţin piept la răspunsuri, Alan, am zis, dar atâta văd, că dăm din lac în puţ. Dacă-i nevoie de trecut râul, e la mintea cocoşului că va fi şi mai greu să trecem marea

— Dar se mai află şi bărci pe lumea asta – zise Alan, ori poate mă-nşel?

— Cum de nu, şi bani de asemenea – am sărit eu de colo. Dar pentru noi, care n-avem barcă, nici bani, e ca şi cum n-ar fi.

— Aşa zici tu?

— Aşa zic.

— Dave – făcu el, tare nepriceput eşti la născociri şi repede te descurajezi. Dar stai să-mi frământ eu puţin mintea şi, dacă cineva va fi în stare să cerşească o barcă, sau s-o împrumute şi nu s-o fure, atunci să ştii că eu o voi face!

— Cum să nu! Te înţeleg! am zis eu. Dar mai întâi de toate, un pod dacă-l treci, nu poate spune nimănui nimic, pe când dacă trecem golful, rămâne barca de partea cealaltă – cineva trebuie c-a adus-o – şi-are să vuiască tot locul.

— Omule, a ţipat Alan, dacă voi face rost de o barcă, voi găsi şi pe careva s-o aducă înapoi. Aşa că nu mă mai bate la cap cu prostiile tale şi mergi înainte, doar asta-i treaba ta acum, şi lasă gânditul pe seama lui Alan.

Toată noaptea, aşadar, am umblat prin partea de miazănoapte a câmpiei, pe sub lanţul înalt al munţilor ochii, trecând pe alături de Alloa şi Clackmannan şi Cubross – toate locuri pe care le ocoleam –, iar pe la zece dimineaţa, obosiţi şi flămânzi în lege, am ajuns la micul cătun Limekilns. Aces-254

ta-i un loc aşezat lângă malul apei şi cu vederea peste Liman, către oraşul Queen's Ferry. Se înălţa fum din amândouă, şi din alte sate şi ferme, de jur-împrejur. Se secerau ogoarele; în Liman erau ancorate două corăbii şi pluteau bărci încolo şi încoace. Toate acestea-mi păreau o privelişte tare frumoasă, şi nu mă mai săturam să mă uit la acele povârnişuri dulci, verzi şi roditoare, şi la lumea care-şi vedea cu sârg de treburi, pe ogoare şi pe apă.

Dar vezi că, până una-alta, pe malul de miazăzi se afla casa domnului Rankeiflor unde, fără îndoială că mă aştepta o avere, iar eu, îmbrăcat într-un port sărăcăcios de prin ţinuturi străine, cu trei şilingi de argint în buzunar, din tot ce avusesem, cu un preţ pus pe capul meu şi cu un proscris drept singură tovărăşie, mă aflam aici, pe malul de miazănoapte.

— Ah, Alan! am suspinat, când mă gândesc! Colo, peste apă, mă aşteaptă tot ce-mi poate dori inima; şi păsările trec, şi luntrele trec – oricine vrea poate să treacă, dar eu nu! Ah, spune tu, să nu mi se rupă inima?

La Limekilns am intrat într-o ospătărie, pe care am cunoscut-o că-i han după prăjina de deasupra uşii, şi-am cumpărat nişte pâine şi brânză de la o fetişcană frumuşică care slujea acolo. Le-am luat cu noi într-o legăturică, gândind că ne vom aşeza să mâncăm în păduricea de pe malul mării, pe care-o vedeam cam la o treime de milă în

faţa noastră. Şi cum umblam noi aşa, eu tot priveam peste apă şi oftam înăbuşit, iar Alan, fără să bag de seamă, căzuse pe gânduri. În cele din urmă se opri în drum.

— Ai văzut-o pe fetişcana care ne-a vândut astea? zise, ciocănind bocceluţa cu merinde.

— Fireşte – am răspuns, era o mândreţe de fată.

— Da, aşa ţi s-a părut? strigă el. Măi Dave, iacătă o veste bună.

— De unde până unde? mă minunai eu. Ce bunătate poate fi asta?

— Păi să vezi – zise Alan cu o mutră caraghioasă, cum avea el câteodată, stăm şi mă gândeam dacă nu ne-ar face dânsa cumva rost de barcă.

— Ba eu zic că mai degrabă tocmai de-a-ndoaselea ar face.

— Aşa zici tu, că nu te pricepi, îmi răspunse el. Nu mă gândesc să-i cazi cu tronc la inimă, dar să-i fie un pic milă de tine, Dave, şi pentru asta nu trebuie să pari cine ştie ce frumos. Ia să mă uit eu la tine, şi mă măsură de sus până jos, parcă atunci mă vedea întâi: n-ar strica să fii olecuţă mai galben la faţă, dar altminteri eşti foarte bine pentru ce mi-am pus eu în gând, arăţi hărţuit, şi zdrenţăros, şi tăvălit de mai mare dragul, de parc-ai fi dezbrăcat de straie vreo momâie de speriat ciorile într-un câmp de cartofi. Hai, stânga-mprejur! O luăm iar spre cârciumioară, după barca care ne trebuie.

L-am urmat râzând.

— David Balfour – zise, eşti în felul tău un domnişor cum rar se întâlneşte şi pentru unul ca tine va fi o comedie tare ciudată, fără-ndoială. Cu toate astea, dacă ai câtuşi de puţină milă pentru căpăţâna mea, ca să nu mai vorbesc de-a ta, poate vei avea bunătatea să joci puţin teatru, iar dedesubturile jocului sunt de şagă pe cât este streangul pentru noi doi. Aşadar, fii bun, rogu-te, şi ţine minte asta şi poartă-te cum se cuvine.

— Bine, bine – am răspuns, îţi voi face pe plac.

Când ne-am apropiat de cătun, m-a pus să mă agăţ de braţul lui, de parc-aş fi fost mai-mai neputincios de sfârşeală, şi până să-mpingă uşa ospătăriei, se părea că mai mult mă ducea el, decât mă ţineam eu pe picioare. Fata, pe drept cuvânt, se arătă mirată că ne întorsesem aţâţ de repede, dar Alan n-avea timp s-o lămurească; dădea zor să mă aşeze pe un scaun, ceru o porţie de rachiu şi mi-o dădu s-o beau, câte un pic, şi-apoi, rupând din pâine şi din brânză, mă hrăni ca o dădacă, pe toate făcându-le într-un fel recules, grijuliu şi drăgăstos, care l-ar fi copleşit şi pe un judecător. Nu-i de mirare că fata fu înduioşată de acest tablou: un flăcău sărman, bolnav şi istovit, îngrijit de-un tovarăş atât de bun. Se trase mai aproape şi rămase lângă noi, rezemată cu spatele de-o masă din apropiere.

— Dar ce-i cu el? întrebă în cele din urmă.

Alan se repezi să-i răspundă, cu o mânie grozavă, care pe mine mă miră foarte tare.

— Ce-i cu el? strigă. N-are peri în barbă câte sute de mile a bătut şi a dormit mai adesea în bălării ude decât în adăposturi uscate. Ia auzi, că ce-i cu el! îi este rău, vezi bine! Rău, rău! suspina şi bombănea înainte pentru sine, ca un om tare amărât, în timp ce mă tot hrănea.

— E cam prea tinerel pentru atâtea greutăţi, zise fata.

— Prea tinerel, aşa e, zise şi Alan, cu spatele la ea.

— I-ar fi mai bine călare, mai zise fata.

— Şi de unde vrei să-i iau cal? a strigat Alan, întorcându-se către ea, cu aceeaşi mânie amarnică în înfăţişare. Nu cumva vrei să-l fur?

Credeam că această purtare o va jigni, şi într-adevăr, pentru câtăva vreme îi închise gura. Dar tovarăşul meu ştia foarte bine ce face, în astfel de treburi fiind mare şmecher, oricât de copilăros era în unele privinţe.

— Se vede cât de colo că sunteţi boieri, zise ea în cele din urmă.

¿*b*°de *fb*>°°de * & >*fb*>*fb*>*fb*>°°de

— Ei, şi să zicem c-am fi – răspunse Alan, puţin mai îmblânzit, cred că fără să vrea, de această vorbire nevinovată, ai auzit dumneata vreodată că boieria-ţi căptuşeşte buzunarele cu bani?

Fata oftă, de parcă ar fi fost ea însăşi vreo mare cucoană dezmoştenită.

— Nu – zise, asta aşa e.

În tot acest timp, eu fierbeam de necaz că se joacă în jurul meu asemenea teatru; şedeam cu fălcile încleştate, pe jumătate ruşinat, pe jumătate înveselit de ceea ce se petrecea, dar când ajunseră aici, nu m-am mai putut stăpâni şi l-am rugat pe Alan să nu se mai îngrijească de mine, că mi-era acum mult mai bine. Am spus aceasta cu glas înăbuşit, căci niciodată nu mi-a plăcut să fiu părtaş la minciuni, dar chiar sfiala mea veni într-ajutorul ticluirii lui Alan căci fata, fără îndoială, puse răguşeala glasului meu pe seama bolii şi-a oboselii.

— N-are neamuri defel? întrebă, cu glasul înlăcrimat.

— Vezi bine că are! strigă Alan, numai de-am putea ajunge la ele! Şi încă ce neamuri! Neamuri bogate, paturi moi, mâncare după pofta inimii, doctori să îngrijească de el, şi totuşi este silit să-şi târască picioarele prin băltoace şi să doarmă prin bălării ca un cerşetor.

— Şi de ce oare? întrebă fata.

— Drăguţă – zise Alan, mă cam tem să-ţi spun, dar iată ce-am să fac în schimb: am să-ţi fluier puţin dintr-un cântec. Şi zicând aşa, se aplecă mult peste masă şi dintr-o suflare, dar cu minunată simţire, îi fluieră câteva măsuri din „Charlie is may darling”.

„Pe Charlie îl iubesc”. Alan îi dă astfel de înţeles fetei că David se ascunde fiindcă e iacobit. Iacobiţii îl sprijineau pe pretendentul Charles Edward.

— Ssst! făcu ea, uitându-se peste umăr, la uşă.

— Uite-aşa! zise Alan.

— Of, şi cât e de tânăr! se văită fata.

— Este îndeajuns de vârstnic pentru a i se… – şi Alan îşi plimbă degetul arătător spre ceafă, vrând să arate că eram îndeajuns de vârstnic pentru a-mi pierde capul.

— Ar fi groaznic! strigă ea, îmbujorându-se la faţă.

— Totuşi aşa se va întâmpla, dacă nu vom găsi o scăpare, zise Alan.

La aceste vorbe, fata ne întoarse spatele şi fugi afară din odaie, lăsându-ne singuri: pe Alan tare voios de izbânda planului său, iar pe mine teribil de supărat că mă făcuse iacobin şi că se purta cu mine de parc-aş fi fost un copil.

— Alan – am strigat, m-am săturat de toată povestea asta!

— Are să trebuiască atunci s-o înghiţi pe săturate, David, zise. Căci dacă-mi dai totul peste cap acum, tu, unul, poate să mai scapi cu viaţă, dar Alan Breck e ca şi mort.

Era atât de adevărat, încât nu am putut decât să gem şi până şi aceasta a fost de folos planului pe care-l ticluise Alan, căci fata, când intră într-un suflet pe uşă, mă auzi gemând. Se întorcea cu o strachină de plăcinte calde şi cu o sticlă de bere tare.

— Sărăcuţul de el! zise, şi de cum ne aşeză mâncarea în faţă, mă bătu uşurel pe umăr, de parcă ar fi vrut să mă îmbărbăteze. Apoi ne rugă să luăm şi să mâncăm, căci nu vom mai avea nimic de plată, căci ea era stăpâna acelui han, adică tatăl său, iar dânsul plecase pentru toată ziua la Pittencrieff. N-am mai aşteptat să ne poftească a doua oară, căci din pâinea cu brânză era slabă nădejde să prindem puteri, iar plăcintele miroseau minunat; şi, în timp ce noi şedeam şi-nfulecam, *fb**> *o* & *fbP* (*b*-rbe

*fb**>de *t* & «de că >*f* & *> «dă *fb**>*fb**> „de rb*>°de

rb*» °<r»

25S Răpiide piraţi ea – şi luase iar locul, rezemată de acea masă, tot privindu-ne şi tot chibzuind şi tot încruntând din sprâncene şi tot trăgând de băierile sorţului.

— Stau şi mă gândesc că vorbeşti cam mult, îi zise în cele din urmă lui Alan.

— Se poate – răspunse Alan, dar vezi bine că ştiu eu cui îi pot vorbi.

— Eu, una, n-aş fi niciodată în stare să vă dau în vileag, dacă asta vrei să spui.

— Nu, vezi bine că nu; nu eşti din aceia. Dar să-ţi spun eu ce-ai vrea să faci: să ne vii într-ajutor.

— N-aş avea cum – zise ea, clătinând din cap. Nu, n-aş avea cum.

— Bine – zise el, dar dacă ai avea?

Fata nu răspunse.

— Ascultă-mă, fetiţo – urmă Alan, sunt bărci în ţinutul Fife; am văzut eu nu mai puţin de două, când am intrat în târg prin partea voastră. Ei, şi dac-am putea noi să ne folosim de vreuna din ele, să trecem pe întuneric în ţinutul Loth şi să se mai afle şi-un ins de treabă – care ştie să ţină o taină – să ducă înapoi acea barcă, atunci ar fi mântuite două suflete: al meu, după câte s-ar părea, şi al său, fără nicio îndoială. Dacă nu putem avea acea barcă, rămânem în lumea asta, cât e de largă, cu trei şilingi drept singur bun, iar încotro să ne-ndreptăm şi ce să ne facem şi ce alt loc se află pentru noi afară de ştreangurile spânzurătorii, îţi dau cuvântul meu că nu ştiu! Ne vei lăsa în nevoie, fetiţo? Ai să poţi adormi în patul tău moale, gândindu-te la noi, când vuieşte vântul prin hogeag şi răpăie ploaia pe acoperiş? Ai să poţi şedea şi mânca la dogoarea unui foc bun, cu gândul la acest biet *rb**>rb» 8<berberbe°ca>

flăcău bolnav al meu, care-n vreo mlaştină nisipoasă îşi va muşca degetele de frig şi de foame? Dacă-i bolnav

sau teafăr, el trebuie să trudească înainte, şi dacă ameninţă să-l gâtuie moartea, el tot trebuie să se târască mai departe pe drumurile lungi, iar când îşi va da ultima suflare pe vreun maldăr de pietre reci, n-are să aibă niciun prieten alături, afară de mine şi de bunul Dumnezeu.

Faţă de această rugă fierbinte, vedeam zbuciumul sufletesc al fetei, care era ispitită să ne ajute, dar şi temându-se să nu ajute unor răufăcători, astfel încât m-am hotărât să-mi fac auzit glasul şi să-i împrăştii şovăiala cu o parte de adevăr.

— Ai auzit cândva de domnul Rankeillor din port?

— Rankeillor, scriitorul[25]? întrebă ea. Cum să nu!

— Ei, apoi către uşa sa mândrept, aşa că poţi să judeci după asta dacă sunt un răufăcător sau nu. Şi-ţi voi spune mai mult decât atât: că, deşi printr-o groaznică greşeală, mi-e viaţa întrucâtva în primejdie, nu există în toată Scoţia un supus mai credincios ca mine.

Faţa ei se lumină de-a binelea când auzi acestea, doar a lui Alan se mohorî.

— Asta e mai mult decât aveam nevoie să aflu. Domnul Rankeillor e un om de vază. Şi ne rugă să terminăm mâncarea, să plecăm degrabă din cătun şi să stăm ascunşi în păduricea de pe malul mării. Şi vă puteţi încrede în mine – mai zise ea, căci voi găsi eu mijlocul să vă trec dincolo.

Auzind aceasta, n-am mai stat să ne gândim, am dat mâna cu ea în semn de bună-învoială, am terminat degrabă cu plăcintele şi am pornit iar la drum, de la Limekilns şi până la

261 Răpii de piraţi pădure. Era doar un crânguleţ, cu un pâlc de măslini şi de ghiorghini şi cu câţiva pui de frasini, nu îndeajuns de deşi pentru a ne ascunde de trecătorii de pe drum şi de pe ţărm. Acolo a trebuit însă să

---

25 Pentru fata neştiutoare de carte, notarul e „scriitor”. fbeC&>«¿y» f&>f&>°<r> <*&

rămânem, bucurându-ne pe cât puteam de vremea frumoasă şi caldă şi de nădejdea pe care o aveam acum, că vom scăpa, şi mai ales punând la cale toate câte ne mai rămâneau de făcut.

Toată ziua n-am avut decât un singur necaz, şi-anume când un cimpoier hoinar s-a aşezat într-acelaşi crâng, în preajma noastră: o javră de beţivan, cu nasul roşu şi ochii tulburi, cu un cogeamite şip de rachiu în buzunar şi c-un pomelnic de nedreptăţi ce i se făcuseră, cică, de către cine vrei şi cine nu vrei, începând cu primul-preşedinte al înaltei Curţi, care nu voise să-i facă dreptate şi până la aprozii de la înverkeithing, care-i făcuseră mai multă decât îi era pe plac. Cu neputinţă să nu intre la bănuială văzând doi oameni că stau ascunşi toată ziua într-un desiş de pădure şi nu ştiu să spună ce treabă au. Cât stătu, ne ţinu ca pe jeratic, încercând să ne descoase şi să ni se bage în suflet, iar când se cărăbăni, fiind de bună seamă unul dintre cei care nu-şi pot ţine gura, ne lăsă cu atât mai dornici să putem pleca şi noi.

Ziua se sfârşi într-acelaşi senin, noaptea se lăsă liniştită şi limpede, răsăriră luminile în case şi cătune, şi iar, una după alta, prinseră să se stingă; dar trecuse de ceasurile unsprezece şi multă vreme am fost grozav de chinuiţi de grijă şi teamă, până am auzit scârţâitul lopeţilor în strapazane. Când ne-am uitat printre arbori, am văzut-o pe fată într-o luntre, vâslind către noi. Nu dăduse treburile noastre pe mâna nimănui, nu le încredinţase nici drăguţului ei, dacă o fi avut vreunul, ci, de îndată ce adormise tatăl său, ieşise din casă pe-o fereastră.

«¿T» *rb**°<? k furase luntrea unui vecin şi ne venise singură într-ajutor.

M-am fâstâcit când a fost să găsesc vorbe de mulţumire, dar şi ea era nu mai puţin stingherită să asculte astfel de vorbe; ne rugă să nu mai pierdem timpul şi să tăcem din gură, zicând, foarte nimerit, că pentru noi

mai de seamă ca toate erau graba şi tăcerea; şi aşa, cu una cu alta, ne-am trezit că ne dusese până pe malul ţinutului Loth, nu departe de Cariden, dăduse mâna cu noi şi pornise iarăşi pe mare, vâslind către Limekilns, înainte să fi rostit o vorbă despre binele pe care ni-l făcuse sau despre recunoştinţa ce-i purtam.

Chiar şi după ce plecase, n-am ştiut ce să spunem, căci într-adevăr nu se găsea nimic de zis pe măsura unei astfel de mărinimii. Doar Alan rămase o bună bucată de vreme pe ţărm, clătinând din cap.

— Straşnică fată! spuse în cele din urmă. Straşnică fată, David!

Şi cam peste vreun ceas, când stăteam culcaţi într-o văgăună de pe ţărmul mării, iar eu prinsesem să moţăi, el iarăşi se porni să laude firea acelei fete. Cât despre mine, nu puteam spune nimic; era o fiinţă atât de nevinovată, încât mă durea inima şi de căinţă, şi de teamă: căinţă că ne folosisem de neştiinţa ei, şi teamă ca nu cumva s-o fi amestecat oarecum în primejdiile ce ne păşteau.

CAPITOLUL XXVII

Ajung la domnul Rankeillor

A

J

n ziua următoare ne-am înţeles ca Alan să se descurce de unul singur până asfinţea soarele, dar de îndată ce începea să se întunece, să stea culcat prin ţarinile de lângă marginea drumului către Newhalls şi să nu se mişte până nu mă auzea fluierând. Mai întâi, eu am zis să-i dau semn fluierând „Mândra casă din Airlie”, un cântec ce-mi plăcea mie mult, dar el se împotrivi. Spuse că acesta fiind un cântec foarte răspândit, s-ar fi putut ca din întâmplare să-l fluiere vreun plugar oarecare, şi mă învăţă un crâmpei dintr-o melodie din Ţara-de-Sus, care de atunci şi până acum nu mi-a ieşit din cap şi nu-mi va ieşi, de bună seamă, nici în ceasul morţii. De câte ori îmi reînvie-n

amintire, mă aduce în acea ultimă zi a primejdiilor mele, şi-l văd pe Alan şezând în capul oaselor, pe fundul văgăunii, fluierând şi bătând măsura, şi raza cenuşie a zorilor mijindu-i pe obraz.

Mă aflam pe Strada Lungă din Queen's Ferry, înainte să răsară soarele. Era un târg frumos zidit, cu casele din piatră bună, multe din ele acoperite cu ţiglă. Casa Sfatului nu-i atât de frumoasă, m-am gândit, ca cea din Peebles, nici strada la fel de falnică, dar aşa cum se găseau toate, era de ajuns pentru ca să mă ruşinez de zdrenţele-mi soioase.

Pe măsură ce se făcea ziuă şi începea să se aprindă focurile, să se deschidă ferestrele şi lumea să se ivească de prin case, grija şi descurajarea mea creşteau, lăsându-mă tot mai mohorât. Vedeam acum că n-aveam niciun fel de temeiuri pe care să mă bazez şi nicio mărturie limpede a drepturilor mele, nici măcar cine eram nu puteam dovedi. Dacă totul se adeverea o băşică de săpun, amarnic dezamăgit şi la grea ananghie aveam să rămân! Chiar dacă lucrurile stăteau aşa după cum le înţelesesem eu, statornicirea drepturilor mele avea să ceară, desigur, timp; şi ce timp aveam eu de pierdut, cu mai puţin de trei şilingi în buzunar şi cu un om osândit şi pus sub urmărire, pe care trebuia să-l îmbarc şi să-l scot din ţară? Cu adevărat, de-avea să nu mi se împlinească nădejdea, mai puteam încă şi acum s-ajungem amândoi la spânzurătoare. Şi pe când tot umblam în sus şi-n jos şi vedeam pe unii uitându-se strâmb la mine – în stradă sau de sus de la geamuri – şi dându-şi coate sau vorbindu-şi cu zâmbete, prinse a se ivi o nouă teamă: că s-ar putea să nu fie prea lesne nici măcar să izbutesc să-i spun avocatului povestea mea, dar să-l fac s-o şi creadă. Să mă fi omorât şi nu-mi puteam lua inima-n dinţi să m-apropii de vreunul din aceşti cinstiţi târgoveţi; mi se părea ruşinos să le vorbesc, aşa cum mă aflam, în zdrenţele mele jegoase şi de i-aş fi întrebat de casa unui

om ca domnul Rankeillor, mă gândeam că mi-ar fi râs în nas. Aşa că umblam în sus şi-n jos, treceam strada, o luam la vale către port, ca un câine care şi-a pierdut stăpânul, şi mă rodea pe dinăuntru ceva ciudat, şi una-două mă încerca deznădejdea. În cele din urmă – ziua înaintase, erau poate

V

ceasurile nouă, iar eu ostenisem de-atâta umblet încoace şi *f* & ca> *fb*-e<r* *r* & fvbe°<r» °<r* °e>rbe” é5*

265 Răpii1 de piraţi încolo, se-ntâmplă să mă opresc în faţa unei case foarte arătoase, pe partea dinspre uscat: o casă cu ferestre frumoase, sticlind de curăţenie, cu flori de piatră sub pervazuri, cu pereţii proaspăt spoiţi şi cu un câine de vânătoare căscând în prag, ca unul ce se simţea la el acasă. îl pizmuiam până şi pe-acel dobitoc necuvântător, când se deschise uşa şi ieşi un bărbat cu faţa ageră, rumenă şi binevoitoare şi cu portul sigur de dânsul; avea în cap o perucă bine pudrată, iar pe nas ochelari. Eram într-un asemenea hal, încât oricine dădea cu ochii de mine, mă mai privea o dată; iar acest domn se dovedi atât de uimit de jalnica mea înfăţişare, încât veni de-a dreptul către mine şi mă întrebă ce făceam.

I-am spus că venisem la Queen’s Ferry cu treabă şi, luându-mi inima în dinţi, l-am rugat să mândrepte către casa domnului Rankeillor.

— Cum aşa? zise dânsul, din casa lui am ieşit chiar acum şi, printr-o ciudată întâmplare, sunt chiar eu acela.

— Atunci, domnul meu – am zis eu, trebuie să vă rog să-mi îngăduiţi o întrevedere.

— Nu-ţi cunosc numele, mi-a răspuns, şi nici faţa.

— Numele meu e David Balfour.

— David Balfour? a repetat el, cu glas ridicat, ca şi cum s-ar fi mirat foarte. Şi de unde vii, domnule David Balfour? m-a întrebat, privindu-mă drept în faţă, cu destul de multă răceală.

— Vin dintr-o mulţime de locuri, domnul meu, i-am

spus, dar socotesc că ar fi potrivit să vă spun toată povestea între patru ochi.

Căzu pe gânduri câtăva vreme, trăgându-se de buză şi uitându-se când la mine, când în partea de stradă care dădea spre casă.

— Da – zise, acesta este cel mai bun lucru, fără-ndoială. Şi, călăuzindu-mă, merse înapoi spre casă, strigă către un ins nevăzut că avea să fie prins toată dimineaţa şi apoi mă duse într-o cămăruţă prăfuită, plină de cărţi şi de hârţoage. Aici se aşeză şi mă pofti şi pe mine să şed, deşi mi se părea că din scaunul său curat se uita cam cu jale la zdrenţele mele îmbâcsite de noroi. Şi-acum – urmă el – dacă aveţi vreo treabă de descurcat, rogu-vă spuneţi pe scurt şi ajungeţi degrabă la miezul chestiunii. *Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo*[26]. Pricepeţi aceasta? zise aruncându-mi o privire aprigă.

— Voi face chiar cum spune Horaţiu, domnul meu, am răspuns zâmbind, şi vă voi duce *in medias res*[27].

El încuviinţă din cap foarte mulţumit, căci într-adevăr, citatul său latinesc avusese scopul de a mă pune la încercare. Cu toate acestea, şi deşi mai prinsesem puţin curaj, tot mi se sui sângele în obraz când am adăugat:

— Sunt motive să cred că am anumite drepturi asupra domeniului Shaws.

El scose dintr-un sertar o mapă cu hârtii şi, deschizând-o, şi-o aşeză în faţă.

— Da, şi mai departe? întrebă.

Dar eu slobozisem săgeata şi amuţisem.

— Haide, haide, domnule Balfour – zise el, continuaţi! Unde v-aţi născut?

— La Essendean, domnul meu – am răspuns, în anul 1734, la douăsprezece martie.

Păru să urmărească aceste spuse în hârtiile sale, dar

---

26 Nu începe războiul Troiei de la oul Ledei.

27 în miezul lucrurilor

ce însemna asta, nu ştiam.

267 Răpii1 de piraţi

— Tatăl şi mama? întrebă.

— Tată mi-a fost Alexander Balfour, învăţător în acel loc, iar pe mama o chema Grace Pittarow; cred că neamurile ei erau din Angus.

— Aveţi oarecare hârtii care să vă confirme identitatea? întrebă domnul Rankeillor.

— Nu, domnul meu – am răspuns, dar aceste hârtii se află în mâinile domnului Campbell, preotul, şi-ar putea fi lesne înfăţişate. Domnul Campbell şi-ar da de asemenea cuvântul în sprijinul celor ce v-am spus, iar cât priveşte identitatea mea, nu cred că unchiul meu ar merge atât de departe încât să nu mă recunoască.

— Vorbiţi de domnul Ebenezer Balfour?

— De dânsul, am zis.

— Pe care l-aţi văzut? întrebă el.

— Şi care m-a primit în casa sa, am răspuns.

— Aţi întâlnit vreodată un om cu numele de Hoseason? întrebă domnul Rankeillor.

— Din păcate da – i-am spus, căci de către dânsul şi din însărcinarea unchiului meu am fost răpit în dreptul acestui oraş şi luat pe mare, unde am suferit un naufragiu, şi apoi am trecut prin nenumărate alte greutăţi, de mă înfăţişez astăzi domniei-voastre în această stare nevoiaşă.

— Spuneţi că aţi naufragiat? zise domnul Rankeillor. Unde s-a petrecut asta?

— Dincolo de capătul de miazăzi al insulei Mull, am răspuns. Numele insulei pe care am fost lepădat de valuri este Earraid.

— A! zise el, zâmbind, sunteţi mai tare ca mine în geografie. Totuşi, până aici pot să vă spun că aceasta corespunde destul de exact cu alte informaţii ce le deţin. Dar spuneaţi că aţi fost răpit? în ce sens?

— În adevăratul sens al cuvântului, domnul meu, i-am

spus. Mă îndreptam către casa dumneavoastră, când am fost ademenit pe puntea bricului, lovit cu cruzime în creştetul capului şi aruncat în pântecul vasului; apoi n-am mai ştiut nimic, până ce m-am trezit în largul mării. Eram sortit să ajung rob pe plantaţii, dar bunul Dumnezeu m-a scăpat de această soartă.

— Bricul s-a scufundat la 27 iunie – zise el, uitându-se prin însemnările ce le avea în faţă, or acum suntem în 24 august. Iată un interval de timp considerabil, domnule Balfour, aproape două luni, care a şi pricinuit prietenilor dumneavoastră o mare tulburare şi recunosc că nu voi fi pe deplin satisfăcut până ce nu-l veţi lămuri.

— Într-adevăr, domnul meu, am zis, mi-e lesne să umplu acest gol, totuşi, înainte de a-mi spune povestea, mi-ar plăcea să ştiu că vorbesc unui prieten.

— Înseamnă că ne aflăm într-un cerc vicios, spuse avocatul. Nu pot fi convins, înainte de a vă fi auzit. Nu vă pot fi prieten, până nu sunt în deplină cunoştinţă a faptelor. Mai multă încredere v-ar prinde mai bine la vârsta dumneavoastră. Şi apoi, ştiţi, domnule Balfour, avem o zicală pe la noi: „De rele se tem făcătorii de rele”.

— Nu trebuie să uitaţi, domnul meu, că de pe urma încrederii mele prea mari am suferit de ajuns până acum şi că am fost luat cu sila pe-o corabie, spre a ajunge rob, chiar de către omul pe care, după câte am înţeles, îl slujiţi.

În tot acest timp dobândisem tot mai mult încrederea domnului Rankeillor şi, pe măsura încrederii, dobândeam şi crezare. Dar faţă de acest atac, pe care eu însumi l-am dat cu umbra unui zâmbet, el izbucni într-un râs prietenos.

«d5» <be°<? * /be/be°<r-rbe/beibe°<? * <beebe

— Nu, nu-zise, lucrurile nu stau chiar atât de prost. *Fui non sum*[28]. Am fost, ce-i drept, însărcinatul cu afaceri al unchiului dumitale, dar câtă vreme dumneata (*imberbis*

28 Am fost. dar nu mai sunt.

juvenis custode remoto[29]) te preumblai prin apus, a mai curs multă apă pe gârlă şi m-aş mira să nu-ţi fi ţiuit urechile, după cât s-a vorbit de dumneata. Chiar în ziua naufragiului dumitale, domnul Campbell a păşit ţanţoş în biroul meu, cerând să te scoatem la iveală de unde ştim. Eu nu auzisem niciodată de existenţa dumitale, dar îţi cunoscusem tatăl; şi din alte lucruri ştiute de mine, despre care îţi voi pomeni mai târziu, eram înclinat să mă tem de tot ce putea fi mai rău. Domnul Ebenezer a admis că te văzuse, a declarat că îţi dăduse considerabile sume de bani ceea ce părea puţin probabil, şi că plecaseşi pe continent, în Europa, cu scopul de a-ţi completa studiile, ceea ce era şi probabil şi vrednic de laudă. Întrebat cum se face că nu i-ai dat nimic de ştire domnului Campbell, a declarat că-ţi exprimaseşi o mare dorinţă de a o rupe cu trecutul. Întrebat apoi unde te afli, a pretins că nu ştie, bănuieşte însă că la Leyden[30]. Iată în rezumat răspunsurile sale. Nu sunt sigur că l-a crezut cineva, urmă domnul Rankeillor, cu un zâmbet, iar anumite expresii ale mele i-au fost atât de puţin pe plac, încât nici mai mult nici mai puţin mi-a arătat uşa. În clipa aceea ne-am împotmolit, căci oricât de ferme ne-ar fi fost suspiciunile, nu aveam absolut nicio probă. Tocmai atunci apare şi căpitanul Hoseason cu povestea înecului dumitale, astfel că totul s-a năruit, alegându-se doar domnul Campbell cu mâhnirea.

270

eu cu o pagubă financiară, iar unchiul dumneavoastră cu o pată în plus asupra reputaţiei sale, şi aşa destul de feştelită. Şi acum, domnule Balfour, încheie, înţelegeţi pe deplin cum au decurs lucrurile şi vă puteţi da seama singur în ce măsură mă pot bucura de încrederea

---

29 Tânâr imberb lăsat fără de pază.

30 I.eyden (I.eyde), în Olanda, aici se afla pe atunci o universitate vestită.

<b®«d> f&f^b®°<d> rb®<b®°<y* rb®1“d> <b®°«d> rb®

domniei-voastre.

De fapt, domnul Rankeillor era cu mult mai ţeapăn şi tipicar în vorbire decât sunt eu în stare să-l înfăţişez şi şi-o împăna cu încă şi mai multe citate latineşti, dar le rostea pe toate cu o voioşie în priviri şi în purtări, care în mare parte îmi biruiră neîncrederea. Mai mult decât atât, îmi puteam da seama că îmi vorbea acum ca şi cum nu s-ar mai fi îndoit defel că eram cine eram, astfel încât temeiul de căpetenie al identităţii mele părea acum pe deplin câştigat.

— Domnul meu – am zis, dacă vă voi spune povestea mea, sunt silit să încredinţez viaţa unui prieten făgăduielii dumneavoastră că veţi păstra o taină desăvârşită în privinţa sa. Daţi-mi cuvântul dumneavoastră că această taină vă va fi sfântă; în ceea ce mă priveşte, nu-mi trebuie altă chezăşie mai bună decât figura domniei-voastre.

— Domnul meu – zise el, iată o introducere care mă cam sperie, iar dacă se află în povestea domniei-voastre oarecare mărunte încălcări ale legii, v-aş ruga să ţineţi seama că sunt jurist şi să treceţi uşor peste ele.

După care i-am spus povestea mea de la început – el ascultând cu ochelarii ridicaţi şi cu ochii închişi, încât uneori mă temeam că adormise. Dar nici pomeneală! Auzea fiecare cuvânt, după cum am văzut mai târziu, cu o agerime a urechii şi o siguranţă a memoriei care adesea m-au mirat. Chiar şi ciudatele nume celte, pe care le auzea atunci pentru prima şi ultima dată, şi le amintea şi se întâmpla să-mi pomenească de

271 Răpii de piraţi ele cu ani mai târziu. Dar când am rostit răspicat numele de Alan Breck, s-a întâmplat o scenă caraghioasă. Căci numele lui Alan fireşte că răzbise prin toată Scoţia, odată cu ştirea omorului din Appin şi cu făgăduiala răsplăţii, şi de cum îmi scăpă, avocatul se mişcă în scaunul lui şi deschise ochii.

— În locul dumneavoastră n-aş rosti nume inutile,

domnule Balfour, zise, şi mai cu seamă de-ale scoţienilor din Ţara-de-Sus, dintre care mulţi sunt certaţi cu legea.

— Da, poate că era mai bine să nu-l fi rostit – am răspuns, o dată ce mi-a scăpat, pot să-l spun şi de-aci-nainte.

— Ba deloc, zise domnul Rankeillor. Eu sunt cam tare de urechi, după cum poate că aţi băgat de seamă; şi nu-s deloc sigur că am reţinut exact acel nume. îl vom numi pe amicul dumneavoastră „domnul Thomson”, cu voia dumneavoastră, ca să ocolim orice neînţelegeri. Şi pe viitor aş face la fel cu orice scoţian de la munte pe care va trebui să-l pomeniţi, fie el mort sau viu.

După aceasta mi-am dat seama că auzise prea bine numele şi ghicise de pe acum că s-ar putea să ajung cu povestea şi la omor. Dacă el dorea să se prefacă neştiutor, nu era treaba mea, astfel că am zâmbit doar, spunând că nu prea suna a nume de scoţian de la munte şi încuviinţând. În tot restul povestirii mele, Alan a rămas domnul Thomson, ceea ce mi se părea atât de nostim, cu cât era o mostră de şiretlic, după pofta inimii sale. Iacov Stuart, de asemenea, era pomenit sub denumirea de „ruda domnului Thomson”. Colin Campbell trecea drept „domnul Delavale”, iar lui Cluny, când ajunse la rând în povestirea mea, i-am dat numele de „domnul Jameson, o căpetenie din Ţara-de-Sus”. Într-adevăr, o cât se poate de făţişă farsă, şi mă minunam cum de ţine avocatul s-o joace, dar la urma urmei era aidoma în stilul acelei vremi, când se aflau în ţară două partide, iar oamenii potoliţi, care n-aveau păreri proprii foarte hotărâte, căutau cu orice chip să nu supere pe niciunul dintre ele.

— Da, da – zise avocatul după ce terminasem, iată un adevărat epos, o adevărată odisee prin care aţi trecut. Trebuie s-o povestiţi, domnul meu, într-o frumoasă latinească, când veţi fi mai înaintat în învăţătură, sau şi în engleză, dacă veţi voi, deşi, în ce mă priveşte, prefer

cealaltă limbă. V-aţi vânturat mult; *quae regio in terris**, prin care parohie din Scoţia (ca să traducem adecvat) n-aţi trecut în peregrinările dumneavoastră? De altminteri, aţi dovedit o ciudată înclinare de a intra în situaţii dubioase şi, făcând toate socotelile, de a vă purta bine în ele. Acest domn Thomson pare un gentleman cu unele însuşiri alese, deşi poate puţintel cam prea setos de sânge. Eu, unul, cu toate meritele sale, parcă aş prefera să-l ştiu înecat în Marea Nordului, căci omul acesta, domnule David, e o mare belea. Totuşi, dumneata eşti foarte îndreptă ţit să ţii la el şi este foarte adevărat că şi el ţine la dumneata. *Itcomes*[31], putem spune – ţi-a fost tovarăş credincios; nu mai puţin *paribus curis vestigia figit*[32], căci îndrăznesc să spun că amândoi v-aţi aşteptat din când în când la spânzurătoare. Aşa, aşa… Ei, acum acele zile, din fericire, au trecut şi socotesc, după cât poate omul să prevadă, că aţi ajuns la capătul supărărilor.

Trăgând astfel concluzia peripeţiilor mele, mă privea cu atâta voioşie şi bunătate, încât anevoie îmi ţineam în frâu

273 Răpit de piraţi mulţumirea. Atât de mult rătăcisem cu oameni fără de lege, şi-mi făcusem culcuş prin coclaurii munţilor şi sub bolta cerului, încât mi se părea mare lucru să mă văd şezând iar într-o casă curată şi adăpostită, tăifăsuind cu un domn în haine negre de postav bun. Chiar pe când gândeam astfel, îmi căzu privirea pe zdrenţele mele nemaipomenite, şi o dată mai mult mă năpădi ruşinea. Dar avocatul băgă de seamă şi mă înţelese. Se ridică, strigă sus spre scară să se mai pună un tacâm, deoarece domnul Balfour va rămâne la dejun, şi-apoi mă duse către un iatac din partea de sus a casei. Aici îmi puse dinainte apă şi săpun, precum şi un pieptene; apoi scoase nişte haine de-ale băiatului său; şi, cu încă un citat potrivit,

---

31 Ţi-a fost tovarăş de drum.

32 Ţi-a încurcat paşii cu griji deopotrivă.

plecă, lăsându-mă să mă dichisesc.

CAPITOLUL XXVIII

Pornesc la dobândirea moştenirii mele

Am făcut schimbările cu putinţă în înfăţişarea mea

Îşi am fost în culmea fericirii când, privindu-mă în oglindă, am văzut că pierise cerşetorul şi revenise la viaţă David Balfour. Şi totuşi, mă simţeam şi oarecum ruşinat de schimbare, mai cu seamă de straiele împrumutate. Când am terminat, domnul Rankeillor se arătă încântat de cum arătam şi mă pofti iarăşi în biroul său.

— Ia loc, domnule David – zise, şi-acum, că ai revenit întrucâtva la înfăţişarea dumitale firească, să vedem dacă-ţi pot fi de folos cu ştiri noi pentru dumneata. Fără îndoială că te întrebi ce-a fost între tatăl şi unchiul dumitale? Este, de bună seamă, o poveste ciudată, iar lămurirea ei este de natură să mă facă să roşesc că sunt. nevoit să ţi-o dau. Căci – adăugă el, într-adevăr stingherit, totul se învârteşte în jurul unei istorii de dragoste.

— Zău că nu prea sunt în stare să fac legătura între una ca aceasta şi unchiul meu.

Dar unchiul dumitale, domnule David, n-a fost întotdeauna bătrân, răspunse avocatul şi ceea ce poate că o să te surprindă şi mai şi, nici urât n-a fost întotdeauna. Avea o înfăţişare

275 Răpit de piraţi chipeşă şi cavalerească; oamenii se opreau în prag să se uite după dânsul, când trecea călare pe un cal focos. L-am privit şi eu, cu aceiaşi ochi cu care te privesc şi, mărturisesc cu toată candoarea, nu fără oarecare invidie; căci eu eram un flăcău oarecare şi fiul unui om oarecare; şi în zilele acelea puteam spune: *Odi*te, *qui bellus es*, *Sabello*[33].

— Mi se pare că visez, am spus

— Da, da – grăi avocatul, aşa e tinereţea şi bătrâneţea. Şi nu numai atât, dar avea o fire deosebită,

33 Te detest, Sabelus, fiindcă eşti frumos.

care făgăduia lucruri de seamă pentru viitor. Ce crezi că face în 1715? Nici mai mult nici mai puţin, fuge de acasă şi se alătură rebelilor! Tatăl dumitale a fost cel care s-a dus după el, să-l caute, l-a găsit într-un şanţ şi l-a adus înapoi *multum gementem*[34], spre veselia întregului ţinut. Totuşi, *majora canamus*[35] – cei doi tineri s-au îndrăgostit, şi anume de una şi aceeaşi domnişoară. Domnul Ebenezer cel admirat şi iubit şi alintat era, fără umbră de îndoială, tare sigur de izbândă, iar când a descoperit că se amăgise, a zbierat ca un păun. Tot ţinutul a auzit povestea; ba zăcea acasă şi bolea, cu neroadele sale neamuri lăcrămând în preajma patului său; ba călărea din cârciumă-n cârciumă, vărsându-şi mâhnirea în urechea lui Tom, Dick sau Harry. Tatăl dumitale, domnule David, era un gentilom cu suflet tare bun, dar slab, regretabil de slab; a privit toate neghiobiile acestea cu îndelungă răbdare; şi într-o bună zi – închipuieşte-ţi! a renunţat la aleasa sa. Ea însă era cu mult mai înţeleaptă; de la dânsa trebuie că ai moştenit dumneata sănătosul bun-simţ pe care-l dovedeşti. A spus că

nu e jucăria nimănui şi că nu vrea să fie azvârlită de la unul la altul. Ei i-au căzut în genunchi şi urmarea a fost că, pentru moment, le-a arătat amândurora uşa. Aceasta s-a petrecut în august. Când mă gândesc!… în acelaşi an, eu mă înapoiasem de la universitate. Trebuie să fi fost o scenă tare hazlie.

Eu gândeam la fel în sinea mea: că fusese o poveste neroadă; totuşi nu puteam uita că era amestecat tatăl meu în ea.

— Dar desigur, domnul meu, că va fi avut şi o notă de tragedie? am întrebat.

— Ba nu, domnul meu, chiar deloc – mi-a răspuns

34 Cu multe vaiete.

35 Să cântăm subiecte mai înalte.

avocatul, căci tragedia presupune disputarea unei probleme susceptibile de meditaţie, *un dignus vindice nodus*[36], iar toată încurcătura asta nu se învârtea decât în jurul năbădăilor unui tinerel nerod şi răsfăţat, căruia nimic nu i-ar fi priit mai bine decât să fi fost legat şi croit zdravăn cu o curea. Dar vezi că tatăl dumitale nu era de aceeaşi părere. Sfârşitul a fost că de la o concesie la alta de-a tatălui dumitale, şi dintr-o culme de egoism plângăreţ şi dulceag într-alta, din partea unchiului dumitale, au ajuns în cele din urmă să încheie un soi de târg, de ale cărui nefericite urmări ai avut de suferit acum. Unul din cei doi a luat-o pe domnişoară, celălalt moşia. Aşa, domnule David! Lumea vorbeşte mult de caritate şi mărinimie, dar în condiţiile pline de ciocniri ale vieţii omeneşti, eu, unul, adesea înclin să cred că urmările cele mai fericite decurg din atitudinea unui gentleman care-şi consultă avocatul şi se foloseşte de toate avantajele ce i le îngăduie legea. În tot cazul, mica ispravă de Don Quijote a tatălui dumitale, nedreaptă în sine, a dat naştere la o monstruoasă descendenţă de nedreptăţi. Tatăl şi mama

277 Răpit de piraţi dumitale au trăit şi au murit ca nişte oameni sărmani; dumneata ai avut parte de educaţia unui copil nevoiaş; iar între timp, vai de bieţii fermieri de pe moşia Shaws! Şi aş putea adăuga (dacă mi-ar păsa mult de asta), vai de domnul Ebenezer!

— Partea cea mai ciudată din toate – am spus eu – e ca firea unui om să se poată schimba într-atât!

— Adevărat – zise domnul Rankeillor, dar îmi închipui că lucrurile s-au petrecut în chip destul de firesc. Nu-şi putea închipui că jucase un rol frumos. Cei care cunoşteau povestea, îi întorceau spatele; cei care n-o cunoşteau, văzând că un frate pierise, iar celălalt îi urmase la stăpânirea moşiei, au stârnit zvonul că-şi omorâse fratele; astfel, din toate părţile s-a văzut ocolit. Bani a avut tot din

36 O problemă care să justifice răzbunarea.

ce-a dobândit de pe urma târgului făcut; ei, şi-atunci a început să ţină tot mai. mult la bani. Egoist a fost când era tânăr, egoist e şi-acum la bătrâneţe; şi unde l-au dus în cele din urmă aceste lăudabile purtări şi frumoase sentimente, ai văzut dumneata însuţi.

— Ei, ce să-i faci, domnule… dar în toate astea, eu cum stau?

— Domeniul e al dumitale, fără putinţă de îndoială, a răspuns avocatul. Ce-a iscălit tatăl dumitale n-are nicio importanţă; dumneata eşti moştenitor prin drept inalienabil. Dar unchiul dumitale este un om care va lupta până-n pânzele albe, chiar dacă n-are nicio şansă; şi e probabil că va pune la îndoială identitatea dumitale. Un proces este totdeauna costisitor, iar un proces între rude e scandalos; şi-apoi, de-ar ieşi cumva la iveală legăturile dumitale cu amicul Thomson, s-ar putea să aflăm că ne-am fript. Răpirea, fireşte, ar fi o carte grozavă în mâinile noastre, dacă am putea-o dovedi. S-ar putea însă să fie anevoie de dovedit; şi sfatul meu, făcând toate socotelile, este să-i oferi unchiului dumitale o învoială lesne de acceptat, poate chiar la

(& >*chel* & *Pfb**> «¿S „«d5» că «¿Vrbe*fb**>rbe

sându-l la Shaws, unde a prins rădăcină de un sfert de veac, şi dumneata să te mulţumeşti cu o pensie onorabilă.

I-am spus că eram foarte pornit către o învoială lesnicioasă şi că scoaterea în lume a unor încurcături de familie era un lucru care fireşte că mă scârbea. Între timp, în sinea mea, începeam să văd iţele planului după care ne-am călăuzit apoi.

— Greutatea de căpetenie e, deci, de a dovedi că el a pus la cale răpirea? am întrebat.

— Sigur, răspunse domnul Rankeillor şi, de va fi cu putinţă, fără judecată. Căci, ascultă bine ce-ţi spun,

domnule David, am putea găsi, fără îndoială, câţiva oameni de pe corabie care să jure cum că ai fost răpit; dar în clipa în care s-ar afla în faţa judecătorului, nu le-am mai putea stăvili mărturiile şi desigur că s-ar strecura un cuvinţel-două despre prietenul dumitale, domnul Thomson. Ceea ce, după câte-ai lăsat să-ţi scape, nu pot crede că e de dorit.

— Bine, domnul meu, i-am zis. Iată la ce m-am gândit. Şi i-am dezvăluit planul meu.

— Dar aceasta ar însemna pentru mine, după câte se pare, o întâlnire cu acel Thomson? spuse, după ce am terminat.

— Cred că da, domnul meu, am răspuns.

— Ei, comedie! a strigat, frecându-şi fruntea! Ei, comedie! Nu, domnule David, mi se pare că ce-ai ticluit dumneata e inacceptabil. N-am nimic de zis împotriva amicului dumitale, domnul Thomson; nu ştiu nimic împotriva lui; şi dacă aş şti, ia aminte, domnule David! ar fi de datoria mea să uşurez prinderea sa. Ei, te întreb pe dumneata: e cuminte să-l întâlnesc? S-ar putea să aibă oarecare vină. S-ar putea să nu-ţi fi spus dumitale tot. S-ar putea nici să nu-l cheme Thomson! strigă avocatul, făcând cu ochiul; căci sunt indivizi din ăştia care-şi culeg un *rb*>< & >*f* & >°<r* că >rbe°<r> *eb*>°” «d*» ««d5»

272 Răpii1 de piraţi nume la vreo margine de drum, cum ar culege alţii floricele.

— Dumneavoastră trebuie să hotărâţi, domnul meu, i-am răspuns.

Dar era limpede că scorneala mea i se cuibărise în cap, căci s-a tot gândit în tăcere, până ce-am fost chemaţi să luă în masa în tovărăşia soţiei sale; şi de cum ne-a lăsat acea doamnă iar singuri, cu o sticlă de vin dinainte, a şi început să dea târcoale propunerii mele. Când şi unde aveam să-l întâlnesc pe prietenul meu, domnul Thomson? Eram oare sigur de discreţia domnului Thomson?

Presupunând că l-am prinde-n capcană pe bătrânul vulpoi, aş primi cutare şi cutare condiţii de învoială? întrebări ca acestea şi altele asemănătoare îmi punea, la răstimpuri lungi, pe când îşi gusta gânditor vinul. După ce i-am răspuns la toate întrebările – pare-se mulţumitor – căzu şi mai adânc pe gânduri, uitând până şi de vinul roşu de care se ocupase până atunci. Apoi, se duse şi luă o foaie de hârtie şi un creion şi se aşternu pe scris; tot scria şi tot cumpănea fiecare cuvânt; şi în cele din urmă, atingând un clopoţel, îl chemă la dânsul pe secretarul său.

— Torrance – îi zise, am nevoie de asta, scrisă curat, până spre seară, iar după ce termini, fii bun şi ia-ţi pălăria şi fii gata să mergi cu acest domn şi cu mine, căci va fi probabil nevoie de dumneata ca martor.

— Cum, domnule? am strigat, de îndată ce plecase secretarul. Vreţi să încercaţi?

— Da, aşa s-ar părea – mi-a răspuns, umplându-şi iar paharul, dar să nu mai vorbim de afaceri. Văzându-l pe Torrance, mi-am adus aminte de o mică întâmplare caraghioasă de acum câţiva ani. îmi dădusem întâlnire cu prostănacul ăsta la „Cruce”, în Edinburgh. Fiecare din noi s-a dus după treaba sa, *rb**>*fb*-rbe «beberbeeberbeederbe

Robert Louis Stevenson 2S0

Iar când s-au făcut ceasurile patru, Torrance, care se cinstise cu un păhărel, nu-şi mai cunoştea stăpânul, iar eu, care-mi uitasem ochelarii, eram atât de chior fără ei, încât vă dau cuvântul meu că nu mi-am recunoscut secretarul. Şi începu să râdă din toată inima.

I-am răspuns că era o întâmplare ciudată şi, ca să mă arăt curtenitor, am şi zâmbit; dar care nu-mi fu mirarea să-l aud întreaga după-amiază tot revenind şi zăbovind asupra acestei istorii şi spunându-mi-o mereu, cu noi amănunte şi chicoteli, încât începusem să-mi pierd răbdarea şi să mă simt ruşinat de nerozia prietenului meu.

Apropiindu-se timpul când mă înţelesesem cu Alan să

ne întâlnim, am pornit de la casa domnului Rankeillor, eu şi cu dânsul la braţ, iar Torrance urmându-ne, cu conceptul actului în buzunar şi cu un coş acoperit în mână. De-a lungul întregului drum prin oraş, avocatul tot făcea la plecăciuni în dreapta şi-n stânga, şi mereu îl opreau tot felul de domni, prinzându-l de un nasture şi sfătuindu-se cu dânsul despre treburi de-ale târgului sau de-ale lor; şi mi-am putut da seama că se bucura de mare vază prin tot ţinutul. În cele din urmă trecusem de ultimele case, şi am început să mergem de-a lungul portului, către „Hanul Ghiorghinilor”, şi către chei, unde se abătuse nenorocirea asupră-mi. Nu puteam privi aceste locuri fără tulburare, amintindu-mi câţi, dintre cei pe atunci alături de mine, nu mai erau pe această lume: Ransome, care scăpase, nădăjduiam, de răul ce i se pregătea, Shuan, dus pe unde nu cutezam să-l urmez, şi bietele suflete care pieriseră odată cu bricul, în ultima sa călătorie. Tuturor acestora şi corabiei însăşi, eu le supravieţuisem; şi străbătusem nevătămat acele greutăţi şi primejdii înfricoşătoare. Singurul meu gând ar fi

281 Răpii1 de piraţi trebuit să fie de recunoştinţă; şi totuşi nu puteam da ochii cu acel loc, fără să mă cuprindă obida pentru ceilalţi şi fără să mă înfioare amintirea.

Acestea mi-erau gândurile, când deodată domnul Rankeillor scoase un strigăt, îşi plesni cu mâna buzunarele şi începu să râdă.

— Asta-i bună! strigă, ce întâmplare caraghioasă! După cât i-am pomenit de des, poftim că iar mi-am uitat ochelarii!

Atunci am înţeles fireşte unde ţintise cu povestea sa, şi că, dacă-şi lăsase ochelarii acasă, o făcuse dinadins, aşa încât să se poată folosi de ajutorul lui Alan, fără neplăcerea de a fi nevoit să-l recunoască. Şi, într-adevăr, bine se gândise; căci, presupunând că lucrurile mergeau cel mai prost cu putinţă, cum ar fi putut domnul Rankeillor

să jure în faţa unei curţi de judecată că-l recunoaşte pe prietenul meu, sau să fie silit să dea o mărturie păgubitoare împotriva mea? Totuşi îi trebuise cam mult ca să descopere acea lipsă; şi, pe când treceam prin oraş, vorbise cu o groază de oameni, recunoscându-i pe toţi, astfel că eu, unul, nu aveam nicio îndoială că vedea foarte bine.

De îndată ce trecurăm de „Hanul Ghiorghinilor", unde l-am recunoscut pe hangiu fumându-şi luleaua în prag, domnul Rankeillor schimbă rânduiala mersului nostru, mergând dânsul în urmă cu Torrance, şi trimiţându-mă pe mine înainte, ca cercetaş. M-am suit pe deal, fluierând la răstimpuri crâmpeiul de cântec celt şi, în cele din urmă, am avut bucuria să aud răspunsul şi să-l văd pe Alan ridicându-se dindărătul unui tufiş. Era cam bosumflat, deoarece petrecuse o zi lungă singur, cutreierând ţinutul, şi mâncase cam sărăcuţ, într-o berărie de lângă Dundas. Însă a fost de ajuns să-mi vadă straiele, că s-a şi înviorat; şi a devenit alt om de îndată

ce i-am spus în ce stare avansată se aflau treburile noastre şi ce rol trebuia să joace el în ce mai rămânea de făcut.

— Să ştii că gândul acesta pe care l-ai avut este tare isteţ, zise el, şi îndrăznesc să-ţi spun că om mai potrivit pentru a-l duce la capăt decât Alan Breck, nu puteai găsi. Nu-i un lucru la care să se priceapă oricine, ia seama! ci este nevoie de un bărbat ales şi cu scaun la cap. Dar stau şi mă gândesc că avocatul acela al tău trebuie să fie nerăbdător să mă vadă – continuă Alan.

Aşadar am strigat şi am făcut semne către domnul Rankeillor, care s-a apropiat singur şi a fost prezentat prietenului meu, domnul Thomson.

— Domnule Thomson, îmi pare bine de cunoştinţă. Dar mi-am uitat acasă ochelarii şi prietenul

dumneavoastră, domnul David, aici de faţă, zise el, bătându-mă pe umăr, vă va spune că sunt aproape ca şi fără vedere, şi deci nu trebuie să vă miraţi dacă trec mâine pe lângă domnia-voastră fără să vă recunosc.

Spuse acestea gândindu-se că lui Alan îi va părea bine, dar munteanul era gata să se simtă atins în mândria sa pentru mult mai puţin decât aceasta.

— Domnul meu – răspunse el ţeapăn, aş zice că nu are însemnătate defel, de vreme ce ne întâlnim aici doar într-un anume scop, pentru înlesnirea dreptăţii domnului Balfour; iar după câte îmi pot da seama, nu cred să mai fie niciun motiv să mai avem de-a face unul cu altul. Dar primesc scuzele dumneavoastră, care foarte potrivit este să mi le aduceţi.

— Şi asta-i tot ce aşteptam, domnule Thomson, zise Rankeillor cu voioşie, iar acum, domnia-voastră şi cu mine fiind actorii de căpetenie în ceea ce suntem pe cale să întreprindem.

O de *r* & *ar* & *ofb*>°de / & *>°de «<7* rb>°°id>

1

223 Răpii de piraţi cred că s-ar cuveni să cădem la o bună înţelegere, în care scop aş zice să binevoiţi să-mi daţi braţul dumneavoastră, căci, din pricina întunericului care se lasă şi neavând nici ochelarii, nu prea văd bine drumul; iar dumneata, domnule David, vei vedea că Torrance e un om tare plăcut la vorbă. Numai că dă-mi voie să-ţi amintesc că este cu totul de prisos ca el să afle amănunte despre peripeţiile dumitale sau despre acelea ale… hm… domnului Thomson.

Aşadar, cei doi merseră înainte, iar Torrance şi cu mine în urma lor.

Se făcuse noapte de-a binelea când am ajuns în dreptul conacului Shaws. Erau ceasurile zece trecute; un vântuleţ plăcut foşnea dinspre sud-vest, învăluind zgomotul paşilor noştri; şi, în vreme ce ne apropiam, nu

zăream firicel de lumină în nicio parte a casei. Se părea că unchiul meu se şi băgase în pat, ceea ce era de fapt lucrul cel mai potrivit pentru intenţiile noastre. Când am ajuns la vreo cincizeci de coţi de casă, am ţinut în şoaptă un ultim sfat şi apoi avocatul, Torrance şi cu mine ne-am furişat binişor puţin mai la deal şi ne-am ghemuit după colţul casei; şi de îndată ce ne luasem în primire locurile, Alan se-ndreptă cu paşi mari spre uşă, fără să se ascundă, şi începu să bată.

CAPITOLUL XXIX

Intru în împărăţia mea

C

ătva timp, Alan bătu în uşă ca un zănatec şi ciocănelile sale nu iscară decât ecourile casei şi ale împrejurimilor, în cele din urmă, totuşi, am auzit zgomotul unei ferestre care se ridica binişor, şi atunci am ştiut că unchiul meu se ivise la locul său de strajă. În puţina lumină de afară, îl vedeam doar pe Alan stând pe trepte ca o umbră întunecată. Cei trei martori erau cu totul ascunşi vederii sale; n-avea deci ce să-l sperie pe-un om de treabă aflat la casa sa. Cu toate acestea, îl cercetă câtva timp în tăcere pe oaspete, iar când vorbi, glasul îi suna umbrit de bănuială.

— Ce-i asta? zise. La ceasul acesta de noapte nu umblă pe drumuri niciun om cumsecade; şi la mine n-au ce căuta bufniţele. Ce te-aduce încoace? Să ştii că am puşcă.

— Sunteţi chiar dumneavoastră, domnule Balfour? îi răspunse Alan, făcând un pas înapoi şi ridicându-şi privirea în întuneric. Aveţi grijă cu puşca aceea, sunt buclucaşe comediile astea când iau foc.

— Ce te-aduce aici? Şi cine eşti? zise unchiul meu, mânios.

— N-am niciun chef să-mi zbier numele-n câmp, spuse Alan; cât despre ce m-aduce aici, asta-i altă poveste; şi-i mai

«e» de ° «e> °>e> «é5* °<e> < o

225 Răpit de piraţi degrabă treaba dumneavoastră decât a mea, iar dacă sunteţi sigur c-o să vă fie pe plac, îi fac şi muzică şi v-o cânt.

— Şi care-i povestea?

— David, zise Alan.

— Ce-ai spus? strigă unchiul meu, cu glas tare schimbat.

— Vreţi să vă mai spun şi numele celălalt? întrebă Alan.

Urmă o tăcere, apoi:

— Cred că e mai bine să vă dau drumul înăuntru, zise unchiul meu, cu îndoială.

— Vă cred – zise Alan, dar vorba e, aş intra? Ei, acum să vă spun şi eu ce cred. Cred că aici, pe pragul acesta, trebuie să ne sfătuim despre istoria cu pricina, aici ori nicăieri; căci aş dori să pricepeţi că sunt deopotrivă de căpăţânos ca şi dumneavoastră, şi de neam cu mult mai bun.

Unchiul Ebenezer rămase cam uluit când văzu că oaspetele întorsese foaia; stătu şi înghiţi puţin în sec, pesemne, şi apoi i se auzi iar glasul:

— Fie, fie! Dacă trebuie, n-avem ce-i face! Şi închise fereastra.

Dar trecu vreme îndelungată până să coboare treptele, şi mai lungă încă, până să desfacă încuietorile – căindu-se desigur şi năpădit mereu de alte spaime, de cum făcea câte doi paşi şi de cum mai descuia câte un lacăt şi mai scotea câte un drug. Până la urmă, auzirăm totuşi uşa scârţâind din balamale; iar apoi, pare-se că unchiul meu se strecurase uşurel afară şi, văzând că Alan se mai dăduse înapoi cu un pas-doi, se aşezase pe treapta de sus a intrării, cu puşca pregătită în mână.

— Şi-acum – zise, ţine minte că am puşca la mine şi dacă mai faci un pas, eşti mort!

— Foarte cuviincioasă vorbă, îl auzirăm pe Alan, zău aşa!

°<e> *f* & *P* «e» <*b**>° «e> *fb**" <5>

— N-o fi – zise unchiul meu, dar şi purtarea dumitale e cam năstruşnică, aşa că se cade să fiu pregătit. Şi-acum că ne-am înţeles, dă-i drumul şi spune ce treabă ai cu mine.

— Păi să vedeţi – zise Alan, iată care-i treaba. Dumneavoastră, care sunteţi un om atât de înţelegător, aţi băgat de seamă, fără-ndoială, că eu sunt un bărbat de neam şi că mă trag din Ţara-de-Sus. Numele meu n-are nicio legătură cu povestea pe care am să v-o spun, dar ţinutul neamurilor mele nu-i departe de insula Mull, despre care poate aţi auzit. Pare-se că s-a scufundat o corabie prin acele locuri, iar în ziua următoare, un gentilom din neamul meu, cotrobăind prin acele nisipuri după ceva lemn de ars, a dat peste un flă căiaş pe jumătate înecat. Ei, şi l-a adus în simţiri, şi-apoi, împreună cu o seamă de alţi gentilomi, l-au luat şi l-au băgat într-un castel vechi şi năruit, unde din ziua aceea şi până azi a prilejuit neamurilor mele o însemnată cheltuială. Neamurile mele-s cam sălbatice, vedeţi dumneavoastră, şi nu prea ţin seama de lege, ca unii pe care i-aş putea numi; şi aflând că flăcăul nu-i chiar de pe drumuri şi că vă este nepot de sânge domniei-voastre, domnule Balfour, m-au rugat pe mine să trec pe la dumneavoastră ca să ne sfătuim în această privinţă. Şi pot să vă spun din capul locului că, de nu vom izbuti să cădem la învoială, aveţi slabă nădejde să mai daţi ochi cu dânsul. Căci neamurile mele, adăugă Alan cu nevinovăţie, nu prea sunt oameni cu stare.

Unchiul meu tuşi puţin.

— Nu prea-mi pasă, zise. N-a fost niciodată cine ştie ce de capul lui şi nu-i treaba mea să mă amestec.

— Aşa, aşa, zise Alan. Văd eu unde ţinteşti dumneata: te faci că nu-ţi pasă, ca să plăteşti răscumpărare mai

puţină.

287 Răpit de pirafl

— Aş – răspunse unchiul meu, ba-i chiar adevăru – adevărat. Nu mă frământ defel în privinţa sa şi n-am de gând să plătesc nicio leţcaie răscumpărare, aşa că, din partea mea, puteţi să-l duceţi la dracu-n praznic.

— Taci domnule, că sângele apă nu se face, zise Alan. Dă-o dracului de treabă, doar nu te poţi lepăda de fiul fratelui dumitale, c-ar fi mai mare ruşinea; dacă ai face una ca asta şi s-ar răspândi vestea, nu prea ai avea faimă bună în ţinutul dumitale, sau mă-nşel eu foarte tare.

— Lasă că nici aşa n-am, răspunse Ebenezer; şi-apoi nu văd cum s-ar putea răspândi vestea. Eu, unul, ştiu că n-o voi răspândi, iar dumneata şi neamurile dumitale n-aveţi de ce s-o faceţi. Aşa că asta-i vorbă de clacă.

— Atunci are să povestească David, zise Alan.

— Cum aşa? zise unchiul meu, aspru.

— Păi uite aşa! Neamurile mele l-ar ţine, fireşte, pe David, câtă vreme ar avea nădejde să vadă ceva arginţi de pe urma sa, dar dacă nu-i rost, eu sunt încredinţat că l-ar lăsa să se ducă unde i s-ar năzări şi călătorie sprâncenată.

— Ei, dar nici aşa nu mi-ar plăcea, răspunse unchiul meu. Nu prea m-aş împăca cu una ca asta.

— Păi cred şi eu, zise Alan.

— Şi de ce, mă rog, ar face una ca asta? întrebă Ebenezer.

— Uite, domnule Balfour – răspunse Alan, după câte i-am auzit eu, una din două: ori ţi-e drag David şi plăteşti ca să ţi-l iei înapoi, ori ai destule motive ca să scapi de el şi plăteşti ca să-l ţinem noi. Pare-se că drag nu îţi este; ei, atunci vrei să rămână la noi; aş fi bucuros să aflu, căci ne-ar fi de mare folos nişte bănuţi, şi mie, şi neamurilor mele.

— Nu pricep ce vrei să spui cu asta, zise unchiul meu.

Roberi Louis Stevenson 2SS

— Nu? zise Alan. Atunci ascultă aici: spui că nu-l vrei înapoi pe băiat; bine, atunci ce vrei să facem cu el şi cât dai?

Unchiul meu tăcea chitic şi doar se sucea fără astâmpăr pe pragul uşii.

— Haide, domnule, începu să ţipe Alan. Află că eu sunt bărbat de neam şi port nume de rege. Nu stau să aştept la uşa dumitale. Ori îmi răspunzi curtenitor şi la iuţeală, ori – pe creasta muntelui Glencoe – îţi străpung măruntaiele.

— Hei, omule! strigă unchiul meu, sculându-se la repezeală şi împleticindu-se în picioare. Dă-mi şi dumneata puţin răgaz! Dar ce te-a apucat? Eu sunt un biet om de rând, ce crezi dumneata, că sunt maestru de balet? Mă străduiesc şi eu să fiu curtenitor cât poate omul într-o asemenea cumpănă. Iar cât despre felul cum vorbeşti dumneata, Doamne fereşte, nu-i defel cuviincios! Dar eu unde sunt, cu puşca mea? adăugă el, arătându-şi colţii.

— Pulberea şi mâinile-ţi bătrâne sunt ca melcul pe lângă rândunică, în faţa oţelului lucios din mâinile lui Alan – strigă celălalt. Până ce-ar nimeri trăgaciul degetele tale înţepenite, ţi-ar bâţâi mânerul spadei mele în coşul pieptului.

— Potoleşte-te, omule, dar cine zice altfel? făcu unchiul meu. Spune ce vrei dumneata, fie cum zici; eu nu vreau să te supăr. N-ai decât să spui cam ce-ai dori, şi vei vedea că ne-nţelegem foarte frumos până la urmă.

— Păi, vezi, aşa, zise Alan, eu ce vreau, domnule? Să ne înţelegem! în două vorbe: vrei să-l omorâm ori vrei să-l ţinem pe băiat?

— O, Doamne, Doamne! se văită Ebenezer. Doamne sfinte, ce mai vorbe!

— Îl omorâm ori îl ţinem? repetă Alan.

— Ţineţi-l, ţineţi-l! se văicări Ebenezer. Să nu facem

vărsare de sânge, rogu-vă!

— Bine – zise Alan, cum doreşti; dar aşa are să fie mai scump.

— Mai scump? ţipă Ebenezer. Cum adică, v-aţi mânji dumneavoastră mâinile c-o asemenea nelegiuire?

— Fleacuri! zise Alan, cum o iei, tot nelegiuire e! mai lesne-i omorâtul, mai iute şi mai sigur. Ca să-l ţinem, are să fie lucru gingaş, mai mare beleaua.

— Dar tot mai bine zic să-l ţineţi, îi răspunse unchiul meu. Eu nu mi-am încărcat niciodată conştiinţa cu nelegiuiri, şi n-o să mă apuc acum, de dragul unui muntean sălbatic.

— Ce simţitor sunteţi! mai rar! rânji Alan.

— Sunt un om cu principii – zise Ebenezer, modest, şi dacă-i musai să plătesc, ce să fac? Apoi, uiţi că e băiatul fratelui meu!

— Ei, da, da, făcu Alan – şi-acum hai să vorbim despre preţ. Nu prea mi-e uşor să stabilesc suma; ar cam trebui mai întâi să ştiu câteva lucruri mai mărunte. Ar trebui să ştiu, de pildă, cât i-aţi dat lui Hoseason.

— Hoseason! strigă unchiul meu, îngrozit. De ce să-i fi dat?

— Ca să-l răpească pe David, zise Alan.

— E-o minciună, o minciună grozavă! strigă unchiul meu. N-a fost răpit! Te-a minţit ca un neruşinat cine ţi-a spus asta! N-a fost niciodată răpit!

— Nu-i vina mea şi nici a dumitale făcu Alan, şi nici a lui Hoseason, dacă e să-l credem.

— Ce vrei să zici? strigă la el Ebenezer. Ţi-a spus Hoseason?

— Păi, bou bătrân şi afurisit, cum crezi c-aş şti altfel?

strigă şi Alan la el. Hoseason şi cu mine suntem tovarăşi, împărţim câştigul; aşa că vezi acum că degeaba-ncerci să minţi. Şi-ţi mai spun pe şleau că ai fost un prost

şi jumătate să-i încredinţezi unui asemenea om ca marinarul asemenea chestii de familie. Dar acum e-n zadar; trebuie să dormi cum ţi-ai aşternut. Şi vorba e, până una-alta: cât i-ai dat?

— Ţi-a spus el? mai întrebă iar unchiul meu.

— Treaba mea, zise Alan.

— Ei bine – se hotărî unchiul meu, puţin îmi pasă ce ţi-o fi spus el, te-a minţit şi adevăru-adevărat, Dumnezeu mi-e martor, e că i-am dat douăzeci de funzi. Dar, ca să fiu cinstit până la urmă cu dumneata, să nu zici că te-am minţit, trebuia să-i mai rămână, în afară de asta, şi preţul pe care avea să-l ia în Caroline, la vânzarea băiatului, care unna să fie pe puţin tot atât, dar nu din punga mea, vezi bine.

— Mulţumesc, domnule Thomson. E prea de ajuns, zise avocatul, înaintând între ei şi adăugând apoi, – cât se poate de cuviincios: Bună seara, domnule Balfour.

Iar eu de colo:

— Bună seara, unchiule Ebenezer.

Şi Torrance:

— Ce mândreţe de noapte, domnule Balfour!

Pas să mai zică un cuvinţel unchiul meu: rămăsese încremenit în pragul uşii şi se holba la noi. Alan îi luă repede puşca, iar avocatul, luându-l de braţ, îl culese din prag, îl duse la bucătărie, unde îi urmarăm cu toţii, şi-l aşeză într-un scaun lângă vatra tară de foc, luminată de-o biată feştilă.

Acolo, câtăva vreme ne uitarăm cu toţii la el, bucurându-ne foarte de izbândă, dar şi cu un fel de milă pentru ruşinea lui.

— Hai, hai, domnule Ebenezer – îi vorbi avocatul, nu mai că poede <*r* & >rbe°de ce & >

291 Răpiide piraţi fi aşa abătut; îţi făgăduiesc că vom fi oameni de-nţeles. Până una-alta, dă-ne cheia pivniţei, să se ducă Torrance după o sticlă cu vin de-al tatălui

dumitale, să bem în cinstea evenimentului de azi. Apoi, întorcându-se către mine şi luându-mă de mână: Domnule David – zise, îţi doresc toate bucuriile pe lângă norocul dumitale, care cred că e meritat. Apoi către Alan, cu o fărâmă de comicărie: Domnule Thomson, vă felicit; aţi călăuzit totul cu mare artă, doar într-un singur punct aţi depăşit cumva înţelegerea. Trebuie oare să pricep că numele dumneavoastră e Iacob? Sau Carol? Ori poate că George?”

— Şi de ce trebuie neapărat să fie unul din acestea trei? întrebă Alan, îndreptându-se ţanţoş, ca omul care miroase o jignire.

— Doar fiindcă aţi vorbit de-un nume de rege, răspunse Rankeillor – şi cum până acum n-a existat un rege Thomson, sau cel puţin faima sa n-a ajuns până la mine, am socotit desigur că vorbiţi de numele ce vi s-a dat la botez.

Era tocmai împunsătura care-l putea ustura cel mai tare pe Alan, şi trebuie să mărturisesc că a primit-o foarte rău. N-a spus o vorbă, ci s-a îndepărtat până la celălalt capăt al bucătăriei, s-a aşezat acolo şi a stat îmbufnat; şi-abia când m-am dus eu după el şi i-am întins mâna şi i-am mulţumit în toată regula, ca unuia de care atârnase întâi şi întâi izbândirea dreptului meu, abia atunci a prins să zâmbească puţintel şi am putut până la urmă să-l conving să ni se alăture.

Între timp fusese aprins focul în vatră şi destupată o sticlă de vin; din coş ieşi la iveală o cină bună, în jurul căreia ne aşezarăm Torrance şi cu Alan şi cu mine, în vreme ce avocatul şi cu unchiul meu trecură în camera vecină pentru

— Numele ultimilor regi ai Angliei, pe vremea aceea.

— d5» °derbe «d» °de (& «d5* °de *fb**°de

a se sfătui între dânşii. Au stat închişi acolo cam vreun ceas, la sfârşitul căruia izbutiseră să ajungă la o

bună înţelegere, iar apoi, unchiul Ebenezer şi cu mine ne-am pus, după cum se cuvenea, iscăliturile pe învoială. Aceasta prevedea pentru unchiul meu îndatorirea de a achita lui Rankeillor valoarea serviciilor sale şi de a-mi plăti mie două treimi, libere de orice sarcini, din venitul anual al moşiei Shaws.

Aşadar, cerşetorul din poveste se înapoiase acasă! Iar când m-am întins pe laviţele din bucătărie, în noaptea aceea, eram un om cu stare şi cu un nume în ţinut. Alan şi Torrance şi Rankeillor dormeau şi sforăiau în culcuşurile lor tari; cât despre mine, care dormisem atâtea zile şi atâtea nopţi sub bolta cerului, în noroi şi pe pietre, adesea cu pântecul gol şi cu spaima morţii în suflet, această schimbare a sorţii spre bine mă muie mai rău decât oricare din nefericirile de mai înainte; şi am rămas, până-n zori, cu ochii în tavan, plănuindu-mi viitorul.

CAPITOLUL XXX

Rămas bun!

E

u, unul, ajunsesem la liman. Dar se mai găsea în sarcina mea Alan, căruia îi eram atât de îndatorat; şi mai aveam pe suflet o grea povară în privinţa învinuirii de omor a lui James din şuvoaiele. În ambele privinţe mi-am deschis inima lui Rankeillor în dimineaţa următoare, plimbându-mă încoace şi încolo prin dreptul conacului Shaws, pe la şase dimineaţa, fără alţi martori decât câmpiile şi pădurile care fuseseră ale strămoşilor mei şi care erau acum ale mele. Chiar pe când vorbeam despre aceste lucruri atât de însemnate, ochiul meu sorbea cu voioşie priveliştea şi inima îmi sălta de bucurie şi de mândrie.

Cât despre hotărâta mea datorie către prietenul meu, avocatul n-avea nicio îndoială: trebuia cu orice preţ să-l ajut să iasă din ţară, însă, în ceea ce-l privea pe Iacov, era de altă părere.

— Domnul Thomson – zise el, e una, iar ruda domnului Thomson e cu totul altceva. Cunosc foarte puţin faptele, dar înţeleg că un foarte mare aristocrat, pe care-l vom numi, cu voia dumneavoastră, D. de A.[37] are oarecare interes, şi este de presupus că şi oarecare vrăjmăşie, în această afacere. D. de A. este, fără îndoială, un nobil eminent; dar, domnule

Robert Louis Stevenson 294

David, *timoe qui neocuere deos*[38]. Dacă te vei amesteca să-i zădărniceşti răzbunarea, aminteşte-ţi că există o cale pentru a ţi se înlătura mărturia, şi anume aceea de a te aduce pe banca acuzaţilor. Acolo vei fi la aceeaşi ananghie ca şi ruda domnului Thomson. Vei spune că eşti nevinovat, dar la fel e şi acela. Iar o judecată unde ţi-e capul în joc, înaintea unui juriu de scoţieni munteni, într-o vrajbă între scoţieni munteni şi cu un judecător scoţian muntean ca preşedinte, n-ar fi decât o scurtă cale către spânzurătoare.

Eu cugetasem la toate acestea mai înainte, fără să le găsesc un răspuns prea bun, astfel că am spus, cu toată nevinovăţia de care eram în stare:

— În cazul acesta, domnule, va trebui să fiu spânzurat, nu?

— Dragul meu băiat – strigă el, du-te în numele lui Dumnezeu şi face crezi că e de datoria ta! E trist ca la vârsta mea să te sfătuiesc să alegi partea cea mai sigură şi ruşinoasă, şi-mi iau înapoi cuvintele, rugându-te să mă ierţi. Du-te şi faţi datoria şi lasă-te spânzurat, dacă va trebui, ca un gentilom. Sunt pe lume lucruri mai rele decât să fii spânzurat.

— Nu multe, domnul meu, am zis eu, zâmbind.

— Ba da, domnule – a strigat el, foarte multe! De

37 E vorba de ducele de Argylle.

rb*> e&>rb*>

38 Mă tem de zeii în stare să facă rău.

zece ori mai bine i-ar şade unchiului dumitale (ca să nu căutăm pilde mai îndepărtate) de-ar atârna în toată legea de-o spânzurătoare.

După care se duse în casă, încă foarte înfierbântat şi însufleţit, încât am văzut că mă plăcuse din toată inima; şi acolo îmi scrise două scrisori, lămurindu-mă asupra lor, în timp ce le scria.

— Aceasta – zise, este către banca mea „Compania britanică a inului" şi deschide un credit pe numele dumitale. Sfătuieşte-te cu domnul Thomson, el ştie pe ce căi puteţi apuca; iar dumneata, cu ajutorul acestui credit, vei putea face faţă cheltuielilor. Sunt încredinţat că vei şti să-ţi chiverniseşti banii cu judecată, dar întrucât priveşte treburile unui prieten ca domnul Thomson, eu aş fi de-a dreptul risipitor. Iar apoi, în privinţa rudei sale, nu-i cale mai bună decât să-l cauţi pe procuror, să-i spui povestea dumitale şi să te oferi să depui mărturie; dacă va primi sau nu, asta e altă socoteală şi atârnă de D. de A. Şi-acum, iată aici o scrisoare către un tiz de-al dumitale, învăţatul domn Balfour din Pilrig, un bărbat pe care-l stimez. Este mai bine să fii prezentat de către cineva cu care porţi acelaşi nume şi seniorul de Pilrig se bucură de multă stimă în barou şi are legături bune cu lordul procurorgeneral Grant. În locul dumitale nu l-aş plictisi cu amănunte; şi – ştii ce? –, cred că-i de prisos să te referi la domnul Thomson. Ia-ţi-l pildă pe senior, e un model bun; când vei avea de-a face cu procurorul, fii rezervat; şi în toate aceste treburi, să te călăuzească Dumnezeu, domnule David!

După care îşi luă rămas bun şi pomi cu Torrance către port, în timp ce Alan şi cu mine ne îndreptarăm către cetatea Edinburgului. Trecând pe cărăruie şi pe lângă stâlpii de la intrare şi căsuţa de portar neterminată, ne tot uitam înapoi, către casa strămbunilor mei. Se înălţa goală şi mare şi iară un fir de fum, ca o clădire pustie; doar la una din ferestrele din vâri se zărea ţuguiul unei scufii,

bâţâindu-se-n sus şi-n jos, încoace şi încolo, ca un cap de iepure de după un şanţ. Avusesem parte de o primire proastă când sosisem acolo şi încă deşi mai puţină bunătate cât stătusem, dar încaltea plecarea mi-era petrecută din ochi cu stăruinţă.

Alan şi cu mine înaintam alene; nu prea ne da inima ghes nici să umblăm, nici să vorbim. Acelaşi gând ne stăpânea pe amândoi: că ne apropiam de momentul despărţirii noastre şi amintirea tuturor zilelor trecute ne apăsa greu. De vorbit vorbeam despre ce-aveam de făcut; şi am hotărât ca Alan să rămână prin ţinut, poposind când într-un loc, când într-altul, dar venind o dată pe zi într-un anumit loc, unde să pot lua legătura cu el, fie eu însumi, fie printr-un sol. Între timp, eu aveam să caut pe un avocat din neamul Stewarţilor din Appin, un om căruia ne puteam încredinţa fără de teamă; şiavea să fie sarcina sa să găsească un vas şi să pună la cale îmbarcarea lui Alan în deplină siguranţă. De cum rânduisem această treabă, se părea că-i pe cale să ne piară glasul şi, cu toate că eu mă străduiam să glumesc cu Alan, numindu-l „domnul Thomson”, iar el cu mine, vorbindu-mi de straiele mele fercheşe şi de moşia mea, se simţea prea bine că eram amândoi mai aproape de lacrimi decât de râs.

Ajunserăm la cărarea de peste dealul Corstorphine şi când ne-am apropiat de locul numit „Răgaz şi mulţumire Domnului” şi am privit în jos către bălţile Corstorphine-ului şi dincolo, către cetate şi către castelul de pe deal, ne-am oprit amândoi, ştiind fără să grăim o vorbă, că sosisem la locul unde drumurile noastre se despărţeau. Aici, el îmi mai înşiră o dată toate învoielile noastre: adresa avocatului, ceasul în care el, Alan, putea fi găsit în fiecare zi şi semnalele care trebuiau făcute de către oricine venea să-l caute. Apoi am scos toţi banii pe care-i aveam, o guinee-două, de la Rankeillor, şi i-am dat, ca să nu rabde de foame între timp, şi am mai ză

297 Răpii1 de piraţi bovit o vreme privind amândoi către Edinburgh în tăcere.

— Ei, rămâi cu bine, a spus Alan, şi mi-a întins mâna sa stângă.

— Cu bine – am spus şi eu, i-am strâns repede mâna, şi-apoi am pornit să cobor dealul.

Niciunul dintre noi nu l-a privit pe celălalt în faţă, şi câtă vreme l-aş mai fi putut vedea, n-am întors o dată capul să mai arunc o privire prietenului pe care-l lăsam în urmă. Dar pe când îmi urmam drumul către oraş, mă simţeam atât de pierdut şi de însingurat, că parcă mă îmboldea inima să mă aşez lângă un şanţ, să plâng şi să ţip ca un copil.

Se apropia de amiază când am trecut pe lângă West Kirk[39] şi pe lângă Grassmarket, pe străzile capitalei. Uriaşa înălţime a clădirilor, care ajungeau până la zece şi cincisprezece caturi, îngustele intrări boltite din care se revărsau întruna trecători, mărfurile înfăţişate în ferestrele neguţătorilor, zarva şi frământarea necontenită, mirosurile înecăcioase şi straiele mândre, şi o sută de alte nimicuri, prea mărunte pentru ca să le mai înşir, mă uluiră într-atât, încât eram ca şi ameţit, şi mă lăsam purtat de mulţime încoace şi încolo; şi totuşi, gândul meu nu era decât la Alan, care stătea în locul zis „Răgaz şi mulţumire Domnului” – şi tot timpul, deşi s-ar crede că nu puteam nutri decât încântare faţă de acele frumuseţi şi noutăţi, mă scormonea ca un cuţit rece în inimă, de parcă aş fi făptuit vreun rău.

Întâmplarea mă aduse în rătăcirile mele chiar lângă porţile băncii „Compania britanică a inului”.

fyo °<r» «be/àe = <? rbe «e** <berbe°>rbe°<r»rbeé>

Robert Louis Stevenson 9 qq

*

39 Biserică din Vest.

Chiar aici, când David e gata să-şi ia destinul în mâini, cel ce se îndeletniceşte azi cu tipărirea acestor amintiri e de părere că, pentru moment, să ne luăm rămas-bun de la el.

Cum a scăpat Alan şi ce s-a făcut în privinţa omorului, împreună cu o mulţime de alte amănunte în stare să ne captiveze, vom povesti altă dată. Aceasta atârnă însă şi de voia cititorului. Cel care s-a îngrijit de publicarea acestor însemnări are multă tragere de inimă atât pentru Alan cât şi pentru David, şi bucuros şi-ar petrece o mare parte din viaţă în tovărăşia lor, dar s-ar putea să nu mai împărtăşească şi alţii aceleaşi sentimente. De teamă să nu fie aşa, şi pentru ca să nu se plângă careva că nu ne-am făcut întru totul datoria, ne grăbim să încredinţăm pe toată lumea că le-a ieşit bine totul amândurora, în înţelesul limitat şi omenesc al cuvântului „bine”; că orice li s-ar fi întâmplat, au fost cruţaţi de dezonoare şi, în orice vor fi dat greş, şi-au rămas întotdeauna credincioşi lor înşile.

Cuprins

Capitolul I.
Pornesc la drum către conacul Shaws 6
Capitolul II
Ajung la capătul călătoriei mele 13
Capitolul III
Fac cunoştinţă cu unchiul meu 21
Capitolul IV
Trec printr-o mare primejdie la conacul Shaws 31
Capitolul V
Merg la Queen’s Ferry 42
Capitolul VI
Ce s-a întâmplat la Queen’s Ferry 51
Capitolul VII
Plec pe mare cu bricul „Făgăduinţa” din Dysart 58
Capitolul VIII

Cabina de pe puntea de comandă 68
Capitolul IX
Omul cu chimirul de aur 75
Capitolul X
Asediul cabinei de pe puntea de comandă 88
Capitolul XI
Căpitanul se dă bătut 97
Capitolul XII
Aud de „Vulpea Roşie” 103
Capitolul XIII
Pieirea bricului 115
Capitolul XIV
Insula pustie. 123
Capitolul XV
Flăcăul cu bumbul de argint cutreierând insula Mull… 135 Capitolul XVI
Flăcăul cu bumbul de argint cutreierând ţinutul Morven…146
Capitolul XIII
Moartea Vulpii Roşii 156
Capitolul XVIII
Stau de vorbă cu Alan în pădurea Lettermore 164
Capitolul XIX
Casa spaimei 175
Capitolul XX
Fugari printre stânci 184
Capitolul XXI
Fugari în prăpastia Corrynakiegh 195
Capitolul XXII
Fugari prin ţinutul mlaştinilor 204
Capitolul XXIII
Cuşca lui Cluny 214
Capitolul XXIV
Fugarii. Cearta 226
Capitolul XXV

În Balquhidder 239
Capitolul XXVI
Fuga ia sfârşit. Trecem apa Forth-ului 249
Capitolul XXVII
Ajung la domnul Rankeillor 263
Capitolul XXVIII
Pornesc la dobândirea moştenirii mele 274
Capitolul XXIX
Intru în împărăţia mea 284
Capitolul XXX
Rămas bun!: 293
COLECŢIA PICCOLINO
*
Editura TEDIT-FZH
oferă spre vânzare cititorilor interesaţi cărţile publicate sub egida sa cu o reducere de 10% din preţul de vânzare.

Dacă valoarea cărţilor comandate depăşeşte suma de 500.000 – 750.000 lei, cumpărătorul beneficiază de o reducere de 15% respectiv 20%.

Vă rugăm să ne scrieţi la adresa:
Relaţii suplimentare la telefon/fax:
021 – 260.04.76
sau e-mail: teditxnet.ro *styzisozâfe diimn/zavoasfoa/*
Lucrare executată la Tipografia Printţ Paper S.R.L.
Str. Navigaţiei nr. 76, Sectori, Bucureşti
Tel. /Fax: 668.53.49; Mobil: 0722.390.790,0722.390.590
ISBN 973 – 98515 – 4 – 1